

موصول ولایتی ایچون ایکٹیجی دفعہ اولہرق
سایہ ترفیات پیرایہ حضرت پادشاهی ده
ترتیب اولنان سالنامہدر

بسم الله الرحمن الرحيم

عربی ۱۳۱۰ - رومی ۱۳۰۸

مکتوبی ولایت سعادتلو حسن توفیق افندی
معرفتیلہ ترتیب و طبع اولندی

- ﴿ دولت معظمه عثمانیه ک سلطان و خاقانی ظل ظہیل جناب ﴾
- ﴿ رب سبحانی الفازی ﴾ عبد الحمید ﴿ خان ثانی ادام ﴾
- ﴿ اللہ عمرہ و ملکہ مادام حکم سبع المثانی ﴾ حضر تہرینک سایہ ﴾
- ﴿ معارفوایہ حضرت خلاقینا ہیلرندہ موصل ولایتات ﴾
- ﴿ ایکیجی دفعہ اولیق اوزرہ اشبو بیک اوچبوزاون سنہ ہجریہ سنہ ﴾
- ﴿ مخصوص سائننامہ سی بتوفیقہ تعالیٰ مکتہ و بی ولایت ﴾
- ﴿ معرفتیہ ولایت مطبعہ سندہ طبع و تمیل اولندی ﴾

﴿ سالنامه ﴾

(سالنامه) منسوب اولدیغی ولایت داخلنده کائن الویه و تقضا
ونواحیده بولنان قصبات و قراده متوطن اهالینک و کرک بادیه نشین
اولان عشائر و عربانک طور و مشوار لر لیله نه منذهب ونه مملکده
ولدق لرینی و صنایع و حرف و زراعت لرینک جنسیله اراضینک قوه
اباتیه سنی آب و هوا سنک حیادت و اطافت و و خاتنی ولایتک شرق
و غربت اصلینسه دلالت ایلیه جک اثار عتیقه و البلیه قبیله و جدیده
موجوده سنی ایلیک مطالعه ده انظار طایفه کتور مکه خدمت ایدر بر واسطه در

بنابرین موصل مطبعه سنک مدت کشادی بش سنه یه تقریب ایش و موصل
ایسه کره ارضه اتم سالق من ک اول نوطن و تمدن ایلیدیکی اقوام طرفدن
اعمار اولنان قدیم بر محل بولمشدر

بوراسی کر چه تاریخاً معلوم و نمایان ایسه ده بورا لرینی بویله ایلیک
مطالعه ده نظر لره چاره جق واسطه سر بعه اولان بر سالنامه ک چی قارلمسی
امر نده که اهمیت آن بیان تزیید ایتمکه ایدی

معلوم دو که بوجله حقنده اعطا اولنه جق معلوماتک تاریخ مستند
اولق لازم کله جکندن بونک مأخذ اصلی و صحیحنی بولق مجد علم
تاریخی تدوین ایدن کتب مداوله مقبره موجوده ک بکان بکان مطالعه سنه
حصر مشغولیتیه و بویسه اوزون بر مدته متوقف اولدیغنه منی بمنه تعالی
ایسه مباشرت و سایه معارف و ابه جناب علو کانه ده مذکور سالنامه ایله ذیلی
اولان غایت مختصر بر تاریخچه نک بوسنه ده نشرینه موفقیت حاصل اولمشدر
مع مافیله بومثلاو سالنامه و تاریخچه نک اصول ترتیب و یا تالیف نده و کرک
سأر حالنده تصادفی ایبله جکی بر چوق سهو و خطا و نقصانی اوله جغنی
در کار ایدی کته بنه اثنای مطالعه طبعی کور یله جک سهو و قصورک
عفو و مسامحه ایله کچدی رلمسی قارئین کرام حضر اتندن متمنادر

الاسبوع		الارام		نور رومي		نور افرنجی		طالع شمس		ظهور		الاسبوع	
س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د
١	١٣	٢٥	٤٥	٩	١	٥	٢٠	٧	٥٢	١	٧	١	٧
٢	١٤	٢٦	٤٦	١٠	١	٥٣	٢١	٨	٥٣	٢	٨	٢	٨
٣	١٥	٢٧	٤٨	١١	٢	٥٤	٢٢	٩	٥٥	٣	٩	٣	٩
٤	١٦	٢٨	٤٩	١٢	٣	٥٥	٢٣	١٠	٥٦	٤	١٠	٤	١٠
٥	١٧	٢٩	٥١	١٣	٤	٥٦	٢٤	١١	٥٧	٥	١١	٥	١١
٦	١٨	٣٠	٥٣	١٤	٥	٥٧	٢٥	١٢	٥٨	٦	١٢	٦	١٢
٧	١٩	٣١	٥٤	١٥	٦	٥٨	٢٦	١٣	٥٩	٧	١٣	٧	١٣
٨	٢٠	١	٥٦	١٦	٧	٥٩	٢٧	١٤	٥٩	٨	١٤	٨	١٤
٩	٢١	٢	٥٨	١٧	٨	٥٩	٢٨	١٥	٥٩	٩	١٥	٩	١٥
١٠	٢٢	٣	٥٩	١٨	٩	٥٩	٢٩	١٦	٥٩	١٠	١٦	١٠	١٦
١١	٢٣	٤	٦٣	١٩	١٠	٥٩	٣٠	١٧	٥٩	١١	١٧	١١	١٧
١٢	٢٤	٥	٦٤	٢٠	١١	٥٩	٣١	١٨	٥٩	١٢	١٨	١٢	١٨
١٣	٢٥	٦	٦٥	٢١	١٢	٥٩	٣٢	١٩	٥٩	١٣	١٩	١٣	١٩
١٤	٢٦	٧	٦٦	٢٢	١٣	٥٩	٣٣	٢٠	٥٩	١٤	٢٠	١٤	٢٠
١٥	٢٧	٨	٦٧	٢٣	١٤	٥٩	٣٤	٢١	٥٩	١٥	٢١	١٥	٢١

رأس سنة هجرية بازار ابرتسی
 صالی
 چهارشنبه
 پنجشنبه
 جمعه
 جمعه ابرتسی
 بازار
 بازار ابرتسی
 صالی
 چهارشنبه
 پنجشنبه
 جمعه
 جمعه ابرتسی
 بازار
 بازار ابرتسی
 استقبال تبرین

٨

بقية محرم الحرام

الايام		الاسبوع		المحرم الحرام	يوم رومي	اغسطس افرنجي	طلوع شمس		ظفر		امساك
د	س	د	س	د	د	د	د	س	د	د	س
١٦	٢٨	١٦	٢٨	١٦	٢٨	١٠	١٠	١٣	٥	٢٣	١٨
١٧	٢٩	١٧	٢٩	١٧	٢٩	١٠	١٢	١٤		٢٥	
١٨	٣٠	١٨	٣٠	١٨	٣٠	١١	١٤	١٤		٢٨	
١٩	٣١	١٩	٣١	١٩	٣١	١٢	١٦	١٤		٣٠	
٢٠	١	٢٠	١	٢٠	١	١٣	١٨	١٦		٣٢	
٢١	٢	٢١	٢	٢١	٢	١٤	٢٠	١٧		٣٥	
٢٢	٣	٢٢	٣	٢٢	٣	١٥	٢١	١٨		٣٧	
٢٣	٤	٢٣	٤	٢٣	٤	١٦	٢٣	١٩		٣٩	
٢٤	٥	٢٤	٥	٢٤	٥	١٧	٢٥	٢٠		٤٢	
٢٥	٦	٢٥	٦	٢٥	٦	١٨	٢٧	٢١		٤٤	
٢٦	٧	٢٦	٧	٢٦	٧	١٩	٢٩	٢٢		٤٦	
٢٧	٨	٢٧	٨	٢٧	٨	٢٠	٣١	٢٣		٤٩	
٢٨	٩	٢٨	٩	٢٨	٩	٢١	٣٤	٢٤		٥١	
٢٩	١٠	٢٩	١٠	٢٩	١٠	٢٢	٣٦	٢٥		٥٤	

نهايت قوه کرما
 چهارشنبه
 پنجشنبه
 جمعه
 جمعه ايرتسي
 بازار
 بازار ايرتسي
 صالي
 چهارشنبه
 پنجشنبه
 جمعه
 جمعه ايرتسي
 بازار
 بازار ايرتسي
 اجتماع نيرين
 د
 س
 ٣٣
 ٧

سنه ۱۳۰۸ سنه مالیه

صفر الخیر

سنه هجریه ۱۳۱۰

الاکواکب و مواضع		الاسبوع	صفر الخیر	اغتوس رومی	اغتوس افرنجی	طلوع شمسی	ظهور	امساک
				د	د	د	د	س
	بحویل شمس بسنبله	صلی	۱	۱۱	۲۳	۳۸	۱۰	۵۶
		چهارشنبه	۲	۱۲	۲۴	۴۰	۲۷	۵۸
		پنجشنبه	۳	۱۳	۲۵	۴۲	۲۸	۱
	طلوع طرفه	جمعه	۴	۱۴	۲۶	۴۴	۲۹	۳
		چهارشنبه	۵	۱۵	۲۷	۴۶	۳۱	۶
	وفات مریم	بازار	۶	۱۶	۲۸	۴۸	۳۲	۸
	قرمع الذنب	بازار ابرتسی	۷	۱۷	۲۹	۵۰	۳۳	۱۱
		صلی	۸	۱۸	۳۰	۵۳	۳۴	۱۳
	جلوس همایون	چهارشنبه	۹	۱۹	۳۱	۵۵	۳۵	۱۵
	ابلول افرنجی	پنجشنبه	۱۰	۲۰	۱	۵۷	۳۶	۱۸
		جمعه	۱۱	۲۱	۲	۵۹	۳۷	۲۰
	بهودك قامش برمی	چهارشنبه	۱۲	۲۲	۳	۱	۳۸	۲۳
		بازار	۱۳	۲۳	۴	۳	۳۹	۲۵
	دخول بالشعاع	بازار ابرتسی	۱۴	۲۴	۵	۶	۴۰	۲۸
		صلی	۱۵	۲۵	۶	۸	۴۱	۳۰

اصوات		ظهر		طلوع شمس		ابول افزجی		اصتوس رومی		صفر اخیر		الاسبوع		انکوار و مواع	
د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س
۹	۳۲	۵	۴۲	۱۱	۱۰	۷	۲۶	۱۶	۱۶	۱۶	۲۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
	۳۵		۴۴		۱۲	۸	۲۷	۱۷	۱۷	۱۷	۲۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
	۳۷		۴۵		۱۴	۹	۲۸	۱۸	۱۸	۱۸	۲۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
	۴۰		۴۶		۱۷	۱۰	۲۹	۱۹	۱۹	۱۹	۲۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
	۴۲		۴۷		۱۹	۱۱	۳۰	۲۰	۲۰	۲۰	۳۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۹	۴۵	۵	۴۸	۱۱	۲۱	۱۲	۳۱	۲۱	۲۱	۲۱	۳۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
	۴۷		۴۹		۲۳	۱۴	۱	۲۲	۲۲	۲۲	۱	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
	۴۹		۵۰		۲۶	۱۴	۲	۲۳	۲۳	۲۳	۲	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
	۵۲		۵۱		۲۸	۱۵	۳	۲۴	۲۴	۲۴	۳	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
	۵۴		۵۳		۳۰	۱۶	۴	۲۵	۲۵	۲۵	۴	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
	۵۷		۵۴		۳۲	۱۷	۵	۲۶	۲۶	۲۶	۵	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
	۵۹		۵۵		۳۵	۱۸	۶	۲۷	۲۷	۲۷	۶	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۱۰	۱		۵۶		۳۷	۱۹	۷	۲۸	۲۸	۲۸	۷	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
	۴		۵۷		۳۹	۲۰	۸	۲۹	۲۹	۲۹	۸	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹
	۶		۵۸		۴۲	۲۱	۹	۳۰	۳۰	۳۰	۹	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰

استقبال نیرین

نحویل زهر باسد

شرف قر

ابلول رومی

انکسار کرما

ولادت مریم

احوال الكواكب و مواضع		الاسبوع		ربيع الاول		ابول رومي		ابول افرنجي		طاوع شمس		ظهور		امساك	
د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س
۱۰	۹۰	۵۹	۱۱	۴۴	۲۲	۱۰	۱	۲۲	۱۰	۱۰	۹۰	۱۰	۹۰	۱۰	۹۰
	۱۱	۰		۴۶	۲۳	۱۱	۲	۲۳	۱۱	۱۱	۶	۱۱	۶	۱۱	۶
	۱۳	۲		۴۸	۲۴	۱۲	۳	۲۴	۱۲	۱۳	۲	۱۳	۲	۱۳	۲
	۱۶	۳		۵۰	۲۵	۱۳	۴	۲۵	۱۳	۱۶	۳	۱۶	۳	۱۶	۳
	۱۸	۴		۵۳	۲۶	۱۴	۵	۲۶	۱۴	۱۸	۴	۱۸	۴	۱۸	۴
	۲۰	۵		۵۵	۲۷	۱۵	۶	۲۷	۱۵	۲۰	۵	۲۰	۵	۲۰	۵
	۲۲	۶		۵۷	۲۸	۱۶	۷	۲۸	۱۶	۲۲	۶	۲۲	۶	۲۲	۶
	۲۵	۷	۱۲	۰	۲۹	۱۷	۸	۲۹	۱۷	۲۵	۷	۲۵	۷	۲۵	۷
	۲۷	۸		۲	۳۰	۱۸	۹	۳۰	۱۸	۲۷	۸	۲۷	۸	۲۷	۸
	۳۰	۱۰		۴	۱	۱۹	۱۰	۱	۱۹	۳۰	۱۰	۳۰	۱۰	۳۰	۱۰
	۳۲	۱۱		۶	۲	۲۰	۱۱	۲	۲۰	۳۲	۱۱	۳۲	۱۱	۳۲	۱۱
	۳۴	۱۲		۹	۳	۲۱	۱۲	۳	۲۱	۳۴	۱۲	۳۴	۱۲	۳۴	۱۲
	۳۷	۱۳		۱۱	۴	۲۲	۱۳	۴	۲۲	۳۷	۱۳	۳۷	۱۳	۳۷	۱۳
	۳۹	۱۴		۱۳	۵	۲۳	۱۴	۵	۲۳	۳۹	۱۴	۳۹	۱۴	۳۹	۱۴
	۴۱	۱۵		۱۵	۶	۲۴	۱۵	۶	۲۴	۴۱	۱۵	۴۱	۱۵	۴۱	۱۵

تحويل شمس بميزان
 اول فصل خريف
 عيد الصليب
 تاليت زهره بمشتري
 آثرين اول افرنجي
 دخول بالشماع

الايام		الايام		الايام		الايام		الايام		الايام	
س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د
١١	١٦	٦	٣٣	٢١	٥١	٢٢	١٠	١	١	١	١
	١٨		٣٤		٥٣		١١	٢	٢	٢	٢
	٢٠		٣٥		٥٥		١٢	٣	٣	٣	٣
	٢٢		٣٦		٥٧		١٣	٤	٤	٤	٤
	٣٤		٣٧		٥٩		١٤	٥	٥	٥	٥
	٣٦		٣٨	١	١	٢٧	١٥	٦	٦	٦	٦
	٢٨		٣٩		٤	٢٨	١٦	٧	٧	٧	٧
	٣٠		٤٠		٦	٢٩	١٧	٨	٨	٨	٨
	٣٢		٤١		٨	٣٠	١٨	٩	٩	٩	٩
	٣٤		٤٢		١٠	٣١	١٩	١٠	١٠	١٠	١٠
	٣٦		٤٣		١٢	١	٢٠	١١	١١	١١	١١
	٣٨		٤٤		١٤	٢	٢١	١٢	١٢	١٢	١٢
	٣٩		٤٥		١٦	٣	٢٢	١٣	١٣	١٣	١٣
	٤١		٤٦		١٨	٤	٢٣	١٤	١٤	١٤	١٤
	٤٣		٤٧		٢٠	٥	٢٤	١٥	١٥	١٥	١٥

الايام
الاول
والثاني

الاسبوع

ربيع
الاخر

تشرين
الاول
والثاني

طاوع
تشمس

ظفر

امسك

عطار دمع الذنب

تحويل شمس

بمقرب

شدت رياح

طلوع سماك

تشرين ثاني افرنجي

خسوف

اجوال الاکوان و موسام		الاسبوع		ربیع الاخر		تشرین اول رومی		تشرین ثانی افروجهی		طایع شمسی		ظهر		امساک	
						د		د		د		د		س	
	بازار	۱۶	۲۵	۶	۲۲	۱	۴۸	۶	۴۵	۱۱					
روزگام	بازار ایرتسی	۱۷	۲۶	۷	۲۴		۴۹		۴۷						
	صالی	۱۸	۲۷	۸	۲۵		۵۰		۴۸						
	چهارشنبه	۱۹	۲۸	۹	۲۷		۵۱		۵۰						
شرفقر	پنجشنبه	۲۰	۲۹	۱۰	۲۹		۵۲		۵۲						
	جمعه	۲۱	۳۰	۱۱	۳۱		۵۳		۵۴						
	جمعه ایرتسی	۲۲	۳۱	۱۲	۳۳		۵۴		۵۵						
تشرین ثانی رومی	بازار	۲۳	۱	۱۳	۳۵		۵۵		۵۷						
	بازار ایرتسی	۲۴	۲	۱۴	۳۶		۵۶		۵۸						
ممنج	صالی	۲۵	۳	۱۵	۳۸		۵۶		۱۲						
	چهارشنبه	۲۶	۴	۱۶	۴۰		۵۷		۱						
زول ششم	پنجشنبه	۲۷	۵	۱۷	۴۱		۵۸		۳						
	جمعه	۲۸	۶	۱۸	۴۳		۵۹		۴						
	جمعه ایرتسی	۲۹	۷	۱۹	۴۵		۶۰		۶۷						

الايام ومواعيد	الاسبوع	جدي الاول		ثامن الثاني افرنجي		طالع شمسي		ظلال		الايام	
		تشرين	رومي	تشرين	رومي	د	س	د	س	د	س
	بازار	۱	۸	۲۰	۲۶	۱	۷	۷	۱۲		
	بازار ايرتسي	۲	۹	۲۱	۴۸	۲	۹	۹			
تحويل شمس بقرب	صالي	۳	۱۰	۲۲	۴۹	۳	۱۰	۱۰			
	چهارشنبه	۴	۱۱	۲۳	۵۰	۴	۱۱	۱۱			
مترج	پنجشنبه	۵	۱۲	۲۴	۵۲	۴	۱۲	۱۲			
سعد	جمعه	۶	۱۳	۲۵	۵۳	۵	۱۴	۱۴			
	جمعه ايرتسي	۷	۱۴	۲۶	۵۵	۵	۱۵	۱۵			
شرف شمس	بازار	۸	۱۵	۲۷	۵۶	۶	۱۶	۱۶			
	بازار ايرتسي	۹	۱۶	۲۸	۵۷	۷	۱۷	۱۷			
	صالي	۱۰	۱۷	۲۹	۵۸	۷	۱۸	۱۸			
	چهارشنبه	۱۱	۱۸	۳۰	۵۹	۸	۱۹	۱۹			
کلون اول افرنجي	پنجشنبه	۱۲	۱۹	۱	۱	۸	۲۰	۲۰			
	جمعه	۱۳	۲۰	۲	۲	۹	۲۱	۲۱			
	جمعه ايرتسي	۱۴	۲۱	۳	۳	۹	۲۲	۲۲			
دخول مريم معبد	بازار	۱۵	۲۲	۴	۴	۱۰	۲۳	۲۳			

اسماء		ظهور		طلوع شمس		طلوع		کانون اول فرجی		تشرین ثانوی رومی		جمادی الاول		الاسبوع		احوال الکواکب و مواسم	
س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د
۲	۲۴	۷	۱۰	۲	۵	۵	۲۳	۱۶	۲۳	۱۶	۲۳	۱۶	۲۳	۱۶	۲۳	۱۶	بازار ابرتسی
	۳۴		۱۰		۵		۲۴		۲۴		۲۴		۲۴		۲۴		صالی
	۳۵		۱۱		۶		۲۵		۲۵		۲۵		۲۵		۲۵		چهارشنبه
	۳۶		۱۱		۷		۲۶		۲۶		۲۶		۲۶		۲۶		پنجشنبه
	۳۷		۱۱		۸		۲۷		۲۷		۲۷		۲۷		۲۷		جمعه
	۳۷		۱۲		۸		۲۸		۲۸		۲۸		۲۸		۲۸		جمعه ابرتسی
	۳۸		۱۲		۹		۲۹		۲۹		۲۹		۲۹		۲۹		بازار
	۳۸		۱۳		۱۰		۳۰		۳۰		۳۰		۳۰		۳۰		بازار ابرتسی
	۳۸		۱۴		۱۰		۱۳		۱۳		۱۳		۱۳		۱۳		صالی
	۳۹		۱۴		۱۰		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		چهارشنبه
	۳۹		۱۴		۱۰		۱۵		۱۵		۱۵		۱۵		۱۵		پنجشنبه
	۴۰		۱۴		۱۰		۱۶		۱۶		۱۶		۱۶		۱۶		جمعه
	۴۰		۱۴		۱۱		۱۷		۱۷		۱۷		۱۷		۱۷		جمعه ابرتسی
	۴۰		۱۴		۱۲		۱۸		۱۸		۱۸		۱۸		۱۸		بازار
۱۳	۳۰		۱۴		۱۲		۱۹		۱۹		۱۹		۱۹		۱۹		بازار ابرتسی

طلوع اکلیل

آخر سقوط اوراق

قره قیش
فورتته سی

کانون اول رومی

یهودک قنادیل
برمی ایام ۸

سعد

اول شب یلدا

اسماء	ظہر	طلوع شمس		کلون اول فرنجی	کلون اول رومی	جہانزی الاخر	الاسبوع	اول الاوقات و مواضع		
		د	س						د	س
۱۲	۴۰	۷	۱۳	۲	۱۲	۲۰	۸	۱	صالی	
۴۰	۴۰		۱۴		۱۲	۲۱	۹	۲	چهارشنبه	
۴۰	۴۰		۱۴		۱۳	۲۲	۱۰	۳	پنجشنبه	اول اربعین
۴۰	۴۰		۱۴		۱۳	۲۳	۱۱	۴	جمعہ	نحویل شمس مجدی
۴۰	۴۰		۱۴		۱۴	۲۴	۱۲	۵	جمعہ ابرتسی	
۴۰	۴۰		۱۴		۱۳	۲۵	۱۳	۶	بازار	آخر شب بلدہ
۴۰	۴۰		۱۴		۱۱	۲۶	۱۴	۷	بازار ابرتسی	
۴۰	۴۰		۱۳		۱۱	۲۷	۱۵	۸	صالی	متمزج
۲۹	۴۰		۱۳		۱۱	۲۸	۱۶	۹	چهارشنبه	
۲۹	۴۰		۱۳		۱۰	۲۹	۱۷	۱۰	پنجشنبه	صوم ہرود
۲۸	۴۰		۱۲		۱۰	۳۰	۱۸	۱۱	جمعہ	
۲۸	۴۰		۱۳		۹	۳۱	۱۹	۱۲	جمعہ ابرتسی	وقات دانیال
۲۷	۴۰		۱۳		۹	۳۰	۲۰	۱۳	بازار	کلون ثانی فرنجی
۲۷	۴۰		۱۲		۸	۲۱	۲۱	۱۴	بازار ابرتسی	سنہ
۲۶	۴۰		۱۱		۷	۲۲	۲۲	۱۵	صالی	۱۱۹۳

اسماء		ظاهر		طلوع شمس		کانون ثانی افرنجی		کانون اول رومی		جمادی الاخر		الاسبوع		احوال الکواکب و مواسم	
س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د
۱۲	۳۶	۷	۱۱	۲	۷	۴	۲۳	۱۶	۲۳	۱۶	۲۳	۱۶	۲۳	جمعه	چهارشنبه
	۳۵		۱۰		۶		۲۴		۲۴		۲۴		۲۴	پنجشنبه	پنجشنبه
	۳۴		۱۰		۵		۲۵		۲۵		۲۵		۲۵	جمعه	شب ملاد عیسی عم
	۳۳		۱۰		۴		۲۶		۲۶		۲۶		۲۶	جمعه	اول قره قونجولوز
	۳۲		۹		۳		۲۷		۲۷		۲۷		۲۷	بازار	
	۳۱		۹		۲		۲۸		۲۸		۲۸		۲۸	بازار	بازار ابرتسی
	۳۰		۸	۲	۰		۲۹		۲۹		۲۹		۲۹	صالی	صالی
	۲۹		۸	۱	۵۹		۳۰		۳۰		۳۰		۳۰	جمعه	چهارشنبه
	۲۸		۷		۵۹		۳۱		۳۱		۳۱		۳۱	پنجشنبه	پنجشنبه
	۲۷		۶		۵۸		۱		۱		۱		۱	جمعه	جمعه
	۲۶		۶		۵۷		۲		۲		۲		۲	جمعه	جمعه ابرتسی
	۲۵		۵		۵۵		۳		۳		۳		۳	بازار	بازار
	۲۴		۵		۵۴		۴		۴		۴		۴	بازار	بازار ابرتسی
	۲۳		۴		۵۲		۵		۵		۵		۵	صالی	صالی

شرف قر

کانون ثانی رومی
رأس سنه رومی

آخر قره قونجولوز
فرته

اسماء		ظهور		طلوع		کانون ثانی افرنجی		کانون ثانی رومی		رجب الفرد	الاسبوع	احوال الکواکب و مواج
س	د	س	د	س	د	س	د	س	د			
۱۲	۱۲		۲	۱	۵۱	۱۸	۶	۱	۶	۱	چهارشنبه	الصلیب فی الماء
	۱۱		۲		۵۰	۱۹	۷	۲	۷	۲	پنجشنبه	
	۹		۱		۴۸	۲۰	۸	۳	۸	۳	جمعه	لیله رغائب
	۸	۷	۰		۴۷	۲۱	۹	۴	۹	۴	جمعه ایرتسی	حرکت شمس بدلو
	۷	۶	۵۹		۴۵	۲۲	۱۰	۵	۱۰	۵	پازار	
	۵		۵۹		۴۴	۲۳	۱۱	۶	۱۱	۶	پازار ایرتسی	
	۴		۵۸		۴۲	۲۴	۱۳	۷	۱۳	۷	صالی	شده سرما
	۲		۵۷		۴۲	۲۵	۱۳	۸	۱۳	۸	چهارشنبه	
	۱		۵۶		۳۹	۲۶	۱۴	۹	۱۴	۹	پنجشنبه	سعد
۵۱	۵۹		۵۵		۳۷	۲۷	۱۵	۱۰	۱۵	۱۰	جمعه	
	۵۸		۵۴		۳۶	۲۸	۱۶	۱۱	۱۶	۱۱	جمعه ایرتسی	
	۵۶		۵۳		۳۴	۲۹	۱۷	۱۲	۱۷	۱۲	پازار	
	۵۴		۵۳		۳۲	۳۰	۱۸	۱۳	۱۸	۱۳	پازار ایرتسی	اخراربعین
	۵۳		۵۲		۳۰	۳۱	۱۹	۱۴	۱۹	۱۴	صالی	اول خمین
	۵۱		۵۱		۲۸	۱	۲۰	۱۵	۲۰	۱۵	چهارشنبه	شباط افرنجی

الاسبوع	رجب الفرد	كلون تاني رومي	شباط افريجي	طوع شمسي			ظاهر	امساك
				س	د	س		
فورته	١٦	٢١	٢	٢٦	١	٥٠	٦	٤٩
بجشنبه	١٧	٢٢	٣	٢٤		٤٩		٤٨
جمعه	١٨	٢٣	٤	٢٢		٤٨		٤٦
جمعه ايرتسي	١٩	٢٤	٥	٢١		٤٧		٤٥
بازار	٢٠	٢٥	٦	١٩		٤٦		٤٢
بازار ايرتسي	٢١	٢٦	٧	١٧		٤٥		٤٠
صالي	٢٢	٢٧	٨	١٥		٤٤		٣٨
جهار شنبه	٢٣	٢٨	٩	١٣		٤٣		٣٧
بجشنبه	٢٤	٢٩	١٠	١١		٤٢		٣٥
جمعه	٢٥	٣٠	١١	٩		٤١		٣٣
جمعه ايرتسي	٢٦	٣١	١٢	٦		٤٠		٣١
بازار	٢٧	٣٢	١٣	٤		٤٠		٢٩
بازار ايرتسي	٢٨	٣٣	١٤	٣		٣٩		٢٧
صالي	٢٩	٣٤	١٥	٢		٣٨		٢٥
جهار شنبه	٣٠	٣٥	١٦	٠		٣٧		٢٣
بجشنبه								

ظايت قوه سرما

طلوع راج

ليله مهر اج النبي عم

شباط رومي

عيد الشمع للقمامه

اصول الكواكب	الاصبوع	شهران المظفر	هياط روى	شباط افرنجي	طالع شمس	ظهور	اساسك
د	د	د	د	د	د	د	د
جمعه	۱	۵	۱۷	۵۸	۱۲	۳۵	۱۳
جمعه ايرتسى	۲	۶	۱۸	۵۶		۳۴	۱۹
بازار	۳	۷	۱۹	۵۴		۳۳	۱۷
بازار ايرتسى	۴	۸	۲۰	۵۲		۳۲	۱۵
صالي	۵	۹	۲۱	۴۹		۳۱	۱۳
چهارشنبه	۶	۱۰	۲۲	۴۷		۳۰	۱۰
پنجشنبه	۷	۱۱	۲۳	۴۵		۲۹	۸
جمعه	۸	۱۲	۲۴	۴۳		۲۸	۶
جمعه ايرتسى	۹	۱۳	۲۵	۴۱		۲۷	۴
بازار	۱۰	۱۴	۲۶	۳۸		۲۶	۳
بازار ايرتسى	۱۱	۱۵	۲۷	۳۶		۲۴	۱۱
صالي	۱۲	۱۶	۲۸	۳۴		۲۳	۱۰
چهارشنبه	۱۳	۱۷	۲۹	۳۲		۲۲	۵۵
پنجشنبه	۱۴	۱۸	۳۰	۲۹		۲۱	۵۲
جمعه	۱۵	۱۹	۳۱	۲۷		۲۰	۵۱

جره اول

پرهيز كبير عسوي

فورته

جره ثاني في الماء

امدن لقلق

انكسار سرما

مارت افرنجي

هود شكر بيرامي

ليله برات شريف

الايام والاسابيع	الاسبوع	شعبان المعظم	شباط رومي	مارت افريقي	شعبان شمس	ظهر	الايام
				د	د	د	س
ولادت همايون	جمعه ايرتسي	١٦	٢٠	٤	٢٥	١٢	١٩
جمعه ثالث بخاك	بازار	١٧	٢١	٥	٢٣	١٨	٤٦
	بازار ايرتسي	١٨	٢٢	٦	٢٠	١٧	٤٤
	صالي	١٩	٢٣	٧	١٨	١٥	٤٢
اول برد عجزوز	چهارشنبه	٢٠	٢٤	٨	١٦	١٤	٣٩
	پنجشنبه	٢١	٢٥	٩	١٣	١٣	٣٧
	جمعه	٢٢	٢٦	١٠	١١	١٢	٣٥
فورتنه حصرم	جمعه ايرتسي	٢٣	٢٧	١١	٩	١١	٣٢
	بازار	٢٤	٢٨	١٢	٧	١٠	٣٠
مارت رومي رأس سنة ماليه	بازار ايرتسي	٢٥	٢٩	١٣	٥	٨	٢٧
	صالي	٢٦	٣٠	١٤	٣	٧	٢٥
	چهارشنبه	٢٧	٣١	١٥	٠	٦	٢٢
	پنجشنبه	٢٨	٣٢	١٦	٥٧	٥	٢٠
اخري برد عجزوز	جمعه	٢٩	٣٣	١٧	٥٥	٤	١٨

اسماء		طالع شمسی		مارت افروچی		مارت رومی		رمضان المبارک		الاصبوع		احوال الکواکب و نجوم	
د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س
۱۰	۱۵	۶	۲	۱۱	۵۲	۱۸	۶	۱	۱	۱	۱	جمعه ابرتسی	انکشاف ازهار
	۱۳		۱		۴۹	۱۹	۷	۲	۲	۲	۲	بازار	
	۱۰	۶	۰۰		۴۷	۲۰	۸	۳	۳	۳	۳	بازار ابرتسی	
	۸	۵	۵۹		۴۴	۲۱	۹	۴	۴	۴	۴	صالی	نوروز حاطانی
	۶		۵۸		۴۲	۲۲	۱۰	۵	۵	۵	۵	چهارشنبه	
	۳		۵۷		۳۹	۲۳	۱۱	۶	۶	۶	۶	پنجشنبه	
	۱		۵۶		۳۶	۲۴	۱۲	۷	۷	۷	۷	جمعه	ملايم هوا
۹	۵۸		۵۴		۳۴	۲۵	۱۳	۸	۸	۸	۸	جمعه ابرتسی	سهه
	۵۶		۵۳		۳۲	۲۶	۱۴	۹	۹	۹	۹	بازار	
	۵۳		۵۲		۲۹	۲۷	۱۵	۱۰	۱۰	۱۰	۱۰	بازار ابرتسی	
	۵۱		۵۱		۲۷	۲۸	۱۶	۱۱	۱۱	۱۱	۱۱	صالی	
	۴۹		۵۰		۲۵	۲۹	۱۷	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	چهارشنبه	قرن الفج فورتنسی
	۴۶		۴۹		۲۳	۳۰	۱۸	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	پنجشنبه	
	۴۴		۴۸		۲۰	۳۱	۱۹	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	جمعه	
	۴۱		۴۷		۱۸	۱	۲۰	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	جمعه ابرتسی	نیسان افروچی

الايام والاکواب		الايام		رمضان المبارك		مارس رومي		بستان افريجي		طالع شمسي		ظهور		امساك	
س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د
كوزل هوا	بازار	١٦	٢١	٢	٢١	١٦	١٦	١١	١٦	٤٥	٥	٣٩	٥	٩	٩
	بازار ايرتسي	١٧	٢٢	٣	٢٢	١٧	١٧	١٣	١٣	٤٤		٣٦			
	صالي	١٨	٢٣	٤	٢٣	١٨	١٨	١١	١١	٤٣		٣٤			
	چهارشنبه	١٩	٢٤	٥	٢٤	١٩	١٩	٩	٩	٤٢		٣١			
حرارت	پنجشنبه	٢٠	٢٥	٦	٢٥	٢٠	٢٠	٧	٧	٤١		٢٩			
	جمعه	٢١	٢٦	٧	٢٦	٢١	٢١	٤	٤	٤٠		٢٦			
	جمعه ايرتسي	٢٢	٢٧	٨	٢٧	٢٢	٢٢	٢	٢	٣٩		٢٤			
	بازار	٢٣	٢٨	٩	٢٨	٢٣	٢٣	٠	٠	٣٨		٢١			
بقية سرخ	بازار ايرتسي	٢٤	٢٩	١٠	٢٩	٢٤	٢٤	٥٨	١٠	٣٦		١٩			
	صالي	٢٥	٣٠	١١	٣٠	٢٥	٢٥	٥٦	١١	٣٥		١٧			
يهود خور سبرامي	چهارشنبه	٢٦	٣١	١٢	٣١	٢٦	٢٦	٥٣	١٢	٣٤		١٤			
ايله قدس	پنجشنبه	٢٧	٣٢	١٣	٣٢	٢٧	٢٧	٥١	١٣	٣٣		١٢			
	جمعه	٢٨	٣٣	١٤	٣٣	٢٨	٢٨	٤٩	١٤	٣٢		٩			
	جمعه ايرتسي	٢٩	٣٤	١٥	٣٤	٢٩	٢٩	٤٧	١٥	٣١		٧			
يوم عرفه	بازار	٣٠	٣٥	١٦	٣٥	٣٠	٣٠	٤٥	١٦	٣٠		٤			

شوال المكرم	الاسبوع	شوال المكرم	شوال المكرم	شوال المكرم	طلوع الشمس		ظهور الشمس	انقضاء الشمس
					د	س		
۱	بازار ايرتسى	۵	۱۷	۴۳	۱۰	۲۹	۵	۹
۲	صالى	۶	۱۸	۴۱		۲۸	۵۹	۸
۳	چهارشنبه	۷	۱۹	۳۹		۲	۵۷	
۴	پنجشنبه	۸	۲۰	۳۶		۶	۵۴	
۵	جمعه	۹	۲۱	۳۴		۲۵	۵۳	
۶	جمعه ايرتسى	۱۰	۲۲	۳۲		۲۴	۵۰	
۷	بازار	۱۱	۲۳	۳۰		۲۳	۴۷	
۸	بازار ايرتسى	۱۲	۲۴	۲۸		۲۲	۴۵	
۹	صالى	۱۳	۲۵	۲۶		۲۱	۴۳	
۱۰	چهارشنبه	۱۴	۲۶	۲۴		۲۰	۴۰	
۱۱	پنجشنبه	۱۵	۲۷	۲۳		۱۸	۳۸	
۱۲	جمعه	۱۶	۲۸	۲۰		۱۷	۳۵	
۱۳	جمعه ايرتسى	۱۷	۲۹	۱۸		۱۶	۳۳	
۱۴	بازار	۱۸	۳۰	۱۶		۱۵	۳۱	
۱۵	بازار ايرتسى	۱۹	۱	۱۴		۱۴	۲۸	

صلاة عيد

د ۱۳ س ۱۱

منه نور

سرف شمس

ممنج

طلوع عن الشعاع

معد

ماليس فرنجي

اصول الکواکب و مواضع		الاسبوع		شوال المکرم		بستان رومی		افرنجی مابیس		طالع مابیس		ظاهر		اصول	
س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د	س	د
ازدیاد فرات	صلی	۱۶	۲۰	۲	۱۲	۱۰	۱۴	۵	۲۶	۸					
ممتزج	چهارشنبه	۱۷	۲۱	۳	۱۰		۱۳		۲۴						
	پنجشنبه	۱۸	۲۲	۴	۹		۱۲		۳۱						
روز خضر	جمعه	۱۹	۲۳	۵	۷		۱۱		۱۹						
	جمعه ایرتسی	۲۰	۲۴	۶	۵		۱۰		۱۷						
	بازار	۲۱	۲۵	۷	۳		۹		۱۵						
شرف قر	بازار ایرتسی	۲۲	۲۶	۸	۱		۸		۱۳						
	صلی	۲۳	۲۷	۹	۰	۱۰	۷		۱۰						
حبوب باد جنوبی	چهارشنبه	۲۴	۲۸	۱۰	۵۸		۶		۸						
سهل	پنجشنبه	۲۵	۲۹	۱۱	۵۶		۶		۶						
	جمعه	۲۶	۳۰	۱۲	۵۴		۵		۴						
مابیس رومی	جمعه ایرتسی	۲۷	۳۱	۱۳	۵۳		۴		۲						
	بازار	۲۸	۳۲	۱۴	۵۱		۳		۰						
	بازار ایرتسی	۲۹	۳۳	۱۵	۵۰		۳		۷						

الاسبوع	ذی القعدة	طایف رومی	طایف افرنجی	طایف مایس	ظهور	امسال
صالی	١	٤	١٦	٤٨	١٩	٥٦
چهارشنبه	٢	٥	١٧	٤٧	١	٥٤
پنجشنبه	٣	٦	١٨	٤٥	..	٥٢
جمعه	٤	٧	١٩	٤٤	٥٩	٥٠
جمعه ابرتسی	٥	٨	٢٠	٤٣	٥٩	٤٨
بازار	٦	٩	٢١	٤١	٥٨	٤٦
بازار ابرتسی	٧	١٠	٢٢	٣٩	٥٧	٤٤
صالی	٨	١١	٢٣	٣٨	٥٧	٤٣
چهارشنبه	٩	١٢	٢٤	٣٧	٥٦	٤١
پنجشنبه	١٠	١٣	٢٥	٣٥	٥٥	٣٩
جمعه	١١	١٤	٢٦	٣٤	٥٥	٣٨
جمعه ابرتسی	١٢	١٥	٢٧	٣٣	٥٤	٣٦
بازار	١٣	١٦	٢٨	٣٢	٥٣	٣٥
بازار ابرتسی	١٤	١٧	٢٩	٣١	٥٣	٣٣
صالی	١٥	١٨	٣٠	٣٠	٥٢	٣٢

قولوبه فورتنسی

سعد

مترج

نحویل شمس مجوزه

عروج عیسی

ع م

مترج

شرف فر

الاسبوع		ذى القعدة		مايس رومي		اورنجي		طاوع		ظهير		امسك	
				عائس		د		د		د		د	
اول رباح و اراج	جهار شنبه	١٦	١٩	٣١	٢٩	٥٢	٩	٤	٣٠	٧			
حزيران افرنجي	پنجشنبه	١٧	٢٠	١	٢٨	٥١			٢٩				
بهودلاكل بيرامي	جمعه	١٨	٢١	٢	٢٧	٥١			٢٨				
	جمعه ايرتسي	١٩	٢٢	٣	٢٦	٥٠			٢٧				
	بازار	٢٠	٢٣	٤	٢٥	٥٠			٢٦				
	بازار ايرتسي	٢١	٢٤	٥	٢٤	٤٩			٢٥				
	صالي	٢٢	٢٥	٦	٢٤	٤٩			٢٤				
	جهار شنبه	٢٣	٢٦	٧	٢٣	٤٩			٢٣				
شرف قر	پنجشنبه	٢٤	٢٧	٨	٢٢	٤٩			٢٢				
	جمعه	٢٥	٢٨	٩	٢٢	٤٨			٢١				
	جمعه ايرتسي	٢٦	٢٩	١٠	٢١	٤٨			٢٠				
	بازار	٢٧	٣٠	١١	٢١	٤٨			١٩				
	بازار ايرتسي	٢٨	٣١	١٢	٢٠	٤٨			١٩				
	صالي	٢٩	١	١٣	٢٠	٤٧			١٨				
حزيران رومي	جهار شنبه	٣٠	٢	١٤	١٩	٤٧			١٧				

امسالک	ظہر		شمس		طلوع	زیران افربی	زیران رومی	ذی الحجة	الاسبوع	اموال الکلواکب و مواعظ
	د	س	د	س						
۷	۱۷	۴	۴۷	۹	۱۹	۱۴	۳	۱	پنجشنبه	وزیدن باد جنوبی
	۱۷		۴۷		۱۹	۱۵	۴	۲	جمعه	
	۱۶		۴۷		۱۸	۱۶	۵	۳	جمعه ایرتسی	
	۱۶		۴۷		۱۸	۱۷	۶	۴	بازار	اول نیمی دسہل
	۱۶		۴۷		۱۸	۱۸	۷	۵	بازار ایرتسی	
	۱۶		۴۷		۱۸	۱۹	۸	۶	صالی	
	۱۶		۴۷		۱۸	۲۰	۹	۷	چهارشنبه	
	۱۶		۴۷		۱۸	۲۱	۱۰	۸	پنجشنبه	طلوع دیران
	۱۶		۴۷		۱۸	۲۲	۱۱	۹	جمعه	یوم عرفہ
	۱۶		۴۷		۱۸	۲۳	۱۲	۱۰	جمعه ایرتسی	صلاة عمید اضحی
	۱۶		۴۷		۱۸	۲۴	۱۳	۱۱	بازار	
	۱۷		۴۷		۱۹	۲۵	۱۴	۱۲	بازار ایرتسی	کون دعوتی
	۱۷		۴۷		۱۹	۲۶	۱۵	۱۳	صالی	
	۱۷		۴۷		۱۹	۲۷	۱۶	۱۴	چهارشنبه	
	۱۸		۴۷		۲۰	۲۸	۱۷	۱۵	پنجشنبه	سعد

وقایع مشهوره تاریخ حدوتلری اعتباربله ایکی قسمدرکه برطاقی
قبل السجده حادث اولان وقایع وقسم دیگرى بعد السجده
وقوعه کلان حوادندر

﴿ هجرتدن مقدم ﴾

سنین	
۶۲۱۲	تقوم التواریخ اعتباربله خلقت آدم علیه السلام
۴۵۸۳	اوروپالورک ضبط و تحریر لری موجینجه هبوط آدم علیه السلام
۳۹۷۴	طوفان نوح علیه السلام
۳۵۴۸	مصرک ابتدای معهورتی
۲۸۱۲	ملوک بنی ثورک ابتدای ظهوری
۲۵۸۰	ابراهیم علیه السلام ولادتی
۲۴۸۰	اسماعیل علیه السلام ختانی
۲۳۱۷	یعقوب علیه السلام مصری تشریف لری
۲۲۹۱	مصرده بدی سنه ممتد اولان قحط و غلا
۲۱۷۶	فرعونک مصرده اطفال ذکورى اعدای
۲۱۱۶	لاتین قرالینک ابتدای تشکلی
۲۰۷۵	آنه قرالینک ابتدای تشکلی
۲۰۷۵	موسی علیه السلام مصردن خروج لری
۲۰۲۴	ملوک یهودک ابتدای حکومتی
۱۱۹۳	سرای بزوندده بزانیونک ابتدای بنا واسکانی
۱۷۰۹	آنه حکومتک جمهوریته انقلابی
۱۶۳۷	داود علیه السلام بریه الشامه پادشاه لری

سلیمان علیه السلام پادشاه هلفی	۱۵۵۸
سلانیک جانبنده واقع ماکدونیا حکومتک ابتدای	۱۴۷۰
ملوک بنی اوردن بابل حکومتک ابرامی	۱۳۵۲
روما شهرینک بنا اولتمی	۱۳۳۷
بابل قرالی بخت النصرک بریه الشام و قدس شریفی فخر بی	۱۱۵۵
عجم پادشاه هلفنک کتابیان طبقه سنه انتقالی	۱۱۱۰
مصری عجم لک استیلاسی	۱۱۰۸
اسکندرک مصری عجم لردن استردادی	۹۱۶
اسکندرک ابرانی استیلاسی و دارانک قتلی	۹۱۰
ماکدونیا قرالینک روما جمهوریتنه التحافی	۷۱۷
مصرک روما به التحافی	۶۱۳
حضرت عیسی علیه السلام میلادی	۵۸۳
روماده پاپا نصبی	۵۱۷
جام ایجادی	۴۸۴
طبقه ساسانیانک ظهوری	۳۶۸
اباصوفیه نیک بناسی	۲۳۴
صوزازوسنک ایجادی	۲۰۱
فرانسه قرالینک ابتدای نشکلی	۱۶۳
ولادت حضرت رسالت پناهی	۵۳
نوی قلمک ایجادی	۴۰
له قرالینک نشکلی	۳۳

اسفوجبا بر الیٹنک تشکی	۲۵
انکلین قر الیٹنک تشکی	۱۴
اسپانیا قر الیٹنک تشکی	۱۱

﴿ هجرندن مؤخر ﴾

سنین	سنین		
ابتدای ظهور باروت	۴۰	هجرت نبویه علیه افضل التحیه	۰۱
ملوک امویہ تک ظهوری	۴۰	حج وداع	۱۰
غلطہ ده واقع عرب جامعنک	۴۹	ارمحال حضرت پیغمبر علیه السلام	۱۰
اولکی بناسی		خلافت حضرت ابوبکر رضی	۱۰
وقعہ دلسوز کر بلا	۶۱	الله عنه	
ضرب سکہ اسلامیہ	۷۵	خلافت حضرت عمر رضی	۱۳
ولادت امام اعظم رحمة الله	۸۰	الله عنه	
علیه		بناء بصره	۱۴
مجلدیا جزیره سیله مسینا	۸۲	فتح شام	۱۴
بوغازینک قحی		فتح قیصریه	۱۹
اسلاملرک اندلس دیار بنیه	۹۲	فتح مصر	۲۰
عبورلری		خلافت حضرت عثمان رضی	۲۴
غلطہ جامعنک ایکبجی بناسی	۹۵	الله عنه	
ایجاد کلغده	۱۲۰	فتح جزیره القبریس	۲۷
عربلر بنسندہ علم کیمیائک شیوعی	۱۲۱	خلافت حضرت علی رضی الله	۳۵
ملوک بنی امیہ تک انقراضی	۱۳۲	الله عنه	
ظهور دولت ال عباس	۱۳۳	استانبولک ایلیک محاصره سی	۳۶
اندلسده بنی امیہ تک تشکیلی	۱۳۹		
وفات امام اعظم علیه رحمة الله	۱۵۰		

سنین	سنین
۷۲۸	هارون رشیدك اسکنداره
۷۲۹	ورودی
۷۵۸	دایمارقه قرالینك تشکلی
۷۶۲	مغربده دولت فاطمیه نك تشکلی
۷۶۳	روسیه دولتنك تشکلی
۷۸۴	اندلسده بنی امیه نك انقراضی
	دولت سلجوقیه نك ظهوری
	بحار قرالینك تشکلی
	ایجاد ساعت
	پورتکیز قرالینك تشکلی
	ملوک ابویه نك انقراضی
	مولد شریف قرالینك ابتدی
	اجراسی
	وفات حضرت مولانا
	دولت عباسیه نك انقراضی
	کوزلک ایجادی
	کیلرده استعمال اوانان
	پوصله نك ایجادی
	دولت سلجوقیه نك انقراضی
	دولت علییه عثمانیه نك ظهوری
	شهر باران عثمانیان نام جلیله
	ابتدای قرائت خطبه
	دولت علییه عثمانیه نك استقلالی
	فتح بروسه
	ضرب سکه عثمانیه
	دولت علییه موظف عسکرینك
	تنظیمی
	شهرزاده سلیمان باشانك بحر آروم
	ایلنه کچوب کلیبولی قنچلری
	طوب ایجادی
	فتح ادرنه
	مصرده دولت جبراکسه
	ظهوری
	قوصوه محاربه سی
	وفات شاه محمد بهاء الدین
	نقشبندی قدس سره
	فتح سلانیک و یکی شهر
	بروسه ده جامع کبیرک بناسی
	فتح نیکبولی
	وقعه تیمور
	فتح یانیه
	وقعه وارنه
	صنعت طباعتک ایجادی
	قوصوه وقعه ثابیه سی سلطان
	مرادک مظفریتی
	روم ابلی حصارینك بناسی
	فتح استانبول

سنین	سنین
۹۴۷	۸۵۸
۹۵۷	۸۶۲
۹۵۹	۸۶۵
۹۶۱	۸۶۷
۹۶۵	۸۶۸
۹۷۹	۸۷۳
۹۸۵	۸۷۵
۹۸۷	۸۸۰
۱۰۱۲	۸۹۲
۱۰۵۰	۹۰۳
۱۰۵۱	۹۰۳
۱۰۹۴	۹۲۰
۱۱۱۶	۹۲۲
۱۱۳۵	۹۲۲
۱۱۶۷	۹۲۳
۱۱۹۹	۹۲۶
۱۲۰۱	۹۳۲
	۹۳۵
	۹۳۷
	۹۴۴

سنین	سنین
۱۲۱۳	فرانسه لولرک مصره اسیلاسی
۱۲۱۵	طاش باصمه سنک ایجادی
۱۲۱۶	مصرک فرانسه لوردن استخلاصی
۱۲۲۲	واپور ماکنه سنک ایجادی
۱۲۲۲	آوروپا مصالحه عمومیه سی
۱۲۴۰	نیمور بول ایجادی
۱۲۴۱	وقعه خیره و تاسیس صساگر نظامیه
۱۲۴۲	مکتب طبیه سنک تاسیسی
۱۲۵۳	جسر عتیقک انشاسی
۱۲۵۴	قرانده نظامنک وضعی
۱۲۵۵	تنظیمات خیره
۱۲۶۰	جسر جدیدک انشاسی
۱۲۶۳	مکتب رشده سنک تاسیسی
۱۲۷۸	طورپیل تعبیر اولنسان
	دکز لفرلرنک ایجادی
۱۲۸۱	تسکیلات ولایات
۱۲۸۱	اصلاحخانه ل تاسیسی
۱۲۸۲	صادوه محاربه سی
۱۲۸۳	ابکنهل تفنکک ایجادی
۱۲۸۴	سلطان عبد العزیز خانک
	اوروپا به سیاحتی
۱۲۸۶	سویس جدونک کشادی
۱۲۸۷	بروسیا و فرانسه دولتلرنک محاربه سی
۱۲۸۷	المانیا امپراطور لفرنک اعلانی
۱۲۸۷	ایتالیادولتنک رومایه استیلاسی
۱۲۸۷	فرانسه سنک جمهوریتیه انقلابی
۱۲۸۸	در سعادتده تراموای احدانی
۱۲۸۹	تونونک تحت الحصاره ادخالی
۱۲۸۹	ترسانه طامره ده حوض ساح استعمالی
۱۳۹۰	غلطه ده تونل کشادی
۱۳۹۰	اناطولی به شمندوفر انشاسی
۱۳۹۳	قانون اسامینک وضعی
۱۳۹۳	وقعه چرکس حسن
۱۳۹۵	روسیه محاربه خیره سی
۱۳۹۵	برلین قونفره سی
۱۳۹۷	موزهنک رسم کشادی
۱۳۹۹	ولایاده معارف مجلسینک تشکیلی
۱۳۹۸	اعرایینک مصرده انکلتربه
	مقاومت واسارتی
۱۳۰۰	مشهور جزایرلی ابو عبدالقادرک شامده وفاتی
۱۳۰۵	المانیا امپراطوری حشمتلو و پلهم حضر تلرنک در سعادتده نشر بفرلی

عراق عربده بابل ملوکک دوری		موصلده آسورلرک دوری	
سنه	سنه	سنه	سنه
ظهوری	۴۵۹۷	ابتدای ظهوری	۴۲۴۳
انقراضلری	۵۰۳۱	انقراضلری	۴۵۴۸
مدت حکومتلری	۴۳۴	ملوک	۳۷
ملوک	۴۱		

موصلده آل بویه نك حكومتی		موصلده آل حیدان ملوکک دوری	
سنه	سنه	سنه	سنه
ابتدای ظهوری	۳۱۸	ابتدای ظهوری	۲۹۳
انقراضلری	۳۵۹	انقراضلری	۳۶۸
مدت حکومتلری	۴۱	مدت حکومتلری	۷۵
ملوک	۲۴	ملوک	۲۱

موصلده آفستقرانا بولك حكومتی

ابتدای ظهوری ۴۸۰

انقراضلری ...

﴿ خلفا راشدین ﴾

حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله عنه هجره سعادت حضرت

نبویه مدفوندر

ابتداء خلافت   مدت خلافت   مدت عمر

سنه هجریه   سنه   سنه

۶۳

۳۳ خمر

۱۱

حضرت عمر الفاروق رضی اللہ عنہ حجرہ سعادت حضرت
نبویہ مدفوندر

۶۵ ۱۰ ۶ شهر

۱۳

حضرت عثمان ذی النورین رضی اللہ عنہ مدینہ منورہ ذہ جنتہ
البقیعہ مدفوندر

۸۸

۱۳

۳۴

حضرت علی المرتضیٰ رضی اللہ عنہ نجفہ مدفون اوادقلمی مشہور
اولدبغی کبی فرزندعالبری حضرت حسنک بعدایام مکانلربی جنتہ
البقیعہ نقل ابلدیکی دخی مرویدر

۶۳

۵

۳۵

حضرت حسن رضی اللہ عنہ

۴۱

۶ شهر

۶ ۴۰ شهر

مدت عهد خلفاء راشدین

شهر

سنہ

۳

۳۰

﴿ شامہ خلفاء بنی امیہ نك ظهوری ﴾

(معاویہ اول) شامہ مدفوندر

ابتداء حکومت مدت حکومت مدت عمر

سنہ

سنہ

سنہ ہجریہ

۷۵

۱۹

۴۱

(یزید اول ابن معاویہ) شامہ مدفوندر

۲۶۱ ۳۸ ۶ شہر ۶۴

(معاویہ ثانی بن یزید) شامہ مدفوندر

۲۶۱ ۳۳ ۳ ۶۴

(متقلب مروان ابن الحکم) شامہ مدفوندر

۶۳ ۷۲۱ ۹ شہر ۶۵

(عبد الملك ابن مروان) شامہ مدفوندر

۶۰ ۳۱۰ ۶۵

(ولید اول ابن عبد الملك) شامہ مدفوندر

۴۶ ۷ شہر ۹ ۸۶

(سلیمان ابن عبد الملك) قنسرین نواحیستندہ راقده مدفوندر

۴۵ ۷ شہر ۹ ۹۶

(عمر ابن عبد العزیز) معر النعمانہ دیر سمعانہ مدفوندر

۴۸۱ ۱۶ سنہ ۶۶ ۹۹

(یزید ثانی ابن عبد الملك) شامہ مدفوندر

۴۷۲ ۵۷ ۴ شہر ۱ ۵۷

(هشام بن ولید) رصافہ (شام رصافہ سیدر)

۴۲۶ ۱۹ شہر ۹ ۱۰۵

(زولید ثانی بن یزید) رأس مقطوعی شامہ مدفوندر

۴۲ ۳ شہر ۱ ۱۲۵

(یزید ثالث بن ولید)
شامده مدفوندر
۵ شهر ۴۶

۱۲۶

(ابراهیم بن ولید اول)
شامده مدفوندر
۵ شهر ۴

۱۲۶

(مروان ثانی بن محمد ابن مروان اول)
۵ شهر ۱ ۶۲

۱۲۷

مدت عهد خلفاء بنی امیه

سنه

۹۱

﴿ اندلسدکی خلفای بنی امیه تک اسامیسی ﴾

تاریخ جلوس	مدت حکومت	تاریخ انتقال	القاب اسامیسی
۱۳۸	۳۲	۱۷۰	عبدالرحمن بن یوسف
۸۰	۶	۱۸۶	هشام بن عبدالرحمن
۱۸۶	۳۱	۲۳۹	عبدالرحمن ثانی بن حکم
۲۳۹	۳۴	۲۷۳	محمد بن عبدالرحمن
۲۷۳	۲	۲۷۵	ملک منذر بن محمد
۲۷۵	۲۵	۳۰۰	عبد الملك بن محمد
۳۰۰	۵۰	۳۵۰	عبدالرحمن ثالث
۳۵۰	۱۵	۳۶۶	حکم ثانی بن عبدالرحمن ثالث
۳۶۶	۳۳	۰۰	هشام ثانی بن حکم مستنصر
...	...	...	۳۹۹ ده ایشدن چکلمشدر
...	...	...	محمد بن هشام بن عبدالجبار

﴿ خلفای عباسیه نك امامیسنی مبین جدوادر ﴾

(ابو السفاح)

تاریخ ولادت	تاریخ قعودی	تاریخ مدت حکومت	تاریخ انتقال
سنه	سنه	بوم ماه سنه	سنه
۱۳۲	۸	۴	۱۳۳

خلافتی کوفاده واقع اولمشدر

مدت عمری اونوز اوج سنه اولوب بوز اونوز اوج سنه سی
اون اوچنجی کوننده انبار نام شهرده وفات ایشدر

(منصور)

۹۵	۱۳۶	۱۱	۱۱	۱۹	۱۵۸

(مهدی)

۱۲۷	۱۵۹	۱۱	۱۶۹

(موسی هادی)

۱۴۷	۱۶۹	۳	۱	۱۷۱

بونك ولادتی رأی نام محلهه واقع اولمش ومدت حیاتی
بکرمی التی سنه اولمشدر

(هارون الرشید)

۱۴۸	۱۷۰	۱۳۳

ولادتی رأی نام محلهه وفاتی ده طوس نام محلهه واقع
اولمشدر ۴۵ مهر اولمشدر

(امین)

۱۷۱ ۲۹۳ ۲۰۰ ۲۰۰ ۲۰۰ ۲۰۰

(مأمون)

۲۱۸ ۲۵ ۵ ۳ ۱۹۰ ۱۷۰

(المعظم بالله)

۲۲۷ ۱۲۶۱ ۸ ۲۱۸ ۱۸۷

(الواثق بالله هارون)

۲۳۲ ۵ ۹ ۳ ۲۲۷ ۱۹۶

(المتوکل علی الله ابو الفضل جعفر)

۲۴۷ ۱۴ ۹ ۹ ۲۳۲ ۲۰۷
مدت عمری قرقر سنه در ۶۱ ۸۵۱

(المستنصر بالله متوکل)

۲۴۸ ۶ ۲۴۷ ۲۲۱

مدت عمری بکریمی سنه در

(المستعین بالله ابو العباس)

۲۵۲ ۳ ۹ ۲۳۹ ۲۲۱

مدت عمری اوتوز بر سنه در

(المعز بالله محمد بن جعفر)

۲۵۰ ۳ ۶ ۲۳ ۲۵۳ ۲۳۲

مدت عمری بکریمی درت سنه در

(رفیع بن المہدی بالله ابو عبد الله)

٢٥٦ ١١ ١٧ ٢٥٥ ٢١٤٧

مدت عمری او توز بطقوز سنه اولوب مقتولا وفات ایشدر

(المعتمد علی الله احمد بن جعفر)

٢٧٩ ٢٣ ٢٥٦ ٢٢٩

مدت عمری قرق سکر سنه در

(المعتضد بالله ابو العباس احمد بن موفق)

٢٨٩ (٢٧٩) ٢٤٣

مدت عمری قرق التي سنه در

(المتکفی بالله علی بن احمد المعتضد)

٢٩٥ (٢٨٩) ٢٦٤

مدت عمری او توز اوچ سنه التي ایدر

(المقدر بالله ابو الفضل احمد بن معتضد)

٣٢٠ ٢٤ ١١ ٢٩٥ ٢٨٢

مدت عمری او توز بدی سنه بش ای

(القاهر بالله ابو منصور محمد بن معتضد)

٣٣٩ ١٩ ٣٢٠

(الرازی بالله ابو العباس محمد بن مقدر)

٣٢٩ ١٠ ٣٢٣ ٣٠٣

مدت عمری او توز ایکی سنه

(المتکفی بالله ابو اسحاق ابراهیم بن مقدر)

٣٥٧٧٣ ٤٣٨٤ ٣٢٩٥٢ ٢٩٧١٥

مدت عمری التمش سنه

(المستنق بالله ابو القاسم عبدالله بن علی متقی)

۳۳۸

۴

۳۳۴

۲۹۲

کوزینه میل چکیلوب قلع اولنمش ایدی

(المطیع بالله ابو القاسم بن فضل)

۲۹

۵

۳۳۲

۳۰۱

اوچیوز التمش اوچ سنه سنده کندی کزینه ایشدن چکله شدر

(الطائع بالله عبدالکریم بن مطیع)

۱۷

۹

۱۶

۳۶۳

۳۲۰

اوچیوز سکسان برده ایشدن چکله شدر

(القادر بالله ابو العباس احمد بن اسحاق)

۴۳۲

۴۱

مدت عمری سکسان بر سنه

(القائم بالله ابو جعفر بن محمد القادر)

۴۶۰

۴۴

۸

۳۹۱

مدت عمری یتش التی سنه اوچ ای

(المقندی بالله ابو القاسم عبدالله بن قائم)

۴۸۶

۴۶۷

۴۴۸

مدت عمری اون طغوز سنه

(المستنظم بالله ابو العباس احمد بن مقندی)

۵۱۲

۲۵

۴۸۶

۴۷۰

مدت عمری فرقی بر سنه التی کون التی آی

(المستشد بالله ابو منصور فضل)

۷

۵۱۳

(الراشد بالله ابو جعفر منصور بن المستشد)

۱

۵۲۸

۵۰۲

(المستجد بالله ابو الظفر يوسف)

۵۶۶

۱۱

۱

۵۵۵

۵۱۸

(المستضي نور الله ابو محمد حسن بن يوسف)

۵۶۵

۹

۸

۵۶۶

۵۳۶

(الناصر الدين بالله ابو العباس احمد بن حسن المستضي)

۶۳۲

۴۰

۲۱

۵۷۵

۵۵۳

مدت عمری الشمس طقوز سنه

(الظاهر بالله محمد بن صرنا)

۶۲۵

۹

۱۴

۶۲۲

۵۷۱

(المستنصر بالله ابو جعفر منصور)

۶۴۰

۱۶

۲

۷

۶۳۳

۵۸۸

اللی صکز سنه درت آی بدی کون معمر اولشدر

(المستعصم بالله ابو الواحد عبدالله بن مستنصر)

۱۶

۸

۶۴۰

۶۰۹

مدت عمری فرق التي سنه اوج آی

﴿ سلطان عظام شوکت انسام عثمانیه ک تاریخ ﴾
 ﴿ ولادت لو جلوس هملو نیریله مدین تبریز ﴾
 ﴿ و سلطنت و مدفن شریقری ﴾

﴿ مؤسس بیلان سلطنت قازی سلطان عثمان خان ﴾

۳۳۵ ۳۳۵ ۳۳۵ ۳۳۵
 حضرت نوری ارطغرل قازی حضرت تارینک صلیبندن ۶۵۶ سنه هجر به سنه
 تولد ابداوب ۶۹۹ سنه سی بجادی الاولینک در پنجمی کونی بالاستقلال
 جالس تخت سلطنت اولش و ۷۳۶ سنه سی رمضانک یگرمی برنجی کونی
 ارتحال دار بقا ایشدر مدفن شریقری بروسهده حصار ایچنده در

﴿ قازی سلطان اورخان خان ﴾

حضرت نوری سلطان عثمان قازی حضرت تارینک مخدوم نجابت موسوملری
 اولوب ۶۸۰ سنه سنه تولد ابداوب ۷۳۶ سنه سی رمضانک اوین پنجمی
 کونی بدرلی بولینه و اهل دیبیم سلطنت اولش و ۷۶۱ سنه سنه ارتحال
 ایشکله بدرلی جولونده زبیه مخصوصه سنه دفن اولمشدر

﴿ قازی سلطان مراد خان اول ﴾

حضرت نوری سلطان اورخان قازی حضرت تارینک صلیبندن ۷۳۶ سنه سنه

تولد ابله ۷۶۱ ده پدر جنت مقرری برینه هر ربع نشین سلطنت اولدی
 ۷۹۱ سنه سی شعبانک اون بشنجی کونی قوصوه محاربه مشهوره سنده
 شهیداً ارتحال ایتدیله تربله بروسه ده چکرکه نام محله در

غازی سلطان بلدیرم بازید خان

حضرتلری غازی سلطان مراد خان اول حضرتلرینک مخدوم عالیبری
 او اوب ۷۶۱ سنه سنده قد منهاده مهه شهود و ۷۹۱ سنه سی رمضانک
 دردنجی کونی جالس نخت عثمانی و ۸۰۵ سنه سی شعبانک اون بشنجی
 کونی عازم دار بقا اولمشدر مدفن شریفلری بروسه ده جامعلری
 جوارنده در

چای سلطان محمد خان غازی

حضرتلری غازی سلطان بلدیرم بازید خان حضرتلرینک صلیبندن ۷۸۱
 سنه سنده تولد و ۸۱۶ سنه سنده جلوس و ۸۲۴ سنه سنده ارتحال ایتدیله
 بروسه ده یشیل جامع شریفی جوارنده واقع تربله مشهوره لینه دفن اولمشدر

غازی سلطان مراد خان ثانی

حضرتلری چای سلطان محمد خان غازی حضرتلرینک مخدوم عالیبری

اولوب ۷۰۶ سنه سنده تولد و ۸۲۴ سنه سنده جاوس ايتشدر ۸۵۵ سنه سي
محرمنك بشجی كونی عازم كلشن سرای اخرت اولم لربه برو سنه ده جامع
شريفلری پيشكاهنده واقع تره مخصوصه لربه دفن اولمشدر

غازی سلطان محمد خان ثانی

حضرت نلری غازی سلطان مراد ثانی حضرت تلرینك مخدوم سعادت موسوم نلری
اولهرق ابو الفتح عنوان جلیله مشهور در ۸۳۳ سنه سي رجبنك بكرمی
التبجی كونی قدم نهاده مهد شهود اولوب ۸۵۵ سنه سي محرمنك اون
التبجی كونی جالس تحت معالی بخت عثمانی اولدی ۸۸۶ سنه سي ربیع
الاولنك دردنجی كونی از نحال بیوردیلر تره علیاری استانبولده جامع
شريفلری پيشكاهنده واقعدر

غازی سلطان بایزید خان

حضرت نلری غازی ابو الفتح سلطان محمدخان حضرت تلرینك صلبندن ۸۵۱
سنه سنده تولد ایلدوب ۸۸۶ سنه سي ربیع الاخرینك بكرمنجی كونی
جلوس و ۹۱۸ سنه سي ربیع الاخرینك اوننجی كونی از نحال بیوردیلر
مدفن شريفلری استانبولده جامع شريفلری پيشكاهندهدر

غازی یاوز سلطان سلیم خان

حضرت تلمری غازی سلطان بایزید خان ثانی حضرت تلمریک مخدوم عالی کهرری
اولوب ۸۷۵ سنه سنده تولد ابله ۹۱۸ سنه سی صفرینک اون سکرنجی کونی
جالس تخت عالی نخت عثمانی اولمشدر ۹۲۶ سنه سی شوالنک طقوزنجی کونی
تازم کلشن سرای دار بقا اولدیله تریبه عالی لری استانبولده واقع جامع
شریف لری جوارینده در

غازی سلیمان خان

حضرت تلمری قانونی عنوانیه مشهوردر و یاوز سلطان سلیم خان غازی
حضرت تلمریک مخدوم نجابت لریدر ۹۰۰ سنه سنده قدمنهاده عالم شهودو ۹۲۶
سنه سنده جالس نخت عثمانی اولمشدر ۹۷۴ سنه سی صفرینک بکر منجی کونی
ارنحال بیورملریبه جامع شریف لری پیشکاشنده واقع تریبه مخصوصه لریبه
مدفن قلمشدر

غازی سلطان سلیم خان ثانی

حضرت تلمری بدراری غازی سلطان سلیمان خان حضرت تلمریک صلیبندن ۹۳۰
سنه سی رجینک اتنجی کونی تولد و ۹۷۴ سنه سی ربیع الاولنک طقوزنجی
کونی جلوس ایشدر در تاریخ ارتحال لری ۹۸۳ سنه سی شعباننک بکر می
بدنجی کوننده واقع اولمشدر مدفن شریف لری ایاصوفیه جامعی قرینده در

﴿ غازی سلطان مراد خان ثالث ﴾

حضرت تبری ۹۵۳ سنه سی جادی الاولیسنک بشیچی کونی غازی سلطان
 سلیم خان ثانی حضرت تبری نیک صلیبندن متولد او اب ۹۸۳ سنه سی رمضانک
 سکرچی کونی جلوس بیورمشلردر ۱۰۰۳ سنه سی جادی الاولیسنک
 سکرچی کونی وفات ایشلرله ایاصوفیه جوارینده واقع تریبه مخصوصه لریته
 دفن اولمشلردر.

﴿ غازی سلطان محمد خان ثالث ﴾

حضرت تبری غازی سلطان مراد خان ثالث حضرت تبری نیک محمد و ملری
 اولوب ۹۷۴ سنه سی ذی القعدة سنک بدیچی کونی تواد و ۱۰۰۳ سنه سی
 جادی الاولیسنک اون التیجی کونی جلوس و ۱۰۱۲ سنه سی رجبک اون
 ایکیچی کونی وفات ایشلردر مدفون شریفلری ایاصوفیه پیشکاهنده
 واقع تریبه مخصوصه لریته در.

﴿ غازی سلطان احمد خان اول ﴾

حضرت تبری غازی سلطان محمد خان ثالث حضرت تبری نیک صلیبندن ۹۹۸
 سنه سی جماد الاخره سنک اون ایکیچی کونی تولد ایدوب ۱۰۱۳ سنه سی
 رجبک اون سکرچی کونی جلوس تخت اولش و ۱۰۲۶ سنه سی

ذی القعدة سنک بکرمی ایکیجی کونی وفات ایشدر مدقنلری استانبولده
جامع شریفلری جوارنده واقع تربته مخصوصه ده در

﴿ سلطان مصطفی خان اول ﴾

حضر تلری غازی سلطان محمد خان ثالث حضر تلرینک صلبندن ۱۰۰۱
سنه سنده تولد ایشدر ۱۰۲۶ سنه سی ذی القعدة سنک بکرمی ایکیجی کونی
برادرلری سلطان احمد خان حضر تلرینک برینه جالس اولوب ۱۰۴۸
سنه سی ربیع الاولی غره سنده سلطنتدن فراغت ایشدر

﴿ سلطان عثمان خان ثانی ﴾

حضر تلری غازی سلطان احمد خان اول حضر تلرینک مخدوملری در
۱۰۱۳ سنه سنده تولد ایشدر ۱۰۲۷ سنه سی ربیع الاول سنک اون ایکیجی
کونی عم مکرملری سلطان مصطفی خان برینه جلوس ایشدر ۱۰۳۱
سنه سی رجینک طقوزنجی کونی شهیداً ارنحال ایدوب پدرلری یاننه دفن
قلئمیشدر

﴿ دفعه ثانیه سلطان مصطفی خان اول ﴾

حضر تلری ۱۰۳۱ سنه سنده دفعه ثانیه اوله رق جالس تخت عالی عثمانی

اولوب ۱۰۳۲ سنه سی ذی القعدة سنك اون بشیجی كونی تکرار فراغت
 ۱۰۴۸ سنه سنده ارئحال اینش وایا صوفیه جاهه شریفی پیشگاهنده واقع
 تریه مخصوصه به دفن قلمشدر

﴿غازی سلطان مراد خان رابع﴾

حضر تری غازی سلطان احمد خان اول حضر تری سنك صلبدن ۱۰۱۸
 سنه سی جادی الاولیسنك بکرمی سکزنجی کونی متولد اولوب ۱۰۳۲
 سنه سی ذی القعدة سنك اون بشیجی کونی ۴ مکرملری سلطان مصطفی
 خان حضر تری سنك ابکیجی فراغنده جالس تخت عثمانی اولمش و ۱۰۴۹
 سنه سنده ارئحال دار بقا ایلمسوله بدرلری یانته دفن قلمشدر

﴿سلطان ابراهیم خان﴾

حضر تری غازی سلطان احمد اول حضر تری سنك محمدمرلر بدر ۱۰۳۴
 سنه سی شوالنك اون اوچنجی کونی توار ایدوب ۱۰۴۹ سنه سی شوالنك
 اون النجی کونی برادر طالبکمرلری سلطان مراد خان رابع حضر تری
 برینه جالس تخت عثمانی اولمش و ۱۰۵۸ سنه سی رجبنك بدیسنده سلطنتدن
 فراغت وسنه مرقومه رجبنك بکرمی طقوزنده شهیدآدار اخرته رحلت
 ایتمسوله ایاصوفیه جامع شریفی جوارنده واقع عمیلری سلطان مصطفی
 تریه سنده دفن قلمشدر

﴿ غازی سلطان محمد خان رابع ﴾

حضرت تبری ۱۰۵۱ سنه سی رمضانک بکرمی طقوزنجی کونی سلطان
 ابراهیم خان حضرت تبری نک صلبندن متولد اولوب ۱۰۵۸ سنه سی رجبک
 اون سکرنجی کونی پدر لری برینه جلوس ایش و ۱۰۹۹ سنه سی محرمد
 ابکجی کونی سلطنتدن فراغت و ۱۱۰۴ سنه سنده ادرنده وفات ایللیله
 نقشی استابوله کتوریلوب باعجه تیوسنده والددلری ترخان سلطان
 تر به سنه دفن ایدلشد

﴿ سلطان سلیمان خان ثانی ﴾

حضرت تبری ۱۰۵۲ سنه سنده سلطان ابراهیم خان حضرت تبری نک صلبندن
 تولد ایدوب ۱۰۹۹ سنه سنده برادر لری سلطان محمد خان رابع برینه
 جالس تخت عثمانی اولمش و ۱۱۰۲ سنه سنده وفات ایشدر مدفن شریف لری
 جد لری سلطان سلیمان تر به سنده در

﴿ سلطان احمد خان ثانی ﴾

حضرت تبری سلطان ابراهیم خان حضرت تبری نک محمد و لری اولوب ۱۰۵۲
 سنه سی ذی الحجه سنک التبیجی کونی تولد ایش و ۱۱۰۲ سنه سی رمضانک

بکر می التجبی کونی برادر لری سلطان سلیمان ثانی برینه جلوس ایلشدر
 و ۱۱۰۶ سنه سنده ارنحال دار بقا ایلسیله جد لری سلطان سلیمان خان
 قونوی تر به سنه دفن قلمشدر

﴿ سلطان مصطفی خان ثانی ﴾

حضر تلری ۱۰۷۴ سنه سنده سلطان محمد خان رابع حضر تلری صابندن
 متولد اولوب ۱۱۰۶ سنه سی جادی الاخره سنک بکر می ایکیجی کونی ۴
 مکر لری سلطان احمد ثانی برینه جلوس ایتش و ۱۱۱۵ سنه سنده بعد لقراغ
 ارنحال دار بقا ایدوب باغچه قپوسنده والده تر به سنه دفن ایلشدر

﴿ غازی سلطان احمد خان ثالث ﴾

حضر تلری غازی سلطان محمد خان رابع حضر تلرینک مخدومه لری
 اولوب ۱۰۸۴ سنه سنده تولد ایتش و ۱۱۱۵ سنه سی ربیع الاخرینک ایکیجی
 کونی برادر لری سلطان مصطفی خان ثانی فراغنده جالس دیهم سلطنت
 اولشدر ۱۱۴۳ سنه سنده سلطنتدن فراغت و ۱۱۴۹ سنه سنده ارنحال
 ایدوب باغچه قپوسنده والده تر به سنه مدفوندر

﴿ غازی سلطان محمود خان اول ﴾

حضر تلری ۱۱۰۸ سنه سی محرمنک دردنجی کونی سلطان مصطفی خان

ثانی حضرت تالربنک صلیبندن متولد اولوب ۱۱۴۳ سنه سی ربیع الاول سنک
اون بشنجی کونی عم مکرملری سلطان احمد خان ثالث فراغنده تخت
تالی تخت عثمانی به جلوس ایش و ۱۱۶۸ سنه سی صفرینک بکرمی سکرنجی
کونی ارتحال اتمسیله باغچه قپوسنده والده تره سنه دفن قلمشدر

﴿ سلطان عثمان خان ثالث ﴾

حضرت تالری سلطان مصطفی خان ثانیکنک صلیبندن ۱۱۱۰ تاریخنده تولد
ایدرك ۱۱۶۸ سنه سی صفرینک بکرمی سکرنجی کونی برادرلری سلطان
محمد خان اول برینه جالس تخت عثمانی اولمش و ۱۱۷۱ سنه سی صفرینک
اون التنجی کونی ارتحال دار بقا ایدوب باغچه قپوسنده و یکی جامع
جوارنده واقع والده تره سنه دفن اولمشدر

﴿ سلطان مصطفی خان ثالث ﴾

حضرت تالری ۱۱۲۹ سنه سنده سلطان احمد خان ثالث حضرت تالربنک صلیبندن
متولد اولوب ۱۱۷۱ سنه سی صفرینک اون التنجی کونی عم زاده لری
سلطان عثمان خان ثالث برینه جلوس ایش و ۱۱۸۷ سنه سی ذی القعدة سنک
سکرنجی کونی ارتحال اتمسیله لاله لی نامیله مشهور اولان جامع شریفلری
جوارنده واقع تره مخصوصه لرینه دفن ایدمشدر

﴿ غازی سلطان عبدالحمید خان اول ﴾

حضرت تالری غازی سلطان احمد خان ثالث حضرت تالربنک محمدوملری اولوب

۱۱۳۸ سنه سنده تولد ایش و ۱۱۸۷ سنه سی ذی القعدة سنه سکزیجی
 کونی برادرلی سلطان مصطفی خان ثالث برینه جالس تخت عثمانی اولمش
 و ۱۳۰۳ سنه سی رجب تک اون ایکیجی کونی ارتحال دار بقا ایلسیله باغچه
 قیوسنده مدرسه لری پیش کاغنده واقع تریه مخصوصه لرینه دفن قلمشدر

﴿ غازی سلطان سلیم خان ثالث ﴾

حضرت لری سلطان مصطفی خان ثالث حضرت نرینک صابندن ۱۱۷۵
 سنه سنده متولد اولوب ۱۳۰۳ سنه سنده جلوس ایش و ۱۲۲۲ سنه سنده
 سلطنتدن فارغ اوله رق ۱۲۳۳ سنه سنده شهیداً وفات ایشدر مدفن
 شریف لری پدر لری تریه سنده در

﴿ سلطان مصطفی خان رابع ﴾

حضرت لری ۱۱۹۳ سنه سنده غازی سلطان عبدالحمید خان اول حضرت نرینک
 صابندن تولد ایدرک ۱۲۲۲ سنه سی ربیع الاخرینک بکرمی برنجی کونی
 عزاده لری سلطان سلیم خان ثالث فراغنده جلوس ایش و ۱۲۲۳ سنه سنده
 بعد الفراع شهیداً ارتحال ایش اولسیله پدر لری تریه سنه دفن اولمشدر

﴿ غازی سلطان محمود خان ثانی ﴾

حضرت لری ۱۱۹۹ سنه سی رهضانک اون اوچنجی کونی غازی سلطان

عبدالمجید خان اول حضرت تارینک صلیبندن قدمزاده مهده شهود اولوب
 ۱۲۲۳ سنهسی جهادی الاولیسنگ در دنجی کونی برادر لری سلطان مصطفی
 خان رابع فراغنده جالس تخت عالی بخت سلطنت و ۱۲۵۵ سنهسی ربیع
 الاولنک اون طقوزنجی کونی عازم کلشنسرای آخرت اولمش در مدفون
 شریفلری چنبرلی طاش جوارنده تریه مخصوصه ده در

﴿ غازی سلطان عبدالمجید خان ﴾

حضرت تلمری غازی سلطان محمود خان ثانی حضرت تارینک صلب همابونلرندن
 ۱۲۳۷ سنهسی شعباننک اون در دنجی کونی قدمزاده مهده وجود اولوب
 ۱۲۵۵ سنهسی ربیع الاولنک اون طقوزنجی کونی پدر عالی کهرلری
 برینه واصل دیهیم سلطنت اولمش و ۱۲۷۷ سنهسی ذی القعدة سنک اون
 بدنجی کونی رحلت وعزم دار جنت بیورملریله نهش منورلری سلطان
 سلیم جامع شریفی حوارنده واقم تریه مخصوصه لرینه نقل و دفن قلمشدر

﴿ سلطان عبدالعزیز خان ﴾

حضرت تلمری غازی سلطان محمود خان ثانی حضرت تارینک صلب همابونلرندن
 ۱۲۴۵ سنهسی شعباننک اون در دنجی کونی قدمزاده عالم وجود اولوب
 ۱۲۷۷ سنهسی ذی الحجه سنک اون بدنجی کونی برادر جنت مقرلری
 غازی سلطان عبدالمجید خان حضرت تلمری برینه جالس تخت سلطنت اولمش
 و ۱۲۹۳ سنهسی جهادی الاولیسنگ اون بدنجی کونی فراغ و بش کون
 صبره شهیداً ارتحال ایتلمریله پدرلری غازی سلطان محمود خان ثانی
 حضرت تلمری تریه سنه دفن قلمشدر

﴿ سلطان مراد خان خامس ﴾

غازی عبدالمجید خان حضر تلیرنیک مخدوملرندن در ۱۲۵۶ سنه سی رجینک
یکرمی بشنجی کونی تولد ایتش و اوج آی اوج کون سلطنتده بوانوب
میتلا اولدقلمی عتدن طولانی منخلم اولمشدر

سلطان عبدالمجید
خان غازی

السلطان ابن السلطان السلطان الغازی عبدالمجید خان

ابن السلطان الغازی عبدالمجید خان اید اللهه خلافتیه الی اخر
الدوران اقدمن حضر تلیرنیک یوم ولادت باهر السعادت
ملو کانه لری بیک ابکی بوز الی سکر سنه سی شعبان شریفنک اون
التنجی کونه مصادف اولوب بیک ابکی بوز طقسان اوج سنه سی
شعبان شریفنک اون برنجی پنجشنبه کونی بالارث والاستیمال
وبالسعادة والاجلال سربر ارای خلافت وسلطنت اولمشدر
جناب مالک الملک ذات فرشته صفات ظل اللهیلرینی کمال موفقیت ومظفریت
ایله الی یوم القیام تخت عالی بخت خلافتینا هیلرنده بر دوام ایلیه آمین

الیوم موجود اولان بالجه حکمدارلرک حکومتلری
وسنلری جدولدر

اورویا دولتلری حکمدارلرینک تاریخ ولادت و جلوسلری سنه
میلادیه اعتباربله در

ایران شاهى شاه ناعمر الدین قاجار حضر تلری
ولادتی ۶ صفر ۱۲۲۵ جلوسی ۱۳ ذی القعدة ۱۲۶۳

اوستریا امپراطوری فرانسوا ژوزه ف حضر تلری
ولادتی ۱۸ اغستوس ۱۸۳۰ اوستریا تختنه
قعودی ۲ کانون اول ۱۸۴۸

اسپانیا قرالی (۱۲) الفونس حضر تلری
ولادتی ۲۸ تشرین ثانی ۱۸۵۷ قرالغی ۱۸۷۵

اسوچ نورج قرالی (۲) اوسقار حضر تلری
ولادتی ۲۱ کانون ثانی ۱۸۳۰

ایتالیا قرالی هومبرت حضر تلری
ولادتی ۱۴ مارت ۱۸۴۴ ایتالیا تختنه قعودی ۱۲ کانون اول ۱۸۷۸

باویرا قرالی (۲) لوئی حضر تلری
ولادتی ۲۵ اغستوس ۱۸۴۵ قعودی ۱۰ مارت ۱۸۶۴

بره زیلیا امپراطوری (۲) دون پدرو حضر تلری
ولادتی ۲ کانون ثانی ۱۸۴۵ امپراطورلغی ۷ نیسان ۱۸۳۱

بلجیقا قرالی (۲) لوئی فیلیپ ماری ویقنور (حضر تلری
ولادتی ۹ نیسان ۱۸۳۵ پدربینک برینه قعودی ۱۷ کانون ثانی ۱۸۶۶

المانیا امپراطوری ایکنجی غلیوم حضر تلری
ولادتی ۲۷ کانون ثانی ۱۸۵۹

قعودی ۱۵ حزیران ۱۸۸۸

پورتغال قرالی دون لوئی حضر تلری
ولادتی ۳۱ ایلول ۱۸۳۷ بزادربینک برینه قعودی ۱۸۶۱

په پیار فلک قرالی (۳) کیوم حضر تلری
ولادتی ۱۹ شباط ۱۸۱۷ قعودی ۱۲ مایس ۱۸۴۹

چین امپراطوری چوتغ چی حضر تلری
ولادتی ۵ کانون ثانی ۱۸۵۴

حبش امپراطوری حضر تلری
یوحنا جلوسی ۱۸۶۷

دانیمارقه قرالی (۹) فرستیان حضر تلری
ولادتی ۱۸ نیسان ۱۸۱۸ قعودی ۱۵ تشرین ثانی ۱۸۶۳

روسیه امپراطوری الکساندر حضر تلری
ولادتی ۱۰ مارت ۱۸۴۵ قعودی ۱۳ مارت ۱۸۸۱

ژاپونیا امپراطوری مونث سو هیتو حضر تلری
(ژاپون لسانده مفادو دینورکه حکمدار معناسنه در

ساقس قرالی فرہدربق (اوکوست البر) حضرتلری
ولادتی ۳ نیسان ۱۸۲۸ قعودی ۲۹ ایلول ۱۸۷۳

غران بریتانیا (انکلتره) قرالیمچہسی الکساندرینا و بقتوریا حضرتلری
ولادتی ۲۴ مایس ۱۸۱۹ اعلان قعودی ۲۱ حزیران ۱۸۳۷

فاس

سلطانی مولا حسن حضرتلری

ورتنبرغ قرالی شارل فرہدربق الکساندر حضرتلری
ولادتی ۴ مارت ۱۸۲۳ پدربنک برتہ قعودی ۲۵ حزیران ۱۸۶۴

یونان قرالی ژورژ حضرتلری
ولادتی ۲۴ کانون اول ۱۸۴۵ قعودی ۳۱ تشرین اول ۱۸۶۳

﴿ جنتکان غازی سلطان محمد خان ثالث حضرت تاربینک عصر ﴾
 ﴿ سعادت حصر ماہ وکاکہ رندنبرو موصل ولایتی ﴾
 ﴿ والیلکنہ تعین بیوریلان ولایة عظام ﴾
 ﴿ ومنتصرفین کرام حضراتی ﴾

اسامی ولایة عظام | تاریخ تعین | مدت ماموریت

سنہ	منہ	شہر	یوم	نام
۱۰۰۰	۱	۸		امیر حسین پاشا
۱۰۰۲		۶		بیالہ پاشا
۱۰۰۲		۲		سنان پاشا
۱۰۰۳	۲	۱۰		حسن پاشا
۱۰۰۵		۹		محمود پاشا
۱۰۰۶	۱	۷		عبدالله پاشا
۱۰۰۸		۸		علی پاشا
۱۰۰۹	۳	۷		نمادبہ حاکی حسن پاشا
۱۰۱۳	۲			محمد پاشا
۱۰۱۵	۱	۸		احد پاشا
۱۰۱۶	۱	۸		محمد پاشا
۱۰۱۷	۱	۴		احد پاشا
۱۰۱۸	۳	۵		دبکر احد پاشا
۱۰۲۱		۷		محمد پاشا
۱۰۲۲	۱			علی پاشا
۱۰۲۳		۱۱		دبکر علی پاشا
۱۰۲۳		۱		محمد پاشا

سنه	شهر	يوم	سنه
١٠٢٣	٦		محمد پاشا
١٠٢٤	٦		الحاج احمد پاشا
١٠٢٥	٥		احمد پاشا
١٠٢٥	٧		سابق موصل واليسى محمد پاشا
١٠٢٦	١		سابق بصره واليسى محمد پاشا
١٠٢٧	١		مؤمن پاشا
١٠٢٩	٢		بوستان پاشا
١٠٣٠	١		موصللى بكر پاشا
١٠٣١	١		يونس پاشا
١٠٣٢	٦		دفتردار مصطفى پاشا
١٠٣٢	٢		حسن پاشا
١٠٣٣	٤		حله ضابطك برادري احمد پاشا
١٠٣٤	١		سپاهى احمد پاشا
١٠٣٥	١١		سليمان پاشا
١٠٣٥	٦		دفعه ثانيه موصل وخر بو ط موصللى بكر پاشا
١٠٤٥	١٠		عراق سردارى وزير محمد پاشا
١٠٤٦	٦		بكر پاشا زاده وصللى امير محمد پاشا
١٠٤٦	٦		قلعه محافظى شام واليسى احمد پاشا
١٠٥٠	٤		شهرزور محافظى سابق محمد پاشا
١٠٥٢	١		شهرزور و موصل محمد پاشا
١٠٥٢	١١		وزير مصطفى پاشا
١٠٥٦	١	٤	محمد پاشا
١٠٥٦	١١		ابراهيم پاشا
١٠٥٧	١		نشايجى وزير مصطفى پاشا

بوم	شهر	سنه	سنه	
	۲	۱	۱۰۵۸	
		۱	۱۰۵۹	موصالی زینی پاشا
	۱	۱	۱۰۶۰	درویش محمد پاشا
		۱	۱۰۶۱	داسنی مرزا پاشا
		۱	۱۰۶۲	مصطفی پاشا
	۷		۱۰۶۳	محمد پاشا
	۵		۱۰۶۳	احمد پاشا
	۳		۱۰۶۴	دلاور پاشا
	۵		۱۰۶۴	طیار پاشا زاده احمد پاشا
	۴		۱۰۶۴	شاه غازی پاشا
	۷		۱۰۶۶	امیر عثمان پاشا
	۵		۱۰۶۶	شہباز پاشا
		۱	۱۰۶۶	وان والیسی سابق وزیر ابراہیم پاشا
		۱	۱۰۶۷	قدس والیسی قبلان پاشا
		۱	۱۰۶۷	وزیر حسین پاشا
۲	۱	۱	۱۰۷۱	ابراہیم پاشا
۱	۵		۱۰۷۱	ارسلان پاشا
	۵		۱۰۷۱	محمد پاشا
		۱	۱۰۷۲	اورفہ والیسی سابق احمد پاشا
۱	۷	۲	۱۰۷۵	ابراہیم پاشا
	۶		۱۰۷۶	وزیر احمد پاشا
	۶		۱۰۷۶	علی پاشا
		۱	۱۰۷۷	موسی پاشا
		۴	۱۰۸۱	ہرموش محمد پاشا
	۱۰	۱	۱۰۸۳	حسن پاشا

سنه	شهر	يوم	سنه	مقام
۱۰۸۴	۱		۱۰۸۴	مصطفی پاشا
۱۰۸۵	۱		۱۰۸۵	دلاور پاشا
۱۰۸۶	۱	۲	۱۰۸۶	جاوش زاده وزیر محمد پاشا
۱۰۹۰	۳	۱	۱۰۹۰	وزیر علی پاشا
۱۰۹۳	۲	۷	۱۰۹۳	چرکس احمد پاشا
۱۰۹۵	۲		۱۰۹۵	عربی کدوم شهرتبه معروف علی پاشا
۱۰۹۷	۲		۱۰۹۷	امیر دلاور پاشا
۱۰۹۸	۱		۱۰۹۸	نکرار علی پاشا
۱۰۹۹	۱		۱۰۹۹	عمر پاشا
۱۱۰۱	۲		۱۱۰۱	قرمانلی علی پاشا
۱۱۰۳	۱	۱	۱۱۰۳	حسن محصل پاشا
۱۱۰۶	۳	۵	۱۱۰۶	سلیمان پاشا
۱۱۰۶	۱	۱۰	۱۱۰۶	وزیر مصطفی پاشا
۱۱۰۷	۱	۲	۱۱۰۷	قرمان والیسی سابق وزیر محمد پاشا
۱۱۰۸	۱		۱۱۰۸	بصره والیسی سابق حسن پاشا
۱۱۰۹	۱		۱۱۰۹	سابق بغداد والیسی علی پاشا
۱۱۱۰	۱		۱۱۱۰	دیار بکر والیسی حلبی وزیر یوسف پاشا
۱۱۱۲	۱	۳	۱۱۱۲	بکجری رئیسی سابق وزیر ابراهیم پاشا
۱۱۱۴	۳	۷	۱۱۱۴	وان محافظی سابق مصطفی پاشا
۱۱۱۵	۱	۱	۱۱۱۵	بغداد وزیر سابق طوبال یوسف پاشا
۱۱۱۵	۵		۱۱۱۵	دفعه ثانیه حلبی یوسف پاشا
۱۱۱۸	۲	۸	۱۱۱۸	چرکس وزیر محمد پاشا
۱۱۱۹	۱		۱۱۱۹	شهموار زاده سید محمد پاشا
۱۱۲۱	۲		۱۱۲۱	دفعه ثالثه حلبی یوسف پاشا

سنه	شهر	يوم	سنه	وصف
۲			۱۱۲۳	وزیر سلحدار ابراهیم پاشا
۲			۱۱۲۵	صادق الحاج احمد پاشا
۱			۱۱۲۶	قوشچی وزیر مصطفی پاشا
۲			۱۱۲۶	کوپرلی زاده وزیر عبدالله پاشا
۵			۱۱۲۶	دفعه نایه قوشچی مصطفی پاشا
۱			۱۱۲۷	سابق بصره والیسی عثمان پاشا
۲			۱۱۲۸	وزیر حسن پاشا
۱			۱۱۲۹	قره ایلان زاده محمد پاشا
۱	۲		۱۱۳۰	سرکه وزیر عثمان پاشا
۲		۲	۱۱۳۳	وان محافظی مورده لی علی پاشا
۸			۱۱۳۳	الحاج مصطفی پاشا
۳			۱۱۳۶	درنده لی حسین پاشا
۲			۱۱۳۸	بغداد والیسی حسین پاشانک برادری علی پاشا
۱			۱۱۳۹	موصلای جلیلی اسماعیل پاشا
۱			۱۱۴۰	تکرار درنده لی حسین پاشا
۱			۱۱۴۱	وان محافظی رشوان زاده محمد پاشا
۲	۳		۱۱۴۳	موصلای جلیلی حاجی حسین پاشا
		۱۰	۱۰۴۳	علی پاشا
۱			۱۱۴۴	دفعه نایه جلیلی حاج حسین پاشا
۱			۱۱۴۶	مش پاشا
۱		۱۱	۱۱۴۶	دفعه نایه جلیلی الحاج حسین پاشا
۱			۱۱۴۸	تکرار مش پاشا
۹			۱۱۴۸	ارسلان محمد پاشا
۱			۱۱۴۹	ایلچی مصطفی پاشا

سنه	شهر	يوم	سنه	تاریخ
۱۱۵۱	۲		۱۱۵۱	در دنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا
۱۱۵۳	۲		۱۱۵۳	حلی محصل احمد پاشا
۱۱۵۴	۷		۱۱۵۴	مقتول عثمان پاشا
۱۱۵۴	۴		۱۱۵۴	بشجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا
۱۱۵۹	۵		۱۱۵۹	سیواس والیسی سابق سلم پاشا
۱۱۶۰	۱	۲	۱۱۶۰	التجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا
۱۱۶۱	۱۰		۱۱۶۱	تریکی محمد پاشا
۱۱۶۱	۶		۱۱۶۱	بغداد محافظی ابراهیم پاشا
۱۱۶۲	۱		۱۱۶۲	مرعش والیسی محمد پاشا
۱۱۶۳	۱	۱	۱۱۶۳	بدنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا
۱۱۶۴	۱		۱۱۶۴	شہسوار زاده مصطفی پاشا
۱۱۶۵	۱		۱۱۶۵	رجب پاشا
۱۱۶۶	۷		۱۱۶۶	شہرزور والیسی محمد پاشا
۱۱۶۶	۸		۱۱۶۶	جلیلی حسین پاشا مخدومی غازی محمد امین پاشا
۱۱۶۹	۳	۴	۱۱۶۹	تکرار مصطفی پاشا
۱۱۶۹	۸		۱۱۶۹	دفعه ثانیہ جلیلی غازی محمد امین پاشا
۱۱۷۰	۱		۱۱۷۰	مصطفی پاشا
۱۱۷۱	۵		۱۱۷۱	دفعه ثانیہ رجب پاشا
۱۱۷۱	۷		۱۱۷۱	سکرنجی دفعه جلیلی حاجی حسین پاشا
۱۱۷۲	۱۱		۱۱۷۲	دفعه ثالثہ جلیلی غازی محمد امین پاشا
۱۱۷۲	۷		۱۱۷۲	جلیلی نعمان پاشا
۱۱۷۳	۳		۱۱۷۳	مصطفی پاشا
۱۱۷۳	۱		۱۱۷۳	جلیلی مصطفی پاشا
۱۱۷۳	۱		۱۱۷۳	در دنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا

سنه	شهر	يوم	سنه	تاریخ
۶			۱۱۷۳	بشنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا
۸			۱۱۷۴	دفعه نایه شمسولارزاده وزیر مصطفی پاشا
۹			۱۱۷۵	التنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا
۷			۱۱۸۲	صدرراغب پاشانک دامادی حسین پاشا
۱			۱۱۸۳	جلیلی عبدالفتاح پاشا
۱۱	۱		۱۱۸۵	جلیلی سلیمان پاشا
۳	۳		۱۱۸۹	بدنجی دفعه جلیلی غازی محمد امین پاشا
۸			۱۱۸۹	دفعه نایه جلیلی سلیمان پاشا
۱	۲		۱۱۹۱	بغداد موصل شهرزور والیسی حسن پاشا
۸			۱۱۹۱	اوجنجی دفعه جلیلی سلیمان پاشا
۶			۱۱۹۷	یازنجی زاده مصطفی پاشا
۱			۱۱۹۸	وانلی تیمور پاشا
۵			۱۱۹۹	جلیلی حاج عبدالباقی پاشا
۷			۱۱۹۹	دردنچی دفعه جلیلی سلیمان پاشا
۵	۴		۱۲۰۴	جلیلی محمد امین پاشا زاده محمد پاشا
۱۲	۱	۱۸	۱۲۲۲	جلیلی نعمان پاشا
۵			۱۲۲۴	نعمان پاشا کتخداسی بکر افندی زاده احمد پاشا
۱۰			۱۱۲۴	جلیلی محمود پاشا
۴			۱۲۲۵	جلیلی زاده وزیر سعدالله پاشا
۲			۱۳۲۷	موصل سوری بانیسی جلیلی وزیر احمد پاشا
۴			۱۲۳۱	جلیلی وزیر حسن پاشا
۲۱	۸	۲	۱۲۳۳	جلیلی احمد پاشا
۴	۳		۱۲۳۷	جلیلی وزیر عبدالرحمن پاشا
۰		۱	۱۲۳۸	جلیلی وزیریحیی پاشا

سنہ	سنہ	شہر	بوم	والیہ
۱۲۴۲	۴			جلیلی محمود پاشا زادہ عبدالرحمن پاشا
۱۲۴۴	۲			جلیلی محمد امین پاشا
۱۲۴۵	۱			وصلی عمزی زادہ قاسم پاشا
۱۲۴۸	۲			وصلی محمد سعید پاشا
۱۲۴۹	۲			کرار جلیلی وزیر محی پاشا
۱۲۵۰	۱			کرار محمد سعید پاشا
۱۲۵۱	۸	۱۰	۲	بیچہ بیرقدار زادہ وزیر محمد پاشا
۱۲۶۰	۱	۱۰		وزیر محمد شریف پاشا
۱۲۶۱	۱			وزیر کریدی محمد پاشا
۱۲۶۲		۷		وزیر طیار پاشا
۱۲۶۳		۸	۲	وزیر اسعد پاشا
۱۲۶۴		۱	۵	وزیر وجیہی پاشا
۱۲۶۵		۱	۲	وزیر علی اشقر پاشا
۱۲۶۶		۱		وزیر محمد کامل پاشا
۱۲۶۷		۷		وزیر مصطفی مظہر پاشا
۱۲۶۷		۵		متصرف حلی پاشا
۱۲۷۴	۶	۹		ساطورچی مصطفی پاشا
۱۲۷۵		۱		ویسی پاشا
۱۲۷۶		۱۱	۲۳	سلیمانیہلی بابان عبداللہ پاشا
۱۲۷۷		۷		حلی حاجی یوسف پاشا
۱۲۷۸		۷		قائم مقام عطا اللہ بک
۱۲۷۸		۸	۲	کنعان پاشا
۱۲۸۴		۷	۱۰	متصرف آصف افندی
۱۲۸۵		۱	۲۷	جنہ زادہ ضیا پاشا

سنة	شهر	يوم	سنة	
۶	۶	۱	۱۲۸۶	
۶		۴	۱۲۸۸	تکرار اصف افندی
۸		۲	۱۲۸۹	شہلی پاشا
۵	۲	۷	۱۲۸۹	حاجی علی پاشا
۱	۱۰	۲۵	۱۲۸۹	تکرار شہلی پاشا
۱	۴	۲	۱۲۹۱	عبدی افندی
۲			۱۲۹۲	حلبلی اویس پاشا
۱	۱۱		۱۲۹۲	وکیل فریق نافذ پاشا
۴	۱	۲۵	۱۲۹۴	مصطفیٰ نجیب پاشا
			۱۲۹۵	احمد ناظم بک
	۸	۲۰	۱۲۹۵	والی فیضی پاشا
	۱۰		۱۲۹۵	والی عبد النافع افندی
۱	۸	۲۴	۱۲۹۶	والی وکیل فریق محمد منیر پاشا
۶	۶	۱۵	۱۲۹۸	محمّد پاشا
	۱۱	۱۴	۱۳۰۳	فائق پاشا
	۲	۱۴	۱۳۰۴	رشید پاشا
۱	۱	۱۲	۱۳۰۵	طاهر پاشا
	۱۰	۲۰	۷۰۳۱	عبد القادر کمال پاشا

مقام صدارت عظمایه (۱)

معروض داعی کینه لیدر که	علمای جانبدن
معروض چاکر کینه لیدر که	سائر لری جانبدن
فخامتلو دولتو افتدم حضرت لری	عباره ار اسنده اسملری ذکر اولندقدیه

(رتبه صدارتی احراز ایش ذواته)

معروض داعی لیدر که	علمای جانبدن
معروض چاکر لیدر که	سائر لری جانبدن
دولتو سیادتلو افتدم حضرت لری	عباره ار اسنده اسملری ذکر اولندقدیه
دولتو عنایتلو افتدم حضرت لری	امیر مکه مکرمه و معزوللرینه
دولتو عطفو افتدم	دارالسعادة الشریفه اعاضه
حضرت لری	مقام سر عسکری و شرف صهریت
دولتو رأفتلو افتدم حضرت لری	نیهیه نائل اولمش و کلابه
دولتو افتدم حضرت لری	ذات سردار اکرمیه
عطفو افتدم حضرت لری	مشیرله و وزیرابه و معزوللرینه
عطفو افتدم حضرت لری	رتبه بالاییه و سر قرنای شهنشاهی
سعادتلو افتدم حضرت لری	ایله مابین همایون باشکتابتنه
سعادتلو افتدم حضرت لری	فریقان ایله رتبه اولی صنف اولی
سعادتلو افتدم	وروم ایلی بکار بکیلیکی پایه لورینه
سعادتلو افتدم	میرلوا و میرمیران و رتبه اولی صنف ثابسنه

۱- الیوم مستعمل اولان القاب رسمیه جنته کان عبدالمجید خانک ایام سلطنته وضع و ترتیب اولمشدر

عزتلو افندم	میرالای و نایب ممتازینه
عزتلو افندی پاشا بك اغا	رتبه نایب صنف نایسته و میرالامرا
بک افندی اغا	وقائم مقام و اصطلح عامره مدبری پایه اولرینه
بک افندی اغا	یکباشیلره و رتبه نایب به و قیوچی
بک افندی اغا	باشیلره و الای اغاسنه
بک افندی اغا	رتبه رابعه به و قول اغارینه
بک افندی اغا	و خواجکانه و بوز باشیلره
بک افندی اغا	رتبه مذکوره ما دونده بولناقلر ایله
	سائر مأمور شده اولانلره

امسند مشیخت اسلامیه به

معروض داعی دیرینه لر بدر که	علما جانبدن
معروض بنده دیرینه لر بدر که	سائر لری جانبدن
دولتو سماحتلو افندم حضر تلری	عباره اراننده

معزوللرینه

معروض داعی لر بدر که	علما جانبدن
معروض بنده لر بدر که	سائر لری جانبدن
دولتو فضیلتلو افندم حضر تلری	عباره اراننده
سماحتلو افندم حضر تلری	صدوره
فضیلتلو افندم حضر تلری	استابول پایه اولرینه
فضیلتلو افندم	حرمین محترمین پایه اولرینه
فضیلتلو افندی	بلاد خسه و مخرج موالبسنه
مکرمتو افندی	مدرسینه
رشادتلو افندم حضر تلری	قضانه
	مودتو (چلبی افندی به)

رتب علیه و سیغیه و قلمیه نك اصول تشریفات دولت علیه اوزره یکدیگره
 دملری رتبه مشیر و وزارت . صدور روم ایلی و اناطولی پایه سی .
 رتبه بالادن اولوب بالفعل و کلاق خدمتنده بولنان رجال و رتبه بالادن
 ناز رجال . استانبول پایه سی . فریقان رتبه اولی صنف اولی . روم
 ملی بکلر بکیلیکی . حرین شریفین میرالوق میر میرانلق . رتبه اولی
 صنف نایسی بلاد خسه مولوبتی میرالایلق . رتبه نایه صنف اولی متمیزی
 نازج مولوبتی رتبه نایه صنف نایسی . میرالمرالق . قائم مقاملق . اصطبل
 امره مدیراکی . کبار مدرسین . بیکباشلیق . رتبه نایه قپوچی باشلیق
 و صله سلیمانیه مادوننده بولنان مدرسین الای امینلکی . رتبه رابعه .
 اول اغالق . خواجهلق . یوزباشلیق .

۱ - رتب دولت علیه نك علیه سی خیلی وقت دنبرو شو صورت
 و موضوعه ده ایسه ده ملکیه سی بالکز سدارت و وزارت و روم ایلی بکلر بکیلیکدن
 میر میران و قپوچی باشی و خواجه کلدن عبارت اولوب مؤخرأ جنتمکان
 سلطان محمود خان ثانی زمانده رتبه بالا و جنتمکان سلطان عبدالحمید
 خان زمانده قصور رتب موجوده احداث و رتب سیغیه ده کذلک جنتمکان
 محمود خان ثانی نك عساکر نظامیه بی تأسیسلرنده ترتیب اولوب بالاخره
 ریجاً تزید و اکمال اولمشدر .

(رتبه علیه نك تعیرات و تعریفاتی)

روم ایلی . ابددا پایه سنی احراز و صکره صره سیله منصبی ضبط
 قاضی عسکر اکی ایدر و تکرر دخی ایلر

اناطولی	ابتدا پایه سنی احرار از ایدر صکره منصبی ضبط ایدر قاضیه سکر الکی
استانبول	صره سیله روم ابلی پایه سنه نقل ایدر
قاضی بلخی	کذلک پایه سنی احرار از صکره منصبی ضبط ایدر و یا خود
حرمین	اناطولی پایه سنه نائل اولور
مولوتی	بالذات منصبی ضبط ایدر و یا خود حرمین پایه سنی و یر بلور
بلاد خسه	مولوتی ادرنه بوسنه (شام) (مصر) و فلیه دن عبارتدر
مخرج	قدس حلب ابوب سلانیک بکیشهر قنار غلطه از میر
مولوتی	صوفیه و طربزون ایله کریددن عبارتدر
پایه مجرد	یا لکز مخرج پایه سنه نائل اوله ییلور ترقی کسب و منصب
اصحابی	ضبط ایلیه من
مقاعبدین	درس عام خواجه افتدیلردن بعضیلربنک ارزولری اوزربنه
دار الحدیث	تقاعدی اجرا اولنور
سلیمانیه	سلیمانیه جامع شریفنک قبله طرفنده بر مدرسه اولوب
	بورابه واصل اولان مدرس مخرج مولوتلربنک الهمعبرینه
	نائل اوله ییلور
سلیمانیه	سلیمانیه جامع شریفی جوارنده درت مدرسه در دار الحدیث
	مدرسی محل اولان مخرج مولوتلربنه طالب اولمدیغی حالده
	بورته دن برینه مولوت سوال اولنور
خامسه	مافوقنده بولنان طالب اولمز ایسه بورته ودها اشاغی
سلیمانیه	رتبه لردن دخی مخرج مولوتلربنه نائل اولور
موصلة	بورادن اعتباراً بوقارو رتبه ده بولنان مدرس لره کبار

سلیمانیه	مدرسین تعبیر اولنور	(صحن ثمان)
(حرکت التمشلی)	(ابتداء التمشلی)	فاتح جامع شریفی
	موصلة صحن	جانبنده بولنان
حرکت داخل	ابتداء داخل	حرکت خارج
ابتداء خارج	استانبول مدرسلکینک	مدخلیدر
		رتب مذکورده
		بولنان مدرسینک اعدادی بعضاً نزاید و بعضاً تناقص ایدر
دوریه	بغداد عینتاب بوسنسه	ارضروم
		مرعش طرابلس غرب
مولویتلری	بیروت کردستان (روسجق)	سیواس ادرنه کنفریدر

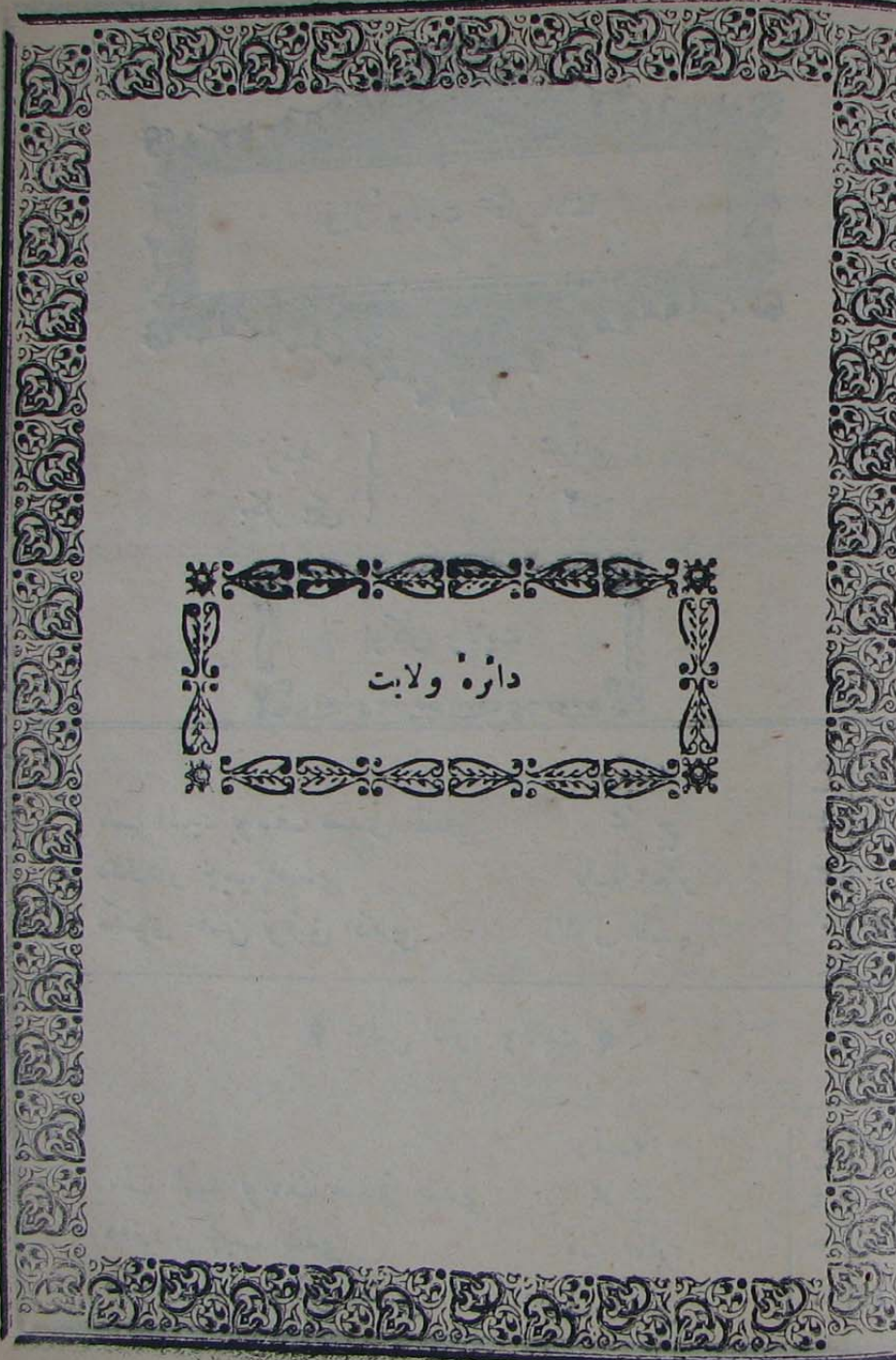
(رسمی نشانلر)

دوات علیه عثمانیه رسمى نشانلر جنتمکان سلطان محمود خان ثانی
 زمانده و ۱۲۴۸ سنه سی اغستوسنده احداث اولنوب ابتدا رتب و درجانه
 کوره مرصع افتخار نشانلری چیقارلمش ایسه ده جنتمکان عبدالمجید
 خان زمانده و ۱۲۶۸ سنه سی ذی الحجه سنده انلر الفا اولنورق یرینه
 مجیدی نشانى وضع ایدلمش و جنتمکان سلطان عبدالعزیز خانک ایام سلطنتنده
 و ۱۳۲۸ سنه سی جادی الاخرنده نشان عثمانی احداث اولندیغی کبی پادشاه
 شو کپناه سلطان عبدالمجید خان آقندمز حضر تلرینک زمان همابونلرنده
 و ۱۲۹۵ ذی الحجه سنک بکرمی اوچنده دخی امتیاز و شفقت نشان طایلری
 ایجاد بیورلمشدر

اشیو نشانلردن مجیدی و عثمانی نشانلری هر نوع خدمات سلطنت
 سنیه ده ابراز مأرجه یله ایدن بندکانه بر نشانه افتخار و امتیاز اولوق اوزره
 ویزبلوب مجیدی برنجی و ایکنجی و اوچنجی و دردیجی و بشنجی عنوانلر بله

بش و عثمانی دخی برنجی و ایکیجی و اوچجی و دردیجی نام لریله درت
 رتبه دن عبارت اولدقن بشقه هر ایکیسنگ برنجی رتبه لدن ممتاز برده
 مرصعلری وارد و امتیاز نشانی دخی دولت علیه نك منافع علمیه و ملکیه
 و عسکریه سنی مستلزم خدمات فوق العاده ابراز ابدن لرده مخصوصدر شفقت
 نشانی ایسه محاربه زمان لرده و احوال و آفات فوق العاده ظهورنده محضراً
 خدمات مشکوره و مروتمدانه ده بولنان و دولت و ملت و وطنك منفعت
 و سلامت و مصابین و محتاجینك دفع و تعدیل احتیاجاتنه هر نه صورتله
 اولور ایسه اولسون معاونت ابدن و بو کبی احوالده بلا اختصاص انسانیتنه
 خدمت و ابراز مآر حیت ایلان نسوانه و بریلوب برنجی و ایکیجی عنوان لر یله
 اوچ رتبه منقسمدر . بو ایکیسندن امتیاز نشانی مرصع اوادیغی کبی
 شفقت نشانك برنجی و ایکیجی رتبه لر نك اورته سی دخی درجه لر نه کوره
 کذلک مرصعدر .

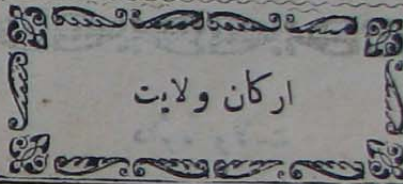

دائرة ولایت

مجیدی
۲

رتبه
بکلی بکی

۴	۰	رتبه	نائب السید یوسف صدیق افندی
۰	۴	مخرج	دفتردار نجیب افندی
۰	۳	ثانیہ ممتاز	مکتوبی حسن توفیق افندی
۴	۰	اولی ثانیسی	

﴿ مجلس اداره ولایت ﴾

۴	۰	رتبه	نائب السید یوسف صدیق افندی
۰	۴	مخرج	دفتردار نجیب افندی
۰	۳	ثانیہ ممتاز	مکتوبی حسن توفیق افندی
۴	۰	اولی ثانیسی	

م	ع	رتبه		
۳		ازمیر	مفتی محمد افندی	اعضا
		اصطبل طاهره	جلیلی زاده یونس بک	
		ثانیه	نقیب الاشراف قائم مقامی السید حسن افندی	
			حوقدو زاده عبدالباقی افندی	
			جو مرد زاده عبدالله افندی	
			داود اغا زاده سلیمان افندی	
			یوسفانی زاده فتح الله افندی	
			عبدالاحد قلیان افندی	
			داود سیمع افندی	

﴿ مأمورین ولایت ﴾

م	ع	رتبه	
		ثالثه	ضبطیه الای بکی عثمان آگاه افندی
			نفوس ناظری علی یاور افندی
			ویرکو مدیری قحی افندی
			اوقاف محاسبه جیسی نیازی افندی
			اوراق مدیری سلیمان افندی
			پوسته و تلغراف مدیری فهمی افندی

✽ اقلام ولایت ✽

مکتوبی قلمی

نائبه

مکتوبی قلمی ممیزی صادق افندی

سعید بک

عبدالکریم افندی

ضیا بک

السید سلیمان افندی

سلیمان افندی

محمد افندی

مرعی افندی

حسن افندی

احمد افندی

جدی افندی

مکتوبی قلمی

مکتوبی قلمی

مکتوبی قلمی

✽ مجلس اداره قلمی ✽

نائبه

باش کاتب رؤف افندی

خلیل افندی

رفیق اول دلی بک

احمد افندی

السید سعید افندی

مکتوبی قلمی

مکتوبی قلمی

✽ ولایت اوراق قلمی ✽

اوراق مدیری سلیمان افندی

مقید محمد غزال افندی

مدیر معاونی عبدالله افندی

دیگری محمد افندی

دیگری کوثر افندی

توفیق افندی

ملازم شاکر افندی

ملازم احمد افندی

﴿ محاسبه ولایت قلمی ﴾

ممیز سید سلیمان افندی

مصارفات کاتبی عبدالصمد افندی
 معاونی عباس عاصم افندی
 رفیقی زین العابدین افندی
 سلیمان افندی

واردات کاتبی عباس حلمی افندی
 معاونی سعید افندی
 اوراق مقیدی توفیق افندی
 معاونی امین افندی

مصارفات کاتبی محمد نوری افندی
 معاونی یاسین افندی
 رفیقی قدری افندی
 رفیقی عبد الله افندی

مرکز واردات کاتبی محمد افندی
 معاونی محمد سعید افندی
 رفیقی یوسف افندی
 رفیقی نشئت بک

بومیه کاتبی یونس افندی

صندوق امینی عبدالله افندی ناثه انبار مأموری عبد الله افندی

﴿ نفوس نظارت دائره سی ﴾

ناظر علی یوو افندی ناثه
 برنجی کاتب قدری افندی
 اوچجیسی کاتب بحی افندی

﴿ اوقاف دائره سی ﴾

اوقاف محاسبه جیسی نیازی افندی
 باش کاتب جودت افندی

﴿ دفتر خاقانی قلمی ﴾

دفتر خاقانی مأموری حاجی محمد امین افندی ^{ثابته}
 باش کاتب اصف افندی || مرکز طاہو کاتبی فتح اللہ افندی

﴿ مجلس اداره ولایت استنطاق دائرہ سی ﴾

مدعی عمومی علی باور افندی ^{ثابته} || مستنطق عبداللہ جو دت افندی
 کاتب محمد افندی

﴿ مع تحریر ویرکو دائرہ سی ﴾

مع تحریر ویرکو مدبری احمد قلمی افندی
 میزان باشکاتبی عبداللہ رشاد افندی
 ویرکو کاتبی وہی افندی || رفیق ثابسی اسماعیل عارف افندی
 رفیق اولی محمد محاصر افندی

مع جانب غرن شیخان ناحیہ سی ویرکو کاتبی احمد منیب افندی
 جانت شرقی جہتی ویرکو کاتبی یوسف صدیق افندی
 عشار سبعہ ناحیہ سی ویرکو کاتبی محمد توفیق افندی
 تلعفر ناحیہ سی ویرکو کاتبی مصطفی نوری افندی
 دفتر حاجی ابراہیم افندی

ویرکو سیارہ ہیبتی

برنجی فرقہ محرر اولی محمد علی افندی || ایکبچی فرقہ محرر اولی مستی افندی
 محرر ثابسی سلیمان فایق افندی || محرر ثابسی امین افندی

مقید نجیب افندی	مقیدی بکر صدقی افندی
مقید علی رضا افندی	مقیدی هجرت افندی
مساح خلیل افندی	مساح محمد علی افندی
مساح زین العابدین افندی	مساح محمد افندی

ولایت معارف اداره سی

صندوق امینی میخانل افندی	معارف محاسبه جیسی محمد سالم افندی
مکتب رشیدیہ معلم اولی ابراہیم افندی	
معلم ثانی امین افندی	معلم ثالث داود افندی
خط معلمی محمد سعید افندی	

تجارت و زراعت او طہ سی

رئیس اول حاجی امین افندی اصطبیل طامرہ
 ثانی عبد اللہ جودت افندی

} افندی	حسین چلبی	قاسم افا	} افندی
	حنا افندی	امین افندی	
	طویبا افندی	عبد اللہ چلبی	
	نعوم افندی	امین چلبی	
	داود سیح افندی	حسین بک	

کاتب اسعد افندی

زراعت بانکہ سی شعبہ سی

مدیر عثمان نوری افندی
باش کاتب حسیب افندی
کاتب ثانی
تحصیلدار طاہر بک

شعبہ مجلس ادارہ سی

اصطبل طامره

رئیس حاجی امین افندی

اصطبل

حسین چلی
عبد الاحد افندی

عبدالله جودت افندی
حاجی حسین بک

اصطبل

نعوم یوسفانی افندی

عقرا زراعت بانکہ سی صندوقی

دهوک زراعت بانکہ سی صندوقی

محاسبہ کاتبی یاسین افندی

رئیس طبیب طاہر افندی

یاسین افندی

بونس محمودان اغا

حاجی امین چلی

ملا جبرائیل افندی

عبدالکریم افندی

اصطبل

محاسبہ کاتبی محمد علی افندی

رئیس احمد شوقی افندی

محمد علی افندی

حاجی ابراہیم افندی

محمد اغا

جوہر اغا

بوسف افندی

اصطبل

سبچار زراعت بانکہ سی صندوقی

محاسبہ کاتبی محمد رشید افندی

محمد البونس اغا

رشید افندی

علی اغا

رئیس حاجی محمد افندی

عبد اللہ اغا

اصطبل

﴿ مطبوعه ولایت ﴾

ناظر مکتوبی ولایت حسن توفیق افندی

غزته محرری صادق افندی

ثابته

حساب کاتبی علی بک

سر مرتب و ما کینست حنا افندی

مرتب انظون لطفی افندی

مرتب عبدالله افندی

ماکنه دوندر انجیسی عبدالرحیم افا

مطبعه به دائر ایضاحات

موصل مطبعه سنک مکمل و منتظم بر حروف و بر طاش ماکنه سی واردر
ترکجه عربجه هر نوع کتب و رسائی و دوائر جه لزوم کورینه چک جداول
وقوجان و مزاد قائمه سی و اغنام تذکره سی و سایر شیلری بکنیله چک
صورتده طبع ابدر

﴿ اوقاف قوه بیسونی ﴾

رئیس مفتی افندی از میر پایه سی م ۳

اعضا طبیعه دن اوقاف محاسبه جلیسی نیازی افندی

اعضا یوسف افندی

اعضا سعید افندی

اعضا حاجی حسن بک

اوقاف کاتبی جودت افندی

تخصیلات ادارہ سی

ریس قوماندان و کبلی میرالای، آئنق بک	
{ عیبید اغازادہ قاسم اغا محاسبہ کتبہ سندن سعید افندی علی اغا زادہ حسین اغا خوری زادہ قسطو افندی بوسف توما افندی }	{ بیگباشی مصطفی افندی دیگر بیگباشی حسن افندی ضبطیہ طاہور اغاسی علی اغا قول اغاسی محمود افندی شریف بک زادہ مصطفی بک }

کاتب اسماعیل عارف افندی

دوائر عدلیہ

موصل بدایت محکمہ سی حقوق دائرہ سی

رئیس اول یوسف صدق افندی	بلاذ خجسہ ع ۴
اعضا یوسف افندی	اعضا عبدالاحد افندی
اعضا ملازمی محمد رشید افندی	

موصل بدایت محکمہ سی جزا دائرہ سی

رئیس جبیل افندی	مدعی عمومی موسی کاظم افندی
اعضا صالح افندی	اعضا ملازمی توفیق بک
اعضا یونا افندی	

﴿ محکمه بدایت قلمی ﴾

باشکانب محمود جدی افندی

ضبط کاتبی فائق افندی
» داود افندی

ضبط کاتبی علی افندی
» مدحت افندی

﴿ اجرا دائره سی ﴾

اجرا مأموری ادریس افندی
اجرا مباشری سرحان افا
» بشیر افا

مسنطق اول عبدالرحمن افندی
» ثانی قاسم افندی

﴿ مقاولات دائره سی ﴾

مقاولات محرری سامی افندی

مباشری جرجیس افا

مباشر محمد علی افا

﴿ محکمه بدایت تجارت قسمی ﴾

حاجی امین چلبی
ابراهیم چلبی
حننا افندی
طویبا افندی

حاجی امین چلبی
ابراهیم چلبی
حننا افندی
طویبا افندی

رئیس اول نائب یوسف صدقی افندی
بدایت محکمه سی اعضای یوسف افندی
» عبدالاحد افندی

ضبط کاتبی فائق افندی

﴿ محکمه شرعیہ دائرہ سی ﴾

مدرس	محکمہ شرعیہ باشکانبی عبد الحافظ رشیدی افندی
میض احمد جدی افندی	مسود علی افندی
میض محمد علی افندی	مسود سعید افندی
محضر باشی محمود افندی	مقید اول سعید افندی
ایتام مدیری حسین افندی	مقید ثانی عبد الہادی افندی
	مقید معاون صدیق افندی

﴿ نافعہ دائرہ سی ﴾

فن مأمورری

سر مهندس محمد بدیع افندی	ثانیہ
قوندوکتور داود افندی	قوندوکتور قرہ بت افندی

نافعہ قومسبونی ہیئت

رئیس والی ولایت عثمان پاشا

محمد افندی	ثانیہ
سر مهندس محمد بدیع افندی	ثانیہ
حاجی امین افندی	اصطبل عامرہ
نفوس ناظری علی یاور افندی	ثالثہ
بلدیہ اعضا مندن عبداللہ افندی	
بانق مدیری عثمان افندی	

کاتب یحیی افندی

﴿ معارف مجلسی ﴾

مفتی محمد افندی

دفتر خاقانی مأموری حاجی امین افندی || مکتوبی ممبری صادق افندی
علی یاور افندی || معارف محاسبی سالم افندی

﴿ پوسته و تلفراف دائره سی ﴾

تلفراف و پوسته مدبری احمد فهمی افندی

سر مأموری عبد الحافظ فهمی افندی || مخبره مأموری داود افندی
مخبره مأموری ابراهیم ادیب افندی || فرانسز شفدی قبح الله افندی
پوسته کاتبی قبح الله افندی

﴿ بلدیہ دائره سی ﴾

بلدیہ رئیس حاجی امین افندی اصطلبل طامره

} ۱۵۰ {	نعوم برصوم افندی		حاجی حسن بک	} ۱۵۰ {
	نعوم افندی		سید خلیل اغا	
	داود حلیمی افندی		حاجی مصطفی اغا	
	الیاس افندی			

مأمورین بلدیہ

باشکاتب محمود افندی
بناه مأموری نوری افندی || صندوق امینی سلیمان افندی
مفتش نعمان اغا
چاوش ۱۱

﴿ رژی دائره سی ﴾

مدیر حسن رضا افندی	نالته
باشکاتب بقراط باو افندی	جداول مقیدی سلیمان افندی
کاتب ثانی سلیمان افندی	انبارچی حامد اغا
نذاکر محرری یونس افندی	قنطارچی عبدالعزیز اغا

ملحقات

زاخو قضاسی مأموری سیدالله افندی
 عمادیه قضاسی مأموری خالد افندی
 مزوری ناحیه سی مأموری جدی بك
 پرواری بالا ناحیه سی مأموری عبداللطیف افندی
 دهوك قضاسی مأموری علی افندی
 عقره قضاسی مأموری بهنان افندی

﴿ دیون عمومیہ عثمانیہ دائره سی ﴾

مدیر مصطفی افندی	
باش کاتب ابراهیم افندی	کاتب بطرس افندی
کاتب یعقوب افندی	صندوق امینی استیفن افندی

املاک همايون ادارہ دہلی

قومیسبون ریاستی انضمامیلہ ادارہ مدیری ارکان
حریہ میرلواسی محمد نظیف پاشا

عموم مدالیہ

مجیدی

عثمانی

۴

۴

قومیسبون اعضا لئی انضمامیلہ محاسبہ جی جورجی افندی	ثانیہ	م	۴
تحریرات باشکاتی عبد الوہاب افندی	»	»	»
اورمان مفتشی کیغورق افندی	»	»	»
مفتش و سر مہندسی بیگباشی عثمان افندی	»	»	»

محاسبہ قلبی

محاسبہ جی جورجی کامل افندی	ثانیہ	م	۴
کاتب اول	منجیل		
کاتب ثانی محمد افندی			
کاتب ثالث نشان افندی			
مقید دبقران افندی			
مبیض داود افندی			
صندوق امینی سرکیس افندی			

تحریرات قلبی

باشکاتب عبد الوہاب افندی			
اول صالح افندی		اول حسن بک	}
ثانی ابراہیم افندی		ثانی شفیق افندی	

اوراق مقیدی ابراہیم افندی

مقید معاونی نوری افندی

﴿ ہندسہ خانہ ﴾

سر مهندس بیکباشی عثمان افندی

صنایع مدالیہ سی م

موقت بوزباشی عبد القادر افندی

ملازم اول

ضیا افندی

دائمی

ملازم ثانی

قادر افندی

» »

رشید افندی

» »

علی افندی

} پتہ

﴿ اورمان شعبہ سی ﴾

مامور احمد افا

کاتب اول بسین افندی

زاب معاونلکی کاتبی خضر افندی

﴿ زمار شعبہ سی ﴾

مامور عبداللہ افندی

کاتب عبد القادر افندی

﴿ شرفات شعبہ سی ﴾

مامور محمد افا

کاتب ویسی بک

﴿ شامک شعبه سی ﴾

مأمور رفعتلو محسن افندی نالته

کاتب اول حاجی عبدالله افندی || کاتب ثانی انور افندی
صندوق امینی داود افندی   تحصیلدار حسن افندی

ترجیل معاونی حاجی مصطفی افندی
ترجیل کاتبی عبد القادر افندی

﴿ صلاحیه شعبه سی ﴾

مأمور رفعتلو لطفی افندی نالته

کاتب اول زری افندی || کاتب ثانی مصطفی افندی

طوز خورماتو معاونی عبدالله افندی
کاتبی احمد افندی

قره تپه معاونی محمد علی افندی
کاتبی رشید افندی

﴿ سرچنار شعبه سی ﴾

مأمور میر الابی عزتو حسین بک ۴ م
کاتب اول حسن رفعت افندی || کاتب ثانی عبد القادر افندی

مرکه و بازیان معاونی فتاح چلبی
کاتب شریف افندی
کلغبر معاونی فتاح بک
کاتبی سلیم افندی

موصل ولایتی داخلنده بولنان کلدانی ملتی

ع

۴

۱

۲

۲

۳

عموم کلدانی ملتی بطریق رتبتلو ایلینا بطرس افندی
 بصره سرپسقبوسی و بطریق نابی مجائیل افندی
 شهرزور سرپسقبوسی جبرائیل افندی
 زاخو مطران طیمانوس افندی
 عمادیه مرخهی کیورکیس افندی
 عقره وزیرار مرخصلغه منتخب اولان خوری یعقوب افندی
 کلدانی مناستری

القوش طاغنده ربان هرمن مناستری و عموم کلدانی مناستری
 رئیس القس شموئیل افندی
 القوش قربنده حضرت مریمانه مناستری رئیس راهب
 بطرس افندی
 بعوبره جوارنده مار کیورکیس مناستری رئیس راهب افرام
 افندی

سربانی قدیم ملتی

موصل و شیخ متی مناستری سرپسقبوسی الیاس افندی
 معاونی قس عبدالاحد افندی

سربانی قاتولیک ملتی

بتریق و کیلی و موصل سرپسقبوسی بهنام بنی افندی
 معاونی مطران افرام رحمانی افندی
 نابی خوری بولس افندی

۲

۲

۲

۳

ملت موسوبه

خاخم باشیدی هارون افندی

اجنبی

فرانسه دولت فخریه سی

ع ۴

قونسوسی موسیو نیکولا سیونی بک

ترجانی بطرس افندی

ایکبجی ترجانی جرجیس افندی

خطه عراقیه بابا حضر تارینک و کیلی و بغداد سرپسقبوسی مونسبور

م ۱

هنری التمایر افندی

نابی باری هنری برنزد افندی

موصل ضبطیہ الای و طاہور ہیبتی

رنجی موصل طاہوری

عثمائی مجیدی

الای بکی عثمان بک
طاہور اغاسی عربکرلی علی اغا
ادارہ امینی بلغرادلی بکر افندی
حساب امینی صدقی افندی

رنجی پیادہ بلوکی

بلوک اغاسی حاجی احمد اغا
بلوک معاونی اشرف اغا
ژورنال امینی عبد الرحمن اغا

ایکجی پیادہ بلوکی

بلوک اغاسی صالح بک
بلوک معاونی مصطفی اغا
ژورنال امینی فتح افندی

اوججی پیادہ بلوکی

بلوک اغاسی حاجی عبد الله اغا
بلوک معاونی منحل
ژورنال امینی منحل

دررنجی پیادہ بلوکی

بلوک اغاسی عبد الرحمن اغا

مجیدی

بلوک معاونی م
ژورنال امینی عبد الغنی افندی

برنجی سواری بلوکی

۵

بلوک اغاسی حسن افندی

۵

بلوک معاونی موسی بک
ژورنال امینی جواد افندی

ایکبچی سواری بلوکی

بلوک اغاسی محمد علی اغا

بلوک معانی علی اغا

ژورنال امینی ابراهیم افندی

اوجنچی سواری بلوکی

بلوک اغاسی یوسف اغا

بلوک معاونی علی بک

ژورنال امینی خضر افندی

دردنجی سواری بلوکی

بلوک اغاسی صالح اغا

منہل

بلوک معاونی

ژورنال امینی عثمان افندی

بشنچی سواری بلوکی

۵

بلوک اغاسی محمد العاکوب اغا

منہل

بلوک معاونی

ژورنال امینی قدری افندی

خطه عراقیه اصلاحات قوماندانی فریق
 عمر وهی پاشا

مجیدی

عثمانی

۲

۲

﴿ قوماندان و کیلی قائم مقام ﴾

۴	۴	فرق بدنجی الایک برنجی طاہوری
۵	۴	قائم مقام عزیز بک بیکباشی خلیل آغا طیب بیکباشی پرتو افندی اجزاجی نصوحی افندی احمد حسنی افندی
		برنجی بلوک
		بوز باشی رشاد بک ملازم نانی محمد صالح افندی « عبدالله حلمی افندی

ایکجی بلوک

ع م

پوز باشی محمود اغا
ملازم ثانی محمد سعید افندی
» » عزت افندی

اوچنجی بلوک

پوز باشی محمد امین افندی
ملازم اول رمضان اغا
ملازم ثانی حسین افندی

دردنجی بلوک

پوز باشی عبدالله افندی
ملازم ثانی محمد افندی
تفنگچی اوسته قادر

نظامیه قرق بدنجی الیک ایکجی طابوری

بیکیاشی خلیل صبری افندی
قول اغایی معروف نظمی افندی
طابورکانی حبیب صدقی افندی
امام طابوری علی رضا افندی
ضیب صول قول اغایی حسین بدری افندی
جراح احمد افندی
پوز باشی علی اغا
» » غالب بک
» » محمد اغا

ع م

ملازم اول صالح اغا
 » » احد اغا
 ملازم ثانی مجید بك
 » » علی افندی
 » » عبدالرزاق افندی
 » » عمر افندی
 » » محمد افندی
 » » جدی افندی
 تفنگچی اوسنه سی صالح اغا
 ملازم ثانی عثمان افندی

﴿ پیاده فرق بدنجی الایک اوچنجی طاوری ﴾

ع

یکباشی توفیق افندی
 قول اغاسی احد اغا
 طاور کاتبی احد حالت بك
 امام طه افندی
 طیب محل
 اجزاجی صفو کلی افندی
 جراح سلیمان افندی
 تفنگچی اوسنه محمد افندی

بوز باشی محمد اغا
 » » عبدالله اغا
 » » یوسف اغا

ع ۲

» عثمان اغا

ملازم اول امین اغا

» » شیخ الدین اغا

» » قادر اغا

» » منحل

ملازم ثانی فتاح افندی

» » معروف افندی

» » حسین افندی

» » منحل

ملازم ثانی مصطفی افندی

» » صالح افندی

» » عبدالله افندی

» » محمد صایم افندی

﴿ پیاده فرق بدنجی الاینک درونجی طابوری ﴾

بیگباشی علی افندی

قول اغاسی فتاح اغا

طابور کاتبی محمد حق افندی

طابور امامی عبد الله افندی

مسافر طبیب قول اغاسی محمد افندی

اجزاجی دقران افندی

» اسماعیل حق افندی

تفکجی اوسته معروف افندی

ع م

رنجی بلوک

پوزباشی حسن انا
ملازم ثانی محمد نوری افندی
» مجردطه افندی

اینگجی بلوک

پوزباشی عبد الله انا
ملازم اول جواد افندی
ملازم ثانی محمود انا
» محی الدین افندی

اوجنجی بلوک

پوزباشی نظیف افندی
ملازم ثانی محمد افندی
» حسین افندی

دردنجی بلوک

ملازم اول محمد افندی
ملازم ثانی امین افندی
» محمد افندی

(موصل ولایتی داخلنده بولمان ردیف ضابطانی)

ع م

ردیف قوماندان و کیلی میرالای فائق بک
میرالای
منحل

۵

بیکباشی طاهر افندی
الای کاتبی محمد امین افندی
قول اغاسی محمود افندی
طابور کاتبی محمد نائل افندی
تفنگچی اوسمه علی

بوز باشی داود افندی

» » حسن افندی

» » حسن افا

» » احمد توفیق افندی

ملازم اول یونس افندی

ملازم اول مجید بک

» » نجم افندی

» » عبد الله افا

ملازم ثانی محمد افندی

» » عزت افندی

» » علی افندی

» » حمید افندی

ع م

ردیف بوز دردنجی الاینک ایکیجی موصل طاہوری

فائمقام زکریا بک
بیکباشی مصطفی افندی
قول اغاسی احمد اغا
طاہور کاتبی حافظ حقی افندی

بوز باشی عمر افندی
عباس اغا

ملازم اول حاجی محمد توفیق افندی
عباس اغا
امین اغا
عبدالله افندی

ملازم ثانی محمود افندی
محمد مهدی افندی
عثمان افندی
اسماعیل افندی
تفکیجی اوحنه حسن حسنی

ردیف بوز دردنجی الاینک اوچنجی رشید به طاہوری

بیکباشی اسماعیل بک
قول اغاسی منحل
طاہور کاتبی مصطفی افندی

ع م

بوز باشی حسن اقا
 » » خلیل افندی
 » » محمد اقا
 » » محمد افندی

ملازم اول محمد افندی
 » » صابر افندی
 » » ابراهیم اقا
 منحل » »

ملازم ثانی احمد افندی
 » » معروف افندی
 » » احمد اقا
 » » محمد علی افندی

بوز باشی مصطفی افندی
 بوز باشی داود اقا
 ملازم ثانی عباس افندی

﴿ ردیف بوز در دنجی الایک در دنجی یارمجه طابوری ﴾

بیکباشی حمدی افندی
 قول اغاسی علی افندی
 منحل کاتب طابور

ع م

بوز باشی نوری افندی
ملازم اول منحل
ملازم ثانی کریم افندی

بوز باشی بکر اغا
ملازم اول حسین افندی
ملازم ثانی علی افندی

بوز باشی حسین اغا
ملازم اول محمد اغا
ملازم ثانی مصطفی افندی

بوز باشی محمود اغا
ملازم اول محمود اغا
ملازم ثانی صالح افندی

ردیف بوز اوچنجی الیک برنجی عماد به طابوری

ع

بیکیاشی مناستری علی ثابت افندی
صافقول اغاسی علی غالب افندی
طابور کاتبی شکری افندی

برنجی بلوک

بوز باشی عمر اغا
ملازم اول منحل
ملازم ثانی عبدالله افندی

ع م

ایکیجی بلوک

بوز باشی معروف افندی
ملازم اول کاظم اغا
ملازم ثانی عطا الله افندی

اوچنجی بلوک

بوز باشی داود اغا
ملازم اول محمود اغا
ملازم ثانی عبد الصمد افندی

دردنجی بلوک

بوز باشی منحل
ملازم اول منحل
ملازم ثانی محمد صالح افندی

ع م

﴿ موصوده ارامساز بسالت سواری اونوز بشنجی الابی ﴾

میر الای احمد جدی بک

قائم مقام مصطفی بک

بیگباشی جدی افندی

بیگباشی مصطفی افندی

الای امینی مصطفی افندی

الای کاتبی عمر افندی

قول اغاسی محمد علی افندی

طیب قول اغاسی عیسی بک

کاتب ثانی حافظ مصطفی افندی

بیطر قول انہاسی بغوص افندی

طیب قول اغاسی دیمترکی افندی

اثواب امینی مصطفی افندی

اجزاجی بوزباشی محمد افندی

اجزاجی نیقولای افندی

تیمورجی عبدالکریم افندی

امام محمد افندی

» عبد الله افندی

سراجباشی اوسته محمود

نعلبند باشی اوسته احمد

تفکچی اوسته احمد

بوزباشی محمد افا

» » عبد الله افندی

ع م

ملازم اول شکری افندی

» » خلیل اغا

ملازم ثانی ولی افندی

» » حادى اغا

بوزباشى احمد اغا

و کبلی سعید اغا

ملازم اول سعید افندی

» » بچی افندی

ملازم ثانی مصطفی اغا

» » عبد الله افندی

بوزباشى محمد اغا

بوز باشى و کبلی محمد اغا

ملازم اول رشید اغا

» » عمر افندی

» » علی اغا

بوزباشى حسن اغا

و کبلی شکور اغا

ملازم اول محمود اغا

» » سید صالح افندی

» » مراد اغا

بوزباشى مصطفی شوکت افندی

ملازم اول محمود اغا

» » مصطفی افندی

ع م

ملازم ثانی بونس افندی
 » » علی افندی
 آچقده ملازم ثانی رسنم افا

(بکرمی دردیچی لوا داخنده بولانان قومسیونلرک)
 (رئیس و اعضاءلرک اسامیسلی)

حیوانات مباحه قومسیون

رئیس قوماندان و کیلی میرالای محمد فائق بک
 سواری میرالای احمد بک
 سواری بوزباشی محمد افا
 طویچی ملازمی حسن افا
 بیطر مقتشی بیکباشی حسن حسنی افندی
 سواری بیطر قول اغاسی بغوص افندی
 سواری الای کاتبی حافظ افندی

۱۰۵۰

ابنه قومسیون

رئیس میرالای احمد حمدی بک
 املاک همابون سرمهندس بیکباشی عثمان افندی
 سواری قول اغاسی محمد علی افندی
 ردیف پورباشی احمد افندی
 ردیف ملازم اول امین افندی
 سواری بوزباشی و کیلی عبدالله افندی
 کاتب عبدالرزاق افندی

۱۰۶۰

امتیان قومسیون

رئیس بیکباشی مصطفی افندی

{ ۵۰ ۱۵	ارکان حرب ملازم مصطفی بک	} } }
	ملازم ثانی عبدالله افندی	
	قول اغاسی معروف افندی یوزباشی امین افندی ملازم اول محمد افندی	

دیوان حرب

رئیس بیکباشی توفیق افندی

سواری بیکباشی حمید افندی سواری الای امینی مصطفی افندی قول اغاسی یوسف افندی ردیف یوزباشی حسن افندی ملازم عمر افندی	} } } } }

- ﴿ نفس موصله مقامات محموده و اماکن مبارکه و مسعوده و مرآة منوره ﴾
 ﴿ و مشاهد مطهره لری ظاهر و باهر و مشهود اعین اکابر و اصاغر ﴾
 ﴿ و زیارتگاه اهل ایمان و بصائر و مراجع ارباب قلوب و ضمائر ﴾
 ﴿ و مطالع انوار شمس سر اثر اولان انبیاء عظام علی نبینا ﴾
 ﴿ و علیهم الصلوٰة و السلام و اولیای کرام قدس ﴾
 ﴿ اسرارهم العلام و اهل بیت رسول رب العالمین ﴾
 ﴿ رضوان الله علیهم اجمعین و علماي ﴾
 ﴿ متبحرین و فضلاي متقدمین رحم ﴾
 ﴿ الله مضجعهم الی یوم الدین ﴾
 ﴿ حضرانک اسامی ﴾

شریفه لیدر

﴿ شیت بن آدم ﴾ علی نبینا و علیهم الصلوٰة و السلام افندمن حضر تبری
 حضرت (آدم) علیه السلام افندمن حضر تبرینک جمیع نسل و ذریبتی
 اوزر لینه امر عالی ریاستی و حال استحضار لرنده دخی امر سامی خلافتی
 توجیه و جمیع دنیانک امور بینی توجیه و بعض اسرار الهیه و علوم غیر
 متناهیہ بی تعلیم بیور مشلدرر جله اولادندن احسن و اجل و هر صورتله
 اکمل و افضل اولوب صورت و سیرنده کندولرینه مشابہت تامه سی اولمق
 ملابسہ سبله سائر اولادندن زیاده کندوسنه محبت ایدر لردی نبی مرسل
 و شریعتی (آدم) علیه السلام شریعتنه موافقی ابدی علوم حکمیہ
 و ریاضیہ بی مشتمل و کیمیا و سمییا و بعض اشیاء و صنایع مشکله بی حاوی
 الی صحیفه شریفه کندولرینه نازل اولمشدر مقامات سعادت آیتندن بریده

نفس موصل شهرینک خارچنده و جانب جنویبسنده اون بش دقیقه مسافه سی اولان بر محله کائن جامع شریف دروند که محاده واقعه در

﴿ بونس علیه الصلوة والسلام ﴾

(بونس ابن متی علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام بانهاده کهواره شهود اولدقدن بکرمی سنه صکره قدس شریفه قریب (رمله) نام شهرینی تشریف و اولیادن (زکریا بن عیدان) نام تاجرک کریمه محترمه سنی ازدواج و تلطف و ائدن ایکی مخدوم سعادت موسوملری تزبین مهد وجود ایدرک نبی مشارالیه حضرت تلرینک ارنخللری و قرعنده مال و منال و اهل و عیال ابله قدس شریفک شرفنی توقیراً و سن و سال سعادت اشماللری قرقه بالغ و رسیدنه اولدقدنه بالمر جناب رب قدیر موصل شهری ابله مایندلرینی نه درجه فصل ایدن نینوی شهرینک یوز بکرمی بیسک نفوسدن عبارت اولان خلقنک شرف اسلام و ایمان ابله مشرف اولسی ایچون نبوتله اورابه ابعث و تسیر بیورلمشدر انلر قبول درجه ناجیه ایمانده روی تردد کرسترد کلرندن من طرف جناب قهار بر عذاب شدیدہ دوچار ابله جقلرینی انلره بیان ایدرک اخنفا و فرار و ساحل بگردوی برسفینده قرار و حکمتہ سفینه حرکت اتمد بکندن و بونک حرکت ایتماسی دروننده بر فرارینک بولتمسی سببیت و بره چکی قبودانی طرفندن اعلان و کندوسی فراری اولدیغنی اقرار و بیان ایلدیسه ده اطمینان حاصل اوله مامسی جهتہ کشیده قلنان قرعه دخی نام عالی انسام سامیلرینه اصابت اتمکله بجره القایدیلرک درحال موعود اولان عذابک اشارت و اماره سنی انلر مشاهده ایتماری اوزرینه ایمانه میل ایتدکلرینه مینی بونس

عليه الصلوة والسلام تکرار اورا به عودت و اجرای احکام رسالت و بعده
 نبی مشار الیه حضرت تلبینک خاتونی و اولادی و متعاقباً کنه دولری و فات
 ایدرک قبر شریفلری موصل قارشوسنده و دجله نیک اوتنه طرفنده یارم
 ساعت مسافه ده واقع ینوی قریبه سنده مرقد منورلری بر دائرة
 مخصوصه ابله محاط اولدیغی کبی جسم و وسیع جامع شریف دخی بوانوب معهور
 و اوقات خسه ده و خصوصیه جبهه و عیدینده صلوة مفروضه ایفا اولتمقده
 و هندن ابراندن توراندن و محال سائر دن هر وقت خیلی زوار کلمکده در
 جسد مبارکلری اوراده مدفون اولدیغی تأیید ابدیه جک پک چوق علامات
 باهره و انوار ظاهره کورلمش و بویسه عامه جه معلوم بر کیفیت بولتمشدر

﴿ جرجیس علی نبینا و علیه الصلوة والسلام ﴾

مصر ناحیه سنده فلسطین اهل السندندر هدیه عظیمه ابله موصل ملکته
 کلوب ملک غیر مشروع بعض تکلیفاتنه راضی اولماش و خیلی معجزه
 باهره اظهار ایدرک ملک دخی تکلیفاتنه روی اصرار و ابرام کوسترمش
 و بونک تفصیلاتی بعض سیر و تواریخده مندرج بولتمشدر مرقد منور
 و منیف و قبر مطهر و شریفلریک موضعه خیلی اختلاف واقع اولوب
 جسد شریفلری عند البعض موصلک و سطنده نام عالیترینه منسوب جامع
 شریفک دروننده واقع محله مدفون اولدیغی بیان ایدلمش و بوراسنی
 تأیید ابدیه جک علامات جلیله و انوار باهره کورلمشدر الان اوراسی بر
 زیارتگاه معهور و جامع شریفنده اوقات خمس مفروضه و صلوة جبهه
 و عیدین ادا اولتمقده در .

﴿ دانیال علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام ﴾

خریده العجایب نام کتاب مستطابده بیان اولندیغنه کوره واجب
 تعالی حضرت تالینک امریله موصل شهرینی تشریف بیوردقلری زمان
 مصالح عبادک تسهیلی ایچون نهرک اجراسی کندولرینه دخی بیوراش
 اولمسی اوزرینه دجله نهرینی دیار بکر ولایتی داخلنده بولنان آمدن
 فلو بوغازینه قدر اجرا بیورمش اولدقلری اکلاشامدر بو مناسبتله
 موصلده بر مدت آرام ایدرک نبی مشارالیه حضرت تالینک مقام عالیبری
 موصلده باب المسجد نام محله واقع اولوب ایوم زیارتکا، انام وجامع
 شریف مذکوره اوقات خمس مفروضه ادا اولتمقددر

﴿ کف شریف (امام علی) ابن ابو طالب ﴾

﴿ رضی الله عنه وکرم الله وجهه ﴾

موصل ولایتی سورینک خارچنده وجانب غریبسنده واقعدر وقبه
 محرینک مکرنده طاشده منقوشدرکه بنجه علی اطلاق اولنور

﴿ مشهد نقطه ﴾

سلطان شهدای دشت کربلا حسین مجتبا ابن علی المرتضی رضی
 الله عنهما حضرت تالینک سر سعادت مفرلی شاهه ارسال اولندیغنی
 زمانده ارض موصله شرف افزای ارسال ابله موصله بر ساعت مسافده
 واقع کلیسانک بر طرفنه وضع ایلدکلرینی راهب کورمسيله در عقب
 احوالی استفسار ایتسی وراس سعادتک کیم ایدوکنی ونه تنبیه مبنی

اوراسنی منور جالیله تنور بیورمش اودیفنی اکلامسی اوزرینه بو
حر کده بولنان قوم بزیدی توبیح و افعالربنی تقیح ایدرک و مأمورلینه
یک التون اعطا ایلبرک رأس سعادتق او کیمسه الوب غسل و تطیب
ایلوب صباحه قدر دزینه وضع ابله محافظه و آئین و لمعان نورینک
تأثیر ایله و خانه دل جانی لآلا ایله تنور و تزین ایلش و اوراده بر مقام
معالی اتسام بنا و تأسیسی و (مشهد نقطه) تسمیه ایلش در که الان
اوراسی زیارتگاه اهل ایمندر

بو مشهد حضرت حسینک رأس شریفنک نقطه مشهدی اولیوب فقط
موصلاک عوامی شویله سوبیلورل انجق مشهد مذکور مومی البهک شیعه سندن
عبدالله بن المحقق مشهدی اولوب و حضرت حسینک رأس شریفنی
بورادن کیمه رک کر بلادن چول طریقله شام مملکتنه تشریف بیورمشلردر

﴿ امام حمزه ﴾

(امام حمزه) ابن (امام حسن) ابن (علی المرتضی) رضوان
الله تعالی علیهم اجمعین افندمن حضرت تلیرنک نقشی بعض اولیای بنام
و علمای کرامک کشفیاتنه کوره موصلاک جانب غریب سنده موصولدن اوچ بچق
ساعت مسافده و اقم (لؤلؤ) نام مملکت انشا ایلدیکی بر بنا ایچنده بولمشلردر

﴿ امام عون الدین ﴾

(امام عون الدین) ابن (امام حسن) ابن (امام علی) رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین حضرت تلیری موصول مملکتنک وسطنده و نام طالبیلرله
یاد اولنان محله ده بنه (لؤلؤ) نام مملکت بنا ایلدیکی قبه ده مدفون اولوب
زیارتگاه مسلمیندر جوارنده سادات حسینیه اجدادندن خیلی ذوات کرامک
ریاضی مطهره لر بی موجوددر

﴿ امام عبد الرحمن ﴾

(امام عبد الرحمن) ابن (امام حسن) ابن (علی المرتضی) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين اقدم من حضرت تریبک مشهد منور و مرقد مطهر لری مسعود ابن ملکک بنای قدیمندن اولان و (امام عبد المحسن) اقدم منک جوارینده بولنان محکک قرینده در جواری سلسله الذهب اهل نیدن بعض ذوات کرامک دخی درر وجود لینه صدق واقع اولمشدر

﴿ امام حامد و امام محمود ﴾

(امام حامد و امام محمود) امام موسی کاظمک اولادندندر که اوده (جعفر صادق) ابن (امام محمد باقر) ابن (امام زین العابدین) (علی ابن امام حسین) ابن (علی المرتضی) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضرت تریبک اولادندندر مرقد منور لری نفس موصلده محمودین محله سنده نام عالی لینه منتسب جامعده واقع قبلی بترتبه شریفده واقعدر

﴿ اولاد الحسن ﴾

(اولاد الحسن) ابن (علی المرتضی) رضوان الله عليهم اجمعين بعض دشمن لریبک طلب لری اوزرینه فرار ایدرک موصلده قیوم مجیلر محله سنده که چار شود بولنان (بنات الحسن) نام جامعده که بتره کندولرینی القا ایاد کلرندن ناشی اوراسی الیوم زیارتکاه عباد و معور آبادرر بویله سلاله طاهره دن ذوات شویله افعال جاهلانه یعنی کندولرینی بتره القاسی قضیه سنک ارتکابی قابل دکلر فقط عوام ناسی بویله نقل و حکایه ایدرلر ایسه عقلی قبول ایده من

﴿ امام ابراهیم المجاب ﴾

(امام ابراهیم المجاب) بن (موسی الکاظم) بن (امام جعفر الصادق)
 بن (امام محمد الباقر) بن (امام زین العابدین) بن (امام الحسین)
 بن (امام علی رضوان الله تعالى عليهم اجمعين) حضرت تلرینک مشہد
 منور و مرقد مطهر لری نفس موصلده امام ابراهیم محلہ سنده واقع تریه
 مخصوصه لنده موجوددر

﴿ امام علی الهادی ﴾

(امام علی الهادی) ابن (امام علی الهادی) بن (امام محمد الجواد)
 بن (امام علی رضا) بن (امام موسی الکاظم) بن (امام جعفر
 الصادق) بن (امام محمد الباقر) بن (امام زین العابدین) بن (امام
 حسین) بن (امام علی) حضرت تلرینک مقبره منوره و شبکه مطهر لری
 نفس موصلده محمودین محلہ سنده واقعدر

﴿ امام علی الاصغر ﴾

(امام علی الاصغر) بن امام محمد و امام محمود شهرقی ابن الخنیفه والده سی
 بنی خنیفه در ابن (امام الخنیفه) ابن (امام علی المرتضی) رضوان الله
 تعالى عليهم اجمعين حضرت تلرینک مرقد ساطع الانور لری نفس موصلده
 جامع الکبیر محلہ سنده تریه مخصوصه و قبه شریفه لنده موجوددر

﴿ امام عبدالحسن ﴾

(امام عبدالحسن) ابن (امام حسن) ابن (امام علی) رضوان
 الله تعالى عليهم اجمعين حضرت تلرینک مرقد لامع النور طالی لری نفس

مواصلده سور داخلده دجله قریب محله بر قبه درونده واقعده

﴿ شاه زنان ﴾

(شاه زنان) حضرت تبری (امام زین العابدین) وابن (امام محمد الباقر) وابن (امام جعفر الصادق) وابن (امام موسی کاظم) وابن (امام علی المرتضی) وابن (امام محمد الجواد) وابن (امام علی الهادی) وابن (امام الحسن العسکری) وابن (امام محمد الحجه) رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرتانک والده محترمه لریدر مقبره منوره سی نفس مواصلده نقشلی محله سنده بر قبه مخصوصه ده موجود اولوب زیارتگاه مؤمنین و مؤمناتدر

بوزات حضرت حسین العبطک زوجه مکره سی وزین العابدینک والده سیدر بوراده ذکر اولنان ائمه بر بدن متوالدر مشار الیهادخی ملک کسری کریمه سیدر

﴿ امام یحیی ﴾

(امام یحیی) ابن امام قاسم ابن امام حسن ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تارینک مشهد منور و مرقد مطهر لری نفس موصلی محیط اولان سورک داخلنده باش قلعه ایله سلطان اولو سربانک وسطنده قلعه نک بدنی اوزرنده واقع اولوب زیارتگاه مسلمیندر

﴿ امام زید ﴾

(امام زید) ابن امام محمد ابن امام زید ابن امام زین العابدین ابن علی السجاد ابن امام الحسین ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم

اجهين نفس موصلده باب البيض نام محله نام محله ملوك متقدمين بدن بعضينك
بنای قدیمین اولان محله مشهد منور و مرقد مطهر لری واقعدر

﴿ امام عبد الله الباهر ﴾

(امام عبد الله الباهر) ابن امام زين العابدين ابن امام حسين ابن امام
على رضى الله عليهم اجمعين حضر تالرينك وجود نور الودلى نفس
موصلده شيخ قمى محله سنده نام عاليرينه منسوب ملوك متقدمينك
بناكردوسى اولان جامع شريف دروننده موجوددر

﴿ ست فاطمه ﴾

(ست فاطمه) رضى الله عنها بنت (امام حسين) ابن امام على ابن
(ابن طالب) رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضر تالرينك مشهد نور
ومدفن مطهر لری نفس موصلده اولدى مسبوق امام يحيى قربنده قبه
شريفه رنده موجوددر زيارتكاه انامدر

﴿ ست كاثوم ﴾

(ست كاثوم) بنت (امام حسين) ابن (امام على المرتضى) رضوان
الله تعالى عليهم اجمعين حضر تالرينك تربة شريفه لری نفس موصلده سور
داخلنده خانويه محله سنده واقع اولوب زيارتكاه اسلامدر

﴿ ست نقيسه ﴾

(ست نقيسه) بنت (امام حسين) ابن (امام على ابن ابن طالب)
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضر تالرينك نفس موصلده باب الممرای
محله سنده نام عاليرينه منسوب مسجدده مقام مخصوصه لری اولوب اصل

مدفن نور افکنبری مصرده اولدیغی و کندولری و قبیله موصلده ساکنه اولوب بر زمان عبادتله مشغوله اولدقلرندن بوراده و محال سائرده مقامات علیه منوره لری موجوددر

﴿ اویسی القرهنی ﴾

(سلطان اویسی القرهنی حضرت تلبینک نفس موصلده باب المسجد محله سنده مقام مخصوصلری اولوب و قبیله بر ایلم اوراده عبادت جناب رب معبودله مشغول اولدقلرندن محل مذکور زیارتگاه معبور و جامع شریفده اوقات خیمه مفروضه و صلوة جمعه و عیدین ادا اولنمقدهدر

﴿ امام ابو جعفر رضی الله عنه ﴾

(امام ابو جعفر) ابن امام علی الهادی ابن امام محمد الجواد ابن امام علی الرضا ابن امام موسی الکاظم ابن امام جعفر الصادق ابن امام محمد الباقر ابن امام زین العابدین ابن امام حسین ابن امام علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت تلبینک مرقد شریف و مشهد شریفی اصحی موصلده در که موصل ولایتک جهت غربیسنده بدی فرسخ اوزاقده اولان و دجله اوزرنده بولنان خرابه زار بر مملکتدر

﴿ شیخ محمد قدس سره ﴾

(شیخ محمد قدس سره حضرت تلبینک قبر شریفلری نفس موصلده جامع المنصوریهده واقعدر که اهل اسلام زیارت ایدرلر کبار اولیای مقدمینددر و قبر شریفده اسکی بر یازی ابله کندولربنک عبد القادر کیلانی قدس سره الصمدانی اقدمین حضرت تلبینک مخدوم عالیلری اولدیغی یازلشددر

﴿ الشيخ عيسى دده ﴾

(الشيخ عيسى دده قدس سره حضرت نوری کبار اولیای متقدمین
بر ذات فیض آیات اولوب مشهد عالیبری وسورک داخلنده باب الشط
قرینده واقعدر جوارنده سادات کرام حسینیه دن خبلی ذوات کرامتسماتک
مقابر شریفه لری واردر

﴿ الشيخ محمد ابو الوفا ﴾

(شیخ محمد ابو الوفا) قدس سره ابن زید ابن علی ابن حسن ابن
عریض الاکبر ابن امام زید ابن امام زین العابدین ابن امام حسین الثبت
ابن امام علی رضوان الله علیهم اجمعین حضرت نرینک قبر نور مطهر لری
نفس موصلک جانب غریبسنده خارجا سورہ بقین بر محله قبه شریفه ده
اولوب کندولری کبار اولیای متقدمیندر الان زیارت اولنور بر مقام
فیض اجمادر

﴿ الشيخ قضیب البان الموصلی قدس سره ﴾

(شیخ قضیب البان الموصلی قدس سره) ابو عبدالله الحسین ابن
عیسی ابن یحیی ابن عبدالله ابن ابی جعفر محمد السعلب ابن عبدالله الاکبر
ابن محمد الاکبر ابن موسی الثانی ابن عبدالله ابن موسی الجون ابن عبدالله
المحت ابن حسن الثنا ابن امام الحسن السبط ابن امام علی رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین حضرت نرینک قبر شریف لری نفس موصل شهرینک
غربی جهنده وسنجار قپوسی اوکنده صحرا ده واقعدر درت یوز بتمش

بر سنه سی شهر رجب الفردده و لادت ۵۷۳ سنه سنده وفات عالیگیری
 وقوعبولشدر طقوز یاشنده قرآن عظیم الشان حفظ ایدرک علم قرائت
 و تجوید و عربیہ بی تحصیل ایشلردر علم حدیث و علم فقہی شیخ علی ابن
 ابی ادريس و غیر بستدن اخذ ایشلردر فضائل و کرامتک درج و بیانه
 مقامک مساعده سی اولمدیغندن ترک ایدلمش وارزو ایدنلرک کتاب الاختصاره
 مراجعت ایللری لازمکیشدر

﴿ شیخ حسن البکری ﴾

(شیخ حسن البکری) قدس سره مشایخ متقدمین و اولیای مکرمیندن
 اولوب نسب عالیگیری ابو بکر الصدیق رضی الله عنه اقدمز حضر تلبینه
 منتهی او اور کندوری اصلا موصل ساکنندن قبر شریفگیری نفس
 موصلده سوق الصغیر محله سنده نام عالیربنه منتسب جاوده که قبده در

﴿ شیخ محمد الاباریقی ﴾

(شیخ محمد الاباریقی) قدس سره حضر تلبینک نسب عالیگیری
 صدیق اکبر رضی الله عنه اقدمز حضر تلبینه منتهی اولوب کل اولیای
 متقدمین و جل مشایخ العارفیندن قبر منورلری نفس موصلده جامع
 الخزام محله سنده قبّه مخصوصه لرنده واقه در

﴿ شیخ محمد الخلال ﴾

(شیخ محمد الخلال) قدس سره ابن حسن ابن عسار الخلال
 حضر تلبینک نسب عالیگیری كذلك صدیق اکبر رضی الله عنه حضر تلبینه

منتهی در قبر مطهر لری نفس موصله حوش اخان محله سنده شیخ الخلال
نامیله بنام اولان جامعه و واقع قبه ده اولوب زیارتگاه امامدر

﴿ شیخ ابی سعید ﴾

(شیخ ابی سعید احد) قدس سره بن عیسی الخرازی حضر تلری
کبار اولیای عظامدن اولوب مرقد منیف و مشهد شریف لری موصلک
خارجنده و جانب جنوبینده قاضی کوبی قربنده موصلدن بر میل مقداری
بعید اولان محله و واقدر نسب شریف لری عمر ابن الخطاب رضی الله عنه
حضر تلرینه منتهیدر

﴿ شیخ فتح الله الموصلی ﴾

(شیخ فتح الله الموصلی) قدس سره ابی ذات عالی قدر اولوب
رئیس فتح ابن رضی الدین دبکری فتح بن سعیددر که کندولری ذو
الجناحین اولهرق طرف بالله و کبار اولیاء اللهدن اولوب مقام و درجه
مقبوله لری بشر الخانی و سرری السقطی حضر تاربله مساویدر موصلک
داخلنده و کندی اسمبلرله مسمی اولان محله ده واقع تریه مخصوصه لرنده
منواری عطر تا کدرلر الان زیارتگاه اهل ایمندر

﴿ شیخ متعافی ﴾

(شیخ متعافی قدس سره عالم زاهد متقی و متواضع بر ولی طرف
بالهدر غوامض علوم لدنییه و واقف و عاوم شرعیه و حقیقیه به طرف
ابدیلر کندولری فتح الله الموصلی حضر تلرینک مصاحبی اولدولری
و تالیخک ابکوز حنه سندن صکره ترک دغدغه کائنات ابدرک قبر شریف لری

نفس موصوله اوقات خمس مفروضه جماعته ادا اولنور قهوه الطنی
اتصالنده جامع المتعافیده مدفوندر

﴿ شیخ خیر النساء ﴾

(شیخ خیر النساء) قدس سره کندولری عن اصل سامرا اهلبسندن
اولوب بغدادده حمزه البغدادی ابله برابر بر مدت اقامت وسری السقطی
حضر تلبینه ملاقات و بوز بکرمی سنه ۱۰۸۰ هجر اولوب التلبیه دار بقابه
ارنحال بیور مشلردر قبر شریفلری نفس موصوله سور داخلنده قبه
مخصوصه لنده متواری پرده خاکدرل

﴿ شیخ محمد المحم ﴾

(شیخ محمد المحم) قدس سره کبار اولیاء المهدن اولوب قبر عالیبری
شیخ قبح الله الموصلی حضر تلبینک همشیره محترمدری صالحه قبحه نیک
جوارنده مدفوندر و مشار البها حضر تلبینک مقامی دخی برادر لربینک
قربنده واقعدر

(الشیخ عامر)

(شیخ عامر) قدس سره حضر تلبری کبار اولیای متقدمین و مشایخ
عارفینک کبار لزنددرل مرقد نورلری امام باهر حضر تلبینک بولندقلری
جامع پر لامعه قبه شریفه مخصوصه لنده در

(شیخ منصور)

(شیخ منصور) قدس سره حضر تلبری کبار اولیاء و مشایخ عظامدن

اولوب قبر باهر الانورلی نفس موصلده سور داخلنده باب سنجار
قرینه بولنان مقام عالیبرنده مدفوندر

(شیخ ابراهیم الزیتونی)

(شیخ ابراهیم الزیتونی) قدس سره حضر تلی کبار اولیای عارفین
اولوب موصلک جانب غربسندہ شیخ منصور حضر تریک مقام عالیبرنه
یقین محله مدفوندر وزیرتکاه انامدر

(شیخ محمد الزبوانی)

(شیخ محمد الزبوانی) قدس سره اولیای متقدمین اولوب قبر
عالیبری نفس موصلده سور داخلنده بولنان باب البیض نام محله بولنان
عبدالجلیل زادهل جامعنده واقع تره مخصوصه لرندہ مدفوندر

(شیخ محمد البلقیس)

(شیخ محمد البلقیس) قدس سره حضر تلی کبار اولیای عارفین
ومشایخ کبار متقدمین اولوب نفس موصلده سور داخلنده بر جاهده
متواری برده خاکدر

(شیخ محمد الغرایلی)

شیخ محمد الغرایلی قدس سره حضر تلی اولیای متقدمین ومشایخ
عارفین اولوب قبرش بقری نفس موصلده سور داخلنده اسم عالیبرنه
مسمی محله بولنان جامع شریفده مدفون اولوب زیارتکاه انامدر

(شیخ ابو نصر عبدالله)

(شیخ ابو نصر عبدالله) قدس سره ابن محمد ابن احمد الدقاق

حضرت تهری کبار اولیاء عظامدن اولوب قبر عالیبری نفس موصلده یحیی
پاشا قوناقی اتصالیله شیخ ابو العلی محله سنده صلوة نجسه ادا اولنور
نام عالیبرینه منسوب جامعده قبه نه مدفوندرلر

(شیخ ابو العلی)

(شیخ ابو العلی) قدس سره کل اولیای عارفین و جمل مشایخ
متقدمیندن اولوب کندولری نفس موصلده نام عالیبریه مسمی صلوة نجس
ادا اولنور شیخ ابو العلی محله سنده کائن جامعده قبه مخصوصلرنده مدفوندرلر

(شیخ عباس المستعجل)

(شیخ عباس المستعجل) قدس سره حضرت تهری کبار اولیای
کرامدن اولوب قبر عالیبری نفس موصلده کوچک چارشو محله سنده
قبه مخصوصلرنده در

(عبدالله المکی)

(عبدالله المکی) قدس سره حضرت تهری کبار اولیادن بر ذات
علویت صفات اولوب مرقد عالیبری نفس موصلده سور داخلنده
مکای محله سنده بنه اسملریله مسمی مسجد شریفده که قبه عالیبرنده در

(الشیخ صالح ابن الصالحین)

(الشیخ صالح ابن الصالحین) قدس سره حضرت تهری اولیای کرام
ذوی الاحترامدن اولوب قبر عالیبری نفس موصلده جامع چشید محله سنده
واقع قبه شریفلرنده مدفوندر

(شیخ محمد الغزالی)

(شیخ محمد الغزالی) قدس سره اولیای متقدمین اولوب جسد شریقلری نفس موصلده که سورک بکرمی دقیقه خارچنده قبله جهتهنده واقع قبه مخصوصلرنده متولری اولوب عباد مسلین طرفندن زیارت اولمقدهدر

(شیخ العزاز)

(شیخ العزاز) قدس سره اولیای متقدمین اولوب مرقد شریقلری نفس موصلده سورک خارچنده (شیث) علیه الصلوة والسلام اقدمزک قبه مبارکه لرینه قریب محله واقعدر

(شیخ ابو الفتح)

(شیخ ابو الفتح) قدس سره رضی الدین حضر تلری علامه دهر وفهامه عصر اولوب قبر نورلری شیخ العزاز حضر لرینه قریب اولان محله واقع اولهرق زیارتگاه انامدر

(ابو عمران کمال الدین موسی)

(ابو عمران کمال الدین) موسی ابن رضی الدین رحمة الله علیه حضر تلری علامه عصر وفهامه دهر بر ذات عالیقدر کتدولری بکرمی درت آفته عارف اولدقلری تاریخ ابن خنکله مسطوردر بعض فضلا کتدولرینی شو قطعدهبله مدح وستایش ایشلردر (نجر الموصل الازبال فخرآ • علی کل المنازل والرسوم • بدجلت والفرات هم شفاء • لیهیم اولدی داء سقیم • قنابلر تدفق وهو عذب • وذا بحر تدفق

من علوم) قبر شریفعلری دخی ابو الفتح حضرت تریبسه قریب قبه
مخصوصا برنده واقعدر

(شیخ شرف الدین ابو فضائل)

(شیخ شرف الدین) قدس سره ابو فضائل عبدالله ابن موسی ابن
محمد ابن کمال الدین موسی ابن رضی ابن بونس شیخ دندان موصلاک
سوری خار جنده اون دقیقه و شیخ دندان ینہ سور خار جنده اسکی سرای
فار شو سنده بش دقیقه بهنده و شیخ عمر المولا و شیخ محمد الزانی و شیخ
حسن الشامی و شیخ ظ- اهر و شیخ فضل و شیخ ح- داد و شیخ مسعود
شیخ السفیل شیخ محمد البیطر شیخ شمس الدین الموصلی شیخ عثمان
حضراتک جله می مشاهیر علمای متجربین و فضلالی محققین اولوب
مقابر شریفه منوره لری نفس موصلده درون مملکتده واقعدر

(شیخ محمد الطیار)

(شیخ محمد الطیار) حضرت تری کر امانی مشهور و فضائل مخصوص
ظاهر بر ذات معالی سمات اولوب قبر شریفعلری نفس موصلده چار شوده
واقع عبدالیه جاععنده واقع قبه برنده در

(شیخ قری)

شیخ قره حضرت تری کبار اولیای عظامدن اولوب مشهد عالیبری
نفس موصلده سراجخانه محل سنده شیخ قبه نامبله مہما مسجدده بولمان
قبه برنده واقعدر

(عمری حاجی فاسم)

اسبو ذات قدسین سمات کبار و فصیحای دهر دن اولوب قبر شریفعلری

نفس موصله شیخ محمد نام محله ده انشا بیوردقلمی عمری جامعنده در

(شهبون الصفا)

اشبو ذات معالی سمات رئیس الخواربوندن اولوب قمبر شربقلمی
نفس موصله منصوریه محله سنده در

(جامع الاحمر)

اشبو جامع شریف انابکی زنگین اربیل ملکی مظفرک برادری
طرفدن بریمی موصله و دیگر اربیلده انشا ایش اولدیغی قمرمی
جامعردنر و اینیه موجوده سی عتیق ایسه ده اربصره ترمیماته باقدیغی
جهته موجود و معموردر اوقات خسه و چه و عیدینده ایفای صلوات
مفروضه انور غایت مبارک و روحانیتلی بر معبد مقدسدر مقام (خضر)
دخی دیو موصلجه تسمیه اولتمسدر دجله کنارنده و اقعدر

(جامع کبیر)

سلطان سعید نورالدین شهید موصل شهرینه مالک اولدوقده بو
(جامع کبیر) ک بناسنه باشلامش و عالم عامل (عمر الملا) نام ذاتی
امین بنا تعین ایلددر جامعده استخدام ایتدیریلان عمله ناک کافه سی ابدست
الوب او صورته ایشلر ایش وقتا که جامعک بنامی رسیده حد ختام
اولدی اهالی بلده عالم مشارالیه حضر نلرینه کلوب مجرد قوانین شرعیه
ایله اکتفا ائکله اهل فسادنه ضعیفان کلمش اولدیغی بیانیله حیاست اجرا
الیک اوزره بادشاهه انها ایلسنی تکلیف ایلر (عمر الملا) حضر نلری
دخی بو کیفیتی مکتوب ایله بیلدیردکن صکره نورالدین شهید حضر تارندن

شو بولده بر جواب الور (دین اسلام و ملت نبی مکمل) علیه الصلوة
 والسلام کہ نور الہی اندہ لامع و خاتمة ابدان و اکمل شرایع در (حاشاکہ
 اندہ خیرات مجتہم و افضل شریعت استعمالیہ شرور و مفاسد بالکلیہ
 مندفع اولسون (عمر الملا) تصور ایتمونکہ بو فقیر دائرہ شریعتدن
 دزہ جہ انحراف و قوازین باطہ و سیامات بداعیہ بہ تصدی ایتمون
 انشالله تعالی شریعت مظہرہ بر کاتبہ جمع شرور مرتفع و خیرات
 و محسنات مجتہم او اور) اشبو نامہ پادشاہی ملا عمر حضر تارینہ و اصل
 اولدقده او قویوب متصلا اغلار دی و عالم مشارالیہ حضر تارینک الحالت
 ہذہ زیارتک انخاذ اولنان مرقد پر انور شریف لہری مملکت خار جندہ
 اولوب (عمر المولا) نامیہ معروف و مشہور در

(ابن اثیر)

قاموس الاعلامہ بیان اولندیغنه کورہ (ابو الحسن عز الدین علی بن
 ابی الکریم) علم و فضلیہ و تاریخہ متعلق اثار مقبولہ سیلہ شہرتیاب اولان
 مؤرخ مشہور در ۵۵۵ تاریخندہ جزیرہ ابن عمر دہ تولد و اورادہ نشأت
 ابدوب بعدہ پدریلہ و ابی برادریلہ موصلہ کیدرک اورادہ توطن ایش
 و گاہ صاحب موصل طرفندن مأوربت و رسالتہ گاہ لاجل السیاحہ
 دفعالہ بغدادہ و شام و قدسہ کیدوب مشاہیر علمای عصر دن اخذ
 و قرائت ابتدا کدن صکرہ موصلہ عودتندہ خانہ مندہ قیانوب او قانی مطالعہ
 و تالیفہ و کندیسنی زیارتہ کیدن لرلہ مباحثہ حصر ایشیدی حفظ
 حدیثہ و علم تاریخ و انساب عربہ زمانیت امامی ایدی علم تاریخندہ
 (کامل عنوانیہ غایت معتبر و مشہور بر کتاب یازمدرکہ ۱۲ بیوک
 جلد دن عبارت اولوب خلقت عالم دن باشلاہ رقی ۶۲۸ سنہ سی ختمندہ دیک

کافه احوال و وقعات غایت سلیس و کوزل بره باره ابله نقل و روایت ابدیور
 بو اثر (فلک) (بدن) شهرنده غایت مصحح اوله رق ۱۸۶۶ تاریخ
 میلادینده طبع ابدلش او اریغنی کبی اخیراً مصرده دخی نشر) ابدلشدر
 صحابه رسول الله (صلعم) اسامی و تراجم احوالی جامع اولمق اوزره (اسد القابه
 فی معرفت الصحابه عنوانیه ۵ جلدن مرکب دیگر بر اثر جلیلی دخی
 وارد که فائده و اهمیتجه تاریخدن کری قالیوب بوده ۱۲۸۰ تاریخده
 مصرک « وهیبه » مضبعه سنده طبع اولمشدر بمعاینک مشهور (کتاب
 الانساب) فی اختصار و بر چوق بر لرینی تصحیح ابدرک ۳ جلد اوزرینه
 غایت قیتمدار بر او چنجی میدانه قویمشدر . دائرة المعارفده بیان اولندیغنه
 کوره شعبان ۶۳۰ تاریخده موصلده وفات اتمشدر قبر لری مملکت خارچنده
 قضیب البان نام زیارتکاهک پیشکاهنده که ترلاده در . و برادری دخی
 محدثدر واحادیندن ابکی کتاب تألیف اتمشدر بریمی نهایت ابن الاثیر
 ایکنجیسی جامع الاصول تسمیه اولمشدر قبر شریف لری مشارالیه قرداشی
 قربند واقع مندرس اولان قبهده سور خارچنده و سنجار قپوسی قربنده در

﴿ موصل سنجاغنده واقع معادن ﴾

نفس موصلده و سورك اتصاليه كبريته نام محله متروك كبريت معدني
 و برده املاك هم ايون حضرت پادشاهيدن زمار شبهه سي جوارنده و مرکز
 ملحق زاخو قضااسنه قریب بر محله قابل تصفيه بر نطق معدني واردر
 مقدا بلدي مجلسي طرفندن اداره و تقطيرينه تشبث اولمش ايسهده اخيراً
 ترك اولمشدر

دهولق قضااسنه تابع سبكي قریه سنده زنکین بر کور معدني موجوددر
 و بنه قضاء مذکور داخلنده بولنان مزوری ناحیه سنه تابع کلی رمان
 قریه سندهده بر مومیا معدني واردر

موصلك جانب جنوبي شرقیسنده واقع كبريتيه نام محله كبريت
 معدني اولوب متروكدر

زاخو قضااسنه ايكي ساعت مسافهده واقع نطق معدني اولوب
 تصفيه اولنديغی حالده غاز اولور و دائماً نبعان ایدر

موصل سنجاغنگ جهت شمالیسنده و زاخوایله جزیره میاننده واقع
 هر بول نام محله دیگر بر کور معدني اولوب تخمیناً بوندن اون درت
 اون بش سنه مقدم کشف و اعمالنه تشبث اولمش و حتی بش يك طون
 قدر کور بغداده جلب ایدلش ایدی

موصله قریب و نهر دجلهیه درت ساعت مسافهده بسلی نام موقعهده
 دیگر بر معدن واردر نفس موصلده و اکا درت ساعت مسافهده واقع
 حرم علیل و عین الدیر و عین کبريت ناماریله یاد اولمقده اولان قابلیجه
 واردر

یونلرک الک مهم واحسن ومشهوری موصله درت ساعت مسافه ده
 ونهر دجله اوزرنده واقع مذکور حمام علیل قابلیجه سیدر که هر سنه
 نفس موصل وبغداد وشهرزور وسلیمانیه ورواندز وارپیل وصلاحیه
 وراپهوکوی سنجق ودهوک و دیار بکر و دیز و حلب وسائر ابراق محلا درن
 خیلی ذوات یعنی اون بشبک قدر خلق اورایه کیدرک قرق کون قدر
 اقامتله هر کون مناوبه استحمام ایله عارضه وجودیه لجه منفعت کثیره
 کور مکده اولدقلری نجر بتاً ثابتدر محمل مذکورده دهها بر قاچ اوفق
 رفت وسائر غیر منتظم معادن وارددر اوراسی انتظام التمه النغه ایجاب
 بر موقع فرحقزادر آب وهواسی غایت لطیفدر وموصل اطراف شهر
 قراسندن غرود نام قریبه ده دخی بر نفط معدنی وارددر نفتندن مترو کدر

ململه

موصلک جانب شمالیسنده وسکنز مرحله بعدنده چول اورته سنده بواره
 وینه موصلک جانب شمالیسنده وموصله قرق ساعت مسافه بعدنده اشقر
 ناعده ایکی عدد زنگین ململه وارددر واورالی غیر مسکون ومعمورددر

اورمانلر

موصلک قرینده وجانب شرقیسنده واقع یارم ساعت طولنده واون
 بش دقیقه عرضنده قزقخره وتوابعی ویارم ساعت طولنده وبکرمی اش
 دقیقه عرضنده حاوی ارسلان وتوابعی وقرق بش دقیقه طولنده ویارم
 ساعت عرضنده قره کوز وتوابعی وطولا وعرضاً یارم ساعت اوله رق

حرمین و توابعی نامبرنده درت عدد و اوزاقده مطراد وزمار کبی ده
برطاقم اورمانلر موجوددر بونلرده بالکن اودن اورمانلریدر مزوری
وعقره طاغلرنده کاملاً میشه اناجی اورمانلری وارد

ولایت داخلنده بولنان نهر لک اسامیسی

دجله نهری

اشبو نهر دیار بکر ولایتی ملحقانندن لیجه قضایسی داخلنده بولنان
بجان طاغیله ارغنی معدنه اون ساعت مسافه ده کیدان قریه سندن نبغان
وجریان ابله کیل ناحیه سنده ایکسی بربرله و دیگر نهر لره بر اشد کن
صکره مبدأ موصل سنجاغندن او اوب قاریشان سائر انهار ابله سامرا
ونفس بغداد و عین بزه و کون قضا لیله عماره پیشگاهندن کچوب بصره یه
ملحق قورنه قضا سنده فرات نهر لره بر اشد کن صکره بصره کورفرینه
منصب اولور موصل پیشگاهندن کچن صوبک از مصرفله واپور و سقان
سأره سیرینه قابلیت و استعداد طبیعیسی واردر شم دیک بو صورت بالکن
موصل حتی شرب حاصل ایده بیلور

خوصر نهری

شو خوصر نهر بک منبعی اولان موصله بش ساعت مسافه ده
واقع نهره و اندن نبغان ایدرک دجله نهرینه منصب اولور اوزرنده بر
قاچ دکر مانلر انشا اولمشدر

قاز نهری

بونهر موصلک الت طرفنده زاب صوبیله قاریش بونک منبعی موصله

تابع دهوك قضاستانه ملحق مزوری ناحیه سی طاغتری اولوب اوراده که
صوزدن مجتمعا برنهر در عشار سبعة اینچندن مزوری حسینیه اورا زده
بر خیلی جدولار اچیلر ق مزروعات انکله قائمدر وبوصو موصلا الت
طرفنده زابله قاریشور

هیزل نهری

اشبو نهر حکاریدن نبعاز و جریان ایله حاجی بهرام قضاستیه زاخو
قضاستانه حد فصل اولان برلر دن کیوب مذکور زاخو قضاستاندن ایکی
ساعت اشاغیده خویبیر نهرینه منصب اولور

خویبیر نهری

منبعی حکاریدن اوله ق زاخو قضاستاندن التی ساعت اشاغی اولان
پیشچابور نام محله ده جله به منصب اولور

زاب نهری

منبعی ابراندن و حکاریدن او اوب زیبار و عمادیه قضااری و سطندن
مرور و جریان ایله موصلدن اون ساعت اشاغیده واقع املاک سندیه
قراستندن اولان جایف قریه سی حد و دنده دجله نهریله بر اشوب

موصلاک منسوجات و معمولاتی

انواع ایلک و ایپکلی و ایپکمز الوان غزل تعیر اولنان چتاره و مندر
و دوشمه اوتیسی و دوشک بوزی و انواع حمام طاقی و متنوع تورشام
و کفیه و عبا و بیاض بیز و یوکن معمول انواع شال و ایپلکدن کلیم
و قیلدن جاروق و خرار و طوپره و سیاه چادر و عسکر البسه لکی مانی
و بیاض بیز و انواع باصمه بیز و جلدانی و رشنه دن جوراب و مرعز عقال

و معمولات ترابیه دن اوانی حب و تیس و قوپه و کوپ و تجره و اناج دن
معمول دینک و قاشق و کتجه و نهاده دن معمول تجره و قران وال لکن
بیوک و کوچک صو و قهوه اریقلری و توجین متنوع شمه دن و صو
طاس و هوان و کوزل منقال و سفر طاس و بوکامائل ده پک چوق
شیلر یا پله بیلور و قرمزلی و صاری و مائی سختیان و مبین و کون اعمال
اولمقدمه در

موصل سنجاغک محصولات ارضیه سی

معمولات ارضیه ایسه حنطه شعیرداری شلاب سیسام ماش مرجک
بقله دخن لویه خورما پنبه توتون اشکی و طانی لیمون و متعدد اوزوم
وارمود و الوه و شفتالو و ایوه انجیر فستق زیتون دامانه قباق بامیه باطلجان
غراب انجماز اریک زردالی و بانانا و سائر میوه و سبز دهن عبارتدر و اعلا
باغ و مازو بونک و اردر بونلرهن حنطه و شعیر و بونک و ماز و کتره
و کتره نهارلری ظرفندن ممالک سائریه اخراج اولمقدمه در

طاغالر

موصل داخلنده مقلوب و به شقیه و عین الصفر ا طاغلری موجوددر
بونلردن مقلوب طاغک شرقی جهتده که باشی یانندن برجسم نهر نبعان
ایسیله و برقچ خطوه اشاغی ایسیله برایی دکر مالدن کچوب همان خازر
نهریله قار شه قدمه در عین الصفر ا طاغی صوسز و اورمان و اناج لقدم
خالددر یا لکن بر طرفنده عین الصفر ا نامنده محصور بر بولاق اولوب به شقیه
طاغندن فوران ایدن درت کوزک بریسی به شقیه به و بریسی بحزانی به
و بریسی فضیله و بریسنده ناوران نامیله مسمی اولوب جریان
ایتمکده در

موصل سنجانغده که آثار عتیقه

نفس موصلک قارشویقه سنده و جانب شرقیسنده وینده سوی قریبه سی
قارشوسنده مربع الشكل و طاشدن ممول و محکوت و مجسم رسملری
شامل و طاشلری موجود قوینجق و سکن ساعت مسافه بعدنده نمرود
و جانب شمالیسنده خسته آباد و باوت قریبه سی قریبده درت عددتیه واردر

﴿ ولایته دائر معلومات ﴾

— موصلک موقعی ابله حال حاضر ی —

موصل ولایتی اسیاده کائن ممالک عثمانیه جله سندن اولوب حدودی
شمالا دیار بکر ولایتی موصل ولایتدن تفریق ایدن جزره قضا سیدر
و شرقا دخی ممالک سلطنت ابله ممالک ایرانیه یعنی تحدید ایلدیان سلیمانیه سنجانغده
تابع پنجون ناحیه سیدر و جنوباً دخی بغداد ولایتی موصل ولایتدن
تفریق ایدن بر طرفدن تکریت دیگر طرفدن عاه و راه نام محلدن
و غربانه دیر زور سنجانغی حدودیدر موصل ولایتی موصل و شهر زور
و سلیمانیه سنجه قاری و موصل سنجانغی ده زاخو و عقره و دوهوک و سنجان
و زیار قضا ابله شیخان و عشایر سبعه ناحیه ابله تشکل ایتشدن ولایت
داخلنده باشلیجه درت بیوک و کوچک نهر وارد بر بوسی دجله نهریدر که
موصل شهرینسک او کندن جریان ایدر دیگر ی موصله یدی ساعت
مسافده غارر و ایدن ابکی ساعت اوننده که موصل سنجانغی ابله شهر زور
سنجانغی فصل ایدن زاب نهر ایدر او چچیسی ده شهر زور سنجانغی تابع التون
کوهری ناحیه سی اولان کوهری قصبه سی او کندن اقوپ کیدر شهر زورک

مرکزی اولان کر کوکده خاصه جایی کبی ده ایش جای وارد در ولایتک هر طرفندن کائن اراضی منبت و محصولاتار و هر در او زراعته لایق و صالح بولنشددر

موصل شهری مسلم و غیر مسلم ۱۶۱۰۶ نفوس ذکور ابله ۷۱۱۴ خانه
 ۳۶۷۷ دکان و مغازه ابله مستغفات ساره و عموم سنجاق مسلم و غیر مسلم
 ۶۷۰۶۱ اهالی ذکور دن بش التي بوزقرا ۳۵۹۸۲ خانه دن هبارتدر که
 نفوس محرره نک ۵۷۵۸۷ سی مسلم و ۹۴۷۴ غیر مسلمدر حسابدن خارج
 اولان نفوس اناث ايسه نفوس ذکور دن ده اچوقدر شهرک بیان اولنان
 نفوس رلوسنه مخصوص اولوب خارجدن آمدشد ابله علی الدوام موجود
 بولنان غلبه لک نفوس مذکور نک بر مثلنن زیاده تخمین اولنمقده در
 شهر اهالیسی لسان عربی ابله متکلم اولوب حسب الاختلاط قسم جزویسی
 لسان رسمی عثمانی به اشنادرل اهالیسی ذکی و ذپین اولورل شهرک
 خارجنده کی اهالی اکثریتله عرب و اگر اد طائفه لر در موصله جوار اولان
 بعض کوبلرک اهالیسی ترکی لسانی ابله تکلم ایدرل بوراله حیادت هوا
 موقعبله مناسب اولیق لازم کلور ايسه ده بعض محله ده موجود اولان
 ملونان یقنلری و خامت هوایی ایجاب ایتدیومکنده در

(ولایتک اقلیمی)

بو ولایت سماک حاره دن اولوب فصول اربعه حکمنی تمامیه اجرا ایدر
 یازموسمنده شدت حرارت اوتوز بش اوتوز التي درجه دن بعض افرق درجه به
 قدر چقار و ملحق قضا لری اولان دهورک و زاخو و عقره قضا لریک
 هوایی بالنسبه و خیمدر جنوبدن هوا وزن ایتدیکی زمانلر صبحاق و صقندی
 زاید ایدر و شمالی هوای قلوب خلقه عادن ابدساط بخش ابله حق صورته

لطافت و جیادته سبب اولور صبحاق بوقدر زیاده اولقه قیش دخی اولدر چنده صفوقر واپورده وکوپلرده و دستیلرده صورل کرکی کبی منجمد اولور بغمورل بورا رجه تشرین اولدن نیسان اوخربنه قدر نزول ایدر فقط روم ایلی وناطولی کبی شدتلی بغمورل نزول و فصول اربعمده هر درلو هوا بوب ایدر فقط شرقی و جنوبی هوا هر نه زمان هبوب ایسه حرارتی تشدید و غری و شمالی هوالده لطافت و برودتی نکثیر و تزید ایلر

(ولایت نباتات و محصولات)

ولایت بغموری زیاده اولان محلا نده نباتات چوق اولبور بادیه نشین اولان عشار شمر جبور طی سنبس کوچر العید الصایح عشیر لر ایدر بونلرک اغنام و دوهیزی بو نباتات ایله همیشه درل ولایت بغمور اولان یرلنده نباتات اولور ایسه ده پک آزدن علی العموم ولایتک باشلوجه محصولاتک کثرت اعتبارله اربه بغدادی پرنج موجود واهالینک همیشه دخی محصولاتک اشبو انواع ثلاثه سه محض در بونار دن بشقه بیاض داری قوم داری بوق سیسام لویه بقله نخود مرکب ماش هورتان کبی حبوبات حاصل اولور بعضی قضا لنده توتون دخی موجود در موصل سنجان اغناک ملحق قضا لنده اوزم انجیر اربک زردالی نارطانی واشکی لیون و بیاض طادی توت قیزمی شفتالو بوه ارمود کبی میوه لری شهره کثیر یلر سه ده نفس قصبه ده انمار مذکور دن بعضی نادر بوانور محصولات مجوده دن خارجه چغندر لکن بغدادی اربه سیسام بقله نخود قوری اوزوم قوری انجیر صوفان بال بندیر کبی محصولات اربه و بغدادی نسبتند ده آرز بغداده

کوندربلور محصولات ساره کالاداخل ولایتده صرف اولور خارجه
چقاربله چفتی دیدیکمن محصولات اکثرته نهر آبداده نقل اولور

(موسلک جغرافیای مدیسی)

بوقاروده درج صحیفه مطور اولندیغی اوزره موسل سنجانی تشکیل
ابن قضا دهورک زاخو عقره سنجار زیبار قضا لیدر که بولردن دهورک
وزاخو ایکیجی و سنجار و عقره و زیبار او چچی صفا نرس موسلک
۷۷۱۵ خانه سی ۲۳ خانی ۲۶۷۷ دکان و مغازه ۳۶ می چفتی ایکی
حسابیله ۳۲ جامع و مسجد ۱۴۵ قهوه خانه سی جاماردن ماعدا مدرسه
سی ۶ جزا خانه سی ۱۵ طادی لوقظه سی اونوز قوق بویه خانه سی و بر
مکتب رشیدی و کلدانی و سربانی و موسوی مکاتب مایه سی و غیر منظم
صیدان مکتبی و بش فرون آمکری نور ایله بشیوز و ۱۳۵ دکرمان ۳
مطبعه و ۷۳ انبار و ساره و ۳۹ باغچه و ۱۹۰۳ رلا و ۴ اورمان و ۳۸۳
عرصه و ۱۸ مکاتب و ۴ تکایا و زوایا و ۱۳ کلیسا و مناصت و ۳ قشله و ۹
قره غولخانه و ۱ پطریقخانه و ۱ حکومت قوناغیله و ۱ تلفرافخانه و ۱
خسته خانه و املاک سنیه قومسیون و املاک نه مخصوص بر ادارخانه واردر
شهرک اطرافنی محیط اولان سور جیم اولوب دوراً تخمیناً اون بیک
مترو و دیوارلرینک ارتفاعی اون مترو و عرضاً بر بقی مترو اوله بیلیر
سور مذکورده اون سکر عدد جیم قله بولندیغدن هر بر قله قوساً
اون و ارتفاعاً طقوز ذراع اوله رق بهضیلری متین اولندیغی کبی
بهضیلری محلیری یوزبله رق خراب اولشدر بو سورک درون شهره
اچلور و قپانور اون ایکی عدد قپوسی واردر مملکتک داخل و خارچندن

وجوه بلده نك اسكيدن يابلس قصر لری موصلدن يدي سكر ساعت
مسافه ده كائن اسكي موصل ناييله ودها برچوق خرابه لری اولديغی كبی
ينوا قریه سنك پشكائنده واقع قوینجق تپه سنده دخی خیلجه اثار عتیقه
چيقارلس و حالا نقلی منعم بعض آثار موجود بولنشدن دیار بکر
و حلب طریقله در سعادت دولت بوسته می و سنجار وزیر قضا لردن
بشفه محلا زده نلغراف مر کز لری واردن

جزیره } بو اسم شام ایله عراق و کردستان آره سنده بر خطه
{ واسعه به علم اولشدر . صلب تسمیه دخی دجله ایله فرات
ایرماقلری آره سنده واقع اولسیله بو ایکی ایرماق خطه مذکور ه نك
ایکی جهتنده بزیننه زیاده تقرب ایتسیدر . اسکی یونان جغرافیونی
بو خطه به « بن النهرین » معاصیله (مسوپوتامیا) نامی و بومشدر
که ایوم السنه اجنبیه ده بو اسمله یاد اولتمقدن

موقعی حدود و مساحه می . - جزیره خطه می فرات ایله دجله
مجرالینك الزیاده بزیننه قریب بولندقلری دیار بکر (یعنی آمد) شهری
خدا سندن باشلا بوب جنوب شرقیه طوغری اوزاندقه طارلا شرق
بفدادك اوست طرفنده وینه دجله ایله فرات مجرالینك بزیننه زیاده
تقرب ایتدک لری محله منتهی اولور که بو محله نهرین آره سنده بزطاقم
جدولر دخی بولنقله بو خطه به صحبیدن جزیره ویا شبه جزیره شکلی
وبرور بو وجهله همان هر طرفی نهرین مذکورین ایله محاط اولان
جزیره خطه می شرقاً کردستان جنوباً عراق غربی ایله غرب جنوبی
جهتندن برالشام ایله غرباً سوریه بالایی حلب جهتیله شمالا دخی اناتولی
ایله و قدیمآ ارمنیه دینان ارضروم و وان جهتیله محاط و محدوددر .

۳۸ ابله ۲۰ ۳۳ عرض شمالی و ۳۰ ۳۵ ابله ۴۲ طول شرقی آره لرند
 واقع اولوب شمال غربیدن جنوب شرقیه یعنی دیار بکر دن بغداده قدر
 اولان طول اعظمی تقریباً ۷۰۰ و موصلدن خابورک منصبه دک اولان
 عرض وسطیسی تقریباً ۲۰۰ کیلومتره در . مساحت سطحیسی تقریباً
 و تخمیناً ۱۴۰۰۰۰ مربع کیلومتره در .

شکل طبیعی سی جبال و اناری ۰ - جزیره نك قسم شمالیسی طاغلق
 و مرتفع اولوب دیار بکر ابله مار دین و اورفه آره لرند (قره جه طاغ)
 و (طور عابدین اسم لرله بر صره طاغ لر بولاندیغی کبی موصلک جهت
 غربیه سننده دخی (سنجان) جبل منفردی بولنیور . ۳۸ دن ۳۰ عرض
 شمالی به قدر متمد اولان بو طاغلق محلك ارتفاع وسطیسی ۴۰۰ ابله ۵۰۰
 متره آره سننده در . مذکور طاغ لرك شمالی مائله سی بر طاقم طغ شعبه لرندن
 عبارت اولوب دجله به منصب اولوق اوزره بر طاقم گوچك جابلق آقبور
 جنوبی مائله لر ی ایسه نهایت دوز اووه به مبدل اولان بر سطح مائل حالنده
 اولوب بو طرف دن فراته منصب اولوق اوزره اورفه نك ایچنده کین (جلاب)
 و بونك منصب اولدیغی (بلخ) جابلق (خابور) نهرنی تشکیل ایدن
 بر چوق جابلق آقبور . خابور نهری جزیره نك ایوبك جایی و فرات ایوبك تابعی
 اولوب مجراسی ۳۵۰ کیلو متره به قریبدر . بونی تشکیل ایدن جابلق
 باشلیجه لر ی . جرجوب زرقان جانجباغ و سنجان نهر زبدر سنجان طاغلق
 جنوب غربی انکلرندن مذکور (نهر سنجان) آقدیغی کبی شرقی انکلرندن
 دخی (وادی احمر) و (وادی تر) اسم لرله ایکی جای آقبور سه ده
 بونلر یازین قورور . جزیره نك قسم غربی و جنوبیسی ایسه دوز و آلیق
 واسع اووه لر دن عبارت اولوب بو اووه لر ایکی جسم ايرمانی آره سننده

و پرچوق انهارك الننده بولمغله طوپراخی نهرلك مرور زمانله ایندیروب
 براققلری اربه مترسبدن عبارت اولمغله غایت منبت و کوزل مرغاری
 حاویدر.

اقليم و هوای محصولات و حیواناتی . جزیره نك قسم شمالیسنده
 هوا غایت صاغلام اولوب بازین برآز صیچاق اولور ایسده قیشین پك
 لطیفدر . صولر نادرأ طونار . اینك بهارك ابتدالنده و بازك نهایتنده كثرله
 یاغور یاغار . هوانك بومساعدهنی طوپراغك قوه انباتیه فوق العاده سنه
 منضم اولهرق پك چوق و متنوع محصولات بیتشدیرر . بغدادی و آربه
 اکیلیری پك بوكسك و صیق اولوب بره اوتوز و قرق نسبتنده محصول
 آنور سیسام پرنج و باموق محصوللری دخی چوقدر . اوزوم زیتون
 نوت بادم انجر نار پورتقال لیون آرمود قیسی شفتالی کراز اربك و سائر
 میوهلك انواعی غایت مبدول و پك لندیدر . آریلیری غایت نفیس بال و بربر
 . شمدهکی حالده اراضیسنك قسم کلیسی غیر مزروع و خالی اولدیقدن
 طبیعی جابروم حالنده بولنوب بوكسك اولنله مستورددر . و عشا پر طرفندن
 کلیتلی قویون و سائر حیوانات اولنلا دبلیر . بو خطده جالشقان اهالی
 اسكان ابتدیلهرك . بعض عشا برك تجاوز اتندن دخی تأمین و بعض
 طرفلره اناردن جمولار و حرقلره اروا ایدیلهجك اولسه دنیانك
 اك معبور و اك برکتلی بری حکمه کچوب اون بش بکرمی ملیون اهالی
 بسلمکه استمدادی اولدیغنده اورالری رأی العین کورمش هققین متفقدرلر
 بغداده قریب اولان قسم جنوبیسنده ایسه هوا چوق دهاصیچاق و یاغورلر
 دهاسیرك اولدیغی کبی طوپراق دخی عمومیت اوزره کلس و تباشیردن
 عبارت اولمغله بوجهنك بالکن نهرلك مجراسنه قریب اولان محلاری

منبتدر • بوجهتده خرما دخی بیشیر • زفت معدنی جز بزرنگ بوجهتده
 يك چوق اولوب اكثر محلازنده سطح ارضده آثار • جز بزرده طولاشان
 عشاربك حیوانات اهلیهسی قویون کچی آت دوه و مر کبدن عبارت
 اولوب مر کبیری اوچ نوعدر • قورد آبی آریلان قبلان و سائر حیوانات
 وحشیهسی دخی چوقدر •

اهالیسی جنسیت ولسان و مذهبیری • جز بزرنگ اهالیسی اراضینک
 وسعت و استعدادی درجه سندن يك دون اولوب بو کادخی سبب اونه دن
 بری برطاقم عرب و کرد عشارینک بو خطه جسیه بی سور بلیزیه مرها
 اتخاذ اتمزلیله زراعت و حرثتله اشتغال این اهالی بی راحت بر اقامه لریدر
 بو وجهله اهالینک قسم کلبسی کوجه حالنده باشان عشاردن عبارت
 اولوب زراعتله اشتغال این فلاحین طاقی آجق اللی بش یک مقدار لنده در
 که بونلر دخی باشلیجه دجه و فرات و ادبلیله خطه نک قسم شمالیسنده
 بولنیور • بونلردن بعضلری اولرده و برطاقم جادر لده اقامت ایدرلر •
 فلاحینک همان جهمسی عرب اولوب عشار ایسه عرب و کرد و ترک
 اوله رق اوچ جنسیتده منقسمدر • لکن بونلرک دخی قسم اعظمی عربدر
 • اسکیدن جزیره العربدن مشهور طی قبیلهسی جز بزه بی مرعی و مسکن
 اتخاذ ایش ایسه ده بعده عنزه و شمر قبیللری کلوب علی الخصوص شمر قبیلهسی
 بوصوک و قتلرده جز بزرده بیوک بر قوت و نفوذ پیدا ایشدر • بر چوق
 عشرتله منقسم اولان بو قبیله جسیه ۱۴۰۰۰ قدر خیمه دن مرکب
 اولوب هر خیمه ده برزی اوستنه ۶ کشی حساب اولنورسه مجموعی
 ۸۴۰۰۰ نفوس قدر اولور • بونلر ذات ماهر بیلیجی اولوب عرب جنسده
 منسوب اعلاآت و قیصر اقلریله و کلیتی قویون و دوه سور بارلیله جز بزرده

جولان ابدك اهالی مسكونه دن آخه و ذخیره و حیوانات اوله رقی و یرکی
 آیرل . عنزه قبیله سبله ییلنلرند . خصومت و رقابت اولدیغندن عنزه
 قبیله سی اکثریا برالشام جهته یایلوب نادراً فراتی تجاوزله جزیره کیره
 بنلیر . شمر قبیله سی جزیره نك باشلیجه جنوب و غرب و جنوبی جهتلرند
 جولان ایدوب نادراً قسم شمالیسنه قدر چیقار . بو قبیله جر به زیدار
 و عمر اسملریله اوج عشرته منقسم اولوب خریسه صایح نجم ثابت عمود
 فداغه عبده قلینان اسمزبله فروع و شعباتی دخی واردر . طی قبیله سی
 خابور ایله موصل آره لرنده بولنوب ۳۰۰۰ خیمه قدر تخمین اولنیور .
 قسم شمالین طاعلق محللرنده ایسه کرد و ترکان عشایری طولاشیرل
 بونلرک باشلیجری میله جیور ککیلی و دقوری عشرتلیدر . بونلرک
 بعضلری بعض موسملرده خابور و بعض موسملرده دخی خیمه ایله یابلارده
 اقامت ایدکلرندن پکده کوجه صایله مازل و کرک بونلر کرک طی
 قبیله سی شمر کبی سرکش اولیوب حکومته اطاعتلری واردرو بعض
 تکالیفه دخی مکلفدرل . کرد و ترکان عشرتلی کنندی لسانلریله متکلم
 ایسملرده لسان عربیبه دخی آشننا اولوب استراب طریقنی طوتشلردر
 بووجهله موسل اورفه و مار دین کبی بعض شهر و قصبه لر دخی داخل
 اولدیغنی حاله جزیره نك اهالیسی ۲۰۰۰۰۰ مقدارینی مجاوز اولیوب
 هر مربع کیلومتره باشنه بریحق آدم دخی دو شمیور . مسکی سربانیلردن
 قلله جزئی رمقدار نسطور بلر و یزیدیلاره شهر و قصبه زده ساکن بر
 مقدار یهودین بشقه بالجه اهالی مسلم و اکثری سفیدر .

تقسیماتی شهر و قصبه لری . - جزیره جغرافیاجه اسکیدن بری آریجه
 برخطه اعتبار اوله رقی حدود طبیعه ایله آیرلش اولدیغنی حاله اداره جه

درد ولایت ایله بر مستقل متصرفاتی بیننده منقسمدر . شمال شرقی قسمی دیار بکر ولایتنه ملحق اولوب ماردین سنجاغیه نفسی دیار بکر ولایتینک بر ایکی قسمناسنی تشکیل ایدیور . منتهای غرب شمالینسنده می بیوک بر پارچه سی حلب ولایتنه ملحق اولوب اورفه سنجاغنی تشکیل ایدیور قسم وسطینسک جهت شرقیه سی موصل ولایتنه ملحق اولوب نفس موصل سنجاغنی قسم اعظمنی تشکیل ایدیور . قسم مذکورک جهت غربیه سی ایسه مستقلا اداره اولنان زور سنجاغنی نصفندن عبارتدر . قسم جنوبیسی دخی بغداد ولایتینک نفس بغداد سنجاغنه ملحقدر

جزیره ازمنه قدیمه و اوائل دور اسلامده پک معمور بولنش اولدیغندن هر طرفنده بر چوق شهر و قصبه و قلعه ل و سایر آثار عمران و برانه لری مشهور ایسه ده شمده بی حالده بالکنز کوشه و کنارلنده بزقاج شهر و قصبه بولنیور . دیار بکر (یعنی آمد) شهر می جزیره نک دیار بکر تعبیر اولنان قسم شمالینسک مرکزی اولوب بغداد شهری ایسه عراق العربین معدود اوله رق جزیره دن خارج بولمغله بو خطه نک اصل مرکزی واک بیوک شهری موصلدر که منتهای شرقنده و دجله کنارنده واقعه در ایکنجی درجه ده کی قصبه لری دخی اورفه رقه ماردین نصیبین سنجاغ و تکر بدر قریه لری دخی پک آز اولوب باشلیجه قسم شمالینسنده و فرات ایله دجله کنارلنده بولنیور .

احوال تاریخیه سی . - جزیره خطه می جو دی طایغنی آتنده بولمغله نوع بشرک بشیکی حکمنده اولوب اسکین بوی اقوام سامیه دن نوراتده (مارم) یاد اولنان بر قومک مسکنی بولمشدر بناء علیه کتب هبرایه ده (ارم هریم) یعنی (ارم نهرین) اسمیه دخی ذکر اولنور . بو خطه نک

هر طرفی آچیق اولوب مدافعه به صالح حدودی اولدیغندن اسکیدن بوی
 بین الدول میدان منازعه بولمیشدر . تاریخک ضبط ایله بیلدیکی زمانلرده
 آوریلرک الله اولوب برآهلق فراغته مصر طرفندن دخی ظبط اولمشیدی
 جهانگیر کبش سرو او طرفلری ضبط ایله ایرانک حدودی آطهر دکیزی
 ساحلنه دک توسیع ابتدیی صروده جزیره بی دخی بو دولته الحاق ایتیش
 واسکندرک خروجنده بو خطه دخی بوجهانگیرک ضبطنه کچوب وفاتنده
 طوائف ملوکدن سوریه ده حکومت سورن سلفکیانک حصه سنه اصابت
 ایتیدی . سلفکیان دولتک انقراضنده یعنی قبل المیلاد ۶۴ تاریخنده اشکانیان
 دولتک بر شعبه سی جزیره وارمینده تأسس ایتیدی . بده ساسانیانک
 حکمه کچوب بکیدن ایرانک بر ایالتی صورته کیرمش ومیلادک
 ایکجی قرنی او اسطندن ظهور اسلام دورینه دکن ایرانلرله روملر
 بینده لایقطع وقوعه ولان محرابانک میدانی اولوب گاه روملرک و گاه
 ایرانلرک ضبطنه کچش . و بر خلی وقت خابور نهری بین الدولتین حدود
 اتخاذ اولمش ایدی . ظهور اسلامدن خلی وقت اول جزیره العربدن
 برطاق قبائل جزیره دخول ایله اهالی اصلیه قدیمیه و روم و ایرانی
 و سائر دن مرکب اولان اهالی متراکمه غلبه جالمشلردی . حضرت
 عمر بن الخطاب (رضه) ک زمان خلافتنده و ۱۷ تاریخ هجر بسنده (غیاض
 بن غنم) حضرت نلری جزیره نک فتحنه مأمور اولوب کمال سمه و اتله بو خطه بی
 ممالک اسلامیه به الحاق ایتکله بکیدن جزیره العربدن برچوق اهالی
 اورایه نقل و اسکان ایتلردی . فتحنی متعاقب و برکی اوله رق بو خطه دن
 آلبان ذخابر و زبتون باقی و سرکه و بال کبی محصولات کثرتی او وقتکی
 مهوریننه بر دایملدر ای امیه دولتی زماننده جزیره اهالیسی کتربا

علویله طرفنی التزام ابتدا کاردن بو خطه بنه بزچوق محاربانه جریانگاه
 اولمشیدی . خلافت عباسیه زمانده جزیره نیک معموریتی درجه قصویه
 واصل اولوب بو خطه واسعه نیک هر طرفنده جسم و معمور شهر و قصبه لر
 نایس اولمش . و هر طرفی باغ و باغچه حالته کچمش ایدی . او وقت
 قسم شمالیسی (دیار بکر) و قسم جنوبیسی (دیار مضر) اسمیله یاد
 اولنوردی . آنجق بو معموریتک جلب ابتدا یکی انظار حرص و طمع نایمچندن
 اوله رق دولت عباسیه نیک تا اوائلنده جزیره نیک هر طرفنده او وقت
 برطاق اشخاص اشعی نفرده رفع لوای عصیان ابتدا کاردن کرک بونلرک
 کندیلری بیننده و کرک بونلرله مرکز خلافت آره سنده و قوعبولان محاریات
 معموریتک دها ایلری به کیمسنه مانع اولغه باشلامشیدی . هله دولت
 عباسیه نیک دوچار صهف اولمسیله امرای اتراکدن و ساره دن هر طرفنده
 بر دولت ظهور ایتمکله باشلامشیدنه جزیره بونلرک آره سنده کل بوم وقوع
 بولان محاربه لر دن اکثریتک میدانی اولغه او وقتدن معموریتی کر بیکه
 باشلامش ایسده دیار بکر موصل میافارقین حصن کیف رقه رها (یعنی
 اورقه) مار دین جزیره ابن عمر و سائر شهر لری مناوبه و بعضاً آری آری
 پالخت انخدا اولمغله و اورالده تشکل ایدن دول صغیره ملو کت اکثری
 دخی حسب الزمان علوم و معارف و صنایعی حیا به ایدرک ارباب علم
 و هنری تشویق ایتمکله بر درجه قدر تلافی مافات اوله رق دولت عباسیه نیک
 نه ایتندک جزیره بنه معمور ایدی . خلافت عباسیه زمانده جزیره حکم
 سورن دولت لرک باشلیجه لری آل بویه بنی عقیل بنی مروان بنی ابوب و ساره در
 چنکیرک خروجی سائر ملک اسلامیه ایله برابر جزیره دخی تخریب ایدوب
 بو خوریزک نایم بر اقدیفنی دخی تیمورک اکیال ایتمکله او وقتدن بری
 جزیره نیک اکثر شهر و قصبه لری ویرانه به و تارله و باغ و باغچه لری مرعی
 حکمه کچوب عشار بدویه نیک جولانگاه ای اولشدر . چنکیر ایله تیمور

آر سنده گذران ایدن منده جزیره آق قیونلی و قره قیونلیلرک السده
بولنمش . و نهایت اونجی قرن هجری اوائلنده یازو سلطان سلیم خان
ظرفندن ممالک عثمانیه ضم و الحاق اولمشدر . او وقتدن بری دیار بکر
حلب موصل و بغداد ایالت و یاولایتلری آر سنده منقسم اولوب هیچ
بر اهمیتی حائز بولنماش و اسکی معموریتی اناده اولنه مامشدر

ولایت اهلایی

تعداد اولتان قصباتک اهلایی بو قاروده ایضاح اولدیغی اوزره
مختلف و مختلطدر

بولر خلقه معتدل البینه و شهرلر قصبهلر خلقی نه زیاده چه بیاض
ونده چوقجه اسمر اولوب لطیف اللون و عشایر و قبائل خلقیده درجات
متخالفده اسمر اللون بولدیقلری و مختلف الامرجه اولدیقلری کبی عموماً
قابلیت و ذکوت و استعداد و اخلاق حسنه ایله مفضوردرلر

خلقک اکثریسی بر سنهک و برابر ایلق و بلکه برهفته و بلکه بر کونلک
مدار معیشتی اولدیغی حالده کندوسنی مستغنی کورر بو اهلاییه مدینت
بدویت نقطه نظرندن باقلسه باشاوجه اوچ قسمه انقسام ایدر بزنجیسی
اولجه نیم مدنی دینه بیله جک شهر و قصبهلر خلقیدر که ولایت و او اوقضا
مرکزلی بولتان موصل شهر زور سلیمانیه و عقره و دهوک و زاخو و
و بیجار و اربیل و صلاحیه و رواندوز و مرکه و کلغیر و کوی سنجق و زیبار
شهر و قصبهلر بدر بو شهر و قصبهلر اهلایسنک تقریباً بوزده ایکیمیسی هم
بازار اهلایسنک بعض وجوه و ایلرو کللری مأموریتله و اکثریایزراعت
و فلاحت اتمک و املاک بتشدیرمکه و اورته حاللایریده صنوف تجارت
وینه زراعتله و عوام خلقیده عمله و کراجیلک و بقاللق و سایر او کبی
ایشلرله اشتغال ایدرلر

ایکجهیمیسی عشیرت و قبیلله حالنده بولنوب وحشت و خشنونت مزاجلریله

کند و سنک و عاملیاسنک قوت لایموت اوله برق اداره سنه کفایت اینه جنک
 درجه ده زراعت ایسر دیگر محله نقله استعدادهای اولان وسیر و حرکتی
 بر داتره مهینه و محدود به منحصر اولق اوزره چادر التنده بولنان عشار
 و قبائل خلقیدر بو قسمک دخی باشاوجه لری عقره زاخو جهتلرنده بولنان
 کوچرودها بعضی اکراد طائفه لریله طی و سنبس و الصایح و العیید
 جبور عشرتاریدر اوچجیبسی صرف بدوی اولان عشار اولوب بولنرده
 شهر و صلیب و هموند عشار و حشیه سیدر کدیونلر زراعت و فلاحتک و مشروع
 بر صورتده کدیمن ایله تعیشک نه لدنی اولدیغنی او کر نماش و مدار معیشتلری
 بنی نوعلرینه تسلط یهنی یغما ابد کلری اشیا و امواله منحصر بولنش اولدیغنی
 حالرینه معلومانی اولنلرجه معلومدر ولایت اهل ایسنک اقسام نشه مجکونه سنده
 بیان اولنلنلر باشلوجه اهالی و قبائل اولمقله و سالنامه منک حجمی بولدن زیاده
 فصیلاته مساعد اولمقله بالضرور بو قدر بنی بیان ایله اکتفا بولدر .

ولایت ز شهر و قصبه لرینک بعضی محله لرینک نفوسی تحریر ایدیلوب
 بکجه قسم اهل ایسنک هنوز نفوسی تحریر ایدلمه بکندن نفوسک
 مقدار اسی بیلنمور ایسه ده بزم حساب و تخمین مزه کوره ولایتک عموم
 نفوسی نسبتنده در . (حیوانات)

بو ولایتده مواشی جنسنک باشلیجه سی قویوندر کرک عشار و عربان و کرک
 اهالی مقنده و سارنه زندنده و اقتداری اولنلرده سور ایسلیه بولنور بولنلرک
 پیاغیسی همان عموماً اور و بایه کونوریلور در بیلری متنوع صورله یعنی
 و پلوش و جزمه کبی معلولانده استعمال ایدیلور یاغلی و لایب داخلنده صرف
 ایدیلوب یا لکن جزوی بر قسمی خارجه چقاریلور کچی جنسی دخی بو ولایتده
 زیاده ایسه ده بالنسبه قویونلر بیخی خسی قدر اوله یاور مقمن اهالی بیه چکی قویون

لمنہ محصر کبی ایسده عشائر و قبائل خانیك ایچون قویون و کچی بی
پکده اوقدیر فریق ایتمزل عربلرک سنج اوندہ و مسافر نواز لقمہ حالاباقی اولان
خصائص جبیلہ لیدن بریدر عرب خانہ سنہ و قلی و قدس بر مسافر کتسه همه
حال بر قویون و یار قوزی ذبح ایغاریدر • (دوہ)

ولایت داخندہ ایکی نوع دوہ بولور کہ بولور نوعی عشائر و قبائلده عادنا
قویون کبی بسنور دیگر نوعیده عملیات تقایده استعمال قانور عملیات تقایده
استعمال اولان قسمی دیگر نوعیدن زیادہ در تویندن مشاخ و عبا و عقال
و سار شیار یاپاور نفس قصبہ ایله شهر زورده کر چه مر عزو بو کدن گوزل
عبار یاپلور سده دوہ تویندن اولان نوعی هر در اوسنه مر جقدر چونکہ
وجودی غایت صبحاق طونار و حد دانندہ دخی بو مشاقدیر •
(اینک)

ولایت هر طرفندہ اینک دخی چوقدر زراع و فلاحک همانا کثرت
عظیمه ایله اکثر بسنک جفت خدمتندہ قولاند قلمری بقدر و چوق پرلده سود
ایچون بسنہ جک اعلا اینکار واردر • (ماندہ)
ولایت هر طرفندہ خصوصه یله و صلده ماندہ پک چوقدر ماندہ نک سودی
زیادہ اولدیفندن هم باغندن و همده سودندن و بوغور نندن پک چوق استفاده
اولبور • (آت)

آت جنسنہ کلخنہ میلاد حضرت عیسی دن صکره آت و قسراغک اعلاسی
احبلی عربلره انحصارا تش کبی اولوب زمان سعادت افشان حضرت
رسالتناهدن صکره اصحاب کک زین حضرت انک و سار مجاهدین
عربک محاربات و مجاهدات معاومارندہ شجاعت و اساتله کتدیلمری شهرت
قزاندقاری مثالورا کب اولدقاری آت و قسراغک کندی فعله یله متناسب

اصالت شهرتی قزاقستان و عربی و حیوانلرک نسلی شمسی به قدر محافظه
ایده کماشدر لطافت و ظرافت کوه ارض اوزرند، عربستان حیوانلری
کبی وجودجه کوزل و متناسب و فعلا دوامی و متناهی - یوان بولمز
اصالی ک طوغریدر دایره و لابنده اعلا حیوانلر بولمز سده بونلرک
اعلالری صرف بدوی اولان شمر والصالج والعبید و طی و سنس کبی
عشائرده بولمز بوندن مقدماری ساراشیار مثلاً بورادن حیوان
اخراجنده انکلیز اهمیت ویره رک او کوزل جنس حیوانلری هندستانه
کتور بوردیلر حیوانات نقلیاتک کثرت کوره از زمان اینده بورالده
جنس حیواناتک استفاده اولنده بیجق برحالده دن ایده جکی ا کلاشامسیله
حکومت سنیه خارجه حیوان اخرجنی منع ایلمشیدی بو عموعیتک محافظه سنه
حکوماتلرجه اعتنا و اقدام اولتمه برابر ولایتک هر طرفی اجیق صاچق
اولدیغندن و بوقدر چوللری و بیابانلری محافظه ممکن اولمه دیغندن بنه
حیوانلر من هندستانه کیدیور و نده امانده ممنوعیتن ممالک ایرایه دن
مهدود (حجره) حاکماتک فتنه یاردم ایدیور سده بو نوعیت قالدیرلشدر
بورالرجه چندر دخی ایکی نوعدر برنجیسی نچدو حله و بغداد چندرلری
اولوب و نلر علی العموم بیاض و متناسب الاعضا و سریع المشی و الحرکه
اولدیغندن رکویه مخصوص اولمق ورت مخصوصه ده بسلیق بهری بیکدن
درت بیکغر و شه قدر فروخت اولوزر
بورالرجه قاطر جنسید، از دکلدن بولمز حیوان مستقلا عملیات
نقاید و جفت سور مکده قولایلر بعضاً بیاض چندرل کبی صورت
مخصوصه ده رکوب ایچون بسایرات جنسی بورالر قدر اعلا بسه قاطر
جنسکده کوزلی بولمز

(سباع و وحوش)

ولایت داخند، کائن بعض اورمانلی واناغلی محلا ده قور دوخنزیر
 و آو بونور بونلر چوق دکل ایسه ده نادر دینه جک قدر ده آز دکدر
 جیلان و طوشان دخی چوللر ده پک زیاده در بونلردن بعض خانه ده دخی
 بسله بونر بو طرفلر ده کی چوللار ده حال بدوینده یشایان و صلیب دینلان
 عرب عشرت علی العموم اهالیسنک مدار عیشتی جیلاندر بیه جکگری
 جیلان لمی کیه جکگریده جیلان دریسینر

(طیور)

اوردک الیه کو کرچن و ککک و بیلدر چین و لقلق و طورنا و سائر
 بوکی طوک نوعی بونور شاهن و طوغان و بازکی اوجی قوشاری
 دخی واردر (حیوانات زاحقه)

ولایت عجه تیه کک شهرلر ده و کک چوللار ده بیلان و عقرب
 چوقدر بعض محلا ک عقربندی زهر خایه مضر و بلکه مهلک و مخطر
 درجه منوره بعض محلا ک عقربندی زهر اهویندر صوسنر محله اولان
 بیلانر صول اولان محلا کی بیلانلردن براز اهویندر بریسنی صوسنر
 بیلانر صوفجی او اور ایسه جان قورنار میه جینی بوکی بیلانلردن
 موصل و کر کوک و سلیم ایله طرفلر ده صوفجی اولسه جان قورنار میور
 واریل طرفلر ده و اخسبس نجه وزاب و التون کوپری نهرلر ده

(حشرات)

موصلک هرجه تیه حشرات انوعی بونور کله پیره شیوری سنک
 چوقدر هله شیوری سنک بعض محلا ده انسانک راحتی سلب ایدر چکرکه
 بعض محلا طوور ایدر و مع ذلک تعالی چقد بیخی سنلرک حاصلاتی اکل
 و اتلانی اندکنه منی مضرن فوق العاده برص نه ده در

معارف

نفس موصله بر مکتب رشديه اولاديني کي صبيانک تعليمه مخصوص
غير منتظم قاچ مکتبلر واردر بونارک دار، انظاره ادخال ولاينجه
در دست اجرادر نفس موصله اوچ درت مکتب ابتدائی اولاديني کي مسکون
اولدقلى محله ده عتهد مکتبلر سايه معارفوايه حضرت پادشاهيده شيخان
ناحيه سي اهاليستدن اولوب عقیده دينيه لینه حال ضلالت عارض اولان يزيدي
عشيرتک عقايد طاطه واعتقادات باطله لری تصحيح اولنديغيندن باراده
سنه جنات ملوگاه مناسب محله نده التي عدد شبک رسار او عشيرتارينه ده
بش باب مکتب که جهه سي اون ر مکتب موجود اولديني مثلو بو مکتبلره
ومکتب سارويه معلم يتشديرلک اورزه شيخ عدى مدرسه سي تشکيل
ايديله رک اوراده دخی علوم عاليه واليه تدریس و تعليم ايتديرلکده درودها
تعليم علوم و معارفه بعض مکتبلرک انشاي متصوردر
مل غير مسالهن کلدانى وقولک و يعقوبيلره مخصوص بر صبيان مکتبلرى جزو
بتلرکذکور و انانه مخصوص ابي عدد مکتبلرى ورده مطبعه لری واردر

صنایع

صنایعک جهه سندن اولوق اوزره موصله ایلکدن معمول غزل تعبیر
اونور متنوع الالوان شام و حلب امته لری مثلو طاقه و ملبوسات عسکر به به
مستد ایلکدن معمول مرمرى و قالین بز و عادی عبال عماديه و زاخو
قضا سنده غایت کوزل و بانطو و ستره و بانطلون البسه اعماله صالح
واور و بانک ملبوساتنه فائق شيار ياپلسنه مستعد يو کدن و مرعز دن
الوان شالار نسج اولمقده و قوللانمقده ايسه ده بونلرک رغبت عموميه به تماميله
مظهر اولمسی و منسوجات مذکور هک نفا سنجيه حد مطلوبه ايصال ايدلمسی
امر نده حکومت محليه طرفندن انواع تسهيلات و تشويقات کوسترلکده در

ولایتک اوچوزیدی سنه مالیه سی واردات عمومی سنه مین بودجه در

اسامی حسابات	سلیمانیه سنجایی غنی غروش	شهرزور سنجایی غروش	موصل سنجایی غروش
املاک و عقار ویرکویی	۸۰۴۷۷	۱۵۳۶۷۶۰	۱۱۷۴۲۳۵
متع ویرکویی	۹۳۹۱۸۶	۵۸۸۱۰۷	۵۳۷۳۵۱
بدل عسکری	۲۶۵۱۱	۱۰۲۵۱۱	۴۰۶۲۶۶
اغنام رسمی	۷۵۷۸۷۱	۱۹۷۶۱۱۴	۱۷۱۷۸۴۱
جنوار	.....	.....	.....
دوهر رسمی	.....	۲۵۰۰۰	۵۸۰۰
مقطوعاً احواله اولنان اعشار بدلی	۶۵۴۰۶۱	۱۸۹۶۲۴۹	۱۷۷۷۸۰۰
اداره اولنان اعشار حاصلاتی	۲۷۸۵۰	۴۸۲۸۷	۴۲۰۰۰
اورمان کرسته پولر رسمیری	.....	۲۶۰۰۰	۵۵۵۰۰
املاک و طابوخر جاری	۱۷۷۷۰۰	۵۸۴۲۵	۹۰۷۴۳
انواع معادن	.....	.....	.....
مخاکم خر جاری	۱۵۰۲۵	۳۵۷۱۸	۶۶۰۳۸
رسومات متنوعه	۵۲۲۵۰	۵۵۶۸۷۰	۵۶۵۹۴۶
املاک میری و ایجار حاصلاتی	.....	۱۱۳۴۵	۳۰۵۱۲
حاصلات متفرقه	۵۱۰۰	۲۲۳۴۰	۲۹۱۵۰
صدید بری	.....	.....	.....
صدید بحری	.....	.....	.....
یکون	۲۷۲۵۵۳۱	۶۹۸۳۷۲۶	۶۴۹۹۱۵۲

مصارفات

نوع مصارفات	سليمانيه سنجاني	شهرزور سنجاني	موصل سنجاني
	غروش	غروش	غروش
شرعيه	۵۰۳۰۹	۹۶۹۲۰	۹۲۴۴۶
داخليه	۳۲۲۳۸۸	۴۲۴۷۶۲	۶۱۷۹۱۲
عديله	۱۹۳۸۲۰	۲۲۰۵۰۸	۲۰۱۳۵۶
معارف	.....	.....	.....
نافعه	.....	.....	۲۰۹۸۸
اورمان	.....	.....	.....
معادن	.....	.....	.....
ماليه و ويركو و معاشات ذاتيه	۲۵۸۵۰۶	۶۸۴۹۶۵	۶۶۲۱۸۹
استقامت و وعه	.....	۱۰۸۶۸	۲۸۶۸۲
ضبطيه و ژاندرمه	۸۶۶۰۱۴	۱۶۲۱۳۳۸	۱۴۸۵۹۱۷
مع پوليس	.....	.....	.....
صكبييه	۶۰۰	..	..
معاشات ذاتيه	..	..	..
يكونس	۱۷۰۶۶۳۷	۳۰۵۹۲۶۱	۳۱۰۹۴۹۰

مرکزہ ملحق قضا

مرکز ولایتہ ملحق قضا

زاخو قضایی

مأمورین قضاء

قائم مقام اسحاق حقی افندی

تحریرات کاتبی طاہر افندی		نائب صبری افندی
صندوق امینی محل		مال مدبری خورشید افندی
		مال مدبر معاونی صبیحی افندی

مجلس اداره قضاء

رئیس قائم مقام افندی

اعضای	}	ہواجہ یوسف اغا	نائب افندی	}	اعضای
		محل	مال مدبری افندی		
		ہواجہ یوسف اغا	تحریرات کاتبی افندی		
		ہواجہ شوئیل عطار			

محکمہ بدایت

رئیس نائب افندی

مستشرقہ ماونی سلیمان فائق افندی	اعضا طرف اغا
اجرا مباشری عبیدی افندی	» ہوجہ ناحوم ابلیہ افندی
سید عبداللہ اغا	» باش کاتب محی الدین وافی افندی
اوطہجی محمد اغا	کاتب نایبی توفیق افندی

بادیہ مجلسی

کاتبی سلیمان افندی	رئیس عبدالقادر اغا

﴿ مأمورین متفرقه ﴾

دیون عمومیہ مأموری خلیل افندی
نفوس مأموری عبدالعزیز افندی
رزی مأموری سعدالله افندی
صندوق امینی احمد صبری افندی
کاتبی داود افندی

(ردیف و ضابطہ مأموری)

ردیف بوزباشی محمدشکری افندی
ردیف ملازمی احمد اغا
ضبطیہ ﴿ یوسف اغا
﴾ یوسف اغا

﴿ قضاہ مذکورہ موقع مدنی و جغرافیسی ﴾

زاخو قضاہ سنک قوہ انباتیہ سی معتدل برحالہ در محصولاتی دخی بندای
ارپہ و پرنج و داری و مرجک و نخود و اوزوم و توتون و مازو بدن عبارتند
داخل قضاہ خابور و هیزیل نام لرندہ ایکی نہر وارد و بر سبقی ساقیس
نامیہ بردہ مقاطعہ وارد و بی خیبر اسمیہ برطایغ موجود در قضاہ موصل
جہتک شمالندہ واقع در قضاہک جہت قبیلہ و شرقی سندنہ بشیوز قدر باغ
و بقیعہ وارد اٹا جلری المنار شفتالی انجیر جوز ایواریک توت و اوزومدر
قضاہک شمال جہتک آب و هوایی گوزلدر حیوانات اہلیہ سی قویوندر
و حشیہ سی قورت آیوخنزیردر قضاہ مملحہ اولیوب ایکی کور و نفت معدنی
وارد نفت معدنی مستعملدر قضاہک طولی اون عرضی سکر ساعت و قضاہ
ملحق سابقانی نامتیبہ سی وارد لسانلری کردی مذہب لری شافعیہ بروعموم
قضاہ تضمیناً بش یک نفوسدن عبارتند بشیوز قدر یهودی بدیوز قدری

خرستیان باقیسی اسلامدر مدار تیشلری فلاحدر مرکز قضا بش یوز
 خانه دن عبارت بر قصبه در تخمیناً سکسان دکانک بر جارشوسی و اوچ باب
 خان و بر جام و بر قهوه بر جامع و بر مسجدی بر کلیسا و حور او خار جده بری
 شرانش و بری بیدارده و بری بر سینی قر به لرنده که جمعاً بش کلیسا و بر حورا
 وارد مرکز قضا اولان مذکور قصبه خابور نهر به دائر اماندر محاطه اولوب
 بر جزیره هیتننده در خار جدن قصبه به و قصبه دن خار جه کلوب کتمک ایچون
 نهر مذکورک جنوب جهنندن اوزرنده معمول ایچی کار کیر کوپری وارد
 قضا ده اثار عتیقه دن کواشه و زعفران قر به لرنده هجرت نبویدن اول
 اولدیغی جهنله بابیلری مجمول خراب بر عتیق قلمه وارد مرکز قضا ده
 شیخ علی الحکاری و کوزافده شیخ یوسف حضرتانک مقدس تر به لری
 موجود و قبلری معموردر و باستانکه نام موقعه بر تلقراف خطی اولوب
 در سعادتیه قدر ممتددر قضاوان و دیار بکر و حکاری سنجاغنه محاددر

دهولک فضایی

مأمورین قضا

قام مقام شا کرافندی

نائب سید مصطفی مختار افندی

مفتی احمد شوقی افندی

مال مدیری نظمی بک

تحریرات کاتبی خورشید افندی

صندوق امینی فهمی افندی

مال مدیر معاوی اسماعیل افندی

مجلس ادارہ قضاہ

رئیس قائم مقام

اعضای
مجلس

محمد امین افندی
صادق مرغان اغا
منصور سادہ اغا
دیگری منحل

نائب افندی
مفتی افندی
مال مدبری افندی
تحریرات کاتبی افندی

اعضای
مجلس

محکمہ ہدایت

رئیس نائب افندی

مدعی عمومی معاون نسکی و کبلی یوزباشی علی بک م
اعضا عبداللہ علی اغا
« حنا الشواغرا
باش کاتب محمود افندی
کاتب نایبی محمد افندی
مستنطق معاون جید افندی
اجرا مباشری محمد اغا
« « اجدانا

مالیہ ہیٹی

مال مدبری نظمی بک
معاونی اسماعیل افندی
رفیق سید عمر افندی
صلو و امینی فہمی افندی
کیال عبدالرحمان اغا

نفوس دائرہ سی

کاتب احمد افندی
مأمور سید حسین افندی

مأمورین متفرقه

رزی مأموری علی افندی	دیون عمومیہ مأموری محمد افندی
	طاہر گانی یوسف افندی

زراعت بانکہ مأمورری

رئیس مفتی افندی	
کتاب محمد علی افندی	اعضا ملا محمد افندی
اعضا محمد نعمان افا	» خدر افا
» حاجی ابراہیم افندی	» یوسف افندی

مزوری ناحیہ سی

مدیر صادق افندی	کتاب غفور افندی
	رزی مأموری حدی بک
	(مأمورین ضابطہ)

ملازم علی بک	ملازم اول مصطفی افا

(دریف بوز او جہی الیک دردیجی دھوک طاہوری)

میرالای شوقی بک	یکباشی عثمان افندی م
طاہور گانی محمد امین افندی	رنجی بلوک بوز باشی شگری افندی
ایکجہی شگری افندی	اوجہی » » معروف افا
دردیجی محمد افا	رنجی » » ملازم اول احمد افا
ایکجہی ملازم اول احمد افا	اوجہی » » ملازم اول یوسف افا
دردیجی ملازم اول مکاوی افندی	رنجی » » نالی رشید افندی

اینگی باولک ملازم نایسی شگری افندی او چنجی باولک ملازم نایسی احد افندی
در دنجی بلوک ملازم نای قتم الله افندی

دهولک قضا سنک موقع مدنی وجفر افندی

قضایک قوه ابنا بیه سی حد او وسط تخمین اولنور قضا ده ارپه و بغدادی
وارزوداری لوبیه و بقله سیاه و بیاض اوزوم المیزردالی شفقالی ایوه
انجیر انجاز نار بادام سماق و تون صوفان جوز محصولی هر سنه بشدیر لمکده در
بونلره علاوة خدای نابت اولوب امنه کچی تعبیر اولتان و ایپکن فرق
اولمیه جق در جهده بولتان بر چوق افاضلر واردر که اندن سنوی اهالی
مخلمه درت بیک قیه دن مجبوزایک استفاده اید بیور

قضا دهر اولوب ایکی عدد جای واردر بری نفس دهو کدن ایکی
ساعت یوقارودکی چشمه لردن جریان ایله دهولک قصبه سنک حکومت
قونانی اتصالی صاغ جهتمدن کچر صاغ وصولنده کی اشجار مثره نک
عمومی ودها برطاق صیافینک سقینه مخصوصدر بونلری گذار ابتدا کدن
صکره شیخان ناحیه سنه مربوط خا نک و قیاق قریه لری آره سنده دجه ایله
اختلاط ایدر دیگریده عمادیه قضای مربوط ائندن برورای ناحیه سندن
امتد اولدیغی حالده مزوری ناحیه سی قرالینک پیشکاهدن گذاران ایله
عشار سببه و ناو کور ناحیه لری وسطندن مرور ایدرک خازر خرینه قارشو
برطاق اوفق چشمه لر و ارایسه ده بونلر بالکن قرا هالیسنه و صیافی
زراعتلرینه مخصوصدر

قضا ده درت همدطاق واردر بریتک مدنی دهولک اطراف شهر قرالندن
فاید قریه سندن امتداد ایله مزوری ناحیه سنه مربوط کفره صور قریه سنده

نہایت بولور واسمیدہ القوش طاغیلہ مشہور در ایکنجی دہ شندو خہ
 طاغیدر زادہ نام قریبہ دن بدآ ایدرینہ مزوری ناحیہ سنہ تابع ویاصوہ
 نام قریبہ دہ نہایت بولور اوچجیسندہ قشقر نام طاغیرلہ زاخوقضاسنک
 نہایت حدودی اولان پیش خابوردن ابتدا ایدر مزوری ناحیہ سنہ واقع
 بر بولور نام قریبہ کیدر اورادہ جبال متعددہ بہ التصاق ایلر در دنجیسندہ
 کمکا طاغیدر اودہ مبدآ مبحوث قشقر نام طاغیدن باکوز نام قریبہ دن
 ایزبلہ رق مزوری و برورای زیر ناحیہ لریک آرہ سندن کچہرک زیار
 قضا سنہ طوغری امتداد ایدر و قضای مذکورک جبال شاہقہ لریتہ قارشو
 مذکور طاغیری ایسہ بعض جہت لری کثرت اوزرہ و بعض محملارندہ کی
 آرزہ جق مشہک اولوب بو طاغیردہ دخی تپلان آبو کیک قورد تلہ کی
 و دہا و نلرہ مماثل حیوانات بولنور دشت جہتندہ دخی جیلان و طوشان
 و طوموز بولنور قضاک عموم قراسنک اب ہواسی لطیفدر انجق مرکز
 حکومت اولان نفس قصبہ نک ہوائی ممایسنک ہوائی حیایسندن زیادہ
 لکندن آب و ہواسی موسم صیفہ بک زیادہ جہ و خمیر

قضاک عمومندہ دیم اوزوم باغیری تضمیناً یک بشبوز عدد درادہ سنہ
 اولوب بولنورہ بالکن سیاہ و بیاض اوزوم محصول وارد نفس قصبہ ایلہ
 قضاک بعض قرالندہ بوز قدر صولی باغچہ وارد بولنورک دخی وارداتی
 آلمانار زردالو شفتالو بادام انجیر و سماق کبی محصول بتشدیر اشجار
 شمرہ دن ہبارتدر

قضاک طولی بکرمی بش و عرضیدہ طقوز ساعتدر مرکز قضا ایسہ
 جہت شمالیدہ کوستر بلان بکرمی بش ساعت طولنک طقوز ساعتک
 مسافہ سنہ واقعدر

قضااھالیسی میاںندہ دوسکی وارکوش وشرطان وشمکان وبنانی
 عشرتاری واریسہ بونلردہ مسکوندرارنوش وسارہدن اوچیوز خانہ
 مقداری کوچر وکوچیہ واردر بونلردہ مذہبیری شافعی لسانلریدہ
 کوردیدر بونلردن کوچر وکوچیہ اولنلرینک مدارتعییشلری اغناملریدن
 حاصل اولہ جق بیانی وفتک وسادہ وطوغلی کبی اشیانک فروختنہ
 واهالی مسکونہک زراعت وفلاحنہ محصوردر

مکاتب رسمیه یوقدر اون برعدد صبیان مکتبی واردر بدی ہمدی
 اسلام صبیانہ وایکی عددیدہ خرسٹیان وکلدانی ملتک آیین ولسانلرینہ
 وایکی عددیدہ موسویہک صبیانلرینہ مخصوصدر بونلردن ایکیوز الی
 عدد اسلام یتیم بش عددہ خرسٹیان وقرق اوچ عددہ ملت موسوی اطفاللر۔
 دن عبارت بونلردن اسلام چوچقلرنن اکل ایدنلرک قضانک رشیدیسی
 بولنامہسی جہنلہ صبیان مکتبیلرندہ عربی وفارسی وترکی تحصیللہ خر۔
 ستیانلردن کلدانی لسانہ وآنیلہ وملت موسویہ اطفالک کندو مذہب
 ولسان مخصوصلرینک تحصیللہ مشغولدرل دھوک قضاانہ مر وط بالکن
 مزوری ناحیہسی واردر ناحیہ مذکور ایسہ یوز اونوز قرانی شاملدر
 بونلردن اونوز قدر قریہ غیر معمور در اطراف شہر ناحیہسی ایسہ طقسان
 عدد قریہ دن عبارتدر بونک دخی اون قریہسی سکندہ دن خالیدر قضانک
 مجموع نفوس التیبیک النیوز اونسکرخانہ در نفوس مسامہ در تیبک بشیوز
 یتیم وخرسنیانلردہ بیک بشیوز الی سکز ملت موسویہ لکدہ در نیوز
 یکرمی بش بزیدیلردہ یتیم بش نفوسدن ودکانلرندہ مجموعی یوز قرق درت
 و اوچ بابدہ خان وایکی بابدہ قہوہ خانہ دن عبارتدر

قضانک مجموع تجارت وزراعتی سنوی الی ملیون غروش رادہ سندہ در

قضاہک جہر سنہ اخراجاتی نوتون وارز پیانی نقتک کچی وقل و سبسام
قوری اوزوم وانجیر جوز سماق بکمز و نار زردالو آلباش اوزوم وغان
نوهلندن هبارندر و سائط نقلیه بو قدر طانی مکاری حیوانار بله اشیا
نقل اولتور

ادخالات ایسه روغن ساده بهضاده حنطه و ششیر و برده فآوره
امده سبدر قضاہه ایکی بلوک عسکر ردیفه و اوتوز یدی نفر پیاده و اون
سکرده سواری ضبطیه بلوکی واردر انار عتیقه بو قدر

مرکز قضاہه بش ساعت مسافدهه واقع القوش قریه سنده دفین خاک
عطرناک اولان نبی ناحوم بن حیفنا علیه السلام حضر تلرینک مرقد
شریفتری موجود اولدیغی کبی برد، قطبیرانی غوث صمدانی عبدالقادر
کیلاتی حضر تلرینک معاصرینی او اوب مروری ناحیه سنه تابع اشکفت
هندوان قریه سنه اون دقیقهک بر مسافدهه محل مخصوص سنده دفین خاک پاک
اولان شیخ عبدی مسافر حضر تلرینک قبه مبارک لری موجود و معمور در
شیخ مومی الیهک مرقد شریفتری یزیدی ملتی طرفندن فوق الغایه بر
زیارتگاه اتخاذ اولمشدر که مجاور لریده یزیدیلردر بهر سنه نلسان اینده پک
چوق یزیدیلر محال بعیده دن شیخ مومی الیهک مرقد لرینی زیارته کلمسی
کندولر نجه قرا یضدن معدود وزیرده قضا مرکزینه بش ساعت مسافدهه
ویریفکان قریه سنده سلاله طاهره سنندن مر حوم و مقفور شیخ نور الدین
حضر تلرینک مرقد لری و درگاه طالب لری معمور در نفس دهوک قصبه سنده
سالله مجونه دن شیخ محمد افندی حضر تلری دفین خاک غفران و در کاه لری
معمور در

داخل قضاہه قونساوس و کبیلاری بو قدر قضاہک حدودی شرق

جہتی عقرو وغریبی زاخو و شمالیہ عمادیہ وزیر قضااری
 و جنوب طرفیدہ نفس موصلہ مربوط شیخان ناحیہ سیلہ محدود در
 نفس قصبہ دہ رباب جامعہ ایکی دہ مسجد و خرتیانلرہ ملت موسویہ بہ
 مخصوص برر کلیساوار در و مزوری ناحیہ سنک مرکزی اولان آروش
 قریہ سندہ دخی رباب جامع و مزوری ناحیہ سیلہ اطراف شہر دہ قرقیش
 عدد مسجد و اقوش قریہ سندہ ایکی کلیسا و جوارندہ بارم ساعت مسافہ دہ
 بروصاغ طرفندہ کہ طاغده دخی رجیم بہ اولایخی کی قرہ سارودہ
 خرتیانلرہ مخصوص اون ایکی عدد کلیسا و ملت موسویہ بہ عابد بر اوفو
 حور دوار در القوشدہ میرہ راجع رباب خان موجود در

قضادہ تبہ اجنبیہ دن یالکز قشہ فر نام طاغده جزویتلرہ مخصوص
 بر مناستر و مکمل بر صورتدہ مسافر خانہ سیلہ بردہ اجزا خانہ سی و رقاچ
 نردہ بباس وارد در فقرادن نداوی ایچون مراجع ایدنلرہ مجانباً بقدمقدہ در

عقرو فضایی

قاممقام یعقوب افندی

تحریرات کاتبی یوسف نعمانی افندی
 مستندق امینی عبدالهادی افندی

نائب عبداللہ افندی
 مالمدیری محمداسعد افندی
 معاونی مصطفی افندی

مجلس اداره قضاة

رئيس قائم مقام

محمد علي اغا
عبدالزاق افندي
منصور اغا
ديكري ساسون اغا

نائب افندي
مال مديري افندي
تحريرات كتابي افندي

محكمة بدایت

رئيس نائب افندي

مستنطق معاوني عبدالرحمن افندي
اجرا مباشری ابراهيم اغا
« « محمد يونس اغا
اوضه جي امين اغا

باش كذب عزت افندي
اعضا مصطفى افندي
« خنوا اغا
كاتب نائيسى نجيب افندي

ماليه هيتي

سورچي وير كو كتابي امين افندي
صندوق اميني افندي

مال مديري افندي
ماوني افندي

نفوس دائره سي

كاتب ابراهيم ادهم افندي

مأمور يسين تحسين افندي

مأمورين متفرقه

ديون عموميه مأموري اسما عيل افندي

رژي مأموري بهمن افندي

﴿ زراعت بانقده مأمور لری ﴾

رئیس طبیب افندی

اعضا نعمان آغا	محاسبه کاتبی اسدین سری افندی
« ملا جبرائیل آغا	اعضا یونس محمودان آغا
« عبدالکریم آغا	« حاجی امین چلبی

﴿ بلدیہ دائرہ سی ﴾

رئیس حاجی محمد شریف آغا

اعضا حاجی مصطفیٰ آغا	اعضا یونس محمودان آغا
« خواجہ منصور	« حاجی امین چلبی
اعضا خواجہ سیدو	

(عسکری بہ ہیئت)

بیکباشی محمد امین افندی م ۴

ملازم اول احمد آغا	قول آغاسی حاجی ابراهیم افندی
« محمد آغا	ظاہور کاتبی ہاشم افندی
ملازم ثانی اسد افندی	بوزباشی عبدالقادر آغا
« ابراهیم افندی	« قہرمان افندی
« نظیف افندی	« عباس آغا
ملازم ثانی ودیوی مأمورین عباس افندی	« محمد آغا

(عقرہ نك موقعی ایلہ حال حاضری)

عقرہ قصبہ سی موصل ولایتی مرکز نك جہا تمامات و ملحقانندن
 اولوب موصلك غربی جہا ہنندہ اون سكرز ساعت مسافدہ انا
 عتیقہ دن معدود غایت مصنع و یارم ساعتہ ادم با یکی چیقہ ییلہ
 ییلور مرتفع بر قلعہ نك اناکنندہ واقع اولوب طول و عرضی
 بر یحق ساعت مسافدہ دن عبارت قصبہ نك بر طرفی یعنی شرقا
 جبال شاهقہ دن عبارت طاغ غرباً زیبار جنوباً سورجی و بر طرفیدہ
 شہر در قصبہ نك مبنی اولدیغی قلعہ نك اطرافی دیوارلہ محدود اولوب
 ارج قپوسی اولدیغی کبی قلعہ نك ارقہ سندہ دہ مبر بقچہ سی نامیلہ معروف
 بر بقچہ موجود اوله رق و قتیله مذکور بقچہ دن اوقاعہ ییلہ صوجریان
 بندیر ایدیک انا یی و حفر اولنن اوتوز قرق قپونک علائمی موجود در
 اهلی محلیہ شتادہ تعریف اولان قلعہ اناکمدکی خاندلر دہ یازین مملکتدن
 برز اوتہ دہ کی بقچہ لہ اقامت ایدرل بو بقچہ لک بو قارولرندہ هر بر بردن
 بشقہ بشقہ پیدا اولان بولاقلردن نبعان ایدن صوجریان ایلہ بر بردہ اجتماعلہ
 رج دول تشکیل ایدرل مذکور بقچہ لہ ایچندہ واقع اولار طقوز عدد
 دکرمانی اداره ایتدکن صکرہ بقچہ لہ تقسیم اولدیغی بو بقچہ ایچندہ
 جاری کین انا دیلر مزدن عمر الفاروق رضی اللہ تعالی عنہ انا فندمن
 حضرت نلر نك زمان سعادت افشانلرندہ بنا اولمش بر جامع و حنفی و شافعی بہ
 مخصوص بر حوضی و طلبہ و مدرسہ لہ مخصوص متعدد اوطار و نابلرہ
 مخصوص بر محکمہ دارہ سی موجود در کہ غایت فرحنا و دلکش بر موقع
 اولار مذکور جاہ کی بر قلعہ نك اوزرندہ ایکی منارہ و جاہ نك
 درونندہ دت موسمہ مخصوص ابرو ابرو محرابلر اولوب هر وقتہ

عادت محلّیہ و جہلہ بر محررہ ادای صلاوۃ اولنور شیخ عبدالقادر کبیلانی
 افندہ من حضر تلری نیک مخدوم معالی ملزوم طالبیری شیخ عبدالعزیز افندہ من
 حضر تلری قصبہ یارم ساعت مسافہ دہ ایکی طاعنک ارہ سمنده واقع معہور
 بر قصبہ دہ مدفون اولوب مرقد شریف یا بندہ بر تکیہ موجود و ہر جہتی
 معہور و درونندہ عبادت اولندیغی کبی قبہ دہ زیارتگاہ انامدر بوراسی
 بغداد نقیب الاشراف قائم مقامی طرفندن ادارہ اولنمقدہ در و جار شو ایسہ
 مملکتک الت طرفندہ و جامعک بو قاروسندہ واقعدر تخمیناً ایکیوز قدر
 اصناف دکانی وارد در نفس قصبہ ایکی تکیہ بر جامع رحام ویدی مسجد
 و ایکی کلیسا و بر حورا و بیک خانہ تخمیناً ایکی اوچ بیک نفوس و عشرت
 سائرہ سیلہ برابر ایکیوز قدر قریہ بی حاوی و عشرت سبہ ناحیہ سیلہ هرکی
 سورجی عشرتندن مر کبدر بو قرانک بعضیلری چولدر احوال جفرانی
 و مدانیسی موصل بچمنده بسط مقال اولندیغی جہتلہ تفصیلات زائدہ بہ
 لزوم قالمشدر

سنجار قضایی

قائم مقام سالم افندی نائثہ
 نائب مصطفی افندی مدرس نحریرات کانی علی افندی
 مال مدیری معاوی صالح افندی صندوق امینی محمد افندی

(مجلس ادارہ قضا)

رئیس قائم مقام علی آغا خضر آغا خلف آغا	نائب افندی مال مدیری افندی طاہر کانی افندی		
		رئیس قائم مقام	نائب افندی
		مال مدیری افندی	طاہر کانی افندی

(مال قلمی)

طابو کانی مجید افندی	مالدیری صالح افندی
صندوق امینی هید الهادی افندی	مهاونی مصطفی افندی

(نفوس دأرہسی)

کاتب مصطفی افندی	مأمور محمد افندی

(زراعت باقہ مأمورلی)

رئیس حاجی محمد افندی	
اعضا محمد یونس اغا	اعضا علی اغا
صندوق کاتبی رشید افندی	عبدالله افندی
صندوق امق افندی	

ضابطہ مأموری ابراہیم افندی

تلفیر ناحیہ سی

کاتب امین افندی	مدیر مصطفی افندی
آبار مأموری عبدالرحمن اغا	

سنجار قضای

سنجار قضای موصلاک غرنی جہتندہ واقع قضای واسہک اور تہ سندہ وبارم ساعت ارتفاعندہ واقع جبلک اسمی اولوب بوایسہ سائر جبال ملسلس

و شاهقہ بی حاویدر طولی اون ایکی ساعت مسافہ امتداد ایدہرک برایی
 برایی قبلہ دیکری شمال نامیہ ایکی جہتی شاملدر شمال جہتندہ طغوز و قبلہ
 جہتندہ سکر کہ جماعاً اون بدی قریبہ بی جامعہ در شمالدہ کہ (بکران یوسفان)
 کندکلی . علی دنیا . فقرہ . عمران . محرسہ . گولکار . درجہ
 سموقہ . و قبلہ طرفندہ کہ . مہرکان . تپہ . نانجہوک . سجد صابغ
 مزرعہ سی . حاجی بک قریبہ سی مندکان . عین الغزال . قابوس . بلد
 قز لکند . کابره . صیدالہ . قبران . خاٹونیہ . نام محلدر شمال جہتندہ
 ماولک انا بکہ دن شرف الدین نام ملک تریہ سیلہ اولیادن رومی
 نام عزیزکدہ تریہ سی موجود و زیارتگاہ آنخاڈ ایدوب زیارت
 اولقمقدہ در شمال جہتندہ جریان ایدر صوت غایت لذیذ مصغالو لب بوده
 و قبیلہ صوت الملق ایچون قازلش قویولدن و بورالجه کهریز تمبر اولان
 برلدن صوت یول بو اوب چقمشدر طاعنک انکنندہ و چولده خیمہ نشین اولان
 یزیدی طائفہ سندن سموقہ عشرتک صولری طاعنک نہایتندہ شمال جہتندہ
 دیارہ اسمیلہ یاد اولنور بر صوت جریان ایدر کہ ایکی دکرمان چوپرہ بیلور
 بوندن اوچ ساعت اوتدہ دخی قبلہ جہتندہ بہ طائفہ مذکورہ دن قبران
 عشرتک مسکنلری اولان سیکنیہ قریبہ سندہ بہ جسم بر صوت موجود اووب
 بردکرمانی انارہ ایدبور کہ صوتک زیادہ لغی دها ایکی دکرمان تشکیلندہ
 استمدادی واردر بوقرادن بلد اسمندہ اولان قریبہ شمدی مرکز قضا
 اولوب آید بوکی مدرس پکچوق کهریزلر واردر کہ مذکور بلد قریبہ سنہ
 درت سکتیہ اوچ ساعت مسافہ در تاریخ قسمندہ بیان اولتہ جنی و جملہ
 بلد قریبہ بی انا بکیلر زمانندہ ملک شرف الدین مرکز حکومتی اوهرق
 اوتوز بشبک خانہ بی حاوی جسم و مرکز سلطنت برشهر اولدیغی معلومات

تاریخہ بہ ایلہ و خصوصاً بہ الیوم موجود اولان خرابہ اناریلہ مستند لدر حتی
 موصالہ نور الدین شہیدک بنا کر دسی اولان جامع کبیرک الحیات ہندہ موجود
 منارہ سی مثلہو مذکور بلد قریبہ سندہ موجود و مشرف خرابہ منارہ اولوب
 کوفی بازوسیلہ (عبداللہ) لفظی قلمش اولدیغی مثلہ اولدی ایکی ساعت مسافہ دہ
 واقع اولان خرابہ برخانک قپوسی حالا انظار عامہ بہ عرض دیدار حیرت
 ایتکدہ و بونک ایکی جہنمہ بر بیلان اغزا چسوب بہر بلانک اغز نہ
 اندکی حربہ بر زنگی عرب صور تیری قپونک اوزرنده (مالک
 رقاب ام شہنشاہ اعظم) کلمہ لرنہ قدر عربی خطیلہ طاشدن قازلمش
 بر سطر بازو دخی اقولتقددر بوقریہ دہ بیولبر صوجریان ایدیور کہ درت
 دکرمانی ادارہ ایتکدہ و بش کهریز دخی حالا باقی اولوب بونلردن مالذید
 سطح ارضہ چقمتندہ در امام موسی الکاظم حضر تارینک سلالۃ ظاہر لرندن
 ارز کر حضر لریلہ شیخ سوید التجاری و شیخ علی بن علی و ہب نام اغز نہ نک تر بہ لری
 بوقریہ جوارندہ واقع اولوب قہ لری دہ معہور در حتی بو ارز کر حضر تارینک
 تر بہ داری نژندہ اولان و سلاطین عدل آیین عثمانیہ دن خلد اشیان سلطان
 احمد خان حضر تیری طرف لرندن احسان بیور بلان عتیق بر قطعہ براتک
 لارندہ اولان پارچہ سندہ بلد شہرندہ کائن واقعی محلہ سندہ واقع ارز کر حضر
 تارینک تر بہ دارغی عبارتہ سی بلد قریبہ سنک جسم بر شہر اولدیغنه دلالت
 ایتکدہ در سنجار قضاسی تلغر ناحیہ سیلہ اکمر بوط قرا و عشایری سنجار
 طاغنی تشکیل ایتشددر بلد ایلہ تلغر قصبہ سنہ امتداد ایدن بول اون ایکی
 ساعتدن عبارت اولوب مذکور بولدر ز و عین سنیو و عین الشیابیط عین
 الحصان و عبرہ و ایلہ مسمی الی صو جدول ایلہ جریان ایدر خابور
 نرینہ الی ساعت مسافہ دہ و سنجار حدودی داخلندہ خاتونہ نامیلہ یاد

اولیٰ اور اوقی بر او طہ شکنندہ بر قریہ وارد کہ اہالیسی عرب اولوب
 بوک صوبی دخی دسکز صوبہ مشابہ بر درجہ شوریفی طوز لیدر
 بو صوابی مر قومہ طرفندن استعمال ایله ادا اولنیور حاصلی سبچار
 قضا سنک آب و هوایی بک لطیف و اراضیسی غایت متبدر ملحقایہ برابر
 عموماً محصولی حنطہ و شعیر و مرجک و پوقدن عبارتند مذکور جبیلده
 خبلی انجیر و اوزم اغا جلرندن بشقہ سائر قوا کہدن جزو پوجوت و الما
 اغا جلریدہ وارد آب و هوایی لطیفندن ناشی سائر طادی اغا جلری
 حاوی باغ و ارایسہ الہ اعلا باشا و جہ محصولی انجیر اولوب غایت خفیف و
 جودہ نافعدر .

عمادیہ قضایی

قامم مقام عثمان نوری افندی

مال معاوی محمد رویش افندی	نائب احمد جدی افندی
تحریرات کاتبی صالح افندی	مفتی عبداللہ افندی
صدق امینی محمد شوکت افندی	مال مدیری محمد پروتو افندی

مجلس ادادہ قضا

عبدلغزیز اغا	نائب افندی	} کاتبی
حاجی قاسم اغا	مفتی افندی	
یوسف اغا	مال مدیری افندی	
شوفا اغا	تحریرات کاتبی افندی	

(نفوس دآرہی)

منجمل

کاتبی

مفتی سید صالح افندی

﴿ عدلیہ - مہتممی ﴾

ایکجہی کاتب مصطفیٰ افندی	امضا و مستنطق مصطفیٰ افندی
میاشر عبدالہادی اغا	» موٹی اغا
» طاہر اغا	باشکاتب خلیل افندی
اوطہ جی حسین اغا	مستنطق معاون محمد افندی

﴿ بلدیہ ریسی سعد اللہ اغا ﴾

﴿ ضابطہ ماہورلی ﴾

ژورنال امینی محمد سعید افندی	بوزیاشی حاجی حسین اغا

﴿ ملحق قضا ﴾

﴿ داودیہ ناحیہ سی ﴾

کاتبی محمد افندی	مدیر علی رضا افندی

﴿ پرواری بالا ناحیہ سی ﴾

کاتبی منحل	مدیر و کلی محمد رشید بک
صندوق امینی منحل	

﴿ پرواری زیر ناحیہ سی ﴾

مدیر حسین اغا

﴿ نیروہ ناحیہ سی ﴾

مدیر صدیق بک

﴿ ریکان ناحیہ سی ﴾

مدیر طاہر بک

(عمادہ قضا سنک موقع مدنی و جغرافیسی)

قضا نك وقتيله معمور نفس قصبه نك بشيك خانه قدر اولديغى انا قديمه سندن
 اكلاشامه قدر شمدى ايسه نفس قضا ده اسلام و عيسوى و موسوى اولاق
 اوزرديوز التمش خانه قدر مسكوندر سائر محله لرى خرابه و حكومت قونايغى
 دخی بر طرفى خرابه و بر طرفى معمور در قضا مذکور كماً كولانى اكثر از
 و بغدادى و داريدر اوراد سياه و بياض اوزوم و الماز دالى و شفتالى و ابوه
 و انجاز نادر در فقط انجیر و نار و سماق و توت و صوغان و جوز و بال محصولى
 وارد و طوت اغا جلر دخی مبنولدر منور اغا جلر ك پير اقرندن قورت
 بوجكنى قور و ب سنوى اهالى محليه دن بش اون بيك غرو شلق قدر ابيك
 استفاده ايده ييلور قضا ده نهر و مأجارى نادر باله كز بازلق يعنى صيفيه محليه لرى
 اولان مزرگان محله سنده بر مقدار بجه ايله برر چشمه ده اوچ دكبر مانك صور
 آقيور نفس قصبه ده اشجار مثره و قدر قصبه سى ده سور له محاط و اولوب باله كز ابى
 قپوسى وارد در برسى زيبار و ديكرى موصل قپوسى تعبیر اولور ابى قپوسندن
 بشقه نفس قصبه ده كره له جك و حقه له جق يول بوقدر و قضا ده كورك
 اطرافنده كى قريه ل التمش پاره كويدن هبارت اولوب تكاليفات مير به لرى
 قصبه يه عائددر و قضا نك اوچ ناحيه سيب دخی وارد در برسى داو ده
 ناحيه سيدر كه سگسان طقسان پاره كويدن هبارتدر مذکور قريه لره
 بش التى قريه سى خرابه قصورنى معمور و اراضيسى منبت و اهالى سى
 اطاعتده منتخب مديرى وارد در ديكر ناحيه سى بروارى بالادر منتخب
 مديرى بوغيسه ناحيه نك خاندانندن دائمى صورنده بروكيل مدير تعيين
 اولمقده و ديكر ناحيه سى دخی بروارى زبرد انك دخی بروا خاندانلردن
 حسن آغا دائما مدير و كالتنده بولتور بروار زير و بالا ناحيه لرى طاع

و سنکستانر فقط داودیه وادی دوزلک بر محمدر بر واری بالاده صعب
 نور و سنکستانر و دیگر ناحیه سی نبروه وریکاسری بر حدودی
 حکاریه تابع اورما ناحیه سدر ورواری بالانک حسودیدخی حکاریه
 تابع طیاری عشرتسدر و داودیه ناحیه سنک حدودی دهوک قضاسیدر

نماده قضاسیه داودیه ورواری بالانک ناحیه لنده و صعب المرور و درت
 بش محله تیمور و جوار لنده انواع معدیات موجود است و قبیله اولان تجر به ده
 ارادی مصرفه کافی اولدیغی جهتله ترک اولتمش و بوندن ماعدال حولی
 مذکورده قواشون و کور و باقر معدنلری دخی وارد
 مزوری ناحیه سنه تابع کلی رمان فربه سنده مومیا معدنی موجوددر

﴿ زیبار قضایی ﴾

مال مدبری حسن افندی
 تحریرات کاتبی حسن افندی

قائم مقام حاجی سعید افندی
 نائب محمد امین افندی

﴿ مجلس اداره قضا ﴾

حکومت
 قضا
 ۱۳۰۵

حسن افا
 عبدالله افا
 محمد افا
 نسیان افا

نائب افندی
 مال مدبر افندی
 تحریرات کاتبی افندی

حکومت
 قضا
 ۱۳۰۵

﴿ نفوس دآره سی ﴾

کاتبی نسیان افندی

نفوس ماموری مهدی افندی

صندوق امینی محمد افندی

(عسکر بہ ہیتی)

(ردیف دآرودی)

ملازم ثانی معروف افندی	ع ۴ م ۵	یکباشی محمد سعید افندی
» معروف افندی		قول اغایی شاکراغا
ملازم اول قادراغا		ظاہور کاتبی مظہر افندی
» صالح اغا		یوز باشی فتاح اغا
ملازم ثانی محمد افندی		» حسین اغا
سر جاوش سعید افندی		» سلیمان اغا
» عبدالوہاب افندی		» حاجی بکر افندی

(ضابطہ مأمورلی)

علی اوباشی	ضابطہ مأمورلی قول و کیلی فتاح جاوش
» محمد	قول و کیلی عبدالرحمن جاوش
	نفرات ۱۶

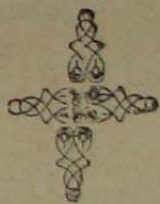
(شیروان ناحیہ سی)

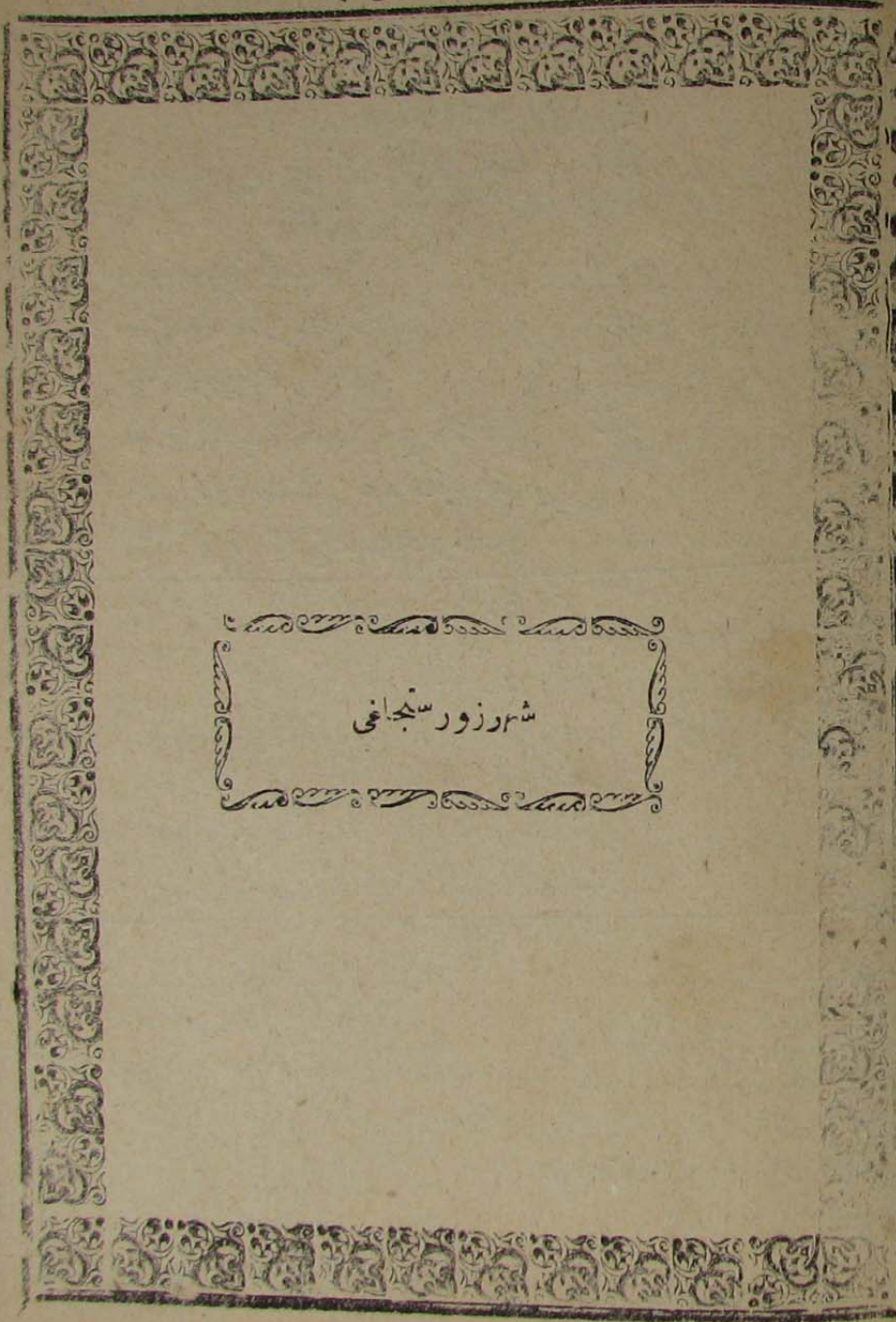
کاتب تقی الدین افندی	مدیر عثمان افندی

زیبار قضاسی

زیبار قضاسی شرقاً رواندز غرباً عمادیہ جنوباً عقرہ شمالاً حکاری
 قضالبلہ محاط وہم حدود اولدینی کبی برسی شبرین دیگر ریہ
 ادلواپکی بیوکشاہق ناماربلہ بنام وایکیسی وسط اولعرق کاجملہ درت
 چبک و سطنندہ واقعہ زاب نوری الٹ و سطنین جہاں ایسر شیروان
 و مزوری ناحیہ لیدن مرکب و تخمیناً بکیوز اللی قرانی جاوش و قضاد

حکومت مرکزی اولان بپره کپره قریه سی تمش سکسان حانه دن عبارتدر
 قضاء مذکور موقعا جبال شاهقه و متوهه بی حاوی و صعب المرور او اوب
 قریه زنده اوزم بچهلری اولدیغی حالده بهض محلازنده دخی متماذیا جری
 این برچوق انهار وار ایسه ده استفاده اولنمز بر حالده در اکثر محلاز
 جبال مباحه دن عبارت اولوب انلر دخی نابت متنوع احطاب و اخ
 وارد در بو اخشابک اکثر بی مازوا و لهرق اهلایسی اندن و کرک خ
 نابت اور مانلق و سائر بی حاوی کتره و ماجن و چرش محصول اندن اس
 اینر که بونلرک قیمی اعظمی موصله و سائر محلازه کوندر بلوب ص
 اولنور اهلایسی کرد طائفه سندن و بعضیسی خوشونت مزاج طایفه
 اوللری سببیه اکثر کوبلری معبور بندن خالیدر

شهرزور سنجانی

(مأمورین اووا)

روم ابلی	منصرف عبدالوهاب باشا
موالی	نائب مصطفی کاظم افندی
مدرس	مفتی سید حسن سامح افندی
رابعه	محاسبه چی عثمان افندی
تالته	نحر برات مدبری عبدالرحمن نافد افندی
	مجلس اداره باشکاتبی عبدالحکیم افندی
	رفیق عبدالقادر افندی

(مجلس اداره اووا)

	رئیس متصرف باشا	
قیوچی باشی	احمد بک	نائب افندی
تالته	امین افندی	مفتی افندی
	غریب افندی	محاسبه چی افندی
	شاموی افندی	نحر برات مدبری افندی

(محاسبه اووا قلمی)

بومیه مقیدی عثمان افندی	وارادات کاتبی ابراهیم حتی بک
» رفیق بکر افندی	مصرف کاتبی سید محمد موفق افندی
اوراق مقیدی عمر عون افندی	مصارفات رفیقی علی افندی
واردات رفیقی عباس افندی	» » محل
» خضر افندی	» سعید بک
» رشید افندی	» مصطفی بک

حکومت دهوا و کبلی علی غالب افندی

(مجلس اداره مدعی و مستطابق اداره سی)

مدعی عمومی معاونی عبدالرحمن نافذافندی نائبه مستنطق امین افندی نائبه

(تحریرات قلمی)

تحریرات معاونی عبدالله مختص بك نایبه میبض احمد افندی
رفیق یوسف کنعان افندی » جواد افندی
عربی کاتبی سعید افندی » خورشید افندی
میبض عبدالرزاق افندی

(اوراق قلمی)

مدیر ساقی افندی رفیق نوری افندی
رفیق حسن افندی » احمد افندی
دیگر رفیق احمد افندی

(دفتر خاقانی دائره سی)

مأمور جلال افندی رفیق مصطفی افندی
باشکاتب سید اطف الله افندی یوقلمه کاتبی عثمان افندی

(ویر کو دائره سی)

مأمور شا کر افندی رفیق مصطفی افندی
کاتب قره بت » دفتر چی قح الله افندی

﴿ محکمه بدایت ﴾

جزا رئیس رضا افندی

مدعی عمومی معاون عثمان عزیزی افندی	اعضا عبدالله افندی	تالیه
سنتون حاجی محمود افندی	» محمود بک	
اعضا ملازمی سلامی افندی	» اندریا افندی	
» زینل افندی	» یوسف افندی	

﴿ محکمه بدایت قلبی ﴾

باش کاتب عبدالرحمن بک	اجرا مأموری عبدالله افندی
ضبط کاتبی خضر افندی	مباشر محمد بک
» مصطفی افندی	» زینل افندی
» حسین افندی	مقاولات محرری سید علی افندی
» سلیمان افندی	

﴿ بلدیہ مجلسی ﴾

رئیس مصطفی افندی

اعضا عباس آغا	اعضا مهسدی آغا
» عبدالکریم آغا	» یعقوب افندی
» عبدالرحمن افندی	» یوسف افندی
» شریف افندی	دفتر فیضی افندی
» احمد افندی	خدمه عدد ۸

صندوق امینی صالح افندی

بلدیہ باش کاتب محمود افندی

بلدیہ طبیب همیل افندی

کاتب مالی سید احمد افندی

(مکتب رشیدیہ)

معلم اول سید محی الدین افندی	بازو خواجہ سی بو-ف بک
معلم ثانی معروف افندی	بواب محمود اٹا

﴿ تفریق و پوسٹہ مأمورلی ﴾

مدیر احد رفت افندی	مخبرہ مأموری حسن افندی
مخبرہ مأموری صالح افندی	موزع صالح اٹا
مخبرہ مأموری عباس افندی	موزع جاسم اٹا

﴿ رژی دآرہسی ﴾

مدیر حسین فخری افندی	کاتبی قلمی افندی
رفیق محمد علی افندی	رسومات مأموری رضا افندی

﴿ دیون عمومیہ دآرہسی ﴾

مدیر عبدالاحد افندی	کاتب ثانی محمد علی افندی
باشکاتب علی غالب افندی	صندامینی رزق

﴿ اوقاف دآرہسی ﴾

مدیر و محمد منیر افندی	کاتبی محمد علی افندی
بانق مأموری مصطفی عاشق افندی	

﴿ سنوس دآرہسی ﴾

مأمور صالح افندی	کاتبی رضا افندی
انبار مأموری قادر بک	صندوق امینی منصور افندی

مجموعه سخاوه مأمورلی

مدیر علاء افا	کاتبی محمود بک
اراضی سنیه شعبه معاونی مصطفی افندی	کاتبی قادر افندی

مرکز سنجانه ملحق ناحیه ل

(کوپری ناحیه سی)

مدیر عمر افا	تلفرافی مأموری شوکت افندی
کاتب صدیق افندی	انبار مأموری جعفر بک
ویر کو کاتبی حسین افندی	رژمی مأموری حمید افندی
	دیون عمومیه مأموری صالح افندی

ملحه ناحیه سی

مدیر حسن شا کر افندی	کاتبی حسین افندی

شوان ناحیه سی

مدیر شوکت بک	ویر گو کاتبی عبدالله مختاص افندی
کاتب محمد افندی	

(کیل ناحیه سی)

مدیر وکیل محمود افندی	کاتبی رشید افندی

(دافوقی ناحیه سی)

مدیر خورشید افا	کاتب امین افندی

رواندز قضایی

فأعمقام طرف افندی	نائب فتاح افندی
مال مدبری علی افندی	نحر برات کاتبی علی افندی
مفتی منحل	فارسی کاتبی عبدالله افندی
	صندوق امینی عبدالرحمن افندی

مجلس اداره قضا

} قضای مطبوعه	نائب	مصطفی افندی	} قضای امضای
	مال مدبری	جبیل افندی	
	نحر برات کاتبی	فتاح افندی	
		موشی افندی	

(محکمه بدایت)

باشکاتب لطفی افندی	اعضا نورس افندی
کاتب ثانی عنایت افندی	اسماعیل افندی
معتطق معاون زینل افندی	اوطه جی محمود افندی
اجرامیاشری عربان افندی	اجرامیاشری حسین افندی

(مکتب رشیدی)

معلم اسعد افندی	یازو خواجگی منحل
	بواب نبی افندی

دیون عمومیہ ما موری طاهر افندی	رؤی ما موی بکر افندی
تعارف و پوسته ما موری کافی افندی	نفوس ما موی احمد افندی
نفوس کاتبی	عبدالقادر افندی
قرائندہ قمتوری	فار دیان محمود افندی
	افندی

فاردیان امین افا

کاتب حلیم افندی	رسومات مأموری عبداللطیف افندی
وبرکو کاتبی عبدالله افندی	صالح افندی
بانق محاسبه کاتبی مجید افندی	کاتبی
دیره مدبری صادق	صدیق افندی
بالک مدبر و کیلی معروف افا	مین افندی
برادوست مدبری حاجی محمود افندی	رسول

(دأره مسکریه)

بکیاش شیب افا	کاتب عبدالقادر افندی
قول افا سی اسماعیل بک	امام محمد سعید
طبیب قول افا سی اغوب افندی	ملازم اول احمد افا
بوز باشی نوری افندی	جبار افا
حسن افا	منحل
منحل	مین افا
محمد افا	
ملازم ثانی احمد افندی	ملازم ثالث مصطفی افندی
مصطفی افندی	احمد افندی
قادر افا	اجزاجی نشأت افندی
صالح افندی	جراح مصطفی افندی

(صلاحیه قضای)

فأمنام و کیلی مصطفی افندی	مال مدبری حسین افندی
نائب عبدالقادر افندی	

مفتی اسماعیل افندی

تحریرات کاتبی خضر افندی

(مجلس اداره قضا)

رئیس قائم مقام

اعضا	موسی بک	نائب افندی	
»	سید حسین آغا	مفتی افندی	
»	عثمان افندی	مال مدبری افندی	
»	هارون افندی	تحریرات کاتبی افندی	

تبدیل

اعضا	سید خلیل آغا	اعضا	صالح افندی
کاتب اول	مصطفی افندی	اجرا	مباشری خضر شکری
کاتب ثانی	خضر	»	»
مستطلق معاوضی	علی	»	اوطه چی محمد
اوقاف و کبلی	ساقی افندی	ویرکو	کاتبی حسین افندی
دبون جمویمه	مأموری مال الله آغا	تلاراف	پوسته مدبری واحد افندی
رئی	مأموری صالح افندی	بانق	محاسبه کاتبی خیری افندی

قره تپه ناحیه سی

قره تپه مدبری	عبدالله افندی	کاتبی صالح افندی
صلاحیه املاک	سنیه موری محسن افندی	ایکچی کاتبی ضیا
کاتبی زکی	»	انبار مأموری حلیمی

طوز خورمانو ناحیه سی

کاتبی محمود افندی

مدر مصطفی و اصاف افندی

کاتبی احمد افندی	اراضی ضمیمه مأموری عبدالله صافی افندی
تلفراف مأموری مصطفی افندی	وبر کو کاتبی علی افندی

ار بیل قضاسی

قائم مقام عبدالله پاشا	میر الامرام	مال مدبری ولی افندی
نائب سید احمد افندی		نحریات کاتبی صفوت افندی
مفتی عبدالرحمن افندی		

(مجلس اداره قضا)

	رئیس قائم مقام پاشا	
اعضای منتخبه	سید عبدالله اغا	نائب افندی
	خضرا اغا	مفتی افندی
	نوری افندی	مال مدبری افندی
	حنای افندی	نحریات کاتبی افندی

(محکمه بدایت)

اعضا	کتاب اول داود افندی
اجرا هبائتری سعید اقا	مستظن معاونی اسماعیل افندی
» »	کاتب ثانی خورشید افندی
» »	اعضا عبدالرحمن افندی

(بلدیه مجلسی)

کاتب و صندوق امینی طاهر افندی	رئیس حاجی احمد اقا
اعضا محمود افندی	

مأمورین متفرقه

طابو کاتبی محمد مختار افندی	قضا صندق امینی عبدالله افندی
نفوس مأموری رشید اغا	وبر کو کاتبی حافظ افندی
کاتبی حسن افندی	دیزبلی وبر کو کاتبی محمد مختار افندی
آببار مأموری سعید افندی	برانی وبر و کاتبی رشید افندی
دیون عمومی مأموری حامد افندی	تلغراف مأموری قدری افندی
رژی مأموری احمد بک	

سلطانیه ناحیه

مدیر	فارس اغا	کاتب شاکر افندی

دیزبلی ناحیه سی

مدیر محمد اغا	کاتب نورس افندی
مکتب رشیدی معلمی عبدالجبار افندی	اراضی سنیه مأموری لطیف بک ثالثه
معلم ثانی عبدالقادر افندی	کاتب رشید افندی
	کاتب ثانی انور افندی

کریستحق قضایی

قائم مقام عباس افندی	
نائب احمد افندی	مال مدبری عبدالرزاق افندی
مفتی صالح افندی	نحیرات کاتبی سلیم افندی

(مجلس اداره قضا)

رئیس قائم مقام

حاجی عبدالله افندی

نائب افندی

حسن افندی

مفتی افندی

منحل

مالدیر افندی

ابراهیم افندی

نهر برات کاتبی افندی

(محکمه بدایت)

اعضا طه چلبی

باشکاتب حیدر عبدالله افندی

اجرامباشری محمد سعید اغا

مستنطق معاون عارف افندی

» » غرب اغا

کاتب ثانی علی افندی

اعضا شیخ محی افندی

(بدیده مجلسی)

اعضا طه افندی

رئیس عبدالله اغا

اعضا مصطفی افندی

اعضا امین افندی

کاتب عبدالله افندی

(مأمورین ساره)

دیون عمومی مأموری عمر افندی

ویر کو کاتبی خورشید افندی

طابو کاتبی علی افندی

خوس مأموری محمود افندی

صندوق امینی علی افندی

(کاتبی قادر افندی)

رئی ذاروسی

مدیر شفیق افندی

فاله

رفیق عزیز افندی

کاتبی خضر افندی

(رایبه قضاسی)

قائم مقام عبدالقادر پاشا   میر الامرا   مال مدیری سید امین افندی

نائب احمد افندی   نحر برات کاتبی ولی افندی

مفتی حبیب افندی

(مجلس اداره قضا)

رئیس قائم مقام پاشا

احداغا

احداغا

مصطفی افندی

محل

نائب افندی

مفتی افندی

مال مدیر افندی

نحر برات کاتبی افندی

اعضای

اعضای

(محکمه بدایت)

اعضا اجرا افندی

اجرا امباشری علی اغا

» » احداغا

باشکاتب کریم افندی

مسنطق معاون مجید افندی

کاتب ثانی علی افندی

اعضا حبیب افندی

(مأمورین سائرہ)

نفوس مأموری عبدالرحمن افندی

» کاتبی عزیز افندی

صندوق امینی توفیق افندی

ضبطیه طاہوری

طوراغاسی عثمان بك م ۴ ع ۴

۱ داد بلوك غاسی حسن اغا

معاونی محمد

ژورنال امینی امیر افندی

۳ داد بلوك غاسی

معاونی سعید اغا

ژورنال امینی حسین بك

۲ درنجی سواری بلوك غاسی محمد

معاونی احمد اغا

ژورنال امینی زینل بك

۱ درنجی سواری بلوك غاسی رشید اغا

معاونی احمد افندی

ژورنال امینی توفیق افندی

۱ بشچی سواری بلوك غاسی حسین اغا

۶ بجی • • سید ابراهیم افندی م •

ژورنال امینی غریب اغا

۱ درنجی سواری توفیق افندی

ژورنال امینی مصطفی اغا

حساب امینی علی افندی

۲ پیاده بلوك غاسی خضر افندی

معاونی سلمان

ژورنال امینی اغیل بك

۴ پیاده بلوك غاسی محمود اغا

معاونی احمد خان بك

ژورنال امینی احمد اغا

۱ درنجی سواری بلوك غاسی حاجی عبدی بك

معاونی حاجی علی اغا

ژورنال امینی احمد اغا

۱ درنجی سواری بلوك غاسی بكر اغا

معاونی جمعه اغا

ژورنال امینی سید خلیل اغا

معاونی علی افندی

معاونی سامی بك •

ژورنال امینی محمد بك

معاونی ناصر افندی

اون ایکیچی فرقه قوماندانی توفیق باشا

عثماني	نجيدی
۲	۲

ارکان حربیه ملحق پیاده یوزباشیسی ابراهیم نامق افندی

» » » ملازم ثانیسی محمد افندی

(فرقه دیوان حربنده بولنان امر اوضابطان)

رئیس	سواری میرالایی	مهمل
اعضا	سواری قائم مقامی صالح بک	م ۴
»	پیاده قائم مقامی کریم بک	
»	سواری بیگباشیسی شگری افندی	ع ۴ م ۵
»	پیاد بیگباشیسی ابراهیم افندی	
»	پیاده قول اغایی خالد افندی	
»	مکتبیدن طوچی یوزباشیسی عبدالحلیم افندی	

فرقه امچان قومسیه ننده بولنان امر اوضابطان

رئیس	مکتبیدن پیاده بیگباشیسی حلمی افندی
اعضا	کذا پیاد یوزباشیسی ابراهیم نامق افندی
اعضا	کذا پیاده ملازم ثانی علی غالب افندی
اعضا	کذا پیاده ملازم ثانی عبدالقادر افندی
اعضا	الایدن پیاده ملازم ثانی محمد افندی

(فرقه انشات قومسیه ننده بولنان امر اوضابطان)

رئیس مکتبیدن سواری قائم مقامی ابراهیم بک

اعضا مکتبہ	طوبچی یوزباشی مصطفیٰ افندی
»	سواری ملازم نایبی عرفی افندی
»	سواری ملازم نایبی طارق حکمت افندی
»	سواری ملازم اولی توفیق افندی

پیادہ قرق بشجی الیک برنجی طاہوری

یکبائی حسین افندی	ایکجی بلوک ملازم نایبی علی افندی
»	»
قول اغا عبدالرحمن اغا	» » » محمد افندی
طاہور کاتبی معاوی صدیق افندی	» » » یوزباشی خلیل اغا
»	» » » ملازم نایبی محمد اغا
اجزاجی فیم افندی	» » » حبیب افندی
تفکبجی اوستہ حسن	» » » درنجی یوزباشی رمضان اغا
»	» » » ملازم اولی نادر اغا
» » » ملازم اولی منصور اغا	» » » نایبی مبارک افندی
» » » ملازم نایبی عمر افندی	» » » قول اغا سلیمان اغا
ایکجی » ملازم اولی مواد اغا	» » » موسیقہ ملازم نایبی امین اغا

پیادہ قرق بشجی الاینک ایکجی طاہوری

میر الامی اسماعیل حتی بک	رنجی بلوک ملازم نایب امین افندی
»	» » » احمد افندی
یکبائی عثمان افندی	ایکجی بلوک یوزباشی ثابت افندی
قول اغا حاجی اسماعیل افندی	» » » ملازم اول احمد فہمی افندی
»	» » » نایب رسول افندی
طاہور کاتبی عبدالحمید افندی	» » » عبدالرحمن افندی
امام عبدالقادر افندی	
تفکبجی اوستہ یوسف	

طیب قول اغاسی اسیل قوس افندی	و چچی بلوک ملازم اولی قناح اغا
اجزاجی حصر اط افندی	در دنجی » یوزباشی جمال افندی
جراح سلیمان افندی	» » ملازم اولی قادر اغا
رنجی بلوک یوزباشی نادر اغا	» » ثانی مصطفی افندی
» » ملازم اولی اسماعیل افندی	» » محمد افندی

پیاده فرق بشبچی الایک اوچچی طاہوری

بیکباشی خلیل صارم افندی	ایکچی بلوک یوزباشی محمد افندی
قول اغاسی حاجی عبدالقادر افندی	اوچچی » » محمد طاہر اغا
طیب قول اغاسی یقوله افندی	در دنجی » » هلی »
طاہور کاتبی خورشید افندی	رنجی » ملازم اول حسن »
امام عبدالطیف افندی	اوچچی » » صالح افندی
اجزاجی اطناش افندی	رنجی » » ثانی مصطفی »
جراح فیض الله افندی	ایکچی » » قناح »
تفکچی عباس اوسته	اوچچی » » احمد »
رنجی بلوک یوزباشی منحل	در دنجی » » احمد »

نظمیہ فرق بشبچی الایک در دنجی استرسوار طاہوری

بیکباشی مصطفی حلیمی افندی	رنجی بلوک ملازم ثانی عبدالحمید افندی
قول اغاسی محمد امین اغا	ایکچی » » حسین حسنی افندی
طاہور کاتبی محمد صالح افندی	» » ملازم اولی منحل
» امامی محمد افندی	» » ثانی محمد افندی
طیب بیکباشی جواد افندی	اوچچی » » یوزباشی قنبر اغا
اجزاجی عثمان افندی	» » ملازم اولی محمد اغا

دستگاه فرق التجی الاینک اوچجی طاوری

اوچجی بلوگ یوزباشی حاجی رسول اقا	یکبشاهی ابراهیم افندی م ۵
دردنجی » » قبح الله افندی	طیب یکبشاهی مجید املهم افندی
برنجی » ملازم اول صالح اقا	قول افندی خالدا افندی
اوچجی » » امین »	طاور کاتبی داود افندی
دردنجی » » خضر افندی	امام احمد افندی
برنجی » » ثانی دلی »	اجزاجی مهران افندی
» » » » عبد القادر افندی	تجارچی بدروز انفرن داود
ایکجی » » » عبد الله افندی	تفکیجی اوسته حسین
اوچجی » » » محمد افندی	برنجی بلوگ یوزباشی محمد اقا
اوچجی » » » احمد افندی	ایکجی بلوگ یوزباشی خالد افندی م ۵
دردنجی بلوگ ملازم ثانی محمد افندی	

پیاده فرق التجی الاینک اوچجی طاوری

ایکجی بلوگ یوزباشی صالح افندی	یکبشاهی سلیمان افندی م ۵
» » ملازم اولی عبد الله اقا	مخفی
» » » » ثانیسی عبد القادر افندی	طاور کاتبی محمد سعید افندی
» » » » حسن افندی	طاور امامی محمد امین افندی
اوچجی بلوگ یوزباشی رضا افندی	طیب یکبشاهی عبدالرحمن افندی م ۴
» » ملازم اول عبدالکریم افندی	جراح اول علی افندی
» » » » ثانی جام افندی	اجزاجی دیمتری افندی
» » » » محمد افندی	تفکیجی عبدالرحمن اقا

درنجی بلوک یوزباشی احمد اقا	درنجی بلوک یوزباشی احمد اقا
» ملازم اولی کریم اقا	» ملازم اول حبیب افندی
» ثانی علی افندی	» ملازم ثانی مهدی افندی
» صادق افندی	» معروف افندی

نظامیه فرق التبعی الایک کویسجق موقمنده بولتان درنجی طاہوری

ایکجی » یوزباشی حسن اقام	بیکباشی محمود عزیز افندی م
» ملازم اولی سلیمان افندی	قول اقامی طہ افندی
» ثانی عزت افندی	طاہور کانی بسف ضیا افندی
» داود افندی	امام محمد حلمی افندی
اوچنجی بلوک یوزباشی علی اقا	طیب احمد ابوب افندی
» ملازم اول سعید افندی	اجزای بورکی افندی
» ثانی جعفر افندی	یمرچی صالح افندی
درنجی یوزباشی عبسی اقا	فتکچی آوسته احمد
» ملازم اول محفل	برنجی بلوک یوزباشی عبدالرحیم افندی
» ثانی وهاب افندی	» ملازم اول احمد اقا
	برنجی بلوک ملازم ثانی صالح افندی

بیاده فرق سکرنجی الایک برنجی طاہوری

برنجی بلوک ملازم ثانی احمد افندی	میرالای زکریا بک
ایکجی » یوزباشی حاجی خلف اقا	قاممقام توفیق بک
» ملازم اولی محفل	بیکباشی مصطفی زکی افندی
اوچنجی » یوزباشی عرا اقا	امام امینی محفل

« ملازم اولی فحل	»	»	ادبی مفتی سی حاجی حسین افندی
« ملازم ثانی احمد اقا	»	»	ادبی کاتبی محمد امین افندی
« ملازم ثانی مصطفی افندی	»	»	قول اغاسی حاجی عبدالسلام افندی
« یوزباشی مصطفی اقا	»	»	طیب قول اغاسی نظیف افندی
« ملازم اول عبدالله افندی	»	»	اجزاجی قسطنی افندی
« ثانی محمد صدیق افندی	»	»	تیمارچی محمد نوری افندی
« ثانی قاسم افندی	»	»	تفنگچی اوسمه عبدالله
« ثانی علی اغا	»	»	سنجقدار ملازم ثانی محمد سلیم افندی
« ثانی محمد افندی	»	»	برنجی بلوک یوزباشی حسین اقا
« ثانی محمد افندی	»	»	« ملازم اولی احمد اقا
« ملازم ثانی محمود اقا	»	»	« ملازم ثانی محمود اقا

نظمیه قرقر سکرانجی الاینک ایکنجی طاووری

« ملازم اولی مهمل	»	»	بیکباشی غالب بک
« ثانی مبارک افندی	»	»	قول اغاسی حاجی علی افندی
« ثانی صالح افندی	»	»	طاوور کاتبی محمد امین افندی
« یوزباشی امین افندی	»	»	« اغاسی عبدالصمد افندی
« ملازم اولی سلیم اقا	»	»	طیب حسین افندی
« ثانی محمد افندی	»	»	اجزاجی دیمتری افندی
« محمد علی افندی	»	»	تیمارچی حسین قاسم افندی
« یوزباشی امین افندی	»	»	برنجی بلوک یوزباشی امین اقا م
« ملازم اولی سعید افندی	»	»	« ملازم اولی محی الدین افندی م
« ملازم ثانی عثمان افندی	»	»	برنجی بلوک ملازم ثانی رشید افندی
			درنجی بلوک ملازم ثانی عثمان افندی

فقیر سکرنجی الابلک راوندزد، ارانساز او چنجی ماوری

ایکبجی بلوک یوزباشی حسین افا	یکببانی شیب افا
» » ملازم نای جبورا افا	قول اغامی اسماعیل صدقی بک
» » حسین افندی	طبور کانی عبدالقادر افندی
» » حسین افندی	طاور امامی محمد سعید افندی
او چنجی بلوک یوزباشی حسین افا	طیب قول اغامی اغوب افندی
» » ملازم ولی ویش افا	اجزچی نیشان سرکیس
» » نای قادر افا	حاج مصطفی افندی
» » عبدالقادر افندی	تفکجی اوسته مولود
در دنجی بلوک یوزباشی محمد اغما	برنجی بلوک یوزباشی احمد افا
» » ملازم اولی من افندی	» » ملازم اولی احمد افا
» » نای صالح محمد افندی	» » نای مصطفی افندی
» » احمد افندی	» » احمد افندی

فقیر سکرنجی الابلک صلاحیه فوقنده بوتان درنجی طاوری

ایکبجی بلوک یوزباشی سید من افندی	یکببانی حسن افندی
» » ملازم نای سید افندی	طیب یکببانی علی افندی
» » صالح افندی	قول اغامی علی افا
او چنجی بلوک یوزباشی علی افا	طبور کانی عمر افندی
» » ملازم اولی کدباب افا	امام سلیمان افندی
» » نای محمد سید افا	نیاچی احمد افندی
» » علی افندی	چقماچی اوسته علی

برنجی بلوک یوزباشی محمد سعید افندی ۴ بلوک یوزباشی عبد الرحمن
 « ملازم ثانی عبدالله افندی » « ملازم ثانی محمد شریف »
 « احمد اقا » « محمد صبری افندی »

(سواری اونوز التیمی الای)

میرالای محل

برنجی بلوک ملازم اولی مهدی افندی	قائم مقام محل
« « « ثانی طارنی افندی »	بیکباشی اول شکر افندی
ایکجیمی بلوک یوزباشی احمد اقا	« ثانی محمد وهی قندی »
« « ملازم اولی حسن افندی »	طیب قائم مقامی ایامنیونداسی بک
« « « ثانی محمد افندی »	الای امینی علی غالب افندی
« « « ثانی ابراهیم افندی »	الای کاتبی مصطفی افندی
اوچجیمی بلوک یوزباشی جمعه انا	قول افندی صالح افندی
« « ملازم اولی محمد اقا »	طیب قول افندی یحیی افندی
« « « ثانی رشید افندی »	کاتب ثانی عثمان افندی
« « « ثانی حیدر اقا »	اثواب امینی اسماعیل افندی
دردنجی بلوک یوزباشی صالح افندی	امام اول محمود افندی
« « « وکیل یوزباشی مصطفی اقا »	امام ثانی طاهر افندی م
« « ملازم اولی محمد امین اقا »	بیطر یوزباشی احمد افندی
« « « ثانی عبدالله افندی »	اجزاجی مانولای افندی م
« « « ثانی حسین افندی »	جراح دانیال افندی
بشجیمی بلوک یوزباشی طاهر اقا	تیمارچی حسین افندی
« « « وکیل یوزباشی اقا »	تفنگچی اسه حسین

برنجی بلوک بوز باشی یوسف اقا	))	ملازم اول محمد اقا
وکیل صالح آقندی	))	ثانی ابراهیم آقندی
ملازم اول محمد آقندی	))	ثانی حکمت آقندی

ردیف توامدانی

فریق محمود محمدی پاشا

المی برنجی لوانت بوز برنجی الابلک برنجی طاہوری

لوا احمد پاشا	م ۳	عموم عدالہ	قول اقامتی مراد اقا
میرالای سیف اللہ بک ح ۴			الای کاتبی ابراهیم آقندی
قائم مقام یوسف بک م ۵			طاہور کاتبی محمد علی آقندی
برنجی بلوک بوز باشی محمد آقندی			اوچنجی بلوک ملازم منگل
ایکجی))		راغب آقندی	دہوی مأموری احمد آقندی
اوچنجی))		محمد اقا	برنجی بلوک ملازم نادر رشید آقندی
دردنجی))		ابراہیم آقندی	ایکجی))
		چقماقچی	قادر آقندی
		سمید اقا	

ردیف بوز برنجی الابلک اوچنجی طاہوری

یکباشی محمد علی آقندی	قول اقامتی منگل
طاہور کاتبی عثمان آقندی	۱ بلوک بوز باشی عبداللہ بک
۳ بلوک ملازم اول زیور آقندی	۲)) سمید اقا م ۵
دہوی مأموری ملازم ثانی ابراهیم آقندی	۳)) حسن بک
۱ بلوک)) شریف آقندی	۲)) ملازم اول علی اقا
۲)) مراد اقا	
۳)) محمد اقا	

(روز برنجی الیکبئی طاہوری)

ییکباشی احمد افندی م ۵	برنجی بلوک ملازم اولی شعبان افا
طاہور کاتبی احمد نوری افندی	۲ » » محمود افا
قول اٹامی صہیل	۳ » » سلیمان افندی
برنجی بلوک یوزباشی موسی افا	دبوی مأموری ملازم ثانی عبد الرحمن افندی
۳ » » وہی افندی	ایکبئی بلوک ملازم ثانی حسین افندی
۴ بلوک یوزباشی محمد افا	۳ بلوک ملازم ثانی ولی افندی
اوججی بلوک ملازم ثانی محمد نجیب افندی	۴ بلوک ملازم ثانی محمد سعید افندی

در دنج طاہوری

ییکباشی سلیم تک	طاہور کاتبی احمد بخت افندی
قول اٹامی حاجی مصطفی افا	برنجی بلوک ملازم اول محمد افا
برنجی بلوک یوزباشی ناجی فندی	۲ » » محمود افا
ایکبئی » » بحر افا	۴ » » محمد افا
اوججی بلوک یوزباشی صالح افا	اوججی بلوک ملازم ثانی خیری افندی
درنجی » » محمد افندی	۴ » » امین افا
برنجی بلوک ملازم ثانی جرجیس افندی	چقماقیچی اوستہ محمد
۲ » » محمد حامی افندی	

کر کوک قضا سنک جغرافیای طبیعی

مرکز لوا اولان کر کوک قضا سی دائره اوانک جهت شرقی سنده واقع مالوب اور تہ سنده قیش موسمنده سیل صوبی کچر ونسہن و قور بہ وزاویہ و بلاوہ صراری نامبلہ مشہور درت اوقہ جق ہر وارد ہونلر ہنخی

شهرک بو قار و صندھ التي يدي ساعت مسافه دن ببعان ايدوب مملکت اطرافيله
 تميم و قوربه زويه و بيلو باغ و بچيه و بوستانلرني اسقالدر کر کوکه
 طقوز ساعت مسافه ده و موصل جاده سي اوزر زنده التون کوپري جهری
 متعدد صور دن عبارتدر بر قسمی ايران داخلنده و اقسام سائره سي رايه
 قضائيه تابع قنديل طابخيله محال حاضر دن جريان ايشرك آلتون کوپريده
 کسب جسامته اون ساعت اشاعیده غریب نام محله ده دجه نهرينه منصب
 اولور مرکز لوا الله تابع اولديغي نواحی و قراره ده احتیاجه کافی اورمان
 بو قدر اراضیک قوه آبایه سي درجه کفایه ده در صلاحیه و رواندز
 قضالیده باغ و بچيه و هر نوع میوه وارد در محصولات محلیه حنطه شعیر
 برنج داری سبسام ماش بقله فاصولیه دن عبارتدر کر کوک صلاحیه
 اربیل قضاليله طاقوق کبیل و حلجه و قوشته ناحیه سنک هواسی اولدقچه
 صالحه در رايه کویسجوق قضاليله کوپری شوان شقلاوه دیره بالک
 ناحیه رنده بعضا ستمه وارد در حیوانات و حشیه دن جیلان طوشان دراج
 طوکوز کلب کدی ارسلان بارس قورت اوق کپرسی تلکی جقال حیوانات
 اعلیه دوه ات استر مرکب قیون کچی مانده او کوز جاموس وارد
 به العیید عشیرتی زنده عرب آتلرینک اعلایی بولور ایشامکنده اولان
 ندر کر کوک قضاسنک جهت جنوبیسنده واقع جرین طاغنده و طوز خومانو
 حیه سنده زنگین طوز معدنی بولدیغی کبی جهت شرقیسنده دخی بش اون
 وزدن ببعان ایدر و سنوی بوزیک قبه مقداری نفت حصوله کتورر
 بروکیل ناحیه سنده دخی برقاچ قیودن عبارت بر نفت معدنی اولوب
 اوده جانب میریدن اداره و احاله اولمقده در طوز خور مانوده دخی املاک
 هابونه طاند بر نفت معدنی وارد .

(کرکوک قضااسنک جغرافیای مدیسی)

شهر زور سجانی حدود اربعه سی ایسه شمال رواندن رانیه
 جهت اردن ایران طوپراغی و شرقاً سلیمانیه سجانی جهت غربی بغداد
 و لایق طوپراغیه دجله هرینه غرب شمالیسی موصل سجانیله شمالاً و قسماً
 حکایه سجانیله ملوآینه ددر سجانی مسافه طولانیسی دلی
 عبارتدن شمالاً ایران حدودی جوارنده کی قشقه طاغیدن ز آبهرینه قدر در
 یونکده مسافه سی یتش ساعتدن عبارتدر عرضاً اووز بش ساعتدر
 شهر زور سجانی مرکز او ایله برابر الی قضا بش ناحیه در خانه
 (۴۶۳۰) خانی (۱۲) دکان و مغازه (۱۱۸۳) حانی (۸) جامع
 و مسجد (۳۶) مدارس (۵) مکاتب (۱۲) فرون (۳) دکرمان
 (۶۴) باغ (۹۸) بقیه (۹۸) ترلا (۱۲۸۴) عرصه (۳۰۵)
 تکالیوز اوایا (۱۰) کلیسا و مناستر (۵) قشله (۲) قراغولخانه (۱۰)
 مزروع و غیر مزروع اراضی (۸۷۴۲۵) منسوجات قادینلرک استعمال
 ایتدکلی صادی زر مشلح بموقدن معمول بزینتکدن معمول حرار و صنایع
 سناره دن پوق و یونک طوقه جلیق و زراعت و بقیه و جلیق معماریق
 و بقیه و قوندره جلیق و بابو شجلیق و سراجلیق و قیو مجلیق صنعتلربی
 یاپرل سجانی داخنده رکی و کردی و عربی اسانلری مستعمل
 و جاریدر ایران دولتعلیه سنک شهیندر و کیلی نفس کر کوکده اقامت ایدر
 اولنک جهت جنوبنده العیبد و سائر عشایر و اردرو عشایر و قبائل حیوان
 بسلمکله تعیش ایدر لر زراعت و حرانلری محدوددر و قسماً خیمه نشین درلر
 مملکت اهالیسی مسلم و غیر مسلمدن عبارتدر مدار تعیشلری زراعت و قیو جلیق
 و مهوریت و یوقاروده تعداد اولنان صنعتلرله در باغ و بقیه محضولی
 اوز مارک اله طساتلی واشکی نارولیون و نورج بیاض صادی توت انجیر

عنا ب زيتون باميه ياد نجان قپاق عجبور قانون قاوز دمانه دن عبارتدر
 لوانك اخراجاى حنطه وشعبير وپياغى ومارودن عبارت اولوب واسمطه
 نقليه استر باكبر دوه مر كيه بلسه در مر كز لوار بيل صلاحيه رواندز
 قضايله كوبرى طوز خور مانو ناحيه لنده برر تلغراف وپوسته مر كز لرى
 واردر بغداد ودر سعادت پوسته لريك ايام حر كتلى چهار شنبه كونيستر
 و تلغراف خطى در سعادت جاد سنده صلاحيه دن اربيله قدر متمددر
 اثار عتيقه

گر كوك قلعه سى دروننده اون مترو ارتفاعنده ايكي قات اوله رقى بر بناى
 جسم اولوب نه ناربخنده و كيمك طرفندن تأسيس اولنديغى معلوم دكل ايسه ده
 ديوار لنده بويه لى طوغله دن معمول خط كوفى ائرى بولنديغى جهته ل اثار
 اسلاميه دن اولديغى اكلا شيلور گر كوك جهت شرقيسنه اون بش دقيقه
 مقدارى مسافه ده مربع الشكل اللبشر مترو طول و عرضلى بر كلبسا اولوب
 اون بش مترو ارتفاعنده بولنان حصارى خام طوپرافدن و اچروسى يعنى
 او طهر لى كار كبر بنا اولنش كرك جامعوردن ياپلمش اولان حصارى و كرك
 او طهر لى نه ناربخنده و كيمك زماننده بنا اولنديغى معلوم دكل ايسه ده
 خريستيانلر ك روايتنه نظراً ايجنده بعض انبياء عليهم السلام حضراتى تر به لرى
 اولديغى جهته كندور بنه مدفن اخذ ايتشردر گر كوكه اون ايكي ساعت
 مسافه ده و جنوب غريده واقم رقبه واسمه دره ننده مدفون و امام اسماعيل
 نام ذات شريفك جوار لنده بر جسم ويران شهر ك اثارى موجود او اوب
 شهر مذكور بكرمى بش مترو ارتفاعنده اوچ اياق اوزرنده بنا اولنش بر
 مناره منينه سى ابله ايكي بوز بكرمى ناربخنده ياپلمش بر جامع جديد واردر
 بالكر قبلك وسطى براز مهدم اولمشدر

انبیا و اولیاء عظام

مرکز لواده دانیال و عزیر و حنین پیغمبر علیهم السلام حضرت آنک
مقام لری و آینه و مشایخند قنبر علی و پنجه علی و اهل الهمدن مظلومه قز
و اهل بیتدن امام قاسم و امام محمد حضرت آنی ابله اخی حسین و سادات برنجی بدن
شیخ محی الدین و مشایخ کر آمدن ابو علوک و ملا محمد و شیخ احمد و شیخ
عبدالرحمن طالبانی و شیخ شمس الدین و نادر شاه و قضا سنده شهید اولان
طوپال عثمان پاشا و امام زین العابدین و امام اسماعیل و سلطان ساقی
و سلطان موجود و کوسا بابا و شیخ محری و عمر مندان و شیخ عبدالقادر
برزنجی و کویسنجیق قضا سنده صحابه کرامدن اسود ابله اون بدی
رفیقی و اولیای فخر آمدن ملا عبداللہ و ملا عبدالرحمن و السید شیخ جامی
و استاد کریم و شیخ عیسی و شیخ موسی و شیخ عبداللہ و حاجی رسول
و عمر کبنه و شیخ سبحان و شیخ عبداللہ و رواندز قضا سنده حسن البصری
و سادات کر آمدن ملا یوسف شیخانی و ملا شیخ و شیخ کره کی و ملا خطی
و شیخ او طمانلی علی و طوز خور ماو ناحیه سی مرکز لوایه اون التي ساعت
مسافده واقع اولوب خانه سی (۷۵۶) نفوس (۱۷۴۹) خانی (۳)
دکان و مغازه سی (۹۶) جامی (۲۱) قهوه خانه سی (۳) باغ (۷)
بغچه سی (۳۵) بویه خانه سی (۷) دکرمانی (۲۵) ترلاسی قطعات
(۲۰۰۶) صبیان مکتبی (۱) ناحیه اهل ایسی کردی ترکی عربی لسان لریله
تکلم ایدرل کوپری ناحیه سی مرکز لوایه طقوز ساعت مسافده واقع
اولوب محل مذکورده بولنان نهر اوزر رنده برده جسیم و متین ایکی عدد
کوپری واردر که بونلر سلطان مراد طاب راه حضر تلبینک انار بر
کزیده سی اوله رق اوتوز مترو ارتفاعنده اون مترو عرضنده مصنع و

کو بریدر خانه سی (۷۹۸) نفوس (۱۷۰۴) خانی (۳) دکان و مغازه
 (۸۱) جامع و مسجد (۲) قهوه خانه سی (۶) باغ (۴) بچه (۱)
 بویه خانه سی (۴) دکرمانی (۱۵) ترلا (۲۷۴۱) مزروع وغیر
 مزروع اراضی (۱۶۳۵۲۷) اهالیسی ترکی کردی عربی لسانلریله تکلم
 ایدرلر صلاحیه قضایی مرکز لوانک شرق جنوبیسنده اولوب جهت
 شرقین دباله قدر ممتد و شمالدن طوز خور ماتو ضاعنه متصلدر طونی
 بکرمی اوک عرض اون درت ساعتدر خاله سی ۱۰۸۸ نفوس ۱۱۶۰ خانی
 ۹ قهوه خانه سی ۴ جار شوسی ۲ دکان ۱۱۷۵ بویه خانه سی ۶ حمامی ۲
 جامعی ۲ مدرسه سی تمیه سی ۴ مکتب رشده سی ۱ دکرمانی ۳۵
 قذله سی حکومت قونانی ۱ نغرافخانه سی ۱ باغ ۸ بقیه ۲۲ ترلا سی ۲۹۲
 ارضی ۷۸۰۰ صلاحیه قرده بزندان کاوروی قزل ارق زنگباد و محنت
 اباد بیانلو کسکوی صیدلان کوس حاجیلر قره بولاق تلیشان سر قلعه
 نادرلریله اون سر اولوب صلاحیه سر قلعه انباری سر قلعه محمودیه
 داخلده واقع یلانلردن نعمان ابله اوکنده کی باغ و بقیه لریله اراضیلری
 اهلقالیمکنده اولدین کی دیگر لریده یاله شهر مشهورندن منشعب جدولاردر
 دریس و موجودی خلفای عباسیه دن هارون الرشید اولدیغی مرویدر
 نفس قضیه به ریحق ساعت مسافده واقع اسکی کفری نیه سیله کوشک زنگی
 ووبرا شهر و بزندان و شروانه قلعه لری و قرده نیه ناحیه سنده ائمه کرامدن
 اراهم ادهم علیه الرحمه حضرت نلری و زنگبادده موسی الکاظم حضرت نلر
 ک اولادلردن اراهم سین علیه الرحمه حضرت نلری و اصحاب کرامدن
 اون ایسی امام و شهیدان باباشه وارمرقد مبارک لری واردر
 اربیل قضایی مرکز لوانک جهت عزیزسنده اولوب طو لاقرق

عرضاً نکرمی ساعت مسافه بی حاویدر شرق جنوبیسی کویسنبجق
 و رایه قضاری و جانب غربیسی موصل ابه اربیلک حد فاصلی اولان
 زاب نهرینه قدر و شرف شمالی کوپری ناحیه سی حدودی و شمالا رواندز
 قضا سیله اربیلک حد فاصلی اولان بستوره جایدر خانه سی ۱۸۲۲ نفوس
 ۳۲۶ مسلم غیر مسلم نفوس ۴۹۷ دکان و مغازه سی ۶۳۷ حمامی ۳
 ۶ جامع ۲ مسجد ۱۰ قهوه خانه ۱۱ مدرسه ۶ مکانب ۵ مدارس ۵
 قشله ۱ قراغولخانه ۱ باغ ۵ بقیه ۳ ترلا ۱۵۴۶ مزروع و غیر مزروع
 اراضی ۵۰۴۴۳ اربیلک جائب غربیسنده اون التي ساعت مسافه ده املاک
 همایون حضرت تاجداریدن شمامک شعبه مننده سلطان عبدالله حضرت تبرینک
 مرقد شریفاری اتصا لنده بر مملکت خرابه سی موجود در مذکور محلده دخی
 کشافی نامنده برده قلعه وارد در نفس اربیل قصبه سنه اون دقیقه ناک
 مسافه ده ماوک اتابک به دن سلطان مظفر الدین زماننده یابلمش و شمردیلک
 خراب و مندرس بولنش اولان مظفر نام جامع سکسان مترو ارتفاعنده
 اربیل قصبه سنده عزیز
 بر منارده سی موجود در

پیغمبر علیه السلام ابه امام محمد تعجیل شیخ محمد الواسطی شیخ محمد المعصوم
 شیخ محمد الخراسانی شیخ عبدالله شیخ حیدر شیخ عمر شیخ محمود شینا شیخ
 پرداود شیخ محمد کزنه شیخ محمد تنوری شیخ محمد شیروان شیخ خالد
 شیخ جامی شیخ محمد شیخ محمد عزیزان شیخ عبدالعزیز سلیمان عبدالله
 حضرت انک تربه لری وارد در

سليمانيه سنجاعی

(ارکان لواء)

مدالہ	پاشا	مقصر	وقوماندان	راسم
مدالہ	مجمیدی	ربہ سی	میرلواء	۵
مدالہ	روسہ و بلوہ			

نائب یوسف سنان افندی
 مفتی و کیلی سید حسن افندی
 محاسبہ چی ابراہیم ادھم افندی
 نقیب سید مصطفی افندی
 کبار مدرسین
 نجرات مدبری صالح سالم افندی

(مجلس ادارہ لواء)

رئیس	مقصر	پاشا
نائب افندی	عبدالرحمن بک	
مفتی افندی	حسن افندی	نائب
محاسبہ چی افندی	حاجی محمد صالح چلبی	
نقیب افندی	حاجی حسین اٹا	
نجرات مدبری افندی		

(مأمورین لواء)

تلفراف مدبری مجرم افندی	رژ باشکاتی جام افندی
معاونی محمد افندی	رکاب ثانی عبدالقادر افندی
رژ مدبری اکا افندی	طارچی مصطفی افندی

(مرکز اوایہ مربوط ناحیہ)

قرہ طاغ مدبری شیخ معروف افندی	شرق مدبری توفیق افندی
کاتبی عبداللہ افندی	کاتبی عبدالغفور افندی
غوارہ مدبری عبدالرحمن اغا	غرب مدبری فتح اللہ بک
کاتبی سعید افندی	کاتبی شیخ عبداللہ افندی

(رسومات دائرہ سی)

مدیر حاجی علی افندی	کاتب ثانی محمد حامی افندی
باشکاتب لطفی بک	قطارچی سلیمان نورس افندی

(قرآنہ مأمورلی)

پنجویں مدبری منحل	آو کورنہ قوردون مأموری حسن افندی
کاتبی علی افندی	دبری ویری)) خضر افندی
بیستان قوردون مأموری محمود افندی	غاردیان سعید اغا
	غاردیان عثمان اغا

(دیون عمومیہ دائرہ سی)

مأمور ابراہیم ادھم افندی	کاتب ویسی افندی

(تحریرات قلمی)

رفیق اول عبداللہ افندی	اوراق مدبری صالح خلوصی افندی
مجلس کاتبی احمد جودت افندی	تلفراف مقیدی مصطفی مظہر افندی
مبعض مجید ذہنی افندی	مبعض مصطفی افندی

(محاسبه اواء قلبی)

واردات کاتبی معروف بک	مصارفات کاتبی امین افندی
رفیق محمد مختص افندی	رفیق سعید افندی
نایدی سعید افندی	اوراق مقیدی نجیب افندی
مصالح جاریه کاتبی فتاح افندی	مصالح جا به رفیق شکیب افندی
یومیه مقیدی هید القادر افندی	صندوق امینی احمدی افندی
انبار مأموری منحل	

(املاک همایون دآره سی)

مأمور میرالای - بن حسن بک	کاتب املاک همایون معاونی فتاح بک
باشکاتب حسن رفعت افندی	کاتبی سلیم افندی
کاتب ثانی عبدالقادر حشمت افندی	انبار مأموری مصطفی افندی
انبار مأموری رشید افندی	
مر کدوبازیان املاک همایون معاونی عبدالفتاح چابی	کاتبی شریف افندی

(دفتر خانگی دآره سی)

مأمور عثمان بهجت افندی مدرس	باشکاتب فتح لاله بک
مرکز کاتبی محمد بک	معاونی عبدالغنی افندی
طاپو تحصیلداری رشید بک	

(نفوس دآره سی)

مأمور معروف افندی	کاتب احمد بک

ویر کو دآره سی

مأمور و اصف بک	کاتب اول محل
کاتب ثانی حافظ اسماعیل افندی	

(فرقه جديده تحريريه دائره سي)

مقيد بچيب افندي	محرر اول رضا افندي
مساح خليل اديب افندي	محرر ثانی امين وهبي افندي
مساح زينل افندي	مقيد هجرت افندي
مخمنتر نفر ٢	

بلديه دائره

اعضا ابراهيم چلبی	رئيس حسن افندي
» قادر اغا	کاتب محمد افندي
» حاجي سعيد اغا	اعضا حاجي سعيد اغا

مکتب رشديه مأمور لری

حسن خط معلمي حسن رفعت افندي	معلم اول حاجي عبدالفتاح افندي
بواب معروف اغا	معلم ثانی عبدالله عرفان افندي
شاگردان عدد ١٠٣	

عدليه حقوق دائره سي

احمد صائب افندي	رئيس يوسف سنان افندي
ملازمي حسين افندي	اعضا محمد رشيد افندي

جزا دائره سي

کبار مدرسین	رئيس سيد بکر افندي
هواجه بونه افندي	سيد مصطفي افندي
اعضا ملازمي معروف افندي	
مدعيك دائره سي	

مباشر حاجي محمود افندي	مدعي عمومي معاوني عزمي افندي

اجرا مأموری جیل افندی

دیگری صالح افا

استنطاق دآره سی

مسنطق احمد افندی

شرعیه باشکاتی محمد صائب افندی

عدلیه قلبی

باش کاتب عمر افندی

ضبط کاتبی نجیب افندی

ضبط کاتبی عبدالکریم افندی

ضبط کاتبی محمد نوری افندی

ضبط کاتبی بکر صدق افندی

(کلغیر قضاسی)

قائم مقام عثمان بک ثانیه م ۴

نائب مصطفی افندی

مالمدیری عبد الله صدق افندی

تحریرات کاتبی سعید افندی

(مجلس اداره قضا)

رئیس قائم مقام

سید احمد افندی

نائب افندی

صالح افا

مالمدیری افندی

دیگر صالح افا

تحریرات کاتبی افندی

دیگری محلی

محکمه بدایت

رئیس مصطفی افندی

اعضا شیخ سعید افندی

باش کاتب درویش افندی

کاتب ثانی رشید افندی

مستنطق سلیمان بک

اعضای شایسته محمد افندی

ضابطه مأموری احمد افندی

(قضایه مربوط ناحیه ل)

سر و چک مدیری احمد افا

کاتبی محمد افندی

طاہر کاتبی رسم سری افندی

فرجه مدیری عبدالکریم افا

کاتبی فرج افندی

نفوس مأموری خاص افندی

کاتبی عبدالرحمن بک

(بازبان قضای)

مال مدیری عبدالکریم افندی

تحریرات کاتبی حسن افندی

قائم مقام و کیلی رار اہم بک

نائب ولی الدین افندی

(مجلس اداره قضا)

رئیس قائم مقام

شیخ علی افندی

خسرو اغا

سید احمد اغا

احمد اغا

نائب افندی

مال مدیری افندی

تحریرات کاتبی افندی

اعضای شایسته

اعضای شایسته

(بنادین محکمه سی)

رئیس نائب

اعضا امین افندی

اعضا فتاح افندی

(بدايت قلمی)

باشکاني محمود بك	كاتب ثانی محمد بهجت افندی
مستنطق درویش افندی	مباشر سعید اقا
	دیگر مباشر عبداللہ اقا
نفوس ما موری عارف افندی	طاہو کاتبی محمد بك
کاتبی عبدالقادر افندی	

ضابطه ما مورری

یوزباشی مصطفی اقا	ملازم ثانی محمد افندی
سنگو مدیری عبدالقادر اقا	قلعه سیوکه مدیری ضیا افندی
کاتبی محمد امین افندی	کاتبی منیل

(مرکه قضایی)

قائم مقام محمود پاشا	میر الامراء	مالمدری محمد امین افندی
نائب سید صالح افندی		تحریرات کاتبی سعید افندی

(مجلس اداره قضا)

رئیس قائم مقام	فقہ عثمان افندی	نائب
	عزیز بك	مالمدری
	محمد بك	تحریرات کاتبی
	فقہ بکر بك	

(بدايت محکمه سی)

رئیس	نائب	اعضا عبدالرحمن افندی
		مستنطق معاونی صالح بك

مباشر حسن آغا	اعضا مصطفی افندی
دیگره یسین آغا	باشکاتب رشید رشیدی افندی
	کاتب ثانی محمد حبیبی افندی

(مأمورین ساثره)

طاہر کاتبی امین افندی	غوس اموری محمد افندی
ضابطہ بوزباشیدی مہدی آغا	کاتب محمد افندی

(قضایہ مربوط نواحی)

پشدر مدبری سلیمان افندی	ورطاش مدبری فتاح بک
کاتبی عارف افندی	کاتبی مصطفی افندی

(شر بازار قضایی)

مالمدبری فتاح افندی	تأم مقام عبداللہ افندی
تحریرات کاتبی منجیل	نائب احمد افندی

(مجلس ادارہ اعضائی)

اعضا کریم آغا	اعضا عبداللہ آغا
» منجیل	» عبداللہ آغا

(بدایت محکمہ سی)

رئیس نائب

مسئطوق سعید افندی	اعضا عبدالرحمن آغا
کاتب ثانی محمد نامق افندی	اعضا محمد علی بک
مباشر صالح آغا	باشکاتب توفیق افندی

مباشر محمد رش اغا

طاہر کاتبی قادربک

نفوسر مأمورہ عبدالکرم اغا

کاتبی طرفبک

ضابطه مأموری قادر اغا

کاتب احمد افندی

ماوت مدیری عثمان افندی

(مرکز ضابطه مأمورلی)

طاہور اغاسی و کیلی بوزباشی حسن اغا

حساب امینی علی افندی

سواری بوزباشی رشید اغا

» » مصطفی اغا

» » مال الله اغا

» » چه رش اغا

» » مصطفی اغا

» » عبدالله اغا

» » ملازمی محمد اغا م

» » عبدالرحمن اغا

» » محمد اغا

» » محمود اغا

» » مصطفی اغا

» » محمد افندی

» » خضر اغا

» » احمد افندی

» » کاکل اغا

بياده بوباشي مهي اغا
 ملازمي قادر اغا
 ديگر قادر اغا
 محمدافندي
 حسن اغا م ۵

نظاميه قرق التيجي الاينك برنجي طاهوري

روسيه و بلونه مداليه لري	م ۵	قوماندان ميرلوا محمد راسم پاشا
عموم مداليه سي	م ۴	ميرلوا حسين حسني بك
كريد اقتحار مداليه لري	م ۵ ع ۴	قائم مقام عبدالكريم بك
ملازم اولي محمد اغا		يكباشي محمد توفيق افندي
ملازم ثاني سي محمد علي افندي		طبيب قول اظاسي محمد جبل افندي
حسين افندي		قول اظاسي محمد اغا
اوچنجي بلوك بوزباشي سليمان اغا		تيمارچي ميخايل يانقو افندي
ملازم اولي عبدالرحمن اغا		ضلعجي اوسته ارسلان افندي
ملازم ثاني محمد سعيد افندي		برنجي بلوك بوزباشي احمد اغا
ملازم ثاني عبدالحميد افندي		ملازم اولي محمد افندي
درديجي بلوك بوزباشي غفور افندي		ملازم ثاني سي فرج افندي
ملازم اولي عمر اغا		ايكيجي بلوك بوزباشي بكر افندي
		ملازم ثاني علي فندي

(قرق بشنجي الاينك برنجي طاهوري)

ملازم ثاني محمد افندي	يكباشي حسين افندي
بوزباشي خليل اغا	صول قول اظاسي عبدالرحمن اغا

ملازم ثاني حبيب افندي	طابور کاتبی معاون محمد صدیق افندي
درديجي يوزباشی رمضان اغا	اجزاجی اتم افندي
ملازم اولی نادر اغا	تفکيجی اوسته حسن
ملازم ثاني مبارک افندي	برنجی يوزباشی قادر اغا
موسيقه قول اغاسی سليمان اذکوش مهابيه سی	ملازم اول منصور اغا
ملازم ثاني محمد امين افندي	ملازم ثاني عمر افندي
طوپچی ملازم ثاني احمد اغا	ملازم اول مولود اغا
ارکان حربيه ملازم اولی محمد افندي	ملازم ثاني علی افندي

(قرق بشنجی الايك ايکيجی طابوری)

اوچجی باوک ملازم اولی فتاح اغا	يکباشی عثمان افندي
درديجي » » قادر اغا	قول اغاسی حاجی اسماعيل افندي
برنجی » » ثاني امين افندي	کاتب عبدالمجيد افندي
» » » شوکت افندي	تفکيجی اوسته يوسف افندي
ايکيجی » » رسول افندي	اجزاجی نصرالله افندي
» » » مصطفی افندي	جراح سليمان افندي
طيب صاغ قول اغاسی يحيی افندي	امام عبدالقادر افندي
ملازم ثاني احمد افندي	برنجی يوزباشی نادر اغا
ملازم ثاني مصطفی افندي	ايکيجی يوزباشی ثابت افندي
» » » محمد افندي	درديجي » احمد افندي

ردیف يوزنجی الاينک برنجی طابوری

ملازم اول حاجی احمد اغا

قائم مقام عبدالرزاق بك

ملازم اول حاجي صالح افندي	بيگباشي عبدالله افندي
ملازم اول علي افندي	قول اغاسي موجود فندي
ملازم اول نعيم افندي	الاي کائي صالح افندي
ملازم ثاني عمر اغا	طاپور کائي سليمان افندي
ملازم ثاني احمد افندي	برنجي يوزباشي حسن افندي
ملازم ثاني محمد جيل افندي	ايکيجي يوزباشي غفور اغا
ملازم ثاني مصطفي افندي	اوچجی يوزباشي مروف افندي
تفکيجي اوسته صالح اغا	درديجي يوزباشي امين افندي

ردیف بوزنجی الایک ایکیجی طاپوری

دبوی ماهوری ملازم ثاني حسن افندي	بيگباشي کاظم افندي
ملازم اول سعيد افندي	قول اغاسي محمد افندي
ملازم اول محمد صالح افندي	طاپور کائي محمد صالح افندي
ملازم اولي علي اغا	تفکيجي اوسته عبدالقادر اغا
ملازم ثاني امين افندي	برنجي يوزباشي حسن اغا
ملازم ثاني خسرو اغا	ايکيجي يوزباشي عثمان اغا
ملازم ثاني محمد افندي	اوچجی يوزباشي اسماعيل اغا
ملازم ثاني رسول اغا	درديجي يوزباشي عبداللطيف افندي
	ملازم اول مصطفي اغا

ردیف بوزنجی الایک اوچجی طاپوری

ملازم اول يسين افندي	بيگباشي محمد رشدي افندي
ملازم ثاني محمود افندي	قول اغاسي محمد اغا
«ملازم ثاني ولي اغا»	برنجي يوزباشي عبدالقادر افندي

اوچنجی یوزباشی مصطفی بك
 درنجی یوزباشی عبدالفتاح اقا
 ملازم اول محمد افندی
 ملازم ثانی امین اقا
 ملازم ثانی محمد اقا
 سرچاوش حاجی حسین بك

(ردیف یونجی الیك درنجی قره طاع طاہوری)

۵	مدالیه ۲	بیکباشی عثمان افندی	م
۵	مدالیه ۱	قول افاضی ولی افندی	م
		ملازم اول توفیق افندی	
		ملازم اول عبدالغفور اقا	
		ملازم ثانی عبدالله اقا	
		ملازم ثانی محمد جیل افندی	
		ملازم ثانی طاهر اقا	
		ملازم ثانی عبدالله افندی	
		طاہور گنجی عبدالفتاح افندی	
		برنجی یوزباشی سلیمان اقا	
		ایکجی یوزباشی عبدالله اقا	
		اوچنجی یوزباشی حسین افندی	
		درنجی یوزباشی یوسف اقا	

نفس سلیمانیه قصبه سی (استانه علیہ) مبدأ اولندیغی حالده او توزالتی
 یچق درجه عرض و اون التی یچق درجه طول شمالیده و غرب شمالیدن
 شرق جنوبیه طوغری متمد ایکیوزدن ایکیوزالی مترویه قدر مرتفع جهت
 شمالیه سنده (کوپره) و جهت جنوبیه سنده کی (ژاژبله) نام لیلہ بنام
 اولان و یکدیگره ایکی و ایکی یچق ساعت بعد مسافه سی بولان طاغلرک
 ارا سنده واقع بر کوزل اوه اوزرنده تخمیناً اوچ یک خانہ درت یوز قدر
 دکان و او توز باب جوامع و مدارسله بر مکتب رشديه و بش نقشیه و اوچ
 قادریه تکلیاسنی و سکر عدد خان و طقوز قهوه خانه و سکر جام و تقریبی
 ذکور اوله رت اوون بشیک نفوسی حاویدر

اشیا بسنگ اکثری تجارت و رزیاک و تیور جیلاک و عجبی دو لکر و جلمه و معمار
و سمجک کبی حرفت و صنعت و بعضی سیده بشالور و قصابلق و خاجیلق
کبی کسابت و برمداریده زراعت و فلاحته اشتهال اینکده در

ادخلانی گندو ملحقان بولان تضار محصولاندن مازو و کتره و سفز
ردخان و بیانی مثلوا اشیا بله حظه و شعبه و ارزو طاری و سیسام و نفوذ
و مرجک کبی هر نوع ذخائر و حیوانات و اوزم ارمودالمه انجاز قانون قارپوز
و خیابار مثلوا فواکهدن عبارتند

بنیاد و کر کوک و موصلاندن ملیوساته دایر اشیا و ایران جهتندن بعض
اقشه کلیم و سال و مفروشات بیر مثلوا منسوجاتدر
اخراجاتی ایسه ذکر اولتان اشیا دن مازو و کتره و ساقز و دغخان
و بیانی و قره صغر و اغنام و سائر در

مخلی معمولاندن دخی جاجم و غزالق و کینه کبی شیر نسیم اولتوب بونلر
نداد و کر کوک و موصل جهتارینه سوق و اخراج اولنور

نفس قصبه ایله جورنده اولای عظام و مشاهر و مشایخ کرام و اعلمهای
نامدن قطب العارفین الشیخ کاک احمد افندی و پدر جنت مقرری الشیخ
معروف افندی و پیر منصور و سید جعفر و شیخ عبدالقادر و شیخ عبدالرحمن
اندیلر مدفون خانقاه طرناک اولوب بونلردن یالکز مشار الیه الشیخ کاک
احمد افندی حضرت تبریک مرقدشیر بغلرندن ماهداسنگ قبرلری یا بالمشدر
ممکنک سولری کهر زلر واسطه سینه چیمقار اولوب جریان ایدن معمور
و جامعلری و مذکور جامعه مشار الیهک بوست نشین شیخ سعید افندی طرفندن
سریس و عبادت و امام طعام اولمقده در

جاف مشاری

سایه هفتی بولان مشارک الیه جاف مشاری یازده

مجموعه لرینی ترکیبیدن فرقه لک و نجیبی می کائیلی طایفه سیدر بو طایفه به
 رشه بوی فرقه سی برار اولدیغی حالده نخمیناً در تیوز خانه به قریب بمش ایکی
 بیک رأس قیون و کچی و اون درت بیک رأس او کوز و اینک و طانه بار کبرلی
 وارد

ایلینجیبی شاطری طایفه سیدر که فرقه بیک قیون و کچی و اون بیک
 رأس صغیر و اینک و طانه و سائر به مالک بیک یوز خانه قدر اوله بیلور لر
 او چنجیبی روغزاوی طایفه سیدر بونلر بشیوز خانه به قریب اولوب
 تخمیناً او توز بیک قدر قیون و کچی و بش بیک قدر طانه و صغیر و اینک
 و بار کبره مالکدر لر

در دنجیبی کلایدی بونلر ده بشیوز خانه قدر اولد قلرندن اون سکر
 بیک قدر قیون و کچی و اوچ بیک بدی یوز صغیر و اینک و بار کبره مالک
 بر طایفه در

بشنجیبی هارونیدر بونلر دخی ایکیوز اللی به قریب خانه در اون ایکی
 بیک قدر قیون و کچی و ایکی بیک ایکیوز قدر اینک و صغیر و طانه و بار کبر
 لر وارد

التنجیبی بور و لیدر که او چیوز خانه لی بر طایفه او اوب اون درت بیک
 قیون و کچی و اوچ بیکه قریب حیوانات سائر به مالکدر لر

بدنجیبی صدانیدر بونلر دخی در تیوز خانه لی بر طایفه در که اون
 سکر بیک قیون و کچی و بش بیک رأس طانه و او کوز و اینک و بار کبر لر وارد
 سکر نجیبی بزدان بخشیدر بونلر دخی بدی یوز خانه قدر او اوب بکر می

اوچ بیک قدر قیون و کچی اون ایکی بیک بشیوز اینک و او کوز و طانه و ایکیوز
 قدر مانده و سائر لر او اوب طایفه مذکور ه جاؤنک طوائف سائر سی کبی

كوجبه لك بر حاليه اولوب كلنبر قضايتك حدودنه آقان (دياله)
 نهرينك گمارنده كي كويلر دم ساكن اولدقاري و فقط قيون و كچياري جاف
 - بيواناييله يابلاغه كوندرمك. بولدقاري جهته كندوري فلاحه
 و زراعتله اشتغال اتمكده و زراعتلري مابه سيله رفاه يتلي بر حاليه كچنمكده
 درل

ظفوز نجبيسي عمله در كه بوده خانه جه همدان صداني عشرتنه مساوي
 اولوب در بيوز خانه لي بز طايفه ايسه ده بكر مي بيك قدر قيون و كچي و درت
 بيك راس او كوز و اينك و ساره به مال كدرل

اوننجبيسي پشت ماله طايفه سيدر كه بونلر جاف عشارينك ريشلري
 مانه ريله برابر (بابلايه) كيدوب كلكده و ريشلرينك هر كونه خدمتلريني
 بونلر عبد ملوك كي اينفا اتمكده درلر من حيث المجموع بيك اوچيوز خانه
 و قريبالونوز بيك قدر قيون و كچي والي بيك ايتك و صغير و طانه و بار كبر
 و ابكي بيك قدر استر و چندره مال كدرل

اونه دنبر و كوجبه لك من باي كس فراغت و اوراده هميشه تلريني فلاحه
 و زراعتنه حصر ايدرك (ذربايش) و (دياله) گمارنده كي كويلر ده اقاوت
 ادين ۱۲۰۰ خانه قدر جافلر بوقار و ده كي استه تسيقه ادخال قلمه امشدر
 بحق خيمه نشين بر حاليه شامه قده اولان جافلر داخل حساب اولنهر قى بونلر
 نخي كچه هنوزه قدر نفوسلري نحرير اولنمامسي و اغمام و مواشيلري
 اعداد ايلماش والده ايديله جك صحتلي استه تسيق بوغيسه ده تقريبي بر
 سورتده دوتيلان حساب بابلايه انديني كي سهولته همچو عنك ده ارانه و تعيبي
 چون زيده كه جدولله كفايت اولنمشدر

قبون و کچی و تفهات
بنک صغیر بار کبر
طانه استر چندر
عشیرت خانه لری
مانده و سائره

	عدد	عدد	عدد
میکائی طائفه سی	۱۴۰۰	۱۴۰۰۰	۷۲۰۰۰
» شاطری	۱۱۰۰	۱۰۰۰۰	۴۲۰۰۰
» روغزادی	۵۰۰	۵۰۰۰	۳۰۰۰۰
» کلالی	۵۰۰	۳۷۰۰	۱۸۰۰۰
» هارونی	۲۵۰	۲۲۰۰	۱۲۰۰۰
» نورولی	۳۰۰	۳۰۰۰	۱۴۰۰۰
» صدائی	۴۰۰	۵۰۰۰	۱۸۰۰۰
» یزدان بخشی	۷۰۰	۲۷۰۰	۲۳۰۰۰
» عمه	۴۰۰	۴۰۰۰	۲۰۰۰۰
» پشت ماله	۱۳۰۰	۸۰۰۰	۳۰۰۰۰
یکون	۶۸۵۰	۵۷۶۰۰	۲۷۹۰۰۰

کندولری خیمه نشین و یا حیوان لر بنی یا بیلایه کوندرن جاف عشائری متفرق او ادقلرندن عشیرتک خانه و اموال و اشیلاری شوراده کوسترلشدن (میره بی) (و طرخانی) و سائر شیعه لر و رابسه بونلر ابر و وجه طائفه اولیوب اشبو استه استیبقده کوستر بلان طایفه لرک شعباتندن بوندقلری ایچون انلرک میانه انهرق اصل منسوب او ادقلری طایفه سیمه کوسترلشدن

جاف عشائری نک احوال عمومی لری

مذکور جاف عشائری نک هر بر طایفه سنک بر رئیس اولوب جه سنک

رئیس الیوم طرف حکومتدن منصوب محمد پاشا زاده عثمان بکله
برادری سلیمان و محمد علی بکدر

جاف عشائری قیش موسمنده (سیروانه) (سور خلیل) (کوله جو)
نام مواقع وسیعه در کز خیام و ابلیک بهارده حر کتله رمده داخلنده اولان
و شهر زور او سهله یاد اولان صحرائی جسمیده وقف ایدرک یاز موسمنک اولوندن
اول حد و دخالیده واقع (قیز آیه) و (مریوان) نام یابلایه عزیمت ایچون
شدر احله اهتمام و اوچ ای قدر مواقع مذکورده مکث و ارام ایدرلر

جافلیر عموماً اسلام و شافعی المذهب اولوب قسماً نیک و بدنی فرق
ایتن در جده و حشی و بکدی بکرنک اموالک سرقرته میسال اولدقلریدن
الشجیع و سلاحشور ضایفه سی ذره و غزادی اولوب جله سنک اسانی کر دیر
هیئت جموعه سنک یوز الیده بزلی او قور او قویانلر کده بشده بزلی
فارسی یازه یلور و اکثریاً جافلیر (ویس) محضی طاقارلر

بمکری بغدادی وار په دن آنک و بغدادین یارمه و حیوانات سودندن
یاچه پیرو بغوریت و کشک در رئیس لریدن ماعدا کید کلری البسیه سلیمانیه
و شهر زورک برلی یزلریدن معمول دون کوملاک و انتاری و اوزینه ده
کندولری بو کدن یا مقده اولدقلری (فوره جی) در

سلیمانیه سنجاننده برمدیرلکی تشکیل ایدن عشائردن بری ده (ایل
غواره) در که برنجیسی اسماعیل عذیری طایفه سی اولوب اوچیوز
قدر خاه اولدقلری حالده یازین کوهستانه و قیشین بازیان قضایسی ایچنده
امرار حیات ایدرلر

ایکجیبسی کلوانی طائفه سیدر قریباً یوز خانه اولدقلریدن صورت
دائمه سلیمانیه اطرافنک چول محللرینی جولانکده انخاذا ایشاردر

او پنجبسی کافروسی طایفه سیدر الی التمش خانه قدر اولدقلری حالده
 یازین (کوهستانه) وقیشین اولجه سلیمانیه تک یازم ساعت مسافه سنه
 (تاجخورد) نهرینک کنارنده رکن خیمام ایتدقلری حالده شمده بلیک کوی
 سبجاق قضاانده بیلامه درل

در پنجبسی شینکی طایفه سیدر که قرق بش خانه اولوب دائمی صورتده
 یازین قضاانده جولان ایتکده درل

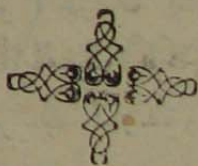
بش پنجبسی کرامزینی طایفه سیدر الی خانه قریب اولوب دائم سلیمانیه
 اطرافیه یازینک چول او زنده طولاشورل
 التنجیبسی مند سیدر که یونان بوز خانه اوله یلورل انلر دخی (سورطاش)
 ناحیه سبله و (سلیمانیه) تک اطرافنده جولان ایتکده درل

بد پنجبسی چنگنی و اغاصوری طایفه سیدر (چنگنی) یوزو (اغاصوری)
 یتش قدر خانه درل بونلر جاف ریسی عبدالله بکه منسوب بولندقلردن
 هار و یاز موسمنده (جاف) عشایر یله برابر طولاشوب قیش هنکامنده
 سلیمانیه کنارنده سی (تاجخورد) نهرینک کنارنده قونمقده درل
 سکر پنجبسی صوفیوند طایفه سیدر بودخی اولوز قرق قدر خانه
 اولوب قیشده (تاجخورد) نهرینک کنارنده و یازین کوهستانه کیتمکده در

احوال عمومی لری

اشبو (ایل غواره) عشیرنی جاف کی خیمه نشین اولوب مونم
 اربمه ده نقل مکان ایتکده درل دینلری اسلام مذهبلری شافعی علمو معرفتک
 نوری بو عشایرک ایچنده اشعه یاش اولدیفندن سائر عشایردن زیاده طبیعتاری
 بدویدر صنعت و تجارت و زراعتله مشغول اولدقلری ایچون اداره
 معیشتلری حصراً مالک بولندقلری حیواناتک محصولاته منحصره در
 و ما کول ملبوسلری همان جاف عشایردن بر فرققلری اولدیفندن

مأکولات و ملبوساتلری حقنده تفصیلات و برمه که لزوم کورنماشدر
 سلیمانیه عشاردن بریمی دخی هموند عشیرندر هموند لیلر بوزیکرمی
 بوز اووز سنه دبری ابران جهتندن بازبان قضاا سنه هجرت ایش بر
 عشیرندر بونلر راحیز بر قوم اولوب شمیدی به قدر مالوف اولدقلری
 اطوارنا هموارلری و نینک هر نقطه سنده مهوم اولدیغندن تفصیل حاللرینه
 لزوم کورنماشدر قلاع شاهانه به تبعید اولنانلردن ماهدا شمیدلک قضا
 مد کوروشهر زور سنجاغنده اللی النمش خانه قدر هموند اولوب فنالقدن منع
 اولدقلری ایچون طرف دولدن انفاق و اعاشه اولنمقده درلر

ولابتك معلومات تاريخيه

مقدمه

زبور سر لوحه سالنامه سلاطين زيب و فرديباچه نوارنج اولين
 و آخرين زينت مقدمه كتب و رسائل اهل بي كاملين خليفه رسول جناب
 رب العالمين جواهر زواهر عدل و دادك مدن و كاني پرتو فزاي اورنگ
 معالي عثمانى ظل ظليل جناب پادشاه سلاطين ابن السلطان و الخاقان
 ابن الخاقان السلطان الغازي **عبد الحميد** خان ثاني ادام الله عمره و ملكه
 مادام حكم سبع المني حضرت تاريخك غبطه نمانى اخصار و رونق ارايه
 ممالك و اخصار اولان عصر معارف عصر خلافتنا هارنده موصول ولايت
 جليله شاهانه لربك ياورى عون و عنایت ربانيه ورهبري هسون و معاونه
 سبحانه ابله بيك اوج يوزاون سنه قريه سي دفعه ثابيه اولمرق سالنامه سنك
 طبعي و بيشگاه انتظار عموميه به وضعي مقدر و ميسر اولديني جهته الله ايد بلان
 (مهدالاولياء) (معجم البلدان) و (ابن الاثير) و (دائرة المعارف)
 و (اقليم البلدان) و (عنوان الشرف) كتاب لندن و سائر كتب نفيسه
 تاريخيه عربيه دن بلاخذ ترجمه ايدله ريك ذكر اولثان سالنامه منبر جانسه
 علاوه و ادراج و بائنه در وجه بعضي وقوعات عربيه و ممالات واقعه
 عجميه رقيه و ادماج ايد بلوب ولايت مشار الهامك بر تاريخ خصوصيه سي

دخی موقع انتشاره وضع ابدلش بالطبع ظهوره کله جاک اولان نقایص
وسهویاتک مظهر صفح و عفو اولسی و دیده عدل و انصافله
مطالعہ بیورلسی ارباب فضل و کمالک الطافی و عنایتلرندن استرحام
و بناء علیه نو انراچیزک تمنا بخانه اعتبار لر بنه نو بدیع و اطاله منه اقدام اولمشدر

(ومن الله العون والتوفيق ويده ازمة التحقيق)

﴿مکتوبی ولایت﴾

﴿حسنی توفیق﴾

(ولایت جلیله موصل)

موصل میاک قحی و صادک کسرله ممالک محروسه هراقبه دن بر
بلده عظیمه در . بغداد . بصره . سلیمانیه . شهرزور . طرفارندن
دیار بکر . معموره العزیز . وسائر اطولک و روم ابلی و در سعادت
جانیلرینه عزمت ابدنلره و اوحوالیدن هرستان جانیله کبدنلره وضعیت
اصلیه موقعیه سی ایجابجه معبر و عمر و عادتاً قطعه جسمیه واسعة عراقیه نیک
قبوسی مثابه سنده لطیف المنظر بر شهر در بعض اهل تواریخک اقواله
نظراً دنیاک عظیم و جسم بلده لرندن ری ممالک ایرانیه دن (نشاپور)
در که ممالک شرقیه نیک و بریده (دمشق شام) در که بلاد غربیه نیک قبوری
منزله سنده بولنوب شوایکی جهت قصد و مراد ابدنلر دن یعنی او طرفلره
کبدنلر دن موصل ولایت جلیله سنه اوغراقیه نیک اقل قلیلدر فقط مؤخرأ
(دبرزور) طرفیقک کشادی ملابسه سبیله اکثریت اوزره او طرفندن
عبور و مرور ابدلکده در

(وجه تسميه)

(دجله) ابله (فرات) نهر ري ارضه سنده بولنان (جزيره بين النهرين)
 ابله قطعه عراقيه يباخود (دجله) ابله فراتي وياخود بغداد ولايت
 جيله سي داخله واقع (حديثه) ابله يقطع بين بربرينه وصل ابلمديكنه
 ميني (موصل) وياخود بولديه الشاول بنا و تاسيس ايليان ملكك اتسمى
 (موصل) اولوق مناسبتيله على الاصول بورايه ده (موصل) تسميه اولمشدر
 بعض ارباب تاريخ و غيرك بيانلر بيه كوره بو ولايتي الك اول بناء و تاسيس
 ايليان (زويد) نامنده بوملك اولديغي اكلاشمشدر

قدمای مؤرخيندن (حمزه ابن احمد) ك روايتنه كوره ملك فرس
 يامنده موصل ولايتك نامي (نوارشير) اولوب بيه ده بني اميه دن
 اوان (ابن محمد ابن مروان ابن الحكم بو ولايتي خراب اولديغي
 ماله موقفي غابله يكتوب كوز لجه اعمار بو بونده امصار عظيم هدد
 رهينه تحويل و شمار ابدرك دروننده ديوانخانه بنوا احداث و (دجله)
 نهر ي اوزر بيه برده كوپري وضع و تمديد و مملكتك هر جهت طرفلر يني
 كشاد و تجديد و اطراف ولايته بر صور عظيم انشا ايدوب قابله حكيم
 و تشيد و احباب احتياجات سكان استكمال و زويد ايتشدر .

(موصل) شهر ي محدث اولديغي جهته (حديثه) و (دجله) نهر ي
 تجراي استقامنده جاري اوليوب دائماً اعوجاج بر حالده جريان ايتسي
 ملايه سيله (احدهب) كله سنك مؤنثي اولان (جدبه) و موسم زماننده
 يهورل ياخذ بغي حالده مملكتك هر جهتي ور جنستان دلگشا و فرح افز
 شكلني كومتري بكي اجلدن (خضراء) و كلون اول و ثابده زرع بولنان
 حطه و شهر بو عن چيقوب ولايتك اطراف و جوار يني و اكناف و صحرا سني

زمر در نکتہ نحو بل و تزیین و شهر مارند، موسم بهارک فیوضات طبیعہ سی
روغما اولوب هر طرفک منظره منی بر حال لطافت اشماله تبدیل ایدرک
عطف نظر ابدانہ انواع فرح و کشایش حاصل و بہترین ایلدیکی مفاصلینہ
(ام الزبیین) اطلاق و تعبیر ابداندر .

(اسکی موصل)

جناب فاروق الحق والصواب خلیفہ رحول جناب رب الارباب (عمر
ابن الخطاب) رضی عنہ اللہ اویہاب حضر تیرینک زمان هدالت افتران
خلافیرندہ صاحب حبیب رب الہاتی (ہرثمہ ابن عرقبہ الباری) رضی
اللہ عنہ حضر تاری بوراہہ سکن ساعت بعد مسافہ سی بولنان والیوم
(اسکی موصل) تعبیر اولنان و (دجلہ) نہری اوزرندہ وم - و سکن
جہت شمالیہ سندہ کی مملکت مرور زمان ابلہ ثابت خراب و بیاب و انیس
وازقہ سی آودہ تراب اوادقدنصرکہ بعض آثار عتیقہ و امارہ قدیمہ
وساطت و دلالتیلہ اوراہہ و اروپ بر صورت مطاوبہ و بزہیت ملترنہ
اوزرہ ترمیم و اعمار و درونہ خلی عربلری اسکان و احضار و (کوکرد)
کلمہ منی تعرب ایدرک مملکتک نامی (حدیثہ اولدیغنی خلقہ اشاعہ و اعلان
و اشعار و بعدہ بو طرفہ متراحلہ و موصل و ادیسنہ واصل و بو راستی دغنی
احداث و انشا ایلدیرک برمدتجک بوراہہ ارام و اقامت ایدرک .

(سبب تسمیہ محرم الحرام ؟ و اتخاف رأس شہور و اعوام)

شہر محرم الحرام اشہر حرمدن معہ و اولوب زمانہ اوائلہ ہلالک
زؤیت و حلولندہ سیوف حرب و قتال و تیروسہام ضرب و جدال وضع
نیام و غلاف تعطیل و تأخر اولدیغنی جہت ایلہ او شہرہ (محرم) تسمیہ

ایلدیگی مثلاً آفتاب جهان آرای حبیب کبریامطلع فجر شرف نبوت
 و مایع صبح صادق ریح رسالت اولان (مکة مکرمه) کرهما الله تعالی
 الی یوم القیامه جانندن ششمه اندازنوی بطحا یوردقلری زمان سعادت
 افتراک متصادف اولدیغی روز میان افروز دخی غره غرای شهر
 محرم اولسبله ناطق کلام حق و صواب جناب (عمر ابن الخطاب) رضی
 عنه الله الوهاب افندمن حضر تلری حلقه سلسله الذهب تاریخ هجرت
 فخر الانام علیه و علی اله اسرف الصلوة و السلامی بم محرم خرامه ربط
 و تعلق یورمش اوله قلندن شهر مذکور شسته تواریخ املاک انتماسی
 و سلك لائی هجرت سید الانبیاء ابتداسی عد و شمار والی الان بوکا
 رعایت و اعتبار اولمقده بولمشد .

(فتح ولايت جليله موصل)

مدینه منوره و بلده طیبه مظهره زرها الله تعالی الی یوم الاخره به
 شرف و قود بولان هجرت سنیه سید سادات علیه و علی اله افضل الصلوة
 و اکل التسلیات افندمن حضر تلری بکر منجی سنه مبارک سنه جناب
 (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب افندمن حضر تلری ایام عدالت
 انشام خلافتلریده اجله صحابه کرامدن و عشره مبشره دن (اباعبیده)
 ابن الجراح رضی عنه الله الفتاح شام . دیار بکر . مار دین . خابور
 رأس العین . قطع لرینی فتح و ضبط و هریرینی دائره اطاعت و حبل متین
 انقیاد و مطاوعته قیدور بط ایلد کد نصره (غیاث ابن غنم الاشعری)
 رضی عنه الباری جناب لرینی عساکر منصوره محمدیه و اجناد مسعوده
 احمدیه بله بلادا کراهه بدت و اعزاز و مشارالیه او طرفلره متوجهها تحریک
 لوی نصرت انجام ابدوب . ارضروم . بتلیس . سعرد . حکاری . نام

ولایتلری و (عمادیه) قریباً واقع . اشب قلعه سنی . و عقر . و حصن مغا
 نام مملکتلری فتح و تسخیر و بوسورثله خریطه ممالکی توسیع و توفیرایتدی
 بعده جانب غربه طوغری نحو بلوای ظفر احتوای نصرت و تبدیل
 رایت مظفریت فایت و موصل ولایت جلیله سته یدی سعادت قدر بعد
 مسافه سی بولنان (اسماعیلیات) نام موقعه رکز او نادر خیم اقامت و اوراده
 موصلک فتحی حقه صده صرف ماحصل تدبیر و قدرت ابلدی

اول زمان موصل اهالی نه کوندر مش اولدیغی و امر فاه بی اهالی
 مر قومه قبول ایتیه رک بیرتوب آندقلرندن و تکلیف ابلدیکی شرف و سعادت
 اسلامی و تابعیتله جزیه و برملرینی قبول ایتدکلرندن قوه جبریه استعمالنه
 کورینان لزوم و مجبوریت اوزرینه در حال بوز نفر صواری عسکرینی
 ترتیب و عثمان قوماند او اداره لرینی (عمر این خندق) جنابلر نك دست
 اقتدارینه تو دیع و تسلیم اولمسی اصبوب و موصل جانبنه سوق و تسرب ابلر

او اوقت موصلده ایکی محله موجود اولوب برینه (جرامقه نصاری)
 و دیگرینه (فرس مجوسی) تعبیر اولور ایلدی (عمر ابن خندق)
 جنابلر نيك موصله و رودلری عقینده اولدیکی تکلیفانک هدم قبولنده مصرا نه
 ثابت قدم اولدقلرینی تحقیر ایلدیکی آنده اموال و اشبار نيك مصادره سنه مبارت
 و یالکن کندولرینه امتعه نفیسه حیاتیله لرینی توك و امانت و بوسورثله
 اوراده اهراق دماء ایتیه رک مرکزی بولنان (اسماعیلیات نام موضعه متوجم
 معاودت ایلر

بعده اهالی مر قومه عواقب امور لرینی پیش نظر تفکر و اعتنا به المیرت
 خفیا آنلری تعقیب برله دفعه اوزر لرینه مهاجته شدید ایلرک اموال و اشبار

مذکورہ پی اخذ و استرداد و عمر ابن خندق جناب لرینی اورادہ قتل و اشہاد
و موصلاک جانب غریبہ بنہ بریزہ دفن اید بلہ رک تو دیم رحمت جناب رب
عباد ایدلدی

بوخبر حزن ارمویام واقعہ اہل شہر ذکر اولان « اسماعیلیات » نام
موقعہ ارام ساز مطوت اولان « غیاض ابن غم » حضر نلربنک کوش
ہوشہ واصل و رسیدہ و ناخن فلاکت حاصلہ ذہرت قلیبہ اسلامہ
و صلابت وجدانیہ دینہ سنی چربچہ دار و خراشیدہ و عسا کر موجودہ سنک
فواد لرینی آزرده ورنجیدہ اتیسبہ در حال اورادن نک اوتاہ خیام فیام
و عہد قریبہ مانندہ صولت ضرام موصل وادیسنہ ایراشوب مناسب
بر نقسہ رکز خیام ارام و نصب لوامی نصرت انجام ایدلدی

برقوہ کافہ ایلہ بونلرک اوزر لرینہ « خالد ابن ولید » رضی عنہ المعین
حضر نلری حرکت و سل سیف شجاعت و قوق العادہ بر مہاجرہ بہ
مبادرت و فایت شدتلی و دہشتلی محار بہ و مقاتلہ بہ مسارعت ایتیمی اوزرینہ
اہالی مرقومہ پنچہ غصقترہ گرفتار اولان کر بہ طاجن مثللو بر حرکت
و مضار بہ بہ مجاسرت ایدہ یلمش لر ایسہدہ مقاومت و حرکات ضرور بہ لاندہ
نبات و ممانت و اصلات تحمل و طاقت ایدہ مدکارندن و بونلری تصور و تحیل
ایندکاری کی کورہ مدکارندن و اکثریسی شمشیر جلا دتلہ ترک دار و حیات
ایندکارندن مدت قلیبہ و بسیرہ نظر فندہ مملکتک فتح و تسخیری مہر اولور
بعده خزرج قلیبہ سندن بعض کہلری بورادہ ایوا واسکان و بونلرک
اجتہاد لر بلہ بر مسجد شریف بنا و اتیان ایدر لکد و مسجد مذکور محلی لان باب
العراق چار شوشنہ قریب در موصلاک بعدہ انشا اولان جو امع شریفہ و مساجد
مہیفہ سنک محرابلرہ او مسجدک محرابنہ تنہیقاً وضع و بنا ایدلشدر حتی
خزرج نامیلہ بر حالہ لیوم موجود و معمور در

« موصل ولایت جلیله سی احوال جغرافیہ سی »

موصل ولایت جلیله سی اتوز التی درجہ اون بر دقیقه عرض شمالیہ
 ودر معادنن مرور ایدن (نصف النهار) دائرہ سی مبدأ طول اعتباریہ
 اون بش درجہ طول شرقیہ واقع در نقطہ انقلاب صیفی اولان سرطان
 بزجنگ برنجی درجہ سنہ شمک انتقالی کوئی اطول نہاری اون درت
 ساعت اون سکن دقیقه اولوب موسم صیفیہ (میزان الحراره) ده درجہ
 حرارت قرق التی درجہ بہ واصل اولدیغی کبی موسم شتادہ صفر درجہ دن
 اون ایکی درجہ بہ تنزل ایدرک وھطی اولقی اوزرہ اونوز ایکی درجہ
 اولہ بیلور

بو ولایتک ابدیہ سنک یکدیگرینہ ثابت مصلحتی اولوب طاشدن و کبرجدن
 وخصوصا (جص) تعبیر اولنان و بردر جہ سانتورین طوپراغنه مشابہ
 بولنان جاوردن معمول اولسی ملابسہ سبلہ کرک (جزیرہ العرب) دن
 و کرک (دجلہ) و (فرات) نہر لری ارہ سندنہی چولردن یازموس سندنہ
 ھبوب ایدن صبحاق روز کار لری تعدیل و تبرید ایدہ بیلجک باغ و باغچہ سی
 و اشجار مثمرہ و غیر مثمرہ سی اولدیغندن مملکتک شدت حرارتی فوق
 العادہ زیادہ در

موصل شہرینک اونوز درت محلہ سندنہ طقوز بیک خانہ بی حاوی و الشمس
 بیک نفوسی محتوی اھالیسی موجود اولوب علی العموم لسان عربی اوزرہ
 تکلم ایدر و بعض خواص اھالیسی لسان عثمانی بی و بعضی لری کردی
 زبانی بیلور شہر مذکورک اھالیسندن اوج محلہ سندنہ بشبیک
 نفوس خرسندیہ و بر محلہ سندنہ بیک قدر نفوس موسویہ موجود اولوب
 ماہداری اھل اسلام درل کہ بونلر کدہ قسم اعظمی مذهب حنفی و قسم
 جزوی لری مذهب شافعی اوزرہ عبادت ایدرل اھالی و سکنای خلقی

اوله رق ذکوت و استعداد و قابلیت‌ری واقونمی علمنده و اصول و معاملات
 نجر بده مهارت و اقتدارلی فوق الحددر لیکن مکاتبک فقداقی حسیبله
 معارف و صنایعجه و لایات سائره مثلوزروه رفیانه میل و تقرب ایده‌ما.
 مشدر شهر مذکورک جیادت آب و هوایی موافق صحت و سلامت
 موصل ولایت بدلیه سی اسکی بر سور و سورک خارجده عندالایجاب
 (دجله) نرندن اجرا ایدیله جک صوابله املا ایدیله رک امر مدافعه‌یه
 یاردم اتمک اوزره عرضی اون وعمقی سکرمترو برخندق دخی ذکر اولنان
 سرری احاطه اتمشدر مذکور سورک اون بش قپوسندن (باب الجسر)
 • باب القلعه • باب الشط • باب عین کبریت • ناملرنده درت قپوسی دجله
 • اوزرنده در کذلک غرب طرفنده • باب سنجر • باب البیض •
 نامرنده بری غربی جهتنده • و باب الجدید • و باب الککش • و باب السرای •
 و باب الطوپ • ناملرنده درت قپوسی دخی شرقی جنوبی طرفنده واقعدر
 باراده سنیه جناب خلافتیناهی حکومت قونانی پیشکاهنده و نهر دجله
 اوزرنده بولنان املاک شاهانه‌یه مخصوص بر باب اداره خانه که
 واز بایده زبرده کی تاریخ تنظیم اولمشدر

امر المؤمنین ﴿ عبد الحمید ﴾ خان ثانی غازی‌نک

نفوذ اقدسی نو برایدویدر صحن اسکوانی

هزار آثار خیره سیه بلدان مزینشدر

همیشه ملکنه سایه فکن اوطل یزدانی

ذبدی تاریخی توفیق قولی طرح اساسنده

نهالی بو اداره خانه‌نک بنیاد و بنیانی

مملکتک خارجنده و (دجله) نهری کنارنده بر باب جسم حکومت
 فوناهیه اتصالیه اون طاور پیاده عسکرینی استیعاب ایدر فوقانی و تختانی
 بزعدد پیاده قشله سی وارقه سنده کذلک (دجله) نهری کنارنده بر
 الای سواری عسکرینی آلور فوقانی و تختانی بر سواری قشله سیله برده
 عسکرینی خسته خانه می موجود اولوب ابدیه مذکورہ نیک بایسی بولتان البجه
 بابر اقدار زاده (محمد پاشا) نیک صور انشایه سیله بعض وقایع و احوال تاریخیه سی
 بیک ایکی بوزاللی بر سنه سنده و والیکلی اثناسنده کی وقایع صرہ سنده بیان
 و تفصیل اولنه جقدر

درون شهرده بر باب محکمه شریعه و دائره بلدیہ و تجارت و زراعت
 او طهرلی و ضابطه دائره سیله سواری ضبطیه قشله سی و جہستانه عمومی
 و دیون عمومیہ ورثی دائره لری موجوددر
 موصل ولایت جلایه سنده صلوات مقروضه جمہ و عید و اوقات خمس
 مفروضه ادا اوانور بکرمی بش باب جامع شریفی و یوز بکرمی باب مسجد
 متبقی و تدریس علوم عربیہ مخصوص بکرمی بش قدر مدرسہ لطیفه و بر
 باب مکتب رشیدیہ و بکرمی بش قدر مکاتب صبیانیہ و اون طقوز حمام
 و یوز بکرمی باب قهوه خانه و بکرمی باب خان و بیک بش بیوز دکان و بریسی
 طریقت علیہ و فاعیه و ایکیمی قادریہ و ایکیمی سیده طریقت هلیہ نقشبندیہ به
 مخصوص اولمق اوزرہ بش عدد درگاه شریف موجوددر
 شهرک داخل و خارجنده الی قدر سادات عظام علیهم رضوان الله
 الاملام و شاعر بعض ذوات کرام توبه لری موجوددر که هر بزی زیارتگاه
 اهل اسلامدر

« تجار تکاه نجار ولایت »

موصل تجارینک تجار تکاه • بغداد و بصره • و بو طریقیله • بومبای

«رواندز» و «سلیمانیه» و «ایرانیه» و «همدان» و «کرمان» و «زاخو»
و «جزیره» و «سعد» و «تبلس» و «طربزون» و «بین النهرین» و «طریقیه» و «حلب»
و «شکردرون» و «چین» و «قدر» و «منهی» و «اور»

(اخراجاتی)

موصلاک اخراجاتی اور و «پایه» کوندربلور سنوی برمیایوندن زیاده بیانی
و «عزیزه» و «شمر» و «عشیرتیه» و «عشائر» سائر دن جمع ایدیلرک اناطولی طرفلرینه سوق
اولنور ایکی بیک راده سنده دوه و او نسبتده ارکک جاموس و قیرمزلی و «صاری»
سیاختان و «بامقدن» و «سوج» و «اجه» و «طاقه» و «باشه» اور تیلمور مائی چارشب و «مازو»
و «بلاموط» و «حبوبات» متنوعه و «یاغ» و «دردی» و «صنصار» و «دلای» دریلرله قبایز
و «اورفه» و «حلب» و «شام» طرفلرینه کیتک اوزره سنده یوز بیک رأسی
اغنامدن عبارتدر که هندستانه قدر کیتکده و «جنساری» اعلی عرب آنلرینک
ک کزیده لر می ای طرفلره نقل ایدیلکده ر

(ادخالات)

قطعه ایرانیه دن شال و کلیم و «حالی» و «سجاده» و «هندستان» طرفندن اقمشه
نفسه و «سائر» اتمعه لطیفه در و اور و «پادن» بعض ملبوسات و «مالی» و «طوره» دن
عبارتدر

و «سائط» نقلیه برآ دوه و «آت» و «استردن» مرکب کاروان و «نهر» آدخی
بنداده قدر کلکدر بو کلک اقتضاسنه کوره نفسله شیشرلمش و «برچوق»
طلوملر اوزرینه ایجه افاجلر فرش و «ربط» ایلش برایکی و «گاه» اوچ جفت
کور کله اداره ایدیلرک جریان نهرینه تبعیتله سیر و «حرکت» ایدر بر واسطه
قلیه نهریه در

(لواوقضالہ بعدیت وقرینی)

موصول ولایت جلیلہ سندن (اریل) قضااسنہ قدر اون الی وایبلدن
 آتون کوہری بہ قدر اون ایکی والتون کوہری دن « کر کولک » نام
 دیگر « شہرزور » قدر طقوز و « شہرزور » دن « سلیمانہ » بہ دکن
 یکر می بش و « سلیمانہ دن » ایران حدودینہ قدر اون بش ساعتکہ جمعاً
 موصلدن ایران حدودینہ قدر بیش بدی ساعتہر
 موصل ولایت جلیلہ سندن « زاخو » قضااسنہ قدر یکر می ایکی ازخودن
 « دیار بکر » ولایت جلیلہ سنک حدودی بولنان « ہزیل » نہرینہ درت
 ساعتکہ بو حسابلہ ولایتک عموم طولی بوز اون ساعتدن یعنی بشبوز
 اون بیش کیلو مترو مسافہ دن ہبارندر موصلک جہت غربیہ سندن سنجار
 قضااسنک مرکزی بولنان « بلد » قصبہ سنہ قدر یکر می درت بلد « دن
 زور سنجانی » حدودینہ قدر اون بش و موصلک جہت شرقیہ سندن
 « عقرہ » قضااسنہ قدر اون مرکز و عقرہ دن « زبار » قضااسنک مرکزی
 بولنان (برہ کیران) قصبہ سنہ قدر الی و (برہ کیران) قصبہ سندن
 (حکاری) سنجانی حدودینہ قدر اون بش ساعتکہ ولایتک عرضی قرق
 ساعت یعنی ایکی بوز کیلو مترو اولور بو حالہ موصل شہرزور سلیمانہ
 سنخاقلریلہ وقضا و ناحیہ لریک مجموعی ایلہ عموم ولایتک مساحتہ سطحیہ سی
 تقریباً بوز اون اوچ بیک کیلو مترو مر بہ بدر

(دجلہ)

دجلہ نہری موصلک جہت شرقیہ سندنہ و اتصالنہ بغدادہ متوجہاً
 جریان ایدر بونہر برازی دیار بکر ولایت جلیلہ سنک شرق شمالی جہتندہ
 و یکر می درت ساعت بعدندہ واقع (بیچار) طاغندن و برازیدہ (ارغنی)

سنجاغناون ساعت بعد مسافہ سی بولنان (کیدان) قریہ سندن جریان ایدر کیدہ کیدہ و زیاد ایدہ ایدہ دیار بکر نهرینہ طقوز ساعت بعد مسافہ سی اولان (اکیل) ناحیہ سندن بربرینہ قاریشوب و اور ایدہ کله کله دیار بکر جوارندہ واقع بعض عیون و منابع دن نبعان ایلان نهر لہر اشوب بو طرفہ میلا آثار

برخیلی مسافہ قطع و سیر ایلد کد نصکرہ (جم انبار) و (بتلیس) و (سعد) طاغرتدن کلان (بطمان) « و بوتان » « و رضوان » نهر لہلہ ہیزل و « زاخو » و « خوصر » و دھوک قضا سندن مرور ایلان « دیلب » و « ینوی » خرابہ لری قریندن گذران ایدن « خوصر » نهر لہلہی الہرق « عقرہ » قضا سندن مرور ایدوب « زاب اکبرہ » قاریشان « خازر » نهرینی « رحکاری جبالتدن جریان ایلان برچوق نهر لری آوب خیلی جسامت کسب ایدر (زیبار قضا سندن) مرور و موصل ایله شہر زور سنجاغنی تحدید ایدر کد موصلدن اون ایکی ساعت اشاغیدہ کمال سدنلہ جریان ایله (دجلہ) نهرینہ منصب اولان مشہور (زاب) اکبر نهری (والتون کویری) و نام دیکری (زاب) اصغر نهر لہ سائر انہار کثیرہ قارشوب (دجلہ) نهری کسب جسامت ایلد کد نصکرہ کیدرک (بغداد) شہرینک اور ناسندن مرور ایدوب اورادن اوچ ساعت اشاغیدہ ابران طرفندن کلان جسم ددیالہ « نهرینہ قارشو قدنظر کرہ » کوت الامارہ « قضا سیمہ » « عمارہ » سنجاغنی جہت غربیہ سندن مرور ایدرک و خیلی اعوجاج ایله سیر و جریان ایلد ایدرک « بصرہ » ولایت جلیلہ سنہ قریب « قورنہ » نام موقعہ (فرات) نهر لہ التقا و اجتماع ایدر

اورادہ (دجلہ) نهری فوق العادہ یعنی اولکی حال و درجہ سندن برقاچ

درجه زياده وجسامت پيدا ايايوب برعظيم (شطالعرب) ي اشكيل
ايدرك (بصره) يك دريت كيلومتر و جانب شرق فيستندن مرور اون
ايكي ساعت اشاخيدده واقع (فارس) بوغاز نام محله حدود عثمانيه ايله اران
حدود دني تعيين و تفریق ايدرك (بحرین) اولام ديكر (بصره) كور فزيته
منصب او اور

(دجله) بهر يك موسم هر اردو وقوعه بولا قبضه شده موصل پيش اهنده
عرضي اوح كيلومتر و عرضي ديكر مي مترويه بالغ و موصل اوله بلور احيا
يك او چو زبش سنة ماليه سنده ودها اولانده واقم اولديغي كبي هنكام
طغياننده بهر كذا مابع اصليه سندين منصبه قلمار جوار و اطرافه اگر چه موجب
ضرب و زيان اولور ايسه ده بنه آدن بصره بهر چوللري و صحرالري
احاطه ايدرك دكر شكسته وضع و تحويين ايله بكندين پنج و سائر حيوات
زرعي ايچون موجب قبض و ركت و مستوجب حصول منفعت اولور اناي
طغياننده موصل شهي ميجراي بهردن هر نفعيه اولديغندن امين و سالم
اولوب فقط الزيادة حال موقيسى اقتضا استجه (بغداد) ولايت جليله مني
بهيد ايدر ايسه ده اهلاء حال طغياني (ديار بكر) و (موصل) ولايت
جليله زنجه موضوع اولان علامتله نظر ايدلرك و درجه سي اور ايه
بيلدن بهر كمن القديم انشا اولسان متعددسه انشا اوان آچايوب و بو ايله
صولل چوللره ايايوب مملكت محافظه اولور

(دجله) بهر يك صوتي فايته ليد و خفيف او اوب فقط (قوره) دن
منصبه قدر وقوعه بولنده اولان مد و جزر حسيده لکن صولل به قارشديغي
اجلدين باطبع اون ولدت و طعمي تغير و تبديل ا بهر بهر مذكورك به من
بوستان ترالردن غيري مرز و مانجه قطعاً برانده ي بو قدر لکن ديار بكر ان

ودها بو طرفلردن کلک واسطه سبله بغداده قدر ذخائر و بعض اشیا نقلندده
 بيوک بر طریق اسهل اولدیفندن بو صورته فوائد عظیمه سی مشاهده
 اولمقده در بغداددن اشاغیده بولنان بعض چوللرده کی مزروعا نجه استفاده
 اولنه بیلور موصلده و کرک بوندن غیره صوری اولمیان برلده علی-
 العموم دجله نهری استعمال و تناول اولنور دجله نهری منبعندن بصره
 کورفزینه قدر طول جریانسی بیک ایکوز قرق کیلو مترودر
 (موصلده بولنان معدن صوری)

(عین الکبریت) بو عین کبریت موصلک جانب غریبندده و سورك
 خارجنده و ایکی یوز مترو بعدنده جریان ایدرک دجله نهرینه منصب او اور
 صوغق برصودر که ایکی منبعدن نبعان ایدر رائد هوا رده کبریتک عفونت
 ثقیله سی مملکتک هر طرفنه انتشار ایدر ایسه ده حیادت هواستی قطعاً
 تغیر و اخلال ایدمز اوراده رجال و نسوانه مخصوص حوضلر موجود
 اولوب امراض جلدیه و بعض علل باطنیه به مبتلا اولنلر اورابه کیده رک
 و حوضلره کیره رک شقایاب اولورلر موسم صیفده نفونتی اولقدر ثقیل
 و شدید و اولقدر غایظ و مؤثردر که دروننده زیاده ارام و اقامت ایدنلرک
 اکثریسی بیلور و بلکه مرجب و سبب موتی اوله بیلور مندرکور
 حوضلرده بعض معلول و مریض حیوانلرده بیقنوب کسب صحت ایدرلر
 صویندن برکاسه ایچیلور ایسه طبیعتی در حال تلین و اسهال ایدر
 (عین الدير)

(عین الدير) موصلک جانب غریبندده و بر ساعت به بندده واقع بر
 صودر که فصول اربعددن فصل صیفده قیمرزی و فصل شتاده بیاض
 اوله رقی شجر و نبعان ایدر برصودر که دمی تصفیه و تنقیه ده عدم الامثالدر

(عین القیاره • جام العلیل)

جام العلیل موصل ولایتک جهت غربیه سنده و درت ساعت بعد
مسافه سنده واقعدر اوچ عدد عین و منبجی موجود اولوب برینه (عین زهره)
و برینه (عین فصوصه) و دیگر برینه (عین کبیره) تعبیر و اطلاق اولمشدر که
هر اوچ عینک صولری درجه نهابده حر اولهرق نبعان و جریان ایدر
کبریتلی برصودر بو صوابله برابر زفت دخی صوکی آقوب چیقار و بر
مدتدنصکره غلظت پیدا ایدر

ایام صیفده موصل اهلایسک همان قسم کلیسی اوزمات انعامشیه
و مقتضیات بقیه لرینی الهرق اورایه کیدوب و بر ماه نهایت قرق کون
اوراده ارام و هر شام و بام برای استشفای اسخمام ایدوب عودت ایدر
جوار و نواحیدن و بعض ممالک و نواحیدن و ممالک بعیده دن دخی
اورایه خیلی معلول اولنر کلوب شفایاب اولهرق کیدر لر احراض خارجه
و علل جلدیه به ضایت نافع اولدیغی تجربه کرده خواص و عوامدر
جام العلیل قرینده دیگر برعین دها واردر که آدن دائمی صورته

یالکن نفت آقار و حفر ایدیلان قیو طولدقدنصکره چیقارلدقیجه بر
طرفدن بنه طولار بهر سنه مناسب بر مبلغ ایله حکومت طرفندن طالبنه
التزامه و بریلوب ملتزمی جانبدن بصره و بغداد و سایر ممالک و بلاد
طرفنه کوندریلور ضایت زنکن برهین اولدیغندن بعض عملیات مقتضیه
اجرا ایدیله جک اولور ایسه روتندن استفاده ایدیله جکی درکاردر
بونلرله میانه لرنده مشاهده اولنان بعض آثار قدیمه دلالتیه فردوس
آشبان سلطان مراد رابع حضر تاریخک بغداده عزمتلری هنگامنده
اوچ کون اوراده ایام واقامت بیورمش اولدقلری اکلایشلمشدر

حاجام العلیله یا ساعت بعدند برده کو کر دمهقن موجودر که آندن
چغان کو کر ددن عوماً استفاده اولمقده ایدسه ده الوم استعمال اولتان
کبر توك ظهورند بر اعتباری کلیاسه قط او اوب تهظیل حلیفی المشر
موصلاک جهت شرقه سنده ور ساعت بعدند (طامه لایحه) تعبیر
اولان حوض شکله ظاهره صوغق ورا آند بر صو موجوددر که بولیلر
اورادن مرور و عبور ایندیکه ایچرل و باش اغریسنه مبتلا اولنلر آندن
شفایاب اولورل

موصلاک جانب شرقیسنده و بش ساعت بعدند (عین الصفر آء) تعبیر
اولتان بر عین واردر که او عین صاری رنگنده بر صو جاریدر بو
صوبلاک صاریلق عات معاومه سنن دفع از اله سنه نافع اولدیغی و دروننده
بیتان سائر مر یضارک شفایاب اوله کلا کلری مجریدر

موصلاک مع موریت قدیمه سی

موصل ما یحی (بدرالدین اولو) که التی یوز یدی سنه سنده موصل
ملای بولتان نورالدین ارسلان شاه ابن غرالدین مسعود ابن عماد الدین
زکی افندقر زمانده مدبر اموری بولنوب و بعد وفاته موصله مالک اولوب
و تابعی اشاعیده بر غصیل بیان اولته جعفر ایشته ایش زمان اداره سنده
ارباب معارف و صنایع و اصحاب حراثت و منافع فوقی الماده کثیر و موفور
و شاه علیه سورک خارج و داخلی فاینله آبادان و مهور و اهالی و سکنه سنک
درجه تروت و سامانلری غبطه بخشای اعصار و اعوام و رونق لدرای
خاص و عوام اولوب حق درون نکلنده او توتوش بی عدد جاءه شریف

ودر تيبك قدر مسجد منيف ويكرمي سكر باب مدرسه و بوز سكر باب
 در الحبيت ويكرمي بدي خائفه و طفسان مسام عصر ايديلهرك باغ
 چيقاريله رجب باغ خانه و ايكي بوز عدد حمام و طقه بوز سكر باب خان
 ودر تيبك عدد دركرمان و بوز يكرمي قطعه باغ خانه و بوز يكرمي بش
 عدد سبيلخانه و يك طقسان بش عدد چوله جي دكاني و يك التمش كمر
 و سوره طقوز عدد بابي و داخل و خار چند بوز اللي بر قطعه بوستان
 و دجله نهری کنار نهد التمش سكر قطعه صو واسطه سيله دوران ايدر
 دركرمان و اون التي قطعه صو دولاني و ايكي بوز اللي قطعه قايق و بري
 مملكتك يوقا يسنده و ديكری اشاغيسند موضوع و عدد ايكي قطعه جسيم
 و كار كبر كپر ي و جهت شرقيه سنده ايكي بيك و چيوز و جهت غربيه سنده
 بيك بشوز كه جمعا اوج بيك سكر بوز قطعه قريه معموره و داخل
 مملكتده او توز التي قطعه جسيم چارشوا و بازار و بوز يكرمي قيصربه
 تغير اوانان اوستلري اورتولى اوله قرق ذيقيت اقسه و اشاي نفيسه
 صايلور چارشو و قرق بيك بشوز سكر باب دكان و درونلر نده مسك و عنبر
 و سار عطرياته متعلق شيلر صايلور اين برباب دكان والي سكر باب
 عيسوي كنيسه سي و اون التي قطعه موسو برك سنوري موجود اولديغي
 حالده تانارلك خراب و پرشا ايدنكلري و بو احوال متاسفنهك (التي
 بوز اللي التي) تاريخده و تو عبودايغي (مرآت الزمان) نام تاريخدن نقل
 (مهال الاولياء) نام تاريخده كوريلوب هينارجيه ايدلشدر بونك
 صحفه مقرون اولديغنه يعنى بو ولايت او انده ذكر اولنديغي و جهله
 معموره و ابادن بولنديغنه اطراف و جوارنده حسب الايجاب بعض محلاتك
 حقيرنده ظهور ايتكده اولان انبياه قديمه و آثار عتيقه دلالت ايتشدر

دفعہ ثانیہ وہ موصلک سوری داخانندہ ہی بعض اماکن و محلاتی زرمیم
 و اعمار ابدیہ یلمش ایسہ، معررت سابقہ سنہ نسبتہ اقل قلیل درجہ سندہ در
 بکرمی بش عددخان و اون عدد قبصریہ و بکرمی حمام و بوز اون
 اوچ باب قہوہ خانہ و قرق باب قصہ خانہ و قصاب دکان و اوچ بوز قریب
 دکرمان و اون سکر جامع شریف و اوچ بوز عدد مسجد منیف و اون
 دردت عدد مدرسہ و اون عدد خانقاہ و التمش قطعہ بوستان و مملکتک
 جانب شرقی و غریب سندہ تقریباً ایک بوز اون بش قطعہ، معمورہ و بر عدد
 کوپری و بکرمی قدر سابق و بر سور موجود در

(ینوی)

(اور بجان) نام تاریک بیانہ کورہ (ینوی) موصل مملکتک اسمی
 اولوب ینوی شہرینی بنا ایلد کن نصکرہ کندی اسمی تسمیہ ایش و الی
 ایک سنہ دست ادارہ سندہ بولنش اولدیغی اکلاشیشدر آنور بیلرک
 ملک لرینک عددی اونوز بدی نفرہ بالغ اولوب دیکر لرینک اسم لری غیر
 مضبوطر بونلرک مدت حکومت لری بیک اوچ بوز بش سنہ قدر امتداد
 ایلدی مستبان اولمشدر

موصلک زمان ققنندہ ہجرتک بکرمی تاریخنندہ دولت فرس طرفندن کوندریلان
 برحاکم اورادہ موجود اولدیغی حالہ (غیاض بن غنم) رضی عنہ رب
 الامم حضرت لری (ینوی) شہرینی محاصرہ ایلد کدہ حاکم طرفندن
 کوندریلا برسفر واسطہ سبلہ (بومملکت ذاتاً ملک کسیر انکدر بوراسنی
 سنہ تسلیم ایتیہ جکی بدیہدر حالیوکی طرفکزدن کوندریش اولان عسکر
 محاصرہ دوام ایدیورلر اگر بوشهر سینک دست ادارہ کزدہ قالہ جق
 اولسہ و بودہ محقق و مقرر بر حالہ ابرشہ البتہ سینہ ترک و اعطایدہ بیلورز)

بولو تبليغات لازمه اجر اولتمسى اوزر بینه (ابن فخم) عقد ر شته مصالحه
 ایش و مشاريله اورادن حرکته . ققوش . وعقره . واشب و نوا حیمی دست
 ضبط و اداره سنه المش و بدهه (عمر ابن الخطاب) رضی عنه الله الوهاب
 حضر تری ایام خلافت لر نه ایادی اسلامه انتقال ایشدر
 ذاتاً آوری . کلدانی . دن عبارت بولنان ایکی قبيله نك (سنجار) صحرا سنه
 ارام واقامت ایدرك و بز بر لبی نحت اطاعنه آله رق یولک یوا؛ حکومتلر
 و جسمیم جسمیم مملکتلر تنظیم و تشکیل ایش و الیوم دجله و فرات نهر لری
 کنارنده کثرت او زره بر افه کلری اثر لری مشاهده اولتمقه بواشدر اولم
 آوریلرک مرکزی موصل شهرینه یارم ساعت قدر بعید اولان و دجله
 نهرینه قار شو سنه و جانب شر قیسنده بولنان (نینوی) شهری و کلدانیلرک
 موصله ایش یش ساعت قدر بعد مسافه منی بولنان (فرات) نهری اوزرنده
 واقع (بابل) بلده سی ایدی
 نمرود طرفندن (بابل) شهری بنا و تاسیس اولدیغی زمانده (آور)
 ابن همام ابن نوح علیه السلام دخی (نینوی) شهرینی بنا ایش ایسه د
 خطه عراقیه نك شمال جانبنده تشکل ایلیمان (آوری) حکومتی بابل بله برابر
 عیلم طرفندن ضبط و استلا اولمشدر
 آوریلرک مملکتلرینی توسیع ایلیمان (ابلوس) اوغلی (نینوس) کوچک
 بر قطعه ده بولنان نینوی قصبه سنی نجدید و تنظیم و بزوجه آتی ترتیب و محکم
 ایشدر بورای سربع بر جسمیم و متین دیوار ایله محدود و دیوارک طولی
 طقسان کیلومتر ویه و ارتفاعی او تونز مترویه بالغ اولوب اوچ عریه یان بانه
 یوره جک درجه واسع و الشمس التي مترو ارتفاعده بیک بشیوز برج وار ایدی
 الیوم شهر مذکورک سوری و انبیه سائره سی کلیاً مندرس و خراب

اولوب یا لکن جوانده برقریه موجوددر که در و سنده او جیوز الی خانه و جامع
 شریف در و سنده (بوس) علی بنینا و علیه الصلوٰه و السلام حضر تاریخ
 زبده منوره و شبکه مطهره زبده موجود و در پارتنکه عیار رب معبوددر
 برروایتہ نظراً (آوریلر آلهه لرینک الیو کئی آور) نامیله پاد
 اتمکده و انمش اولدقلری معلوم اولدیغین بوم معبود لرینسه و یا خود یسنه
 آور اسمیله مالف و معروف اولان حکمدار لرین بینه نسبتله (آوری)

اولماری ده اقریدر

بوبله بر آور نسلدن (ینوی) و یا خود (ینوس) اسمنده رینک
 (ینوی) شهر بنی بنا ایدرک آوریلر دولتنی تشکیل و تأسیس و ایکی میلون
 عسکر دن مرکب برارد و ابله ابرانی فتح و ضبط ایلد کد نصر کوه و ارته
 سلطنتی اولان (سیرامس) ک دخی قیبریس . مصر . حبشستانی دعوت
 اداره سنه آوب بابل شهر بنی دخی بنا اتمش و بوندن صکره او توز حکمدار
 کلش و میلاددن بدی یوزالی طقوز سنه اول آوری دولتسه ختمام
 و برلمش اولدیغی متواتردر

قبل المیلاد بشبوز او توز تاریخنده آور یا له بایستان (کی خسرو)
 طرفدن ضبط اولنوب (فرس) دولتتمک بر ایالتی حکمنه کچمشدر
 آوریلرک آثار ملیجه و قید لریندن بر اثر قلیب و ب لکن فن معماری و فن
 نقرده کی مهارت لری اخیراً موصول جوارنده واقع (ینوی) خرابه لرنده
 و سایر محارده دولتان آثار ابله ناپتدر

تاریخ عالمک بیانسه کوره ابتدا (ینوی) شهر بنی تأسیس و بابل شهر بنی
 بنا ایلیمان نموده مقابل انساب و نه افسانیه بر جمعیت مخصوصه تشکیل ایلدن
 (آشور) ان سام مدرکه هجرتک ایکی بیک الی یوزاون بش سنه سندن

اول احقادندن (يعلو) نام ظہور ايدرك بکرمي سنه قدر اجرائي
حکومت ايتد کدن صکره اونغلي (نينو) مقام حکمداري بي احراز وجہ
اعلاسی اولان (آور) ک بنا کرده سی بولمان شهرى تزيين وتوسيع اليه
اسمنه نسبت و اضافت ايتشد

مر قوم (نينو) کدخی اون يدي سنه امتداد ايدن ايام حکومته بطاقت
مظفربانه نائل اوله رق و قات ايتشد

اوغلي (نينا) هنوز سن رشده بالغ اولديغندن و آلد سي (شمرام)
قامم مقامق صفتيله صدر حکومته کيمش و برچوق مظفربانه نائل اولش
ایسه ده مؤخرأ « نينا » ادطای حقوق حکومت ايدرك والديهنى قتل ايتشد
مزبوره نئم مدت حکومتی فرق ایکی سنه امتداد و دجه نیندن جنودک
ایچق و کوپری قورمق و بول یایق کبی اختراطات نافعه بی آشور یلر مر قومیه
اعتماد ایلدیکی کبی (غوات) نهری سوا اولنده پک چوق بدش و قصبات
بنا و تأسیس ايتشد

ذکر اولمان (نينا) دنصکره متسلسلا حکومت آتور به به مالک و صاحب
اولان بشیچی (سارد اناپال) رخاوت و بطاقت ایله اولوق و فوق و سف
هتله موصوف اولدیغندن بونک سؤ احوالی (مار دین) والیسی (ارمانیس)
ایله « بابل » قوماندانی « بعل زار قول » فرصت عدايله یکدیگر لایله عقد
اتفاق عصیان و تدارک ایلدک لری عساکر کلیه ایله « نینوی » شهرى
اوزرینه تحریک رایت هجوم و وظفیان ایلدیلر

« سارد اناپال » مأمول فوقنده اوله رق بر غیرت فوق العاده ایله مقاومت
ایلدی ایسه ده ترکستان طرفندن کلوب دشمنلری جابلنه کچان عساکر
معاونه میدان محاربه سنجیه حصول ظفری امیدسنز بر اقدیغندن ناجار

«ینوی» قلعه صند، تحصن ایدرک اوج سنہ قدر ایام محاصرہ امتداد ایتش
 و امکان تسخیر تعمیر کورنش ایکن چه چاره کہ بر کون شدتله نزول ایدن
 باراندن دجله نهری طاشه رق صدمات سیواندن دیوار قلعه منہدم اولمقله
 و بنا علیہ بقای حکومتدن قطع امید ایتمکله اوانی سیم وزرله سائر اشیای
 نفسہ سنی کاملا سرباہ جلب و جمع و فامنیاسنی بالا حاضر بر لکده احراق بالشار
 ویداسارته کچماک ایچون بر حرکت مر دانه فوق العاده احراز و ابراز ایلشد
 ینواده حکمران اولان آوریلر ایکی سلاله حکم داردن مرکب و متشکل
 و سلطنتلری بشیوز بیکرمی بش سنہ متمدوم قوم (سارد انبال) ایله منقرض
 اوله رق انقاضندن «بابل» و «آور» و مادی و «سوس» حکومت
 اربعہ سی تشکل ایتشد

اشوریلر و بابلیلر اکثریا زراعتله تمیش و جہد اول متعدده ایله
 مزارع لرینی سفی واروا ایدرک حتی نهر فرات بصرہ کور فرزنہ قدر
 منصب اوله رق بابلک اشاقیلرنده قورور و اراضی بابلیه بی فیضان
 میاهدن محافظه ایچون متعدد گولار بالتضییع حین فیضاننده اورازہ
 اجرا و اقتضاسی تقدیرنده بندلر و کوللرک قیولری آچیله رق مزارعہ
 صرف اولنور و فرات نهرنده قایتلر و کیلر سیر ایدرک نهر مذکور چین
 و هندستان نجارتک واسطه اجراییہ سی اولسبله برابر دجله نهری ایله
 ایکیسیدہ بر لکده نہاجم اعدایہ و سائط اندفاعیہ مقامندہ قولانیلور و ہر
 نوع حیوانات ایله چہوز و شکر قامشنی و انواع بہارات بلاد مذکورہ دہ
 بولنور ایدی

ہلہ فن معماری و رسامیہ اولان اقتدارلری و معدن و جام و بگلور
 مثلو عملیاندہ و خصوصاً قبل دیشی اوزرینہ حک و نقرہ دہ مستخرج

انار دن مستبان اولان درجہ اقدار و مهارت لری و اورازک مسوجات
 و منقوشاتک نفاستی حیرت بخش اخلاق اولق درجہ سنده اولدیغی
 کبی کندولرینک بزلی خط عربی و عبرانی به شبیه صاغدن صوله و دبکری
 باشلری جوی و اوق اشکانه مشابه (خط میخی) دنگله معروف
 یوقارودن آشاغی یازیلور ایکی نوع یازیلری موجوددر که بونلری
 طوغلهلر اوزرینه جیک ایکن یازارق فرونه القا ایلدکلری اکلاشیلر
 دین و مذہبلری صأبدی اولدیغدن جله سی کواآبه پرستش و دجله و فرات
 هرلرینه دخی سجده ایدوب روح انسانیتک نور اصلیسندن مفرز بر
 رشده باکیز اولدیغنه اعتقاد ایلدکلری مستبان اولور

الیوم موجود و معمور بولنان نینوی قریه ننگ جهت شمالیه سنده
 ویکرمه دقیقه لک بر مسافده واقع (قوینجق) تپه سنده چیقار بلان
 وثقلت و یاخود موانع سائرہ دناشی اخذ ایلدیوب برده قلمش اولان
 طاشدن معمور بعض انار عتیقه ننگ هر بری کویازمانسک و قوط
 و حوادثی اسان حال ابله نقل و حکایه ایتکده در

(آتوریه) آسبانک تقسیمات قدیمه سندن بر مملکتدر که (دجله) نهری
 بحر اسنک اوست جهتده و نهرک ایکی طرفندن واقع اولوب جزیره ننگ شمال
 شرقی قسمی ابله بکونکی کردستان طاغلرینی حاوی ایدی

غرب آسوریه و جنوب آباستان و شرقاً عراق و عجمی و ازربجان ابله کردستان
 و شمالاوان ولایتی حوالیسی ابله محدود ایدی « نینوی مملکتده آتوریلردن
 اول اقوام (تورانیه) دن بر قومک ساکن اولدیغی و بده اقوام سامیه دن
 بولنان (کلدانیلر) له قرابت جنسیه سی اولان (آتوریلر) کاسکان و نوطن
 ایلدکلری و اولوقت (آتوری) نامنی آوب بوناملرک جله ننگ مقفود حکیمه

کبردیکی و بو ہمدکت ہر طرفک اقام (آریہ) دن اولان کردلہ مسکون
اونقلہ (کردستان) نامی الدینی بعض تواریخک خلاصہ مندرجا بدیر

« ولات ولایت موصل »

بعدالاسلام (عمران الخطرب) رضی عنہما الوہاب حضرت تلمینک
ایام خلافت تندرہ صحابہ کرام ذوی الاحترام و عشرہ مبشرہ دارالسلامدن
« آبا عیدہ » ابن الجراح رضی عنہ الفتحاح حضرت تلمی مالک اولمش
اوادقلمی ذکر او نمشد کہ فاتح موصل کندولیدر

یوزالتی تاریخندہ دوات امویہ جانبندن « حر ابن یوسف » موصل
ولایتی والیلکہ نصب وتعیین برہ بعدہ کدوسی عزل ایدیلہ رک برینہ یوز
اون اوج تاریخندہ ولید بن تلید العیس وان نصب ایدلش و یوز بکرمی
ابن تاریخندہ « ابو قحافہ » ابن تلید العیس تعیین اولمشدر

یوز بکرمی ابی تاریخندہ مروان ابن محمد ابن مروان والی ولایت
اولوب فقط یوز او توز ایکی سنہ سنندہ « دوات عباسیہ » شکل ایلدیکندن
خلیفہ عباسیہ « عبداللہ السفاح » طرفندن موصل ولایتی والیلکنہ « محمد
ابن صول » تبین اولنور اورالق « مروان بن محمد » یوز بکرمی بیک
حسکرلہ تکریت جوارندہ یوانان « ابا عون عبدالملک بن یزید البرزدی »
اوزرینہ قیاماً « زاب » نہرینی مرور ایدوب (اباعون) عسکریلہ
التلوغابت شدتلی بر محاربه یہ شروع واتدا و خلیفہ سفاحک عسکری
کثرت وفات شدت و متانت اوزرہ بولندقلرندن در حال « ابا عون » غالب
و منصور و مروان شکر می مغلوب و مقهور اولمشلہ مروان اوراتن موصلہ
کاور موصل اہالیسی کندو عنہ سب و شتہ قیام ایدراک (ای آلجاق بومندن
حسکرہ بورادہ ارام واقعات ایدہ منسک جناب رب شکورہ حمد و شکر

ایدرز که بنی آل امیه دن خلاص وره ایاب و آل بیت رسول اکرم صلی الله علیه و سلمه تبعیتله دلشاد و کامیاب ایلدی (دیملری اوزرینه مروان بورادن فرار و ممالک مصریه دن (بوسیر) نام بلده ده واقع برکنیسه ده قرار و اوراده کندوسی قتل ایبله رک ترک سودای ظبط ممالک و دیار ایدر

(غریبه)

« عنوان الشرف » نام تاریخک بیانه کوره یوز بکرمی سنه هجریه سنه « مروان بن محمد » سوریه ولایت جلیله سنه تابع « حص » سنجاغنده ظهور و کندوسی خلافت دهواسنه قیامه لایق و مجبور ایدر اگر چه « حص » اهالی و سکنه سنی باشنه جمع ایدوب اورانک حکمرداری بولنان سلیمان ابن هشام ابن عبد الملك ایله محاربه و جدال ایش و « سلیمان » مغلوب و منهزم اوله رق « دمشق شامه » عودت و اختیار زاویه عزت و وحدت ایلش ایسه ده اهالی حص مروانه عصیان و جیمت اتحادیه و اتقاقیلرینی تارمار و پریشان ایلدکلرندن تکرار « سلیمان » وقوع بولان اصرار لرینه مبنی حکمران و جمع هساگر ایدرک و اوراده مخالف اولتله محاربه ایبله رک خیلی اوغراشوب فقط مقصدینه نائل و موفق اوله مدیندن ترک رفاه و راحت و حرب و قتاله میادرت ایلدیکنه نادم و پشیمان اولور اوتوز سکن سنه سنه « یزید بن هبیره » مروانک زیر اداره سنه بولان بر مقدار عسکرینه خیلی عسکر اضافه و الحاق ایدوب قوماندانی مروانه ویره رک خوار جنگ قتل و اعداملری مقصدیه خطه عراقیه بهت وارسالی و کندوسی اثنای راهده و موصل جوارنده ظهور ایلیان (ضحاک ابن قیس) ایله جنگ و جدال و نهایت (نصیبین) نام محله ضحاک قتل و اعدام ایتیله انک برینه (شیدان) صحرا ی جنگ و غوطیه

چبقار و میدان و فاده اون ماه قدر نبات و قرار ایدر ایدسه ده مروانه
غلبه ایدمه جگنی درك واذهان ایل مسیله (شیبان) بالضروره شهرزوره
فرار و عزیمت ایلر

مروان اورادن بغداده متوجها قیام و حرکت و بز وجه محرر
« نکریت » جوارنده و قوعبولان محاربه ده فنا بر حالده مغلوب اولمسیله
موصاه عزیمت ایدر اوراده کندوسی اهالی موصل طرفلرندن قبول
اولتمدیغی جهته فرار و ممالک مصریه دن (فیوم) ده واقع (بوسیر)
نام بلده ده کائن بر کنیسه ده قرار ایدر اوراده کمال غیظ و حسدندن
ودماء حرص و آرزو غلبانندنشایی خدمتکارنک لسانی اغزندن سالی
واخراج ایدرک کدی به اتار و کدیده لسانی در حال یودار و بعده بیچاره
خدمتکارک باشنی بدندن آیروب اعدام ایلر

مروان ذکر اولن کنیسه دروننده اولدیغی حالده و اخشام طعمانی
تناول ایلدیجکی آناده دولت عباسه ننگ سرعسگری « عامر ابن اسماعیل »
بغته کنیسه اوزرینه هجوم ایدرک مروانی قتل و افسا وانکده اغزندن
لسانی چکوب چبقاروب کدینک اغزینه القا و کدیده لسانی التقام و « عامر »
مروانک مقامته ارام و مروان ایچون احصار اولسان اطعمه نفیسه بی
(عامر تناول و طعام ایلر بده « عامر » اوراده بولنان مروانک قیز بی
جاغیروب قیز کلدیکی آنده (ای عامر هـ بـرت آل دهر دون مروانی
کرلی رفاه و حیاندن تنزیل و ابعاد وانک مقامته سنی ابعاد و اصعاد
وانک احضار ایلدیجکی اخشام طعمانی سکا نصیب و مقدر و کندی قیز یله ده
مکالمه ایچکی میسر ایلدی بواقلابات سریه البته بر موعظه بلیغه در کدینی
ایفاظ و بیدار ایدر) دیدکده عامر دیده هبرته کندوسته ناظر اولوب

فوق العاده شرم و حيا و قيزى يانسن در حال دفع ايدرك مروانك سر
مقطوعى (عبدالله) طرفه ابعاث و اسرا و بووقوعانى بر تفصيل بيان
و انبا اباشدر والله اعلم بالصواب

بوز اوتوز اوچ سنه سنده موصل اهاليسى قيام الله (محمد بن صولى)
ولايتدن طرفه ابلد كلردن خليفه برادرى بجاياي موصل ولايته والى
نصب ايدرك كونددر (يحيى) اون ايكي بيك مسكرله كلوب اهالينك
حركات سابقه زنده ذيمدخل ديو اون بر نرفى اخذ و اعدام ابلد بكندن
اهالى على العموم سلاح بردست قيام و هجوم اولوب ارارنده خيلى محاربه
و قتال و قوعبولور و هر ايكي طرفدن بر چوق نفوس قتل اولور يحيى
مزاوار تحسبن اوله جتق بر شيننه مظهر و موفق اوله ميوب دائماً اهالى به
روى شدت و وحدت كوسترديكندن خليفه بجاياي عزل ايدرك بر بنه عميسى
(اسماعيل ابن على بنى) نصب و اعزام ايدر

بوزه قرق تاريخنده طرف خلافته موصل ولايتى و اياكى (مالك
ابن الهيثم الخزاعى) عهده سنه توجيه و احاله اولور

بوز قرق بش سنه سنده (مالك) انفصال ايدرك بر بنه (حرب ابن
عبدالله) تعيين اولنوب (حرب) (خليفة المنصور) ك مخدومى « جعفر »
ايله موصله مواصلت ايدر موصلك الت طرفنده (حرب) ناميله موسوم
اولان قصرى و ايليكى زماننده بنا اباشدر

بوز قرق يسي سنه سنده حربك عزل و انفصالى و قوعبولوب بر بنه
(صقر ابن نجده) نصب اولور

بوز قرق سكر سالنده موصل قراستندن « دهجله » نهرى اوزرنده
واقع « بافخارى » نام قريده « حسان ابن مجاهد » نامنده بر خارجى

ظہور ایدرک موصل والیسی « صقر » طرفندن سوق اولئان عسکر
 بلخاریہ مہزم اوللری اوزرینہ « حسان » عسکرلہ موصلہ ہجوم
 و چارشوبی غارت و یغما و احراق بالنار ایلد کدن صکرہ « رقدہ » بہ
 و اورادن بحرینہ کچہرک « سند » طرفلرینہ عزیزتہ بول و برملرینی « عمان »
 جابندہ کی خوار جدن طلب ایلدی ایسہدہ انلردن روم موافقت کورہ۔
 مدیکندن ینہ موصل حوالیسنہ عودت ایلدی بونک عودتندن موصل
 والیسی « صقر » خبر المعی اوزرینہ عسکرلہ « حسان » اوزرینہ واروب
 و خبلی محاربہ ایدوب نہایت مہزم ورؤعیای عسکردن « حسن ابن صالح
 ابن بلال القیمی » اسپر اولدیغندن کیفیت « منصورہ » خبر ویراد کدہ
 موصلہ عساکر کثیرہ سوقیہ اہالیسنی قتل ایتمکی بالتصور استفتا یچون
 « امام اعظم ابو حنیفہ و ابو لیلی و ابن شیرہ » حضراتی کوفہدن
 جاب ایدرک « موصل اہالیسی بنہ علیہمدہ خروج کوسترمامہ کی تعہد
 و شاید خروج ایدرک ایسہ قانلرینک مباح اولسنی شرط ایتمش اولدقلری
 حالہ خروج ایلدیلر بوباندہ کی اقتضای شرع شریفی استفتا ایدرم)
 دید کدہ اوچیدہ سکوت ایلدی (منصور) (امام اعظم حضر تلرینہ
 خطاباً) (یاشخ سکوت اید بورسک) دیککہ امام اعظم مالک اولدقلری
 شیئی اباحہ ایتملدر بر عورت فرجی اباحہ ایسہ شرعاً وطی جائز
 اولورمی دید کدہ (منصور اولمز یاشخ) دیدی و امام اعظم حضر تلری
 رفقلرلہ کوفہ عودت ایلدی

(منصور) بونک اوزرینہ حسن اداره و اسایشی اعادہ ایچود (خالد
 ابن برمکی موصل ولایتی و ایلمککہ نصب و تعیین ایلدیکندن) (خالد) موصلہ
 وصولتہ فسدہی ازالہ و اسایشی اعادہ ایلدی

بوزالی بر سنه سنده خالد ابن برمکی موصل و ایلدیکدن عزلیله برینه
اسماعیل (ابن عبدالله القسری) و بوزالی بش سالنده (کعب ابن موسی)
والی نصب و تعیین اولوب بوزالی سکن سنه سنده دفعه ثانیه اوله رق خالد
ابن برمکی والی اولمشدر

بوزالتش بر سنه سنده خالد ابن برمکک عزلیله برینه « حسان الشروری
والی نصب و تعیین اولمشدر

بوزالتش درت تاریخنده « حسان » عزل اوله رق برینه محمد ابن
الفضل نصب ای دیلوب بوزالتش بش تاریخنده بونکده عزلی و قوجوبلوب
برینه « احمد ابن اسماعیل ابن علی » موصله والی اولمشدر

بوزالتش الی سنه سنده دفعه ثانیه اوله رق « موسی ابن کعب »
عهده سنه موصل ولایتی و الیلکی ترجیه و تفویض اولمشدر

بوزالتش سکن سنه سنده موصلده یاسین یافنده بوزارجی ظهور و دیار
ریعبنی استیلا ایلدیکدن « خلیفه المهدی » امرای عسکر به دن « ابو

هریره محمد ابن فرخی » عساکر و اقیه ایله کوندروب بالبحاریه مرقوم
خارجی قتل ایلمش و بوزالتش طغوز تاریخنده « هاشم ابن سعد » و متعاقباً

« عبدالملک ابن صالح الهاشمی » موصل ولایتی و الیلکنه تعیین اولمشدر
بوزالتش بر سنه سنده موصل رؤساعندن « روح ابن صالح المهدانی »

بنی تغلب قبیلک صدافتنی جمع و جلبه مأمور ای دیلهرک روح بنی تغلبه
کیتد کده میانارنده اختلاف ظهور ای دیوب « روح » ذکر اولنان قبیلک

سیفیه دست ملک الموته تسایم روح ایتش و بو اختلال اوز برینه موصل
والیسی عبدالملک عزلی ای دیلوب برینه اسحق ابن محمد نصب اولمشدر

بوزالتش ایکی تاریخنده اسحق دخی عزل ای دیلهرک برینه سعید ابن سلم

موصل و البلیکنه نصب اولندی بوزیمش التي سنه سنه « حکم ابن سلیمان
 وبعده محمد ابن عباس والی نصب اولمشلردر
 بوزیمشیدی تاریخنده موصل فرسانندن (عطاق ابن سفیان الازدی)
 « هرون الرشیده » روی مخالفت کوستردیکندن جمع ابلدیکی درتبیگ
 آتلوبی بالاستحجاب موصل وحوالیسی ضبط وخراجنی کنندی نامنه جبایت
 ایتمکه مباشرت مداومت و بو « عطاقک » اشوحرکت غیر لایقهسی بوز
 سکان سنه سنه قدر امتداد و مواظبت ایلیوب اوناریخنده موصل و لایتی
 و البلیکنه (یحی ابن سعید الخرفی) بی بالنعین کندومید، موصله عزیمته
 حاضرلتمش و موصل اهالیسندن هر کیمه راست کلور ایسه قتل ایتمکی
 جزم ایتمش ایلمی بونک ایچون قاضی (ابو یوسف) رحمه الله حاضر تلر
 دن استفتا ابلدکده جواز شرع شریف اولدیغنی جوانی و برلشدر
 اده صره بوکی خارجیلر ظهور ایلوب و بالاخره موصله صوقیابوب
 تحصن ابدکجه بونلرک مقاومترینه سورک وجودیه سبب و بادی
 اولدیغندن (هارون الرشید) کیتدکدنصرکه موصل سورینی بقدرمش
 ولکن عطاقی در دست ایده مدیکی جهتمه مر قوم بر مدت کردستان طرفارنده
 طولاشدق نصر (رقه) کیدرک ترک فسادت و برزایویه ده اختیار عزات ابلدی
 بوسنه موصل و لایتی و البلیکنه تعیین قلنان (یحی ابن سعید) مرکز
 مأموریتنه و اصل اولسبله همان اهالی مملکت حقارنده تطاول دست ظلم
 و تعدی و حتی سنین آیه و برکوسنی دفعه تحصیل ایتمک کبی معاملات غیر
 لایقه اجراسنه مبادرت و نصیبی ایدرک اهالیتمک برچوغنی ترک و وطنه مجبور
 ایتمش و بوز سکان درت سنه سنه یحیالمشغلی و قوه و بولوب یرینه (یلاید
 ابن مزید اشیبانی) والی و لایت نصب اولمشدر

بو (یزید ابن حزیق) موصل ولایتی والیکنندہ الی سنہ قدر بو انوب بعدہ
 عزایہ یرینہ یوز طقسان برتاریخندہ خالد ابن حاتم الی ولایت او اردانصرکہ
 خلیفہ (امین ابن ہرون) طرفندن یوز طقسان اوچ سنہ سنہ
 (ابراہیم ابن العباس) موصل ولایتہ والی نصب وتعیین اولوب بو ولایتک
 زمام ادارہ سی بش سنہ قدر دست حکمندہ قلمشدر

یوز طقسان سکن تاریخندہ موصل ولایتندہ (میدان وقعه سی) دبو
 مشہور اولان بروقعه وحادثہ ظہور ایتشدر چونکہ (عثمان ابن نعیم الترجمی)
 دیار (مصرہ) کیدرک بعض تعذباتہ قیام ونصدی ایلدیکندن (ازدوعین
 قبیلہ لر موصل اہالیسی حقوقلرینہ تجاوز وتغاب ایلدکلرندن بحثہ عثماندن
 معاونت طلبندہ بولنور عثمان قبائل عربدن جمع ایتش اولدیغی بکرمی بیک
 قدر برہیت و غلبہ لکلہ موصل ولایتی اوزرینہ حرکت ایتک اوزرہ اولور
 اورالق موصلدہ تغلب ایلدیان (علی ابن حسن السمدانی) بولرک بوہیت
 و صورتلہ موصلہ کلرلندن مراد و مقصدلری نہ اولدیغی استفسار ایلدکدہ
 (عثمان) موصل اہالیسنک تأدیب و تربیہ لری مقصدلہ کلدکلری جوانی
 و بر بونک اوزرینہ (علی ابن حسن) درت بیک عسکرلہ موصلدن چبقوب
 همان واریز وارحز عثمانک عسکرینہ شدتلہ بر هجوم ایدرک عثمانک عسکرینہ
 تارمار ایدر

ایکی یوز درت تاریخندہ (مأون) خلیفہ بغدادہ عزیمت و مواصلت
 ایلدکدہ موصل ولایتی والیکنندہ (سید ابن الازدی) بی نصب و تعیین ایلدی
 ایکی یوز بش سنہ سنہ (بنی شیبان) قبیلہ سی موصل حوالیسندہ القای
 فساداتہ و استحصال اسباب مقانلاتہ قیام و تصدی ایتکلہ (سید) قبیلہ
 مذکورہ بی کاملاً دفع و تشکیل ایتشدر

ایکی یوز اوز بر سنه سنده موصل اهالیستدن (زرریق ابن علی الازدی)
 موصل و زرریقان ازه سنده بولسان طایفله ارام و تفرد و عصبانیه
 قیام ایلدیکدن موصل و البسی «سید» بونک جمعیت عصبانیه سنی تارمار
 ایقت اوزره خیلی عسکرله اوزرینه کیدرک عظیم محاربه و قوعبولشدر
 حتی ناسوق واجند «نام محله» «سید» ایله «زرریق» مبارزه
 ایدرک بربرلغی زیاده سبله جیح دار ایلدکلرندن «سید» اوراده مقتولا
 وفات ایلدیکدن موصل ولایتی و البنگه «محمد ابن حید الطوسی» زمین
 اولوب و موصلی استیلا ایدرک بر مدت محاربه نصرکه «زرریق» غالب
 اولشدر

ایکی یوز اون درت سنه سنه «شهم ابن حید» بابک حزمی ایله
 حربیه مأمور اولدیغندن محاربه ازه سنده مقتول اولمش و بعد موصل
 و البکی عبد ابن سید ابن انس «عهد سنه» توجیه واحله ایلدشدر

ایکی یوز بکر می ایکی تاریخسنده موصل حوالیسنده بولسان اکراد
 رؤسندن «جعفر ابن قهر» رایت افراز عصیان اولوب باشه خیلی
 عسکر جمع و تدارک ایتمش و بونک اوزرینه موصل و البسی «عبد الله ابن
 سید» مأمور اولدیغندن اورابه کنش و اوراده بر مدت محاربه ایلدیسه ده
 کندوسه مقتول و عسکری منہزم اولدیغی جهتله «خلیفه» عهد الله
 ابن سیدک برینه امرای اتراکدن «ایتاخ» نصب ایدرک بر قوه عسکر به پی
 سوق و اعزام ایلدکده «ایتاخ» بلخاربه جعفری قتل و اعدام و عسکرانی
 یوزوب قیروب سرسام ایتمشدر

شواراتی موصل ولایتی و البکی «سلیمان ابن زامیل» عهد سنه
 توجیه واحله و بوده «صلاسه و نه اسبابه» مینی ایسه اکراد طائفه سنندن

ایکی یوز نفر قدر خلقی باشندہ جمع ایدوب بونک اوزرینہ (ایکی یوز نفر
شیطانی جمع و حضار و بوولایت اہالیسنک اسایش و راحتربنی اخلال
و نارمار ایلدک) دہرلہ کندوسنی مأمونہ شکایت و وقوفات غیر لابقہ بی
یکان یکان حکایت ایلدیلمر

بونک اوزرینہ مأمون خلیفہ کندوسنہ شویبلہ بر مکتوب یازدی (اکفرہ
النعمة یصلیمان نلامی کندوسنہ واصل اولمسیلہ) سلیمان (دہ) و ما کفر
سلیمان و لکن الشیاطین کفروا) نظم جلیلمانی پازوب جواباً بعث و تسبیار
ایلدی مأمون خلیفہ سلیمان ابن داود علیہما السلام حقنہدی ایت کریمہ دن
اقتباس طریقہ سؤال ایدرک و بوانہ جواب المشر یعنی (ای سلیمان)
نعمتی کفر ائی اولدک) یوللو مأمونک استفہانہ سلیمان دہ (سلیمان کفران
نعمت ایلدی لکن شیطانلر کفر ایلدیلمر) متللو جواب و برصیلہ اگرچہ
مأمون بوجوانہ ممنون اولدی ایسہدہ مع مافیہ سلیمانی عزل ایلدی

ایکی یوز بکر می طغوز سنہ سنہ (ظیم ابن حمید الطوسی) موصل
ولایتی و الیایکنہ مأمور اولوب ایکی یوز او توز بر تاریخندہ بنی ثعلبہ
قبیلہ سندن (محمد بن عبداللہ) خروج اللہ دیار ربیعہ تک بعض محلارینی
ضبط ایتدیکندن والی مشار الیہ عسکرلہ اوزرینہ کیدرک و ایچہ
بحارہ ایلیرک نہایت محمدی در دست و سامریہ ارسال ایلدی

ایکی یوز او توز اوچ سنہ سنہ لاینقطع شدتلی یغورلرک یاغوب طرف
طرف تشکیل ایلدیکی سیلار جریان و بناء علیہ (دجالہ) نهری فوق
العادہ طغیان ایتکلہ بونک طغیانی موصل شہرندہ بدرجہ تلفیات کثیرہ تک
و قوهتی موجب اولمشرکہ موصل و الیمی او توز بیک قدر انسانی تکفین
و تدفین و مہدم اولان ایدیہ التمدن دہانچہ انسان جناز لینی اناج ایلمشر

ایکی یوز اوتوز بش تاریخیئده (متوکل علی اللہ) جابلندن موصل ولایتی
سائر ولایتلره برابو اوغلی (المنتصر) اقطاع ایلدوب ایکی یوز اوتوز
سکرده موصل ولایتی (جزیره) ولایتیه بالتوحید ترک رؤسای عسکر به
سندن (بغای) کبیره توجیه واحاله اولندی

یوندن صکره موصل والیلکنه (محمد ابن عبدالله ابن سید مأمور) اولمش
یونک مأموریتی ایکی یوز قرق سکر سنه سنه قدر امتداد ایلمشدر

سنه مر قومهده (محمد) عزل ایدبلرک یرینه (ثابت ابن اسحق) نصب
وتعیین وایکی یوز اللی سنه سنه دفعه ثانیه اولمق اوزره (محمد ابن عبدالله)
موصل ولایتنه والی نصب ایلمشدر

ایکی یوز اللی ایکی تاریخیئده موصل ولایتی والیلکی (عقبه ابن محمد)
عهد سنه توجیه اولتوب یونک زمانته (مساور) نامنده بر خارجی
ظهور ایشدر

(مساور) ک جدی موصل اهلایسندن اولوب کنهوسی (یوزلیج) ده
ساکن ایدی « حدیثه » صاحب شرطهسی « حسین ابن بکیر » مساوری
« عمران » قبیله سنه کوندروب مساورک « حوثره » نامنده شاب و حستمدار
بر اوغلی اولدیغندن « حسین » « حوثره » بی بالتوقیف کبچهرلی مجلس
عشرنده برابر بولندرر و کوندزلی مجسه القا واعاده ایتدور ایدی
« حوثره » بر کون انا بالهار مجسوس وبالبل عروس « عباره سیله
بیاسنه بر مکتوب بازوب کوندردیکندن وصولنده « مساور »
فوق القاده غضبناک و کال حدتندن ناخن تأخرله سینه چاک اولوب در حال
خلقی کدوسنه اتباعه دعوت و باشنه خلی عسکر جمع وتدارک وتوفیر
جهت ایدرک « حدیثه » به هجوم اتمکله « الخائن خائف » مفاد نجه استیلا
واحاطه ایلدیکی خوف ودهشتندن حسین اخنقالدر « مساور » اوغلی

حوریهی محبسدن چيقار دقدا نصکره اکراد واعر ايدن کندوسنه تابع اولئرک مقدارلی کندکجه تزايد ایلدیکندن برقوه کافیه ايله موصل اوزرینه حرکت ایدوب فقط موصل والیدی عسکرله تارشومنه چيقدی ايسه ده مهزم و مغلوب اولدی

بوندن ضولابی ظهور ايدن وخامت کندکجه اکتساب حال جسامت ایدوب بالاخره مساور موصل ولايتی وحوالینى ومقام خلافتدن بيله عساگر ووالیدی ضبط وپريشان وعاقبت استعلاينى اشاعه واعلان ایلدی شو خائله ایکی یوز اللى ایکی سنه سندن التمش اوچ سنه سنه قدر امتداد ایتش وویخصوص ایچون تلف اولان انسانلرک مقدارلی دائرة حد و حسابدن خارج و بیرون بولمشدر که بوفنا اقلرک ساحه ظهوره کلسنک اسباب موجب سی کوچک بر مأمورک حظوظات نفسانیه هی ایدی

ایکی یوز اللى اوچ سنه سنده رؤسای عسکر به دن (بندار) مساور خارچینک نیکینه مأمور اولدیغندن وقوعبولان محاربه ده بندارک عسکرندن اللى نفر خلاص اوله بیلوب کندوسيله عسکرینک کافه سی مقتول اولمشدر دن یته سنه مذکور ده موصل حوالیسنه (سلیمان الازدی) « مرج » دن بر ناحیه صانون اولدیغندن « عنزه » قبیله سندن « برهونه الشفعه » ناحیه مذکور بی طلب ایتدکده سلیمان دایله جواب ویردیکندن اوارالق عنزه قبیله سی ایکی زاب اره سنده اولدقلى حالده « برهونه » ایچلرینه کیدرک قبله یی سلیمان علیه نحرک ایدوب بنی شیبان دخی رهونه قبیله سیه عقد شسته اتحادله سلیمان متعلق اولان محارک کافه سنی یغما وغارت ایلدیبر سلیمان موصلدن اولدیغی عسکرله بولئرک اوزرلرینه کیدوب و بر زمان محاربه به دوام ایدوب عنزه ايله بنی شیبان قبیله سندن چوق ادملری قتل و تلف ایلدی سنه قومه ده موصل ولايتی والیلکنه « ایوب ابن التقلبی » مأمور اولوب

مشار اليك اوغلى حسنى موصلده استخلاف وو كيل اتمشيدى (حسن)
 جدان ابن جدون وسائر امر ايله بالاتفاق جمع و جلب ايش اولديغى
 عساکر كثيره واجناد و فیرايه (مساور) اوزرينه خركت ايدر
 و (وادى الزيات) نام موقعه کيدر اوراده و قوعبولان محاربه ده مساو
 غبه و محاربه لريك اکثرينى تلف اتمسيله (حسن) منزهماً اربيل
 قضايى نواحي سندن (صره) فرار ايلدى

ايكى يوز اللى بش تاريخنده (مساور) عساکر کنيه و بر قوه كافيه
 ايله موصله شتلى بر هجوم کوسترمسى اوزرينه (سليمان) مدافعه
 و مقاتله غير مقتدر اولديغندن فرار و اخفا ايدر و مساور بلا حرب
 موصله کيرر (مساور) جمعيله مسجدده کيدريك منبره صعود ايدريك
 خطبه ده و لانيك مظهر صلاح اولملى حفته دعا ايتدکن و چندروز
 موصلده ارام ايلدکن نصره هودت ايتشد

ايكى يوز الشمس بش تاريخنده (خليفة المتمد) امر ايدن مقلحى بيوك
 براردوايله مساور اوزرينه کوندر و ب اردو (حديثه) به تقرب ايلدکنه
 «مساور» حديثه جوارنده کى «عامه» «وزينى» تعبير اولنان طاغله
 چکيلوب «مقلح» دخى زينى طاغتك دامتمده اردوسنى اقامه ايلدى

(مساور) ليلا (مقلح) اردوسنى باصوب لکن عساکرينك درجه
 كفايه ده اولديغى اكلاد يفتدن فرار و اولجه بوانديغى جبلده قرار ايلدى
 (مقلح) (مساور) ك رده اولديغى خبرنى الهبوب عساکرله موصل
 ولايتنه مواصلت و اهالى کندوسنه فوق العاده رعایت و کندوسنى دخى اهالى
 حقارنده حسن معامله به مبادرت و استحصال خشودى و مبنويت ايلدکن
 نصره مساورى تحرى قصديله حديثه عودت اتمسيله مساورينه طاغله
 چکلدى خبلى زمان مشغول اولدى ايسده مساورك درسته موقوف

وظفرياب اوله مديغندن كندوسى سامرايه عودت ايلدى
مفلح عودت ايلدك كنصره مساور بر جمعيت هسكربه ايله خانقينه عزيمت
واوراده موجود بولنان «موسى» بن بغاگ هسكربله هاربه به طوبت شوب
آنلر بونك مصادمه سنه مقاومت ايله مدكلرندن مغلوب اولديلر
ايكى يوز اتمش تاريخنده (خايفة المعتمد على الله) رؤساي اتراكدن
اساتكينى موصل ولايتى والبلكره تعيين وارصال ايلدكده (اساتكين) جادى
الاولاده اوغلى (كوتكين) موصله كوندر وب و كندوسى ميدانده بر جادرده
او طور وب موصل و جووه و اشرافنى چاكره دعوت و علنا انواع فسق و ملاحينه
ارتكاب و اجراسنه جرات ايتتى اوزرينه اهالجه حقه نرفت عموميه
حاصل اولوب حتى كوتكين هسكوندن بر شخص زفاق اورتاندلر
خاتونك اوزرينه و ثوب ايله بهض مناسبت سزلك ايتكده تصدى ايتك ارزو سنده
بولنديغى ائنده خاتون فر ياد و استعانه ايلديكندن صلحادن (ادريس الحميدى)
نام ذات مرقومه بى قورناروب كيفيت واقعه كونكينه حكايه و شكابت
و استعداي جفايت و عدالت اولدى ايسه ده كندوسى شخص مرقومدن
دها فاسد الاخلاق اولديغى جله جه درجه ثبوت و اصل اولديغندن و اهالينك
بونك بويله احوال غير مشر و عه سنه صبر و تحمل ايله مدكلرندن بر جامع
شريف دروننده اجتماع ابدوب (كوتكين) و اتباعنك هر در او مظالمه
صبر ايدر كن محدرات نسوانك عرضلرينه تسلط ايتلرينه تحمل ايله ميه چكلرينه
دائر (معتمد على الله) جانينه شكايته نامه توقيم و ترتيب و بر قاصد و واسطه سيله
ارسال و تسريب ايلدكلرينى (كوتكين) استماع ايتتى اوزرينه مشتكي بلى
مؤاخذه به قيام و تصدى ايلدكده اهالى طوبلانوب كوتكينك خانه سنى
يغما و كندوسيله اتباعنى موصلدن طرد و امحا ايلديلر و بعده عموم طرفندن

(بھی ابن سلیمان) اوزر زینہ امیر انھاب اولندی
 موصل حکومتی سنہ نہایتہ قدر بحیثیتک بہ ادارہ سندہ قالدقد نصکرہ
 اساتکین موصل ولایتہ (ہیشم بن عبدالغنی) بی عامل نصب و تعیین
 ایلدیکدن (ہیشم) دیار ریمہدہ ایکن موصل ولایتک عہدہ سنہ توجیہی
 امر بنی الدیغدن ہاگر کثیرہ جمع ایدرک موصلہ عزیمت و شہرک جانب
 شرقیسنہ نصب خیام اقامت ایلدیکدی اندہ یحییٰ موصلہ موجودہ اولان
 عسکرلہ ہیشمک اوزر زینہ ہجوم ایدوب ہیشم اورادن کلدیکی بزہودتہ
 مسارعت ایلدی

بعده اساتکین موصل ولایتی (اسحاق) بن ایوب الغنی (یہ توجیہ
 ایملکہ) (اسحاق) (حدان ابن حمدون تلمی) بی دخی آلوب بکر می بیک
 عسکرلہ (دیز اعلیٰ بابل طایبہ سنہ متظل برخرابہدر « نزول ایتد کسدہ
 موصل اہالیسی بلدافعہ اسحاقی برمدت شہرہدہ دخولدن منع ایلدیبلر
 ایسدہ اورالق (سلیمان ابن یحییٰ) خستہ ایلدیکدن اسحاق کمال شدتہ
 محاربہ ایدرک شہرہ دخولہ بر موفقیت حاصل اواسیلہ در حال مسوق
 الاربعایہ (الان چہار سوق) سمدار و صوانتہ جار شوی احراق ایملکہ
 عدولدن (زیاد بن عبدالواحد) بوشنہ مصحف شرافی تعلیق ایدرک
 (بوظالمترہ مقابلہ ایدہ جک مسلمان قلدیمی) دیو استعائہ واستمداد
 ایلدکدہ اہالی بتکرار نجمع ایدوب اسحاقک عسکرینہ شدتلی بر ہجوم
 ایملرلہ مقاومت ایدہ بیدرک وقانلری برلرہ دو کیلرک خارج شہرہ چیقارلر
 اہالی اسحاقی و عسکرنی طرد و تعقیب ایدرکن موصل امیری یحییٰ
 خستہ لک حالیہ بر محفہ ییذوب موصل عسکرینت اولدیغی محلہ عزیمت
 و محفہی عسکرک اوکنہ سوروب اہالی بی تشجیہ غیرت ایدر ایدی اہالیہ
 اہالی اسحاقک عسکرینی قتل ایدہ ایدہ جمعیتی پریشان ایلدیبلر

ایکی یوز التمش برسنه مننده (محمد علی الله) موصل ولایتی اساتکین
 عهده سندن صرف و تحویل ابله (حضر بن احمد التغلبي) به توجیه
 ایلدی و کندوسی موصل اهالیسی جانب ن قبول اولندی
 ایکی یوز التمش اوح تاریخنده (مساور) خارجی وفات ایلدیکندن
 مرکز خلافت بوغالدن قورنیلدیسسه سه قومه ده (هرون ابن
 عبد الجلی) خروج ایلرک موصل ولایتی ضبط واستیلا و خراجی کندی
 نامه جیایت ایتمکه اجتر ایلوب بوحوالی برمدت خارجی مر قومک بد
 استیلا سنده قالمشدر

ایکی یوز التمش التي تاریخنده جانب خلافتده (موصل) و (جزیره)
 ولایتاری (اسحق ابن کنداجق) عهده سنه توجیه واحاله اولتمس ایله
 موصل ولایتی دست خارجیدن ضبط ایلدی

ایکی یوز یتش طقوز تاریخنده (اسحق ابن کنداجق) وفات ایلدیکندن
 اگرچه اوغلی (محمد) موصل ولایتنه والی نصب و تعیین ایلدش ایسه ده
 اهالی بونی قبول ایتمدیکندن عزایله برینه (حدیثه) عاملی (محمد ابن یحیی)
 و ایکی یوز سکسان برسنه مننده (تکتمر) و سکسان اوچ سالنده (ایوب
 ابن عمر التغلبي) و سکسان بش سالنده (عبدالله ابن الهیثم) موصل
 ولایتی و ایلیکنه تعیین و مأمور اولدیلر

ایکی یوز طقسان اوچ سنه سنده موصل ولایتی و ایلیکی (ابو الهیجا)
 عبدالله ابن حمدان توجیه و تفویض اولتمس ایله (بنی حمدان) خالدانی
 سکسان سنه دن زیاده موصل و جزیره ولایتلرنده حکومت ایلدیلر

بنی حمدان بنی تغلب قبیله سی رؤساسندن حمدان ناعنده بر ذاتک
 اولدنددر بونلر ایکی شعبه اولوب بو شعبه سی موصلده و دیگر شعبه سی

حاجده اجرای حکومت ایلدیلر

(ابو الهیجا) ایکی یوز طقسان ایکی سنه سی اخرنده موصل ولایتی
والیلکنه تعیین او اوب ایکی یوز طقسان اوچ سنه سی محرمنده موصله
واصل اولدوقده اگراد امراسندن (محمد بن بلال) نامنده بر شخصک
موصل حوالیسندنه اجرای شقاوت ایتمکده اولدیغنی خبر الدیغندن درحال
مستوفی عسکرله واروب مرقومی واتباعنی دفع و تشکیل ایتمکینی و ابو
الهیجانک کوستردیکی اقتدار نفوذینی اشاهه ایلدیکندن سائر اگراد
عشیرتلی کندوسنه اطاعت میال و مجبور اولدیبار

ایکی یوز طقسان بش سنه سنده (مقدر) جلوس ایتمکندن (ابو الهیجا) نک
بغدادده سردار بولمان برادری (حسین) ارکان دولته اولک آفاق اولوب
(عبدالله بن المعتزه) بیعت ایلدیبار لیکن عبداللهمک اطرادسزغنی حسن
موقفینه مانع اولدیغندن (مقدر) اقتدارندن ساقط اولدومدیغنی اجلندن
حسین ارتق بغدادده بیکش طونیر دمیبوب موصله فرار ایلدی و خلیفه نک
امرله (ابو الهیجا) نرسنه قیام ایدرک بینارنده بر محاربه هر قو عبولدقدنصکره
حسینی در دست و امان ایلد بغدادده ارسال ابتدی خلیفه حسینی دفعو ایدرک
بعض مأمور بتلرده استخدام ایلد کندنصکره (دیار ریهه) والیلیکی زماننده
ادای تکالیفده روی مخالفت کوستردیکن خلیفه طرفندن (ابن رایق) ای
بولک اصلاحنه مأمور ایتمکله حسین انمکله محاربه ایدوب رائقه غلبه ایتمی
اوزر شهوزیری (مونس) مأمور اولدیغندن (مونس ابو الهیجایی)
وحسینی در دست ایلد بغدادده کونوردیکندن و بر زمان مجبوساً اوراده
قالقلندن بغدادده بر فتنه ظهور ایتمک ایچون اوچ یوز الی تاریخنده
حسین قتل اولدی

اوچ یوز بدی سنه سنده (ابو الهیجا) دفعه ثابته اولتی اوزره موصل

ولایتہ و برادری ابراہیم (دیار ربیعہ) یہ والی تعیین اواندیلر ابراہیم
اوج بوز سکزده فوت اولدیغندن برینه برادری (داود بن حمدان)
دیار ربیعہ والی نصب اواندی

اوج بوز اون درت سنہ سنندہ ابو الہیجا نکریت طرفلرندہ ظہور ایدن
اشقیانک دفع و تنکیلہ مأمور اولوب خلیفہ نک مطلوبی لوزرہ موفق اولدیغندن
جزیرہ قطعہ شندہ بولتان محملرک چله سی ابو الہیجانک دست ادارہ راقتدار بنہ
تقویض و احالہ اواندی

اوج بوز اون بش تاریخندہ بغداد حوالیسنہ کلان قرامطہ بی تنکیلہ مأمور
و حسن تدبیرلہ قرامطہ نک مضرت و خسار لری بر طرف اولوب کندوسی
بغداددہ قالوب اوغلی حسن موصلہ متسلم تعیین اواندی

بو (ابی الہیجا) فی الاصل خلفای عباسیہ جلاہ سنندن و بنی ربیعہ قلیبلہ سنندن
ال حمدانک ال بیو کیدر مشار الہیک خطہ حجازیہ والی کیلہ قدر و منزلتی
عالی و بعدہ موصل ولایتہ والی و امور ادارہ سی تعیین کردہ اسافل
و عالی اولمشدر بعد وفاتہ اوغلی (علی) یہ « سیف الدولہ » لقب و زمام
ادارہ ولایت حلب و دیگر اوغلی (حسن) « ناصر الدولہ » لقبی

و موصل ولایتیلہ جزیرہ و نواحیسی مناصبی توجیہ و تودیع اولمشدر
اوج بوز اون یدی سنہ سنندہ « ناصر الدولہ » موصل ولایتی و ملحقاتی
والیکندہ بالاصالہ والیکلہ اہتلا و ترقی ایدوب اوتاریخندہ (نصیبین) ی تخت
محاصرہ و مضائقہ بہ المش اولان خارجی (اغر بن مطرہ) و سایر فسدہ بی
اوران دفع و تنکیل ایلد کہ نصکرہ (مقتدر خلیفہ) موصل ولایتی
(ناصر الدولہ) نک ہماری سید ایلہ نصصرہ و یروب « ناصر الدولہ »
دیار ربیعہ و دیار بکر و نصیبین و سنجار و خابور و میا قارقین والیکندہ تحویل

« سیف الدوله » اورادن کیدوب دمشق شامی ضبط و احتیالاً و دوات
و حشمتی آن بأن توفی و استعلا و کیدرک خریطه مالک و بلدانی اکتساب
وسعت و توفیر و وقع و منزات ابدون، و فضل و کباستی و ذکا و دار بیتی
فوق العاده اولوب دائره اهدل و حقانیتیه مالک و همیشه شهره راه عفت
و استقامتیه سالک اولدیغندن دولتری • حلب و جزیره و عواصم • و موصل
و نواحی و حوالیسنده بتش سنه قدر استقرار و استمرار ایشدر

(مقتدر خلیفه) وزیر می مونسه بعض مرتبه قهر و غضب ایدرک
اموال و مقاطعاتنی اخذ و ضبط ایلدیکندن (مونس) موصل طرفته
توجهاً عزیمت مجبور اولور خلیفه بونک عزیمتنی خبر المسیله و رودنده آنکله
مخاربه ایشنی (ناصر الدوله) به با مخربرات امره اشعار ایلیمسی اوزریتیه مونسک
موصله و رودنده فایت جسیم مخاربه وقوعه بلوب اواری سیف نصرت
مونسک دست اقتداری جانبیه عمل و توجه ایشیه (مونس) موصل و لابتنه مالک
اولوب (ناصر الدوله) بی بورادن طرد و اخراج ایدرک کنه و سبی طقوز
ماه قدر موصله اقامت و ارام و مجرای اداره سنده اجرایی دجله احکام
یلدی

(مونس) موصلدن بغداد جانبیه متوجهاً حرکت ایشیه خلیفه
موصلی مونسه توجه ایشکله مونس دنی غلامی یانسی مقسلاً کله موصله
اقامه و متمماً قبلاً جلوس ایدن « خلیفه قاهر » بونوجهی تصدیق ایلدی
اویچ یوز او توز سنه سنده (ابن البریدی) بغدادی احتیالاً قصه سنده
هجوم ایلدیکندن « خلیفه ابن رایقله » برابر تکریت جانبیه فرار « ناصر
الدوله ذن » استمداد ایشیه ناصر الدوله برادر می سیف الدوله بی خلیفه
استقبالته کوندروب ابن رایقله ده مؤخرأ بارشدیغندن خلیفه و ابن رایق

موصلہ عزیمتہ دجلہ کنارہ اقامت ایلدیلر
 خلیفہ نک اوغلی (ابو منصور) ایلہ ابن زایقہ (ناصر الدولہ) بر
 ضیافت کشیدہ ایدرک بعد الطعام بر زینہ کیتھک اوزرہ اورادن قیام
 ایتدکلرنده (ناصر الدولہ نک) تاخیرہ اصرار و ابرامندن ابن رائق بر
 وادی شک و اشتباه ایجنہ دوشمبیلہ برندن صجرا یوب کیتھک سرهت
 ایتمیلہ « ناصر الدولہ قولنه یاشوب و ابن رائق دخی قولنی سبلکوب
 اورادن فرلادی ایسه ده بکی ناصر الدولہ نک الذہ قالدیب کندوبی فرار
 ایلہ حیوانہ راگب اوله جفی ائنادہ برہ دوشوب و ناصر الدولہ نک امریلہ
 اتباعی اوزرینہ او شو شوب رائق قتل و اعدام ایلدیلر
 (ناصر الدولہ) ایلہ خلیفہ نک اوغلی حضور (خلیفہ) یه وار
 دقلرنده بوندن اوغلی ذاتاً متنفر اولدیغی کی خلیفہ دخی نفوذ خلافتی
 اختصامندن ایچون حقدنه ضروری مصاصحه کوستر مکده بولندیغی جهتله
 رائق مقتول اولسندن ایکسیده اظهار ممنونیت ایلدیلر
 بوارالق ابن رائقندن انجلال ایدن امیر الامرالق منصبی ناصر الدولہ یه
 توجیه و اعطا و شان و شرفی اعلا اولدی
 ناصر الدولہ خلیفہ ایلہ بغداده کیدوب سیف الدولہ بی خیلی عسکرله
 بغدادی استیلا ایلیمان (بریدی) اوزرینہ مأمور ایدوب وقوع بولان
 محاربه ده سیف الدولہ بوز و ایدیندن کوندرلش اولان عسکرله تکرار
 محاربه یه مبادرت ایدرک (بریدی) مغلوب و منهزم اولش و بغدادنا سایش
 ورفاهی عودت و تقرر ایتشد
 اوتاریخده سالک اثر جناب پیغمبری و دین و شریعت مصطفویہ نک
 دلیل و رهبری (ابی الحسن علی ابن اسماعیل الاشعری) حضرت تلمینک
 مرغ روح بر فتوح مقدس لری چہستان کلزار جناہ و مهال کلشن رح

رب غفرانه واصل اولور ذات تقوا سمات طایلیری اهل سنتک بر امام
مقتداسی اولوق ملاسه بیله اورالده کثرت اوزره بولنان طائفه حنابله
ومتبدعه تک خوفندن طولابی نقش مغفرت نقش طایلیری بر صورت خفیه ده
نواری خالک عطر ناک ایلدشدر (رحمة الله علیه رحمة واسعة)

اوج روز اوتوز بر ناربخنده «ناصر الدوله» موصل ولایتنه عودت
وداخل اولدیغی انده موصل اهالیسی طغیان و شتمات و قوناعنی باصوب
اموال و اشیایسی هب و وزارت ایلدکری کبی «واسطه» نام موقعه بولنان
برادری سیف الدوله بی دخی قبیله آراک لیلما مهاجسه ایلدیرک بو کاده
اورادن فراره مجبوریت ویزه بیله جک درجه مقارمت ایلدکلزیدن بوزرک
هر ایکسی بر لشهرک شوایکی فرقه طاغیه و هرزمه باغیه تک قهر و تدهیری
بولنردن اخذ نار و اتقام مقصدیله استمهصال اسباب و ندیبری ضمنده
بغداده عزیمت ایلدیر

اورابه و سولارنده خلیفه طرفندن بولره درتیوز بیک التون اعطا
وانلرده جنود و عساکرینه توزیع و اعطا و کدولرینه عصیان ایلیمان
ذکر اولنان ایکی فرقه تک ندیبرینه تدبیرل ترتیب و ایفا اولندیغنی متعاقب
زمره آراک بی خوف و یبناک بغداده واصل اولمیری اوزرینه سیف الدوله
اورادن فرار ایلدجکی ائنده خلیفه بونی امیرالامرالق رتبه سبیله تلمطیف
ایدرک وزیر اداره و قومانداسنه وافر عسکر و پره رک لشکر آراکک پیشگاه
و مقابله سنه اعزام ایلد. سده خلیفه تک مالک اولدیغنی قوت و نفوذ و اقتدار
بالضروره (سیف الدوله) انده قالدیغنی جهته خلیفه او قوتک زوالندن
متلاشی و خائف اولدیغنی حالده قالدی

اوج روز آوز ایکی سنه سنده (خلیفه متقی بالله) بغداددن موصل
ولایتنه متوجه قیام و حرکت ایلد (ناصر الدوله) برادری (سیف الدوله) بی

خليفةك استقباله ارسال و (تكریت) نام محمد بن القبا و فصل و بعد او را در
 (ناصر الدوله) بغداد جایزه و خلیفه موصل و لایق طرفه عزیمت ایتک
 اوزره احدیما آخر دن مفارقت و انفصال ایلدیلر
 خلیفه موصله کلدی بی ایستده هر راه ارام و اقامت و هر فصله رفاه و استراحت
 ایله محبوب (توحیدان) ایله (رقه) به واصلت و بر عدت او راه استراحت
 ایلدیلر او را ده بی حدان طرفدن بعض مرتبه مضایقه و اضطراب
 کورمبیله مصالحه ایلدیک اوزره هیله آراکک سر دارینه کیفیتی باخر برات
 بیان و اشعار و (ناصر الدوله ان حدان ابن علی ابن مقاتلی) قلمبرین
 و حص و هواصم طرفلرینه بهت و تسبیح و بقده (ناصر الدوله) بد عمل
 و بر تعب و التکبرینه عمی زاهدی حسین ابن سعید ابن حمدانی تعیین
 و نصب ایلدی

اوچوز او توز اوچ تاریخی خلیفه متقی بالله بغداد جانبیه متوجها قیام
 و حرکت و آراکک او را ده احوال و حرکتی ذاتا اولجه رفه دن (اخشید)
 بیان و اشاعت و بر این مصر طرفه کیتیک و کندوسنه یاردم و خدمت ایتک
 خصوص لرینی حاوی بر مکتوب یازوب بعض هدایای عظیمه ایله ارساله
 مسرعت و دیده حرص و طمعه جواب جواب و رودینه حصر نظر دقت
 ایلدیسده توانیه سنه حصولی امر نده (اخشید) طرفدن ارئه روی
 موافقت اولمیکه (رقه) دهی آراکک هسکر یله کندوسنی اخافه و خرید
 و حرص و آریقی ده از یاره نماید و تجدید ایلدیسده (اخشید) روی موافقت
 کوستر منجه نامید اوله رقی قطع مسافه و مراحل ده دوام ایلدیکی اشتهاد
 کلدی سر عسکری غدر یلدها و ایکی کوز لرینی چشمه دیدسند نعل
 و اخراج ایله خلیفه بی اعمال ایلدی بونک اوزرینه او را ده (المستکنی بالله)
 خلیفه اولوب کندوسنه بیعت اولدی

بعده (المتقی بالله) بغداد طرفته و (اخشید) مصر جا بنده و (سیف الدوله)
 حلب و لابتنه طوغری صفرو حزکت ایلدیلر
 سیف الدوله (یانس المولحنی) لندن حلب و لابتنی اخف و ظبط و بعده
 «حص» بلده سنی دخی امتیلا ایدرک رشتہ اداره سنہ بندور بطو اورادن
 کیدوب دمشق شامی محاصره قصد بله مالک اولدیغی قوت و اقتدارینی
 جوار و حوالیسنه صرف و بسط ایلدی

اوجوز اونوز دوت تاریخده (ناصر الدوله) بغداد طرفته
 عزیمت ایتسی اوزریتہ بونک عزیمتی «معز الدوله» طرفندن خبر الندیغدن
 «بویه» طرفندن «ناصر الدوله» تک بغداد حوالیسنه تجاوزه میدان
 و برلماسنه و بی حال بونک قتل و اعدام اولمسنه کوندزمش اولدیغی
 عسکره ناصر الدوله تک هسکری ضایت دلیرانه مقاومت و خیلی محاربه
 ایلدیلرک انلره مدافعه به مداومت ایلدیلرکندن معز الدوله اورادن بغداده
 کتمک اوزره سامرادن سیر و حرکت و «مطیع خلیفه» ایله مقفقاً
 اخذ و گرفت و ذاتاً ناصر الدوله تک دعت اداره سنده بولنان «تکریت»
 قصبه سنی نهب و غارت و اورادن بغداده اصل و بغداد تک جانب شرقیسنده
 کآن برمناسب موقعه نازل اولدی

او کونلرده بغداد جوامع شریفه لرندہ مطیع خلیفه نامنه خطبه
 تلاوت اولمندی

بعده بونلرک ایلدیلرک حرب و قتال و ضرب رجبال ظهور ایدرک نتیجه
 اینای بشیر لرؤی ایلدیلرک و نتیجه قائلر اچسادلرک بولر دو کابلرک و نتیجه
 عیال و اولاد ارازل و ایتم زمره سنه الحاق ایلدیلرک طاقیت «ناصر
 الدوله» منکسر و مغلوب و پراهری رزم و فلاکتہ منکوب اولدی

معزالدوله بغدادك جنب شرقیسی ضبط واستیلا ابدرك اوراه
اجرای حكومت و مطبع چاپخانه دخی كندی مقام قدیمه عودب اهدوب
اشبو انقلابات سریعسه میانه ده سنه لده اوج بوز اوتوز بش تاریخسه
بالغ اولدی

اوتوز یایی تاریخنده معزالدوله موصل ولایتنه داخل و موصلده
بولتان ناصرالدوله زائل و متراحل و (نصیبین) نام قصبه به واصل
اولسیله در حال اوراه بولتان خراسان عسکرینی معزالدوله تك اوزرینه
تحریرك و سوق ایتمی اوزرینه معزالدوله موصلدن رحلت و ناصرالدوله
ینه موصله عودت ایلدی

اوج بوز قرق سكر تاریخنده حلب حکمداری بولتان سیفالدوله
توسط ابدرك ناصرالدوله ايله معزالدوله اولرنده عقد رهنه مصالحه
اولدی

بومصالحه اوج بوز الی اوج سنه سنه قدر دوام ایله بیلوب او تاریخنده
معزالدوله ناصرالدوله تك بعض اشعاراتی رد ایلدی ایچون میانه لنده
ینه بو خصومت پیدا و ظاهر اولدیغندن معزالدوله عسکرله موصل ولایتی
اوزرینه شدتله بر هجوم کوسترمسینه ناصرالدوله ايله اوغلاری فرار
و اختفا ایلوب اگرچه بز زمان تحری اولدیبار ایلده بورالده بولنه ده
قلندین معزالدوله ناصرالدوله ايله اوغلارینی بولسقی ایچون (جزیره
ابن عمرده) بولندیغنی حالده ناصرالدوله اوغلاری ايله موصل ولایتنه عودت
ایلوب معزالدوله تك موصلده عسکرینی قیروب معزالدوله تك سردارلی
ناصرالدوله تک بد اسارتده و موصلده بزاقش اولدیغنی خزینه و جغتاه می
دست افتتامده قالدیغنی معزالدوله خبر الیه یانده بولان عسکر کله

ابله موصله متوجهاً حرکت ايلده كده ناصر الدوله موصلنده منجمله
 و سجادنده نصيبين بلده سنه ۱۰۰۰ فرار ايلدي من الدوله ك اضطراب
 و ضرورت و مرتبه عملكده وارمش اولديغندن ناصر الدوله ايله هفده
 مصالحه ايلدي

اوج يوز اللى تاريخنده ناصر الدوله ك ايام معهوده حياتيه مي هرجه
 شيخوخته رسیده اولديغندن اولادي بونك معاملات غير لایقه سنه تحمل
 ايلده دككري جهته سنه مرقومك جسادى الاخره مي بكرمي دردنجي
 كوندن اوغلى (ابوتغلب) بدرى ناصر الدوله ك منصبيني ضبط
 و كندوننى وان ولايتى داخلنده (كوش) قاعه سنه كوندرو بر حبه
 و ماردين مقاطعه زین اكا تخصیص و تعیین ايلدي

ناصر الدوله اوچ يوز اللى سكر سنه قدر اوراده قلوب او تاريخده
 وقت ايمكده جنازه مي موصله نقل ايلدرك شهر ك جانب شريف قیسه
 واقع « تل التوبه » نام محله فن اولندي و مدت استغلايتى او يوز سنه
 بالغ اولدي

اوج يوز اللى التى سالنده (ابوتغلب الغضنفرى ابن ناصر الدوله)
 بوجه محرر بدرينى منصبندن اسقاط ايدوب ينده بولان ممالك و بلدانى
 ضبط ايلدي

ناصر الدوله ك التى نهر اوغلى او اوب بونلردن (ابوتغلب) ايله
 (ابو البركات) ك والديرى فاطمه بنت احمد الكرمي ايلدي . ناصر
 الدوله ك مقام اقتدارندن سقوطنده ابوتغلب ايله ابو البركات متفق اولد
 قلمى حالده برادرشك بعضيرى ن طرف قلوب جدان و ابراهيم
 حسن بالاتفاق بولريك منصبى اطاعه قوام ايلدي

ناصر الدوله لك تاريخ و فانی اولان او چوز اللهی ممکن منه مند نصکره
 ابو تغلب فرید اشلسری بدرنده اولان افلاکی ضبط ایدوب برادری ابو
 البرکانی وجیه حکومتنه نصب و تعیین ایتدیکندن اولرندهینه بر خصومت
 عظیمه پیدا و ظاهر اولدیغی اجلدن (ابو البرکات) رحبه قریب بر محله
 کلد کده حدانک یاننده بولنان ادملر ابو البرکات انباع ایتدیلمر
 حدان یالکن قالدیغی جهتله بغداده کیدرک (عز الدوله بختیاره)
 التجایه مجبور اولدی

اوج یوز التمش اوج منه منده (بختیار) موصله و نواحیسنی ابو تغلبک
 لندن اخذ و ضبط ایتک مقصدیله جنود کثیره ابله بغداددن حرکت
 و ربیع الاخرک اون طغوزنجی کونی موصل جوارندهکی (دیرالاعلی)
 طرفنه نازل اولدی

بختیار حدوده کلد کده «ابو تغلب» سنجار طرفنه عزمت ایدرک
 کند و سیده بغدادی استیلا نینیه عسکرینی آلوب بغداده طوغری حرکت
 ایلدی «بختیار» ابو تغلبک حرکت ایلدیکنی استماع ایتسیله یاننده بولنان
 عسکرک قسمن کلیسنی و بروب (سبکتکینی) بغداده گوندروب (سبکتکین) تقرب
 ایلدیکی آنده ابو تغلب دیگر بر طریق سلامتدن کال سرهته موصل جوارینه
 کلسیله بختیار عسکرینک اکثریسنی بغداده کوندرمش اولدیغندن و یاننده
 بولنان عسکرله ابو تغلبک قوه کافیه منده مقاومت ایلدیجکی درکار ایلدو کندن
 ناچار صلیبی قبول و اختیار ایدرک بغداده هودت و ابو تغلب دخی موصله
 مقاومت ایلدیلمر

(ابو تغلب) موصلده مقدماً بختیاره اطاعت ایتش اولتیرق قتل و اعدام
 ایلدیکنی (بختیار) استماع ایتسیله (عز الدین) قومانداننده اوله رقی

موصل ولايته عسکر کوندر مسيله عسکر موصله تقرب ايلدکده
 ابو تغلب « تلغزه » چکيلوب قتل ماده سنک کندوسنک صنع وقصد بيله
 اولد بغي عرض ومراجعت ايلبوب ميانه لنده بینه بر صلح وقوع بولدی
 (منهل الاولياء) نام تاريخک جهاننه نظراً ابو تغلبک بختياره بنانه
 والجه و امداد و معاونت اليمسنى نياز ورجا ايلدکده ابو تغلبک اداره سننده
 بولنان ممالکندن بز قاج قطعه سنی آلوب ايکي ميليون درهمی ابو تغلبه
 و برمش و او تاريخده سيف الدوله حلبده وفات ايلدوب جنازه سی مياضار قبينه
 دفن ايلمش و مرض موتی عصر البول و قالج علملری اولوب سن و سالی
 بمشيتش اولد بغي حالده وفات ايلديکي اکلاشيلمشدر
 (اخشيد) ابله برادری (ناصر الدين) ميانده بر نوع سفارت
 و مخالفت نحدث و جريان ايمی اوزرينه ناصر الدين اخشیده بويطه بر
 قطعه بازوب کوندر مشدر

﴿ قطعه ﴾

(لست اجفو وان جفوت قسا اترك * حقاً على في كل حال)
 (انما انت والد ولاب الجـ * في مجازي بالصبر والاحسان)
 (ديگر قطعه)

(وهبت لك العليا وقد كنت اهلهما . وقتت بيني وبين اخي فرق)
 (وما كان لي عنهما نكول وانما . تجاوزت عن حق قتم لك الحق)
 (اما كنت نرض ان اكون مصلياً . اذا كنت ارضى ان يكون لك السبق)

ضيف الدولة لك ارناها لند نصكره . ممالك و بلادنه ابو علي « ابو المعالي »
 سعد الدولة الشريف « ارنا مالك و منصرف اولمشدر

اوج بوز اللى بدي تاريخته حصده بولتان (ابى المعالى) ايله
 (ابو الفارس الخارث ابن ابى العلى معه ابن حمدان قتل اولندقلرندن
 قيه ارسنده بر منافرت واقع اولدى چونكه ابو الفارس ابو المعالينك
 اوزطاييسى ابدى انى طلب ايدرك اوزريته عسكرسوق وارصال ايلوب
 او العلابى قتل ابلدبلر ابو العلابى مقدماروم اسراسيله برابر ذرت سنه
 قدر (قسطنطينيه) ينى (استانبول) ده ارام واقامت ايتش اولدندن
 اوراده بولتان والدهسى بورادن قتل واهدام اولدبى خبرينى آلدبى
 انده كمال درجه تاؤرغن جنج و فزعه باشلايوب شدندن طولابى ايكى
 كوزليني ابوب چيقارمشدر

شعر

(و علمنى الصدم من بعد . عن النوم مصرعه فى صدم)
 (فسيقالها اذ موت شخصه . وبعد الها حيث فيها اتبعده)

اوج بوز اللى سكر سنه سنده (سيف الدوله) نك كوله سى (قرعويه)
 حاب ولايتنى ايتيلا ايدوب فقط استا دينك اوغلى ابا المعالى بونى اورادن
 چيقاروب مياقار قنده بولتان والدهسى ياشه كوندرمشدر

اوج بوز اللى طقه قوز تاريخته ابو نعلب فوصل شهرينى تحت
 محاصره ايه اوب حوران الذين محاربه ايدلبرك امان ايله اخذ وضبط و تعيين
 ايلديكى برقه سى فوصله اعاده و (قرعويه) دخى ايتديسى بولتان
 ابو المعالى ايله مصالحه ايلدى
 اوج بوز الشمس برسنه سنده « الجزيره » و « اورفه » و « نصيبين » طرفلرته

روم را بیلوب اوزارده اهل اسلام ایله قتل و جندله و تهب اشیا و اموال
 مبادرت ایتمه اهل اسلام اوزارده بغداد، خرمین و مواعرات ایله کده له
 بغداد، عمومیت اوزره رفیق عظیمه و اختیالات و خیمه ظهور ایله هی
 مختیار ضارب القبل و الهار ولدانند نفسانی سنه منهنک اوله رقی و انکنار
 اولدیغندن اهل اسلامه رومرله غزایله جنگنی و عدو اقرار و ترتیب صفوف
 اجناد و احضار لوازم سفر و جهاد ایچون «مطیع خلیفه» دن مال کثیر
 و نقد و فیر اعطاسنی عرض و رجا و اصرار بیلوب لکن «مطیع خلیفه» ده
 بغدادده نامه خطبه اوقتمنی شرف و مزیندن غیر برشی قالدیغندن
 و نفوذ و نفودی مفتود حکمنده قالدیغندن زیاده سیه له خوف و اندیشه به
 دوشه رک و اموال موجود سندن بعض اقشه نفیسه بی بیع و فروخت ایله رک
 اتان حاصله سی اولان در تبوزیک درهمی مختیاره ارسال ایلدی و مختیار
 اشبو نفوذ و فیره بی ازمان ایچنده منافع ذاتیه و مصالح شخصییه سنه مهصره
 صرف و تلف اتمه ی

اوچ بوز تمش بر تاریخنده (عضد الدوله) ناصر الدوله نیک قیزی
 دو به ارکاب ایتمه رک بغدادک ز قائلرنده بر طاق اهلب بشی به یه مغایر
 سوزل سو بله رک تشهر ایتمه رک او تاریخنده عضد الدوله ترک دغده
 کائنات اتمه رک

اوچ بوز تمش طقوز سنه سنه بهاء الدوله موصل و لایتنه عودت
 و خلقی دازه اطاعتنه و یوا منیه سنه وصول میسر اولوب اهالی موصل اولکی
 والی و لایتن طرد و اخراج برله (بهاء الدوله) موصلده ارام و اقامت
 و اجرای حکومت ایلدی

اوچ بوز سکسان تاریخنده (ابو داود) موصل و لایتنک زمام

اداره سنی دست ضبطنه الور که او تاریخده بنی حمدان کلیانقرض اولمشدر
 سنه مزبورده (باز) کردی ابو عبدالله ابن دوحثک که بنی مروانک
 طایبسیدر دیار بکر جابلرنده خیلی زمان محاربه لایتمش و وجود وجهه سی
 عظیم و غایت شجیع اولوب بنی الاقران اکنساب مزیت و رجحانیت
 ایش بر ذات ایدی او تاریخده (عضدالدوله ابن بویه) موصله مالک
 اولدیغی حالده کندوسی برابرنده بولنوب فقط (عضدالدوله) نک آنک
 قورقوسی کیتد کجه زیاده اشدیغی و بناء علیه موصلده کنده و سنی ابقا
 ایتیه جکنی و بروسيله ايله بورادن دفع و ازاله ایده جکنی درک و تیقن ایتسی
 اوزرینه (باز) موصلدن فرار ایدوب بونک فرار ایلدیگی خبری
 «عضدالدوله» نک قولاغنه و اصل اولد سيله دران تجریات لازمه
 اجرا سنه تشبث و ابتدار ایدیه ده (باز) ک شدت صولت و دهشتندن
 احتراز و اجتناب ایدیلرک طلبندن کف دست تجری ایدمش و کندوسی
 ینه (دیار بکر) اطرافنه کیدوب وقوه حربه و لوازمات ساریبی اکیال
 ایدرک اوراده قلمشدر

«عضدالدوله» نک و فاند نصکره (باز) بعض اصحاب و عون سيله
 اورادن قیام و حرکت ایدرک (نصبین) اوزرینه مستولی و آنچه (صمصام
 الدوله ابن بویه) ترتیب و تجهیز عساکر و اقیه ایدرک اورایه سوق
 و اعزام ایتسيله و قوعبولان محاربه ده (باز) ک غلبه ایده جکنی امرای
 عسکریه حسن و تقریر ایتیرله دفعه ثانیه ده امداد اوله رقی طاب اولتان
 عسکرک دروننده (باز) مقاومت ایدمه ایدرک مهزم و مغلوب اولمش و بو
 محاربه (باجلایا) نام موقعه و قوعبولمشدر
 اوچ بوز ایش اوچ سنه منده (باز) موصل و لایق دست ضبط

استیلا سینه آلب و بوراده محاربه ندارکات و لوازماتی تسکیر و مزداد
ایلیوب بغداد را اخذ و ضبطی و دیک اورادن فک رابطه ربطی مقصدیله
اورابه کیتیک متهی و حاضر ایکن « صمصام الدوله » مقابله و مدافعه
ایتک ایچون خیلی عسکر جمع و تحشید ایدرک « سعدالحاجب » رفاقتیله
صوق ایلبدی عسکرله وقوع جولان محاربه ده « باذ » مغلوب و مهزوم
اولغله اوچ وزیش درت تاریخنده « باذ » نکرار دیار بکر طرفه عزیمت و بر
کنارنده نصب خیمه آرام و اقامت ایلبدی

« صمصام الدوله » و زوی بولنان « سعدالدوله الحمدانی » دیار بکری
وعدایدرک و کندوسنه مقدار کافی عسکر کوندر مرک « باذ » ایله محاربه ایروب
برباد و پریشان ایتسی امر ایتمیله و وقوع جولان محاربه ده « باذ » غلبه
ایده مدیکدن و تقدر حرب ایتمه بنه غلبه ایده میه چکنی درک و اذنان
ایلبدیکندن حیه و خدعه ایله قتل و اعدامنه تشبث و قیام و نزدینه فدا ایلردن
بر شخصی مأمور و اعزام ایلوب شخص مرقوم ایلا بر تقریب ایله
خیمه سینه داخل اوله رق قوتی بازوسنه و یروب « باذ » کف فاسنه ظنیله
حواله ایلبدی سیف « باذ » ک ایاقزینه اصابت ایتمیله « باذ » اوبقوسمدن
ویاوب فغان و زار و شخص مرقوم اورادن فرار ایلبدی

« باذ » سیفک ایاقزینه کمال درجه تأثیرندن بر مدت جریحه دار
و دلگیر و عادتاً فراشه اسیر و بر حال تهلکه ده اولدیغی حالده بالندریج
باردلی التیام پذیر اولدی

بعده صمصام الدوله مصالحه قصدیله سعیدی سفارتله موصله اعزام
و تسیار و دیار بکر « باذ » النده و موصل ولایتی سعیدک ادار مستنده قالدق
شرطیله ماده صلح و مسالمت انعقاد و استقرار ایلبدی

اوج یوز یتش یدی سالنده شمشیر اجل موصود کردنه اصابت
ایدرك « سعد » ترك دغدغه حكومت موصل ابتدا كده « باذ » كعروق
واصابتده دماء حرز و طمعی غلیان ایدوب موصل ولایتك وكافه
بلاد ونواحی سائره سنك اخذ و ضبطی سوداسنه دوشدی و بومه صدینك
حصولی ضمنده گرندرمش اولدیغی « سكری » عرب عقیلك « تحت
اداره و قوماندنده بولنان عسکر له محاربه به مباشرت ایدوب نهایت مغلوب
و برادریده اوراده مقتول اولدی

گندوسنك بولندیغی جبلدن مملکته نازل اولسندن منع ایلدکلرندن
جبلده بولندیغی حالده بنی حمدان سلاله سندن و ناصر الدوله نك اولادندن
« ابوطاهر » ایله (حسین) موصل شهرنی استیلا و ضبط ایلدکلرندن (باذ) ك
ذاتاً غلیان ایتمکده بولنان خون و طمع و حرصی کسب اشتداد و جبلده
جمع لشکر اگراد و قوه موجوده حاضر دینی تکثیر و مزیداد و موءهل
اهالیسنك بعضلری طرفلرندن بازیلان مکتوبلرک مندر جائه رابطه رابطه
اعتقاد و موصلک جانب شرقیسنه اینه برك رکن اوتاه خیمام و حمدان
زاده لرندن ابوطاهر نه حسین امیر بنی عقیل طرفته عساکر امدادیه نك
ابعاث وارسالی ضمنده تسبیح پیام و احترام ایلدیلر

اشبو استمداد و استنصار خبرینک بیرونده امیر بن عقیل ابو طاهر له
حسیندن (جزیره) و (نصیبین) و (بلد) و نواحی سائره لرینی
طالب ایلمسی اوزرینه بولنرك طرفندن روی موافقت کوستر بولوب بو
شرطیله میانه لرنده عقد رشته اتفاق تام و ابو طاهر موصلده (باذ)
ایله محاربه به دوام نیلدی

ابو عبیدالله ابن حمدان امداد اوله رق وزیر اداره سنه مقدار کافی

عسکر و ریله ك موصل جانبته اعزام و تسبیار اولندی

(باز) خبری اولدیغی حانده (ابوعبیدالله) و الو ازواد) عساکر موجوده ریله خفياً دجله نهرینی مرور ابدرك (باز) ك بولندیغی موقع حربه تقرب ایلدکرینی (باز) کور مسیله و بونلره مقاومت ایدمه بیجکئی فهم وایشن ایشیه در حال جبل جانبته متوجها امله هنان اسب مرام و فرار و سوار اولدیغی اسبئی ایلدیکنه القار ایلدی ایلده خلقنده امداده کلان عساکر و قدامنده ذاتاً محارب بولنان عساکر ابو طاهر بيشوب و طرفینك عسکری بر برینه قاریشوب قتال و جدال کسب شدت ایدرك و چیلرك هر جیتی خون انساله بویانهرك حرب ایلدیکی ائنده (باز) میل ایلدیکی جهتن کیده میوب دیگر بر موقع نجات و سلامته طوغری نحویل خطاستقامت ایلدیکی آده هر نصلسه حیواندن دوشوب و درشدکئی همشیره زاده سی ابو علی ابن مروان کوروب و در عقب زدینه بشوب حیواننه ارکابی قصد و حرام ایلدی ایلده (باز) ك ارتق رکوبه عیدم الاقیدار اولدیغی اکلاش مسیله کندوسی اوراده کی جیلک دافنده اختفا اولدی و اوراده میانه مقبولینده قالدی

اوراق اطراف و جواری کشت و کنار ایلان عربلرك بهضیلری کندوسنه تصادفی ایلدکری آده (باز) ی قتل ایلدکری سر مقطوعی بنی حمدان حضورینه کنوردیلر و جسدینی حکومت قولانغی قپوسنه صلب و تعلق ایلدیلر بده خلقك کندوسی حقدنه بعض مرتبه دیک مودت و محبتی غلبان ایلدیکی دلاسه سیله اورادن ایلدی بلب غسل و تکفین و صلاتی به دالادا تدفین و انش بالاکش حرب و جدال بوسورتله

سکن اولندی

موصل اولكاسى بنى حمدانك يد اداره لرینه ابكى يوز طقسان اوج
سنه سنه كچوب اوج يوز سگسان سنه سنه منقرض او اوب بعده بنى
مسيدك دست اداره لرینه انتقال ايتشدر كه و ايامده « بنى مسيب » « و بنى
عقيل » حكومتى اطلاق اولندي

انفا بيان اولنديغى وجهله « ناصر الدوله » نك اوغلارى ابو ظاهر
وابو عبدالله ملكلر نك بر قسمنى ابو الذواد محمدان سيبه و بردك نصره
« باذ » ك مضر تدن قور تلديلر ايسه ده بعده ديار بكر مملكتنى استيلاطونه
دوشهرلك ديار بكر ده بنى مروان الكردى حكومتنى تشكيل ايليان ابو عليتك
اوزرينه هجوم ايتش اولدقلردن اهزام اخيرلردن صكره ابو عبدالله
اساردن قور سيلوب حلبه اقامت ايتش و ابو ظاهر موصيله كلور ايكن
ابو الذواد بولده كندوسنى طونديزوب قتل ايتدبرمشيدى

« ابو الذواد محمدان مسيب » ابو طاهرى اعدام ايتدك نصره موصلى
استيلا و اوراه « بنى مسيب » حكومتنى تشكيل ايتدى

ابو الذوادك موصل حكومتى « بهاء الدوله » طرفندن تصديق اولوب
موصله كوند ديكى نائى ابو على اسماعيل ايله ارلكده اداره حكومت
اولمى ميانه زنده جريان ايدان محاربات لقتضاسندن اولديغى حالده
ابو الذواد نائى كان لم ايكن عدايدك امور حكومتى يد استبداد ايله اداره
و بش التى سنه بو حال اوزره جريان ايتدى

اوج يوز سگسان التى تاريخده ابو الذواد ارتحال دار بقا ايلديكى
جهتله بونك قورنداشى « مقلد » يد استيلايه الموقار زوس سنه بولمى
ايسه ده « بنى عقيل » قبول ايتدكلردن « مقلد » ك بولترادى « على » بنى
سنه حكومته كچيرديلر مقلد موصله بولنان ديديره استمالت و برمكه
باشلا يوب ديديرى كندوبه ميل ايتدردى ديديرلر رئيسى ابو جعفر الحجاج

(علی) به طرفدار اولدیغی حالده دیلیلرک مقلده میل و حجاجه مخالفت
گوسترمکده اولدقلرندن حجاجک نفوذینه ضعف و قلبینه خوف طارض
اولدیغدن موصلده طوره میوب بغدادده بولنان «بهاءالدوله» مک یانه
عزیمت ایلدی

خطبه ایکینسک نامنه اوقتمق و «علی» چولده می بدویلردو «مقلد»
موصل مملکتنده بولنان مدیبره حکومت ایتک اوزره ملاکی یینلرنده شو
صورتله ایکی قسمه تقسیم ایلدیله بو حالده علی چوله و مقلد موصلده
کیدرک اجرای حکومته مبادرت ایتدیله

مقلد موصلدن سنوی اون بیک دینار «بهاءالدوله» به گوندز مک
اوزره بغداده کیمش اولان و اورادن عسکر الوب موصل طرفنه کیمکده
بولنان «نائب ابوعلی» ابله مصالحه به موفق اولدی و همده «بهاءالدوله»
واطه ضیله خایفدن بانشور «حسام الدوله» لقبی آلدی

«حسام الدوله» اوج بوز سکسان سکر سنه سنده قرنداشی علینک
وجودینک محو و ازالهی اسبابنک استحصالنه تشبث و ایتدار ایتدوب علی
موصلده و خانه می کندی اوینک یانده بولندیغدن هلی فوق العاده شرابی
ایچوب و مرغ عقلی باشندن اوچوب درین درین اویقوده اولدیغی حالده
مقلد دیواری دلوب ایچروبه دخول ایدرک علی فی قالدیروب حبسه القا ایتدی

مقلد بوندنصکره تصور ایلدیکی بعض مانعه لری دخی دفع و ازاله
ایدرک فراتده تسلط سوداسنه دوشدی ایتده اوج بوز طقسان بز
عنه سنده کیمه اوله می کندوسنی قتل و اعدام ایدرک ذیبا و ما فیها
سوداشندن خلاص ایلدی «محمد الدوله» فراوش ابن مقلد «باباسنک»
وقانده مقام اقتدارک احرازینه حاضرلندقدده عوجه سی «حسن» روی

مخالفت کو ستردیکتدن « بنی عقیل » مشایخی اره لرینی اصلاح و قراوشی مسند حکمداری به اجلاس ایتدیلر

اوج بوز طقسان ایکی تاریخده قراوش عسکر شو قیه مداینی محاصره ایتدیزوب بهاء الدوله نك نابی اوجعفر بر فرقه عسکریه بی سوق ایلدی ایسه ده بنی عقیل بنی مزید ابله برلشوب « باکرم » حوالیسندمه محاربه ایلدرك دیلیرلی مغلوب و منهزم ایلدیلر اوجعفر بتکرار براردو جمع و ترتیب ایدوب بنی عقیل و بنی مزید اوز لرینه کیهلرک « کوفه » نواچیسندمه یئلرنده شدتلی محاربه وقوعیه بنی عقیل و بنی مزید اوراده مغلوب و منهزم اولدقلرندن دیلیر عربلرک اردولرینی یغما و غارت ایلدیلر

اوج بوز طقسان بدی تاریخنده قرواشله ابوعلی بن شمال الخفاجی مبانه زنده بر خصومت پیدا و ظاهر اولدیغندن قراوش بر جمیته کوفه به کیدوب محاربه ایلدکلرنده قراوش مغلوب اولوب (انبار) فرار و ابوعلی فراوشنک کوفه ده بنی اصحابینی مصادره ابله اضرار ایلدی

درتوز بر تاریخنده (قراوش) (مصر) ملکی اولدبنی حاده (موصل) و (انبار) و (مداین) و (کوفه) قطعه لرینی و نواحی سائر سنی دست اداره و ضبطنه اوب ک اول اشبو خطبه بی تلاوت ایتدیرمشدر (خطبه)

الحمد لله الذي انجلمت بنوره غمرات الغضب وانهدت لعظمتهم ارکان النصب : واطلع بقدرته شمس الحق من المغرب) اشبو خطبه نك خير تلاوتی (بهاء الدین) طرفندن استماع اولتمسبله در حال قراوشله حرب وجدال وایقاع ضرب و قتال ایسنی آمر (عمیدالجیوش) جانبده بر مکتوب یازوب کوندرمسی اوزرینه (عمیدالجیوش) دران قیام و حرکت ایلدی ایسه قراوش) بیان اعتذارله بهدزین خطبه نك ائت ایتدیرمیه چکنی

اشعار و خطبه‌های عباسیه نامه تلاوت ایندیزه چکنی بیان و تذکار ایلدی
 بو « عمیدالجوش » « عضدالدوله » نیک زماننده « هرمن‌الهاجب‌ک
 استادی اوغلی ابو علیدر که « بهاء‌الدوله » بنهادک اصلاح احوالی و بعض
 ارباب فتنه و فسادک اعدامیله استکمال آسایش اهالی ایچون اورا نه کوندر مش
 و اوتار یخده ترک غائله بود و نالود ایش و بنه « فخر‌الملک ابو غالب » نصب
 و تعیین اولمش و در تیوز ابکی سنه سنده حلبده بولنان ال حمدان منقرض اولمشدر
 در تیوز اون بر سنه سنده « قراوش » ایله « غریب ابن معن » ییئلرنده
 محاربه و قوعبولوب « غریبه بغداد مسکری » « و نورالدوله دیلیس بن علی »
 معامنت ایلدکرندن قراوش منهزم اولغله خزائن و اموال موجوده سنی
 محاربلر یغما ایلدیله

در تیوز اوتوز سنه سنده « ظفرل » بکک برادری « ابراهیم نیال » ال
 ایران مالکندن بولنان « ری » شهرینه کلدیکنی « غز » استماع اتیمیله در و نته
 طارض اولان خوف و خشیندن طولابی دیار بکر و موصل قطعه لرینی قصد
 ایدرک جزیره ده بولنان « سلیمان ابن نصرالدوله ابن مروانه » ایلم شتاهرور
 ایدمجه به قنبر اوراده ارام و اقامت ایده چکنه دایر بر مکتوب یازار کوندر
 و کندوسیدخی متعاقباً اورا به وارر « سلیمان » طعام احضار ایدوب غزی
 دعوت و غزده دعوتنه اجابت ایدرک یا ننه تقرب ایلد کده اولجه ترب ایلدیکی
 تدابیرات سابقه سیله در حال « غز » ی طوندر و ب حبسه انقلا اتیمیله اصحاب
 و عون سنک هر بری بر طرفه عزیمت ایتدیله

موصل صاحبی بولنان « قراوش » بو وقعه یی استخبار ایدر ایتمز در حال
 اکزاد مسکرینی طوبیلابوب اورا به داخل اووب سلیمانک مسکریده ائله
 نعت ایلدیرک و « غز » مسکری دخی کایت اوزره تکرار اوراده اجتماع
 ایدرک و قوعبولان محاربه شدیدده خلی نفوس تلف اولدقدن مسکری عرب

عسکرینک اکثریسی « غز » ی اورادن الہرق کلوب نصیبین و سنجاری نہب
 وزارت ایلدوب موسم قیش اولتی ملابسہ سبہ عراق طرفہ متوجہ اورادن
 قیام و حرکت و دیار بگری دخی نہب ایتک اوزرہ اورایہ بالوصول (منصور
 بن سلیمان) ایلہ محاربه بہ بدأ و مباشرت ایلدوب فقط (منصور) کندوسنہ
 مال و اثیا ویردیکندن محاربه دن فراغت ومع مافیہ بعض محاربتی نہب
 وزارت و محل و ماوالینہ عزیزتہ مسارعت ایلدیلمو (قراوش) دخی
 موصلی شہزبنہ عودت ایلدی

(سلیمان بن نصر الدولہ) نک بعض عونہ سبیلہ انبالی (بر قعیدہ)
 نام موقعہ نازل اولد قلرندہ (قراوش) طرفندن اولجہ اورایہ گوندلمش
 وانلرک ورودلرندہ ہودت ایش اولان جاسوسک ویرمش اواندیغی معلومات
 صحیحہ بہ کورہ انلرک کمال مرعتلہ موصلہ متوجہماً حرکت ایتکسدہ
 اولد قلری اکلاشلمی اوزرینہ رجعت ایتلمی ایچون (قراوش) طرفندن
 گوندربلان اوچ بیک دیناری قبول ایتیب واون بشینک دینارک طلبندہ
 مصرانہ نابتقدم اولوب بونک احضار واعطاسی قابل اولہ مدینغی حالہ
 قتل و اعدام ایدہ جگنی اہالی بہ تبلیغ و تکلیف ایلدی وخیلیدن خبلی مملکتہ
 طوغری ایلروادی نہایت الامر (غز) موصل شہرینہ قریب بموقعہ
 نازل و مملکتک دست ضبطنہ السنہ فوق العادہ مائل اولسیلہ قراوش زندہ
 بولنان عسکر و اہالی ایلہ غزلرک اوزرلینہ هجوم ایدرک او کون صباحدن
 اخشامہ قدر شدتلی محاربه ایلدوب ایشام مقارقت و فرداسی کونی
 دلی الصباح بہ ذوقا و حربہ مباشرت ایلدوب لکن بو محاربه دہ قراوش
 مغلوب و ہنرمز او ایلہ درحال خانہ ہی باشکائہ بر قایق احضار ایدرک
 بر ندر خدمتکاریلہ دینار اکبافرا ایتدی

« غز » موصلہ کبروب قر او شک مالک اولدیغی کافه ذیقیمت اموال
 و اشیاغی و مواشی و حیواناتی هب و ضبط و مملکتک رشته اداره سنی کنده
 دست استقلالینه ربط ایله ی

قر او شک کنده نفسی او آتش مخاطره و مهملکه دن قورناروب راکب
 اولدیغی قابق ایله نهراً « انبار » نام مملکنه موصلت و اوراده اقامت ایلدی
 « انبار دن » ملک جلال الدوله چابنه برادمنی اعزام و وقوع بولان احوال
 ملات اشمالی حکایتله استرحام ایتسیله جلال الدوله کندوسنه امداد ایتک
 اوزره دران امرای عرب و اگر اددن بعض ذواتی معیت و رفاقته و بره رک
 « دیس ابن مزیدی » تعیین و ارسال ایلدی « غز » موصل ولایتده
 استقرار ایتسنه مبنی بکرمی بک دیناری اخذ ایتک اوزره اهالی موصله
 توزیع و تقسیم ایلدی ایسه ده اکثر یسنگ نقودی موجود اولدیغنه اموال
 و اراضیلرینک حجتلرینک بدل اوله رقی اعطاضنه مجبوریت کوستر دیلر
 و بوندن غیر ی درینک دیناری غزک بعض جماعت حصه سی اولتی اوزره
 موصل اهالیسندن « ابن فرغان » یانه ترک ایدوب بعض اساتده و دآره
 ادبک خار جنده حرکات و فحشیانده بولند قلرندن و حتی برخا توینده جرمه دار
 ایلد کلرندن « غز » ک اتباع و عونه سیله اهالی ارسنده بعض مرتبه مشاجره
 ظهور ایتکله « غز » ابن فرغانک صاجلرینی قطع ایتدیروب بونک مقطوع
 صاجلرینی و الدهت مزوره بوزندن جریان ایدن قانه بویاوب خلقتک عروق
 و اھصاب غیر تلرینی تحریک ایدر صورتده فریاد و فغان ایدرک از قه و اسواقده
 متمادی طولاشدیغی کورنر فرغانک یانه کیدرک و کمال شدت اوزره حرب
 وجداله اغاز ایلدیرک محاربه ارسنده « غز » ک ادملرندن فرار ایدوب
 خلاص اولان یدی نفر دن ماء اسنی قتل و اعدام ایلدیلر

ذکر اولنان بدی نوردن (منصور) (حصبا) نام موقعه واروب
 واوراده کندوسنه بدرجه به قدر جکی دوزن و پروب (کوکاشی)
 الهرق تکرار موصله هودت ایلدی

در بیوز او توز بش سنه سنده ورجب شریفک بکر میسنده منصور سل
 سیف ایدرک موصله بهض اهالی بی قتل و اعدام و اموال و اشبارینی بقما
 ایلدیرک اون ایکی کون قدر مملکتده اقامت و ارام ایتدی و قصور قلان
 اهالی منصورک حال و حرکتی تحسین و فوق العاده حرمت و اطاعت ایلوب
 کندوسنه النجا و طریقده بری بری اوزرنده بولنان مقتولر بعض
 ایلدیرندن حفره لر اچیلیرک جله صنی تدفین ایلدیلر

اولجه « خلیفه » نامنه خطبه تلاوت ایلدی معناد اولدیغی حالده بودفته
 « طغرل بک » نامنه خطبه او قتمسنه قرار ویردیلر

بولرک شوبنده لرده ارام و اقامت لری امتداد ایلدیکی جهته (جلال
 الدین ابن بویه) جریان ایدن و قوطانی حاری (نصرالدوله ابن مروانه)
 بزشکایتنامه یازوب دیوکه (بزم عبیدمزنک سزک بلاد کنی قصد ایلدیکی
 خبرینی ایورم حال بوکی ازلره مال بدل و اعطا ایلدیورسکن نفوذ و ثمن صاحبی
 اولدینگز دن کفارک قتالنده معاونت ایلدیلره مال و نفوذ و فیره ویر ایسکن
 دیمیسی اوزرنده بولردر حال وان طرفلرینه رحمت و اورالده غصب
 و فارت ایلدیلر

(طغرل) بک « جلال الدوله » ییازمش اولدیغی بر اعتدار نامه ده
 بو ترکمانلر بزم عبیدمزن و خدامن و تبعه صادقه من اولسوب دائماً امره
 امتثال و اطاعت ایلر ایلدی وقتاکه « ال محمود ابن سبکتگین » خطبه
 او قوتنه جسارت ایلدی بولرده داوه اطاعتدن چیقوب ایقاع انواع

فتہ و فسادہ میل وانہماک ایدرک کنیدی عسکر مزلہ بزی خرساندن
چیفار دیلر شیدی البجا ایوب صفو وغفران طلبندہ درلر سزہ لایق
وشایان اولان انلری منسوب اولدقلری سبجاقلربنہ کوندرمکدر

(انبار) دہ بولتان (قراوش) بوجہ عظیم عظیمیہ مقاومت
ایمک قولای بر شیبی اولدیغنی بیلدیکندن بنی عقیلک جہلہ سنی و دیس
بن مزید قبائلیک کافسنی بر برلربنہ جمع والحاق و ہمتہ پیوند انہماک
واتفاق ایلہ فوئلری غایت بیوک بر اردو گھبنتنی تشکیل ایلدیکی حالہ
(قراوش) قوماداسی تندہ اولہرق موصلدہ بولتان غزلک اوزرلربنہ
مہاجہ ایدرک اخذکار وانتقام ایمک وصولک درجہ بہ قدر فہا کارانہ
مخاربه ایلمک اوزرہ قیام و حرکت ایلدیلر

غزل بولرک حرکتلربنی خبر الدقلری اندہ اطراف وجوار دہ بولتان
قبیلہ لربنک جہلہ سنی طویلایوب و قراوش دخی بورایہ کلوب شہمر قومہ
شہر رمضان شریفک بکر مہجی کونی عظیم رخمار بہ و مقاتلہ بہ بہباشرت
اولہرق وقت ظہرہ قدر غزل غلبہ جالہ یار ایسہدہ بعدہ عربلرک
بوزو اولدقدن صکرہ دوزہ اوب دلیراہ و شجیہ مانہ غایت شدتلی مخاربه بہ تکراراً
مبادرت ایملربنہ غزل اگر جہ مقاومت ایمک و بولنرہ مغلوب اولدماق
ارزوسندہ بولندیلر ایسہدہ بر کرہ پای مقاومت و ثباتلربنہ تزلزل کلایکندن
و طلع مظفریت « قراوش » جہتہ توجہ ایلدیکندن عربلر غزلری بر صورتلہ
بوغازلیوب قیردیلر کہ جہلہ سنی مہواولمق درجہ سزہ کتیروب از بر مقدار
آجق سیف و سہام جلاد ناردن خلاص اولہ بیلدیلر

عربلرک قتل الماش اولدقلاری غزلک حفرلرہ اندقلری روس
وجنازہ لندہ بشقہ بک چوق روس مقطوعہ لربنی قابقرہ وضع ایدرک

بغداد جانبہ کو ندر دہاں ایسہدہ بغداددہ بولسان آراک بوندن خہ بردار
اولہرق رؤس مزورہی بولدن اخذ ایلہ دفن ایلدیلر
بوغزراک مملکنلری اولان (غز) دن چیقہلی آباق باصدقلمی بو قدر
مملک و بلداندہ غلبہ ایلہ شہرت و دہشتلری ہر طرفہ شایع اولدیغی حالہ
موصولہ قراوشک شو مظفریتی انظار عمومیہدہ یک بولکشان و مزینت آوب
غزراک موجود اصلیلرین سکرزہ بری فرار ایلہ بیلوب ماہ لری
اولدیلر

درتیوز اوتوز ایکی سنہ سنہدہ ملک العراق (ج۔ لال الدولہ) ایلہ
قراوش ارہ لاندہ بعض مرتبہ اختلاف و محاربہ ہحدث ایلہ ایسہدہ در حال
میانہ لندہ صلح قرارلشدی

درتیوز قرق اوچ تاریختدہ قراوش قرنداشی (زعیم الدولہ) ابو
کاملی قبض و حبس ایلوب موصل حکومتی دست ضبط و ادارہ سنہ
آلدی

سنہ مذکورہدہ (زعیم الدولہ ابو کامل) برادری حقنہ ارتکاب
غدر و ظلم ایلرک موصل حکومتی اغتصاب و برسنہ صکرہ دست اجل
کندوسنی تودیع زیر زاب ایتمکلمہ عم زادہ سی (قریش ابن بدران) قراوشی
مقامنہ اعادہ ایتمک طلب و ارزو سنہدہ بولندی ایسہدہ ارالزندہ ظہر رایدن
منازعہ دن طولانی قراوشینہ محبسہ اعادہ ایلدیلرک (قریش) موصولہ
حاکم اولدی

درتیوز قرق درت سنہ سنہدہ قراوش قلعہ جراحیہدہ محبوس اولدیغی
حالہ ترک دفعدخہ حیات ایتمکلمہ نفسی اورادن جلب اولنوب موصلک
جانب شرفیسنہدہ واقع (تل توبہ) دہ دفن اولندی

در روز قرق سگز سنه سنده سلجوقی (سلطان طغرل) ابله قریش
 یکنده اختلاف و وقوعه مبنی سلطان مشار الیه موصلی ضبط ابله قرنداشی
 ابراهیم نبالی اورایه والی تعیین ایلدی ایسه ده بعده قریشک عرض اطاعت
 و التماسی اوزرینه زیر اداره سنده بولنان . موصل . نصیبین . تکریت
 و انبار . و سارهبی قریشه اطاده ایلدی

در بنوزالی نارینخنده (طغرل) بک بغدادده ایکن برادر بر (ابراهیم)
 دأره اطاعتدن چیقوب و رادرینک عسکرینی کندوسی زیر اداره
 و قومانداسنه آلوب (همدانه) طوغری حرکت ایلدی ایسه ده بونک بو
 بولده حرکت ایلدی بکنی (طغرل) بک احتیجار ایتسه له در حال طوتد بروب
 قتل و اعدلم ایلدی

(طغرل) بک بغدادده اون اوج ماه اقامت ایدوب فقط بو مدت
 طرفنده خلیفه ابله بر کره کورشمک میسر اوله مدیقتدن (آل مروان) ک
 دعت اداره سنده بولنان « دیار بکر » طرفنه متوجهاً حرکتله اورایه
 بالوصول دیار بکر و نواحینسی ضبط و استیلا ایدرک و موصل و لایقنی برادری
 (ابراهیم) ره بک و نودیع ایلدی بک کندوسی بغدادده عودت و اوراده کبرای
 عسکر به و سایر اشرف بلدیله ابله الفت و انلر و (خلیفه) ابله کورشمک
 اوزره حضورینه چیغمهه صرف مساعی و غیرت ایلدی

بر کون خلیفه البسه فاخره خلافتی لابس و بر مقام طالیده مهیا بولنان
 مزبیر خلافته جالس اولدیغی و کبرا و اعیان و اشراف موجود اولدقلری
 خالد (طغرل بک) حضورینه داخل و قائم اولوب در حال رخسوده
 روی زمین عبودیت و تعظیم و بعده خلیفه بک دست مهابت بیوسننه
 جنبه سنی تکریم و تثلیث و صادر اولان امر و اشارتی اوزرینه اوده بر

كريمي احترام و رطابت اوز رنده قهود ايدرك متدرب ظهور لطف عجم اولدى
 خليفه كندوسنه خلعت و امرايه مخصوص علامت و اماره بنى و بر مكله
 زرفيع وقع و حيثيت اتسبله دفعه ثابده معامله لطفيه سنه متشكر ابوزبني
 برزه سوردى و خليفه نك دستى اوپدى

و اورادن قلوب مقام و ماواسنه هودت ايدوب خليفه الهى بيك
 ديتارى و قبيله اتر اكدن مسلح و سوارى اوله رق الهى نفر مملوكى و سائر
 اقشه نفيسه بنى تسيار و تقديم ابلدى

او تاريخده (قریش) بن بدران (ياسرى) ايله برابره بغداده داخل
 و اوراده خيلى مدافعه و محاربه ظاهر و حاصل اوله قد نصكره (منصوريه
 جامه عشر يفتنده) مستنصر العبيدى) نامه خطبه تلاوت و خليفه بنى بغداددن
 چيقاروب دارا خلافتى نهب و وزارت ايتدو ديلر كه اول زمان « طغرل بك
 برادرى (ابراهيم) ده (قریش) ايله متفقاً برابره ابلدى

بعده (طغرل بك) بنه بغداده هودت و (ياسرى) اورادن
 فراره سر مت ايتدى

قریش ابراهيم ايله اتفاق و اتحاد ايدرك و قهر شور و شرك و وفور
 اخلال آسايش بنى بشرك و وقوعنه باده و باعث اولميشنه نادم و پشيمان
 اولوب بيان اعتذار و كندوسنه امنيت كامله حاصل اولوق اوزره بعض
 خيام و الات و ادوات حربيه بنى اعطا و تسيار و بالذات خليفه ايله طغرل
 بك يانه كيهوب حاجب كى قپوستنده طوردى و استرنگ عناننى
 التده طوندى بو رالى عسكر يتشوب (ياسرى) قتل و اعدام ايلدیلر
 (طغرل) انك سر مقطوعنى خليفه نك حضورينه ارسال و تقديم و خليفه ده
 انى مناسب بر محبه تعلق ايدوب اموال و اشيا سنى و اولاد و نسا سنى اخذ

وضبط ابتدايل

در تيوز اللي اوج سالنده (قريش ابن بدران) دخي نصيدين نام
مملكتده وفات ابتكاه برينه اوغلي شرف الدوله ابوالمكارم استقرار
(ملك الرحيم) دخي ارنهال دار قرار ابلدي

در تيوز اللي بش سنه سنده طغرل بك دخي تركه فائله ابن وآن ابلدي بكندن
زمام حكومت برادر زاده سي (اب ارسلان بن داود ابن ميكايل
ابن هلمجوق) يدنه انتقال ابلدي

در تيوز اللي سكر سنه سنده (اب ارسلان) انباري قطع و تفریق
ابدرك موصل ابه برادر شرف الدوله بن قريشه بخش و اعطا ايتدي
چونكه « اب ارسلان » انك صباه سنده كسب امتياز و جسامت ابتشدر

در تيوز بتمش ابكي تاريخنده « اب ارسلان » قتل اولنديغي جهته
مقامه اوغلي « ملكشاه » قائم اولوب فقط كند و سيده مسلم بن قريش
اره سنده بر منافرت و مخالفت ظهور ره كلدي بكندن « فخر الدوله ابن جهيره »
منفقاً عسكر سوق ابدوب و قوجبولان محاربه ده « مسلم ابن قريش »
مغلوب و محرم اولسيه بتمش بلدي تاريخنده « اقسقر » موصل ولايتنه
مالك اولدي كه بوذات عماد الدين زنك كينك پدری اولوب قسيم الدوله
لقبيله ملقب اولمشدر

در تيوز بتمش سكر سنه سنده « فخر الدوله ابن جهير » ديار بكر
و ميافارقين و جزيره ابن عمري و سائر بلاد مروان متصور بن نصر
احمد بن مروان اخذ و ضبط ايمسيه ارتق دولت المروان منقرض
اولمشدر (فسبحان من لا يزول ملكه)

در نیوز بمش طقوز تاریخندہ (ملکشاه نوب ابن بن زنگی) بہ
 الب ارسالک دخترینی تزویج ابدوب حلب قطعہ سنی «آفسنقر» ک ادارہ سنہ
 تودیع و تسلیم ایلبہ رک کندومی بغدادہ ہودت و در تیوز سکسان بش سنہ سنہ
 ملکشاہ سرای بقایہ رحلت ایلدی

«تتش» سلطنتہ ہیرم افکاربلہ دبک حرص و طمعی اغلا و افسنقرلہ
 رابطہ اتحاد و اتفاق ربط و اعلا ابدوب غضباً و جبراً «تصیین»
 قطعہ سنی و موصل شہرینی استیلا و تسخیر و ابراہیم بن قریشی اسیر
 و موصلہ «علی بن مسلی» نائب نصب ایدرک ارسال و تسیر ایلدی

بعده «کربوفا» و برادری «طنطاش» موصل شہرینی تحت
 محاصرہ بہ الدقلری سرودہ «علی بن مسلم» موصلدن فرار و طقوز
 ماہ موصلی محاصرہ دہ قالدقدنصرکہ «کربوفا» بلا جمال و لاغوزا
 دست ضبطنہ الدقدن اوچ کون صکرہ «طنطاش» ی قتل و اعدام ایدرک
 ایصال دار بقا ایلدی (دوات بنی المقلد) النین موصل زائل و دولت
 ال حدان وادی انقراضہ و اصل اولدی

بیت

«ثم اتفقت تلك السنون واهلها»

«فكانهم ا و كانهم ا - لام»

در تیوز طقسان بش سنہ سنہ کربوفا ازربجانہ تابع (خوبہ) دہ
 ارتحال دار بقا ایلدیکی زمان بونک عاملی «حصین کیفایہ» و «موسی
 التہکانی» موصلہ مستولی اولدیلرکہ «سیف الدولہ جکرش» جزیرہ بن
 عمرہ مالک اولمشیدی

چکر مش موصل شہرینی قصہ دینت ایدرک کی۔ در ایکن بولسندہ
 نصیبین قطعہ منی ضبط واستیلا ایتسیہ موسیٰ الترمکلی «چکر مش» قتل
 ایچون موصلدن خروج ایتش اولدیغی حالده عساکر موجوده سی کندوسنه
 قدر ایلدیرک «چکر مش طرفنه میل وتبعیت ایلدکرندن «چکر مش»
 موصل شہرینی تحت محاصره به المسیلہ موسیٰ الترمکلی «حصن کیفا» بی
 اعطا ایدرک دیار بکرده بولنان «سقمان» جانندن استمداد واستنصار
 ایتسی اوزر به «سقمان» درخال مالک اولدیغی قسوه عسکر به منی
 استحباب وموصله متوجہاً تکاپو وشتاب ایلد کده «چکر مش» موصلدن
 فرار ومحل اخره نقل وقرار ایوب وموسیٰ الترمکلی دخی کندوسنه
 ملاقات ایتک قصدیلہ موصلدن چیقوب کبدر ایکن کندی عسکری
 کندوسنه هجوم برله (کوانا) قریب سنده قتل ایلدیوب برتپہ اوزرینہ
 دفن ایلدیلر کہ الان ذکر اولتان تپہ به (تل موسی) تعبیر ایدرک
 (سقمان) اورادن (حصن کیفا) وچکر مش دخی موصلہ
 عودت ایوب چکر مش بوراسنی محاصره ایدرک صالحاً دست ضبط
 واداره سه المشدر

بشپوز سنہ سنده «جاولی محمد سلطان» چکر مشک ید اداره سنده
 موصل واعمالنی قطع ایتسیلہ چکر مش انکله مقاتله ومدافعه قصہ دیلہ
 عساکر موجوده منی آوب و«محفه» نام موقعه قدر کیدوب اوراده
 وقوعبولان حرب وجدالده کندوسنه فالجعلتی عارض وطارنی ولشکری
 بالطبع مغلوب ومنهزم وچکر مش امیر اولدی «جاولی» اورادن سرعتله
 حرکت ایدرک بالوصول موصل شہرینی تحت محاصره به المسی اوزرینہ
 «چکر مش» زاده زنگی اون بریاشنده اولدیغی حالده موصل اھالیسنی
 آوب مقاومت ومدافعه به اقدام وضررت ایتکده وجاولی چکر مشی موصلک

اطرافندہ طولاشدیر مقدمہ و مملکتک جاوولی بہ تسلیم اولنسنی امر و اصرار
ایلیکده اولدیغی حالده التمش باشنده اوله رق چکر مش ترک دغمدغه
بود و نبود ایلیدی

حال حیانتده موصلک سورینی تعمیر و ترمیم و هر جهتتی اعداسنه
مقاومت اینک اوزره تقویه و تحکیم ایلیشدر

بعده سلجوقیاردن بلاد روم مالکی « قلیج ارسلان ابن سلیمان ابن
قتاش » موصلی ولایتک سید عونہ تسلیم ایلیرینی امر جاوولی به بر مکتوب
کونردی و « نصیبین نام موقعه قدر کلدی جاوولی بونک بو معامله
و حر کتارندن معلومات آلدیغی انده طارض اولان خوف و دشمنان
طولای موصلکن « رجبہ » به فرار ایلیدی

بشیوز بکر می بش سنه سی رجب شریفنده « قلیج ارسلان » موصل
شهرینی دست اداره و تسلیه آلوب اوغلی ملکشاہ اون بریاشنده اولدیغی
حالده پدری طرفندن نائب اوله رق استقرار و تسویه امور و مصالح
عباده ابتدار ایلیشدر

بو حال ملالات اشتمالک تأثیرات شدید سنه تحمل ایده مبه رک « جاوولی »
« حلب » امیری رضوان و سایر همعنان ایلہ ذی القعدہ تک بکر میسنده
(خاور) اوزرینه قیام و حر کتله اورایه وصولرندہ وقوعه گلان
مقاتله شدیدده (قلیج ارسلان عسکری منکسر و مهزم اولسبله)
(قلیج ارسلان) در حال کندوسنی (خاور) نهرینه القا ایلیدی و بر
قاچ کون صکره نعشی ظاهر اولغله (خاور) قریه لارندن (شماینه)
نام قزیه ده دفن اولندی
بعده (جاوولی) غوغاسز و جدالسز موصل شهرینی نکرار دست

اداره و ضبطتہ الدی و قلیج ارسلانک اوغلی ملکشاہ بالضرورہ کندوسنہ
الجمعا ابلدی

بشیوز بر سنہ سنندہ سلطان محمد مورود بن طنطاشی ایلہ خیلی
عساکری سوق و تسبار و موصلی تحت انحصارہ آسایلہ عساکر حر قومہ
و ہیئت حکومہ کاملا اورایہ کلہ زدن اول (جاول) رجبہ بہ فرار
و اورادن قرب اصغماندہ بولنان سلطان محمدک زدنہ کیدوب کندوسنہ
تابع اولدی

بشیوز بش سنہ سنندہ (سلطان محمد) موصل مالکی بولنان (مورود)
عساکر و فیرہ و اجناد عظیمہ و یرہ رک افرنج ایلہ محار بہ ایتک اوزرہ شامہ
متوجہا موصلدن متراحل ورہا الان ارفہ مسما در نام محلہ نازل اولوب
فقط اورایہ مالک اولہ مدقلرہن و (حلب) شہرینہ و اصل اولدقلرندہ
مالک « حاب » رضوان دخی مملکتک قبولرینی بولنرک اوزرلرینہ سد و بند
ایدرک بولنر ایچری کیرہ مدکلرندن اورادہ (معرہ) بہ کیدرک ینلرندہ
افتراق حاصل اولمش و چونکہ غرضلرینہ نائل اولہ مامشاردر

بشیوز بدی تاریخندہ جنود منصورہ اسلامیہ اجتماع ایدوب • موصل
و سنجارہ و دمشق شام • ملکلری و سایر ارزو ایلدکلری برابر اولدقلری
حالدہ دمشق شام و نواحیسنندن بولنان اهل صلیب اوزرلرینہ قیام حرکت
و بر ہیئت عظیمہ اورایہ وصلت ابتد کدہ واقع اولان محاربات شدیدہ بہ
لشکر اعدا مقاومت ایدہ میہرک مہزم و پریشان اوللری اوزرینہ (قدس
شریف) و نواحیسی ہیئت عسکریہ اسلامیہ طرفلرندن ضبط و تسخیر
اولندی کندک (طبریہ) فریندہ و شہر محرم الحرامک اوچجہی کونندہ
واقع اولان محاربتہ دلیرانہ دہ لشکر اعدا مہزم و پریشان اوللریلہ عساکر

اسلامیه مظفر و منصور و اوادقلری حالده (دمشق شامه) داخل و بوراده
دخی مقصودلرینه نائل اولدیلر

(مودود) ایله شام صاحبی (طفتکین) شهر ربیع الاولده صلوة
جمعه یی بعد الادا جامع شریفک حولیسنده یورورلر ایکن (باطن بقتة
اوزرلرینه هجوم ایدرک آئنده بولنان خنجری ایله مودودی قنا بر حالده
جرح ایلدی و متعاقباً کندوسیده قتل اولندی (مودود) اوراده بولنان
(طفتکین) خانه سنه کیروب صائم اولدیغدن افطار ایتمسی کندولرینه ابرام
واصرار ایدلمش ایسه ده افطار ایتمه رک یوم مذکورده صائم اولدیغی
حالده ترک جامه حیات و امانتی تسلیم مبدع کائنات ایلدیکندن نفس هایلری
اولا (شیخ دقاق) قدس روحه الخلاق و به شریفه لرینه دفن و تودیع
اولنوب بعده اورادن چیقاریلوب و بغداده نقل اولنوب ثانیاً اوراده
(امام اعظم ابی حنیفه) رحمه الله حضر تلری جوارینه دفن و تسلیم
ایدلمش و بعده اوراننده اخراج ایدیله رک ثانیاً اصفهانه نقل اولنوب اوراده
نواری خاک عطرناک اولمشدر

کندولری غایتله هاقل و بر صورت فوق العاده ده متصف و عادل و طامل
وجود و سخاوتده فائق الاقران و الامائل بر ذات ملکخصائل اولدیغدن
(الشیخ عمر بن الوردی) قدس الله روحه حضر تلری ائک حقنده شو
قطعه غرابی نظم و انشاد بیور مشلدر

(قطعه)

(غزا و صلی صائماً و کافاً • و کمل الظاهر بالباطن)

(ثلث حشرات تملت به • یا اشرف المسکن و المساکن)

اشبوزکی تاریخیک مأخذلندن بولتان بر تاریخیک مؤلفی قطعہ مذکور منک
مصرع رابعندہ اولی و اعلی اولان (یا اشرف المسکن بالساکن) اولمقدیر
دیشدر

« اما بکان حکومتی) بشیوز سکن سنہ سنندہ اقسنقر البرستی موصل
ملکی بولتان مودودک بر تقریب ایلہ قتل و اعدام ایدرک مملکتک کنندی
ضبط دستہ کچیرلسنہ متوجہ اولوب مودودک امر او عسکری غزادہ
اولہ قتلندن مار دین مالکی اقسنقر اشبو امل و ارزو سنہ نائل اولمشدر
بشیوز طقوز سنہ سنندہ (محمد سلطان) موصل مملکتی اقسنقر البرستی
الذہن اخذ ایدوب دیگر بر کسبہ اعطا و توجیہ ایتش و « اقسنقر » ک
دست ادارہ سنندہ یالکز « رجبہ) قالمشدر

بشیوز اون بر سنہ سنندہ « محمد سلطان » ترک دغدغہ این و آن ایتسیلہ
کرسی خلافتہ اون درت یاشنی تجاوز ایدن اوغلی « محمود » قعود ایلدی
بشیوز اون ابکی سنہ سنندہ « آقسنقر البرستی » بر اموریت ایلہ بغدادہ
ارسال و بعدہ موصلدن عزل و انفصال ایلدی

بشیوز اون بش سنہ سنندہ ذکر اولتان « آقسنقر » موصل و سنچار
والجزیرہ و نواحینہ نصب و تعیین اولنہرق ندابیر امور ممالکہ صرف
مساحی و اشتغال ایتکدہ ابکن علاوہ مأموریت اولوق اوزرہ ککندوسنہ
(واسط) و نوا حبسی اعطا اولنوب توسیع دوائر مناصب و ترفیع درجات
مراتب ایلدی

بشیوز بکرمی سنہ سنندہ « آقسنقر برستی) جمعہ کونی ادای صلوة
انسانندہ (بطنیہ) فدا ایلرندن برینسک خجریلہ شہید اولدیغی اندہ بر
قاج شخص شخص ایدرک شخص قاتلی قتل و اعدام ایلدیلر بعدہ بر سنہ

قدر اوغلی « عزالدین مسعود » موصل ولایتی والی بنکندہ بوانوب بشیوز
بکرمی بر تاریخہ بودہ وفات اینکله افسنقرک دیکر اوغلی « عمادالدین زنکی »
موصل حکومتی دست اداره منہ آلدی

« افسنقر برستی » فی الاصل ترکیباً مملوکلرندن اولوب ثابت شجیع
و دیندار و ولایة اخیاردن عدالتله شهرت شمار بر ذات مکار مکار ایلدی

« عماد الدین زنکی » پدری زماننده (واسط) و بصره و البسی
اولوب پدری (افسنقر) وفات ایلد کدنصکره بغداد شجه لغنده اولدیغی
حالیله برادری (عزالدینک) وفاتی اوزرینده موصل ولایتی اعمال
مربوطه سیله برابر عهدہ سنه توجیه اوانندی موصل ولایتی اتابکک دست
استقلالارینده بونک زماننده کجیدی

بشیوز بکرمی بر سنه سی شهر رمضاننده (عماد الدین زنکی)

موصله و اصل اولوب داره امور حکومتہ مبادرت ایلدی (نصیر الدین) ی
قلعه دینداری و (صلاح الدین) ی امیر حاجب و (بهاء الدین) ی قاضی
القضات تعیین ایلدی . و موصل ولایتنه دأر ایشلرینی محور لابقنه وضع
ایلد کدنصکر جزیره ابن عمره کیدرک بمالیک بر سقیه نک مخالفتلری
جهتیهلہ محاصره و محاربه ایدرک بالتضییق باندہ بی امان ایلہ (عمادالدین) ه
تسلیم ایلدی لر بده . نصیبین . سنچار . خابور . حران . طرفلرینده
کیدوب اورالرینی دخی دست ضبط و اداره سنه الدی بو تاریخده اورفه
وہ روج و بیبره جک و سائر بعض نواحی و قصباتی رؤسای افرنجیدن
(ژورسلین) یندن اخذ و ضبطنه اهتمام ایتکی (عمادالدین) تصور
ایتدی ایسه ده اوصرہ ده موفق اولمندی

(افسنقرک) ایام حیاتیته حلبده اقامه ایتش اولدیغی اوغلی (مسعود)

وفات ایلد کدنصر کره موصله کہدوب « حلبه قوبان » نامندہ بریسنی وبعده
 « قلع ابه » نامندہ بر دیگرینی متسلم نصب وتہمین ایشیدی « قلع ابه »
 حلبہہ مظالم شدیدہ ارتکاب ایتہ بکندن اہالی متفر اولہرق عمومآ بنی
 ارتقن حاکم اسبق « بدرالدین سلیمان بن عبد الجبار » اطاعت وسنہ
 مرقومہ شوانک ایلچی صالی کچھہسی بقعہ اہالی هجوم ایدرک « قلع ابه »
 ایلہ اتباعی محاصرہ ایتہ بلر . وحوادث و کیفیت اطرافہ ہکس ایتہ کدہ
 (منیج) صاحبی (حسان) و (بزاهہ) والیسی (حسن) اصلاح ذات
 الیقن ایچون حلبہ عزیزیت ایلد بلر لکن مصالحہ ممکن اولہمیوب (اورفہ)
 وانظامیہ بہ متصرف اولان « ژوسلین » افرنجی حلبی ضبطہ قیام ایلش
 اولدیغی حالہ اہالی اطراف شہری خندقلرہ محافظہ و مدافعہ ایتکدہ
 ایلدیر بو حال سنہ مذکورہ ذی الحجہ سنک نصفنہ قدر متمد اولہرق اول
 اشد « قرہ قوش حسن » موقہ حلب والیلکنہ بالتعین ییلریتک اصلاحی
 ضمتدہ « بدرالدولہ » ایلہ « قلع ابه » موصلہ حلب ایلدیرک اولری
 بولندی ایسدہ « قلع ابه » نک حلبہہ اقامہ ایلدیکی (ابن بدیع) اہالی
 طرفندن سرقصدہ مصادق اولہ جفنی اجتماع وجہر قلعه سنہ فرار
 ایشیدی

حلب جوارندہ فرنگر بوقاریشقلقدن بلاستفادہ مملکتی ضبطہ قیام
 ایتک اوزرہ اولدقلمی (عماد الدین) کسموعی اولدقدہ ابتدا حلب
 ایشلرینی بولنہ قومنی دیگر ایشارہ ترجیح و بناء علیہ . اورفہ . وسروج
 طرفلرندہ بر مدت امرار وقت وزمان ایدوب بعدہ حلب جانبہ عزیزتہ
 اوراسنی ضبط ایلدی

حفاظتہ سی (عماد الدینک) پدری طرفندن (امیر قرہخان)

توجیه اولنش اولدیغی حالده اوصروده حاکم شام (طفتکین) بدینه
انتقال ایتشیدی

بشوز بکرمی اوچ سنه سنده عماد الدین موصلدن برالشام طرفنه
کیدر ایکن فرات نهرینی عبور ایلد کدنصکره افرنجله واقع اولان غزا
وجهاننده « طفتکین » طرفندن طلب معاونت و مظاهرت ایتد کده
(طفتکین) اوغلی (سوئج) ی (جا) به کوندروب عماد الدین (سوئج)
قیدوبند ایدرک حبسه القا و اموال و اشیا و خیام کبی شیلری یغما
و انواع معاملات غیر لایقه غدریه بی اجرا ایلیوب (سوئج) ایله برابر
بولنان عسکری امرانی دخی حبس و توقیف ایلدیکدن اوارالق جا
بلده سی عسکر دن خالی و هرون شهرده یالکز اهالی قالدیفندن درا
کیدرک جایی دائره اطاعتنه آلدی و متعاقباً (حص) شهرینه دخی
کیروب اوراده حاکم بولنان (فرخان) ده جاب و حبس ایله حص شهرینک
کندوسنه تسلیم اولمشنی تکلیف ایلد کده « فرخان » روی مخالفت و سد
متین ممانعت کوستره مدیسه ده حصده کی اوغلی و عسکری موافقت ایتیه رک
مقاومت ایتکه ممانعت ایلد کزدن عماد الدین حصی ضبط و استیلا
ایلمکدن عاجز قالوب (سوئج) ایله سائر امرای محبوبینی استیجاب ایلدیه رک
موصل و لایتنه عودت ایلدی

بشوز بکرمی درت سنه سنده (عماد الدین) عسکرله حصن الاناربه
محرابه ایله اوراسنی ابادی افرنجدن اخذ و ضبط ایلد کدنصکره تخریب
ایتدی

بشوز بکرمی اتی سنه سنده خلیفه مسترشد ایله « عماد الدین » ارسنده
بر نوع مخالفت ظهور و حدوث ایلدیکدن « عماد الدین » حله

حکمدارم **دیش ابن صدقه** **بنی برابرا** **آوب** **عسکر** **له** **عزیمت** **و** **خلیفه** **عسکر** **له** **عباسیه** **به** **و** **عمادالدین** **مناریه** **به** **نزول** **ایلدیلر**
رجب **شریفک** **بکرمی** **برنجی** **کونی** **حصن** **البرامکه** **ده** **طرفینک**
بورور **له** **التقاوهد** **تلیجه** **جدال** **وغوغ** **وقوعیله** **عمادالدین** **خلیفه** **نک** **معبده**
بولتان **عسکرک** **صاغ** **جناحنه** **چار** **بوب** **مهرزم** **ایلدی** **ایسه** **ده** **خلیفه** **عسکرینک**
صول **جناحه** **کی** **بقیه** **سیله** **ابتدا** **دیصلک** **وبعد** **عمادالدین** **عسکرینه** **ضایعات**
وتلفات **کلیه** **ویردیر** **مکه** **موافق** **اولدی**

بشوز **بکرمی** **یدی** **سنه** **سنده** **مسترشد** **خلیفه** **ارزاق** **کثرت** **اوزره** **موجود**
اولدیغی **جهتله** **اوج** **ماه** **مدت** **مقداری** **تحت** **محاصره** **به** **آمش** **و** **عاقبت**
عمادالدین **سجاره** **فرار** **و** **خلیفه** **موصله** **قرار** **ایلمشدر**

بشوز **بکرمی** **سکن** **سنه** **سنده** **عمادالدین** **بلادا** **کراده** **عزیمتله** **(عقره)** **ینی**
و **حکاری** **قلعه** **سنی** **و** **(کواشی)** **دست** **و** **تسخیر** **به** **آمش** **و** **مسترشد**
خلیفه **ایله** **عقد** **رابطه** **صلح** **و** **مسالمت** **ایتمشدر**

بشوز **بکرمی** **طقوز** **سنه** **سنده** **طغرل** **بکک** **وفاتی** **وقوع** **بولدیغندن**
و **برادری** **(مسعود)** **طلب** **سلطنته** **بولدیغندن** **مسترشد** **خلیفه** **ایله** **ینلمرنده**
واقع **اولان** **منازعه** **عاقبت** **مباربه** **ینی** **انتاج** **ایتمکله** **وقوع** **بولان** **مباربه** **ده**
طالع **مظفریت** **(مسعود)** **جانبه** **توجه** **ایلدیکی** **جهتله** **خلیفه** **نک** **عسکر**
مقلوب **و** **پیشان** **و** **خلیفه** **نک** **دخی** **خون** **زندگانی** **و** **حیاتی** **روم** **زمینه**
ربزان **اولمسیله** **مقام** **خلافته** **اوغلی** **(راشد)** **اصعاد** **واقعا** **و** **در** **عقب**
اجرای **اصول** **بیعت** **عباد** **اولتمشدر**

بشوز **اونوز** **سنه** **سنده** **(راشد** **خلیفه)** **مقام** **خلافتدن** **اسقاط**
ایلدیکندن **اورادن** **عمادالدین** **ایله** **موصلا** **عزیمت** **ایلیوب** **و** **برینه** **عی** **(المقتنی**

بالله) خلیفہ اولوب کندوسنہ بیعت اولمغله مسعود بغدادہ داخل اولمسیلہ اورادہ راشد خلیفہ نیک خلعی حقنہ برعرض محضر ترتیب و موصل جانبہ ارسال و تسرب ایلوب وصولندہ موصل قاضی القضاتی طرفندن ذکر اولنان عرض محضر اوزرینہ حکیم ایبلہرک بشیوز اوتوز برسئہ سی رجب شریفدہ (المقتنی بالله) نامنہ خطبہ تلاوت و عماد الدینک وارداتی توفیر اولنہرق رعایت اولندی

بشیوز اوتوز ایکی تاریخندہ عماد الدین حص و حصن المجدل و ایناس قطع لرینی دست اداره سنہ المش و بشیوز اوچ سنہ سنہ موصل ولایتہ عودت ایلد کد نص کرہ شهر زورده مالک اولمشدر

بشیوز اوتوز بدی تاریخندہ عماد الدین جیش و قشیکی و اشب قلعه سنی اخذ ایلد کد نص کرہ سزایا تخریب ایدرک آکا لمل عمادیہ قلعه سنی بنا و انشا ایلمشدر کہ ذکر اولنان قلاع و مواعع زمان اوائلدہ اگر ادک اولدیغی حالده بو تاریخندہ عماد الدین مالک اولمشدر و حتی سعرد و خبران و دیار بکر جوارندی حصن ذی القرنینہ قدر ممالک و بلدانی صبط ایلمشدر بشیوز اوتوز طقوز سنہ سنہ (رها) بی و نهر فرات اوزرینہ بولنان مواقع و حصونی و جهت شرقہ سنہ واقع اولان بلاد و اماکنی سیف جلاوت و قهر بلہ طایفہ افریجین اخذ و ضبط و (بیرہ) بی محاصرہ ایدرک موصلہ کلشدر کہ کندوسنہ موصلدہ بی نائی بولنان نصیر الدینک قتل اولندیغی خبری واصل اولمشدر بناء علیہ یانہ بولنان سلجوقیہ دن (بارسلان) بن محمد عماد الدین زنی موجود اولدیغی حالده (اشبو بلدهرک جله سی بارسلانک دست اداره سنہ در بندہ) (انابکیم) دیمی اوزرینہ کندوسنہ انابک قسیمی اولمشدر کہ (انابک) اولجہ موصلدہ

زنکینک نائی ایکن بارسلانک خدمتندہ قائم ومدام اولور ایلدی زنکینک
ستاداره و ضبطندہ بولنان بلدزہ نصب دیدہ حرص و طمع اولندیخی
دہتلہ نائب زنکینک قتلی وقوعبولوب دولتک کبراسی کندوسنی یعنی
ایکی طوندقلرندن زنگی سر بعا موصله عودت ایتشد

عماد الدین زنگی موصله عودت ایلد کندن نصکره اهل (بیرہ)
کرار اورایہ عودتندن قورقدقلرندن (بیرہ) بی (مار دین) صاحبہ
لمیم ایشلدر

بشوز فرق برسنہ سنہ (عماد الدین) علی بن سالم بن مالک
بن مدران بن المقلد (النده بولنان واندن ماعدا اللزندی برشی قالمیان
جعبر « قلعه سکی محاصرہ ایلدی و عماد الدین زیادہ طمعندن شوابت
ریعی تلاوت ایدر ایلدی (ان هذا اخي له تسع وتسعون نعجة ولي
جة واحدة فقال اكفلنيها وعزني في الخطاب قال لقد ظلمك بسؤال
بتك الى نعاجه) عماد الدین زنگی به قلعه نك اخذ وضبطی مدتی برار
عسر اولوب امتداد ایلدی کندن « عماد الدین » جعبر قلعه نك صاحبہ بر
نیر کوندروب « یا علی سنی بنم الیمن شمدی کیم قورتاره جقدر »
داسنی سفر تبلیغ واقاده ایتسی اوزرینده صاحب جعبر « علی » ظاهرده
بیرہ متوجها و قیابا عماد الدین زنگی به خطابا « سنی دیا بکرده محاصرہ
ایدینک زمان مالکینک النده کیم قورتاردی ایسه بیدہ او قورتارر »
دکده الجی دها قلعه دن طیشاری چیقمه دن اول برسهم هلاهل آلود
وب امیر جعبر « علی » به اصابت ایلدی کی انده « علی » در حال اوراده
دی ارضه دوشر والچی انک شرندن خلاص اوله رق عماد الدین
بنده عودت ایدر لکن امیر هلینک سوبلدی سوزلرک تبلیغ و بیاندہ

اختیار کتم و سکونت ایلدی

او اراق مقتولک جماعتدن بزقاج کسه دفعة زنیکی اوزرینه هجوم ایدرک
انی دخی اوراده قتل و « رقه » ده دفن ایلدیلر. و در حال « نورالدین »
بن محمود عماد الدینک خاننی الوب و حلبه کیدوب مالک اولمشدر که اوزمان
سیف الدین غازی بن عماد الدین شهر زورده بو انوب بو خبر کند و سنه
واصل اولدوقده مملکتلریتک دست اداره سنندن زائل اولور قورقوسيله
بلا توقف موصله عودت و عسکریده برابر رجعت ایلدیلر

لکن قلمبنده جابگیر اولان خوف و اندیشه زوال ممالک کدکجه تعظم
و توسیع ایلدیکندن طولانی زیاده سيله مضطرب الحال و مشوش ایال اولدیفندن
الب ارسلانی طوندیروب موصلده حبس ایلدی و بو حالده • موصل •
و جزیره • و بلادا کراد « سیف الدین غازی » ید اداره و استقلالنده قالدی

بشپوز قرق درت تاریخنده سیف الدین غازی بن عماد الدین قرق
درت یاشنده اولدیغی و اوچ سنه بزماه اجرای حکومت ایلدیکی حالده
ارتحال دار بقا و (حسن نورالدین) نامنه بر مخدومنی ترک صحن
سرای فنا ایلدی و در حال شعشعه مهر دولت و حشمتی زوال و اقراض
سحابی ماوراسنده محو و نابود اولدی

بو سیف الدین غازی ازهر جهت اقران و امثالک سر بلند و ممتازی
و حسن صورت و سیرت و وجود و سخاوت و شجاعت اصحابندن اولوب هر
کون صباح و اقشام عسکرینه اطعام طعام و من کل الوجوه نواقص لرینک اکیال
و اتمامه و رفاة و راحت لرینک استحصاله بدل همت و اهتمام ایلر ایلدی و اک
اول سنجاغی باشنه الوب و بر طرفه سوقی اولنسان عسکرینک اور تاسنه
گیروب سواری و پیاده عسکريله برابر کیدن سیف الدین غازیدر

« سیف الدین » غازیٹک بزادری (قطب الدین) مودود موصلده مقیم وموجود اولدیغندن وزیر (جمال الدین) وامیر الجیوش (زین الدین) ایله اتفاق ایدرک بزادری غازیٹک بلادینی کندوسنه تملیک ایده جکرینه عین واهل بلاده اطاعت ایلیه جکرینی تأمین ایلشیر ایدی بعده مار دین امیری تیمور طاعت قیزی تیزوج ایلدی که هنوز موصلده داخل اولما مشیدی غازیٹک بزادری اوراده وفات ایلدی (و قطب الدین اولادینک والده لری بوخاوند ایدی

بشیروز الی سنه سنده (خلیفه) مقتنی بالله دقوق مملکتی تحت محاصره یه الدقه وصل جانبندن عسکریتشهرک ﴿ تکریت ﴾ دخی محاصره اولنور ایدده موجود عسکر ایله ظفریاب اوله مدیغندن بعده زین الدین اریلده بولنان قطب الدین نائینی طومتشدر که اوزمان سلیمان بن محمد ابن ملکشاه بغداده کدوب و (خلیفه) طوقدن کندوسنه عسکر ویریلوب بلاد جبهه مالک اولقی امل و قصدیله اولطرفه کوندرمش واوراده برادرینک اوغلی ﴿ سلطان محمود بن محمد بن ملکشاه منہزم ومغلوب ایلدیکندن شهرزوره اوغرا یوب موصل نائینی موصلده حبس وتوقیف ایتشیدی

وفتا که ﴿ محمد ابن محمود ﴾ بشیروز الی درت سنه سنده وفات ایلدی ﴿ سلطان ﴾ ایٹک اوزره عمی (سلیمان شاه بن محمدی طلب ایلدی

قطب الدین مودود بو یولده کی معامله وحرکتی تجویز وسلطنتیه سزاوار ولایق اولان لوازماته تجمیز ایلدیمرک وموصل عسکرینی (زین الدین علی) به ویرفک همدهان جانبیه بعث وارسال ایلدی اورا به وصولریده عساکر کتیره اوزر لیده کلوب محاربه به مباشرت اولندیغی

جهته اثنای حربده سلیمان قتل اولتمسیله درحال (ارسلان شاه ابن
طغرل بك ابن محمد ابن ملكشاه) همدانده شاه اولدی و بغداددن غیری
هربرده گندی نامه خطبه لر تلاوت اولندی

بشیروز اللی طغوز تاریخنده موصل ماکی بولنان «مودوه» ك
وزیری و ابوضور الاصبهانك اوغلی علیك اوغلی جمال الدین ابو
جعفر ارتمال «او بقا ایلوب لکن برادری» (شیرکوه ایوب) ابله حال
حیاته ایکن هر هانگیسی اول وفات ایدر ایسه بر حیات بولنان انك نشنی
مدینه منوره یه نقل ایده جکی حقنده ربط رابطه هم دو پیمان ایلش اولدیغندن
و حال حیاته اوراده بر رباطی انخاذا و احضار ایلدیکندن برادری
میانلرنده منعقد بولنان شو بولدی معاهده اوزرینه بعد وفاته یاننده
قرآن کریم تلاوت اولمق اوزره جمله قرآنی جمع و ترتیب ایدوب هر بر
بلاد و ممالکک صلات جنازه سنده حاضر بولمق ایچون خبرل کوندره رك
جماعت کثیره ایله (حله) «صلوة جنازه سی ادا اولندیغی ائنده بز
شاب مرتفع بر محله صعود و بونظم بلیغی انشاد و تلاوت ایدرك اسماع
مسامع عباد ایلدی

قطعه

سری نهشه فوق الرقاب و طالما
سری جوده فوق الرقاب و ناله
بم علی السوادى فتنى رماله
عليه و بانادی فتنى راماله
جمال الدین ابو جعفرک نهش غفران نقشنی احتفالات فوق العاده
ایله مدینه منوره نورها الله تعالی الی یوم الاخریه نقل ایدرك (روضه
مطهره و شبکه منوره) یه اون بش ذراع قرینده تواری خاک عطرنک
و مقارن مخاطب خطاب اولاک ایلدی

چونکه کندوسی کثیر الخیرات و عظیم الصدقات بر ذات کرم الصفات
 و عالی درجات اولدیغدن مدینه منوره اطرافنه بر صور جسم و دجه
 نهری اوزرینه برده جسر مستقیم و دهها نجه مساجد شریفه و خیرات
 و حسنات منیفه بنا و انشا و سخا و وجودنده خلاوت و موجودینک انفاق
 و ابدالنده لذت عظیمه مشاهده و تماشا ایشلردر (رحمة الله
 علیه رحمة واسعة)

بشیر التمش ابکی سنه سنده غازی بن حسان « نور الدین » عصیان
 ایشکله مالک اولدیغی « منج » دن قهرأ چیقاروب اوراسنی برادری
 قطب الدین بن حسانه بخش و اعطا ایلدی و صلاح الدین بوسفک اخذ
 و قبض ایلدیکی زمانه قدر انک دست اداره سنده قالدی

بشیر التمش درت سنه سنده نور الدین جعفر قلعه منی مدت مدیده
 تحت محاصره و مضابقیه الدقدنصره مالکی بولنان « شهاب الدین »
 بن علی بن مالک بن بدران « الدن اخذ و ضبط ایش و کندوسی دخی
 یاشنده اسیر قلمش و بعده نور الدینه بکرمی بیک دینار و بعض قریه زحلاوه
 ایدرک « سروج » بلده منی جعفر قلعه سنه عوضاً و برمسيله کندوسی
 اوراریه نازل اولمشدر

بشیر التمش بش سنه سنده (قطب الدین مودود بن زنگی) حای
 محرقه علته مبتلا اولوب اندن تخلیص کریان ایده میهرک قرق یاشنده
 اولدیغی حاده شهر ذی الحجده ارتحال دار بقا ایش و مدت حکومتی
 بکرمی برسنه دوام ایشدر

سیرت و صورتی اخلاق سنه ایله متصف و طاقل و ذرا تیلی بر ذات
 عالیسمات اولدیغدن دولت انک ترک ایلدیکی ملکینی اوغلی عماد الدین

الذین الوب برادری « سیف الدین خازی بن زکی » به اعطای منه صرف
 همت ایلدیکی اجلدن کندوسی اورادن کیدوب عبسی « نور الدین »
 ظاهر اولشدر

بشیوز التمش طقوز منه منده (نور الدین ابن زکی) دمشق شام
 قلعه منده ایکن دوچار اوله بی خناقدن خلاص اوله مبرق ارتحال
 دار عقبای ایشدر کندوسی اوزون بویلی واسمر اللون خنیف اللجیه
 وحسن الصورة بوذات طالی قدر اولوب حرمین شریفنده وبنده ومصرده
 نامه خطبه لر تلاوت اولنوب عبسیه نامه او قونان خطبه لر ابطال
 واصول روافضی کاملا قطع وپایمال ایلدی وداائم زهد و اتقا و هبادات
 جناب کبریا ایله مشغول و عدل و حقانیت ایله مالوف و مجبول و مذهب
 ابی حنیفه اوزره علم فقهده داخل مرتبه ارباب فحول ایدی کندولری
 بشیوز اون بر سنه منده زینت ارایی کهواره وجود و کرامات و ولایتی
 بین الانام متعارف و مشهور ایدی « ابوالحسن بن منیرک » حقه منده نظم
 وانشاد ایلدیکی قصیده سنندن برقطعه بلیغه بودر

(قطعه)

- (عفة الحق السن المدعینا • انت خیر الملوك دنیا و دنیا)
 (بسط الرزق فی الخلیفة کفا • ک فکلنا یدیک نلنی یمینا)
 (فید تقسم النواب عننا • وید تقسم الرضاب فینا)

بعده (شیرکوه) مصره کوندروب اورایه مالک اولدقدنصکره
 (دوات آل عبید) زائل (وصلاح الدین ابن ایوب) دست خارده
 و اقتدارینه واصل و خطبه دخی عباسیه نامه قرانت ایتک درجه سی حاصل
 اولدی خبلی مدرسه و دشهدل و عمارت و دمشق شامک سورینی بنا

وانشا واهل علم وکاله کف جود و سخاوتنی قح و کشاهه ایدرک انلره
عطاایی و فیره ابدال و اعطا واجنبی النیدن قلعه و حصارلری و ممالک
و بلده لری اخذ و احتیلا ایتشدر که بونک فضل و عنایاتی و خصائل و محسناتی
نیجه کتب مفصله ده درج و تذکار و بوراده اختصار اولمشدر

احسن مناقب شریفه و اکمل مراتب منیفه صندن بری روضه مطهره
و شبکه منوره نیک اطرافی خفیا خندق حفر ایدیلرک خیر الاجساد و الوجود
علیه و علی اله صلوات الله الود و دافندمن حضرت تارینک جسد مبارک لری
چیقاروب بلده لریته نقل ایتک املنده بولناک ابکی نفر اجنبی نبی محترم
صلی الله علیه و سلام افندمن حضرت تاربی عالم منامده کندولرینه احص
و اوراده بیورملری اوزرینه در عقب طونوب قتل و اعدام ایتشدر

بهاء الدین ملی حکایه ایدر کد زمان صبا و تمدن برو (صلاح الدین ایوب)
برابر یونوب حتی محاربه نیک برنده اسیر دوشد بکمز زمان بولده کبدر ایکن
کندولری هر نصلسه ارقدهه قالوب کوره مدیکمدن کبرویه دونوب
باقدمکه ارقدهه جار جهاته میل و التفات ایتکده اولدیغنی کورجه
(یا اور میسکن نه سببه منی التفات ایدر بورم) سؤال لریته (بیله میورم)
جوانینی و برد کده شو وجود مک بره دوشن ظل و سایه سنه عطف نظر
عبرت اینه که دنیایه نقدر مشاهد بر وظل طالب اولنلردن فرار ایلدیکی
مثلا و دنیا دخی کندوسنه طالب اولنلردن فرار و فرار ایدنلره تقرب
و فرار ایدر

« قطعه »

(مثل الدنيا التي تطالبها • مثل الظل الذي يمشي معك)

(انت لا تدري که ان رفته • فاذا ولت عنه تبسك)

گندوڑینک و فائد نص کرہ برینہ اوغنی (الملك الصالح اسماعیل) قائم
 اولوب عمری اون بریاشنه رسیده اوادیغی حالدہ پدینک دست اداره
 و حکمنده بولنان ممالک و بلادانک جملہ منده نامہ خطبہ تلاوت اولوب
 (صلاح الدین یوسف) مصرده ضرب اولنان سکہ دہ اسمنی یازدردی
 و امور مملکتی (شمس الدین محمد بن عبدالملاک تدبیر ورؤیت ادر ایدی
 بونک خبر موتی موصلده بولنان (سیف الدین) غازی یه واصل
 اولجہ موصلدن قیام و حرکت ایدرک (الجزیره) و نواحیسنی اخذ و مملکت
 ایلدی

عز الدین مسعود بن مودود ایلہ اوزرینہ عساکر وافیہ سوق وارصال
 ایلدیسه ده صکره مسعود بو صورتلہ کندوسنه معاونت ایلکدن روی
 مخالفت و امتناع کو سترمشدرکہ اوزمان (صلاح الدین ابن ایوب) سنجار
 اوزرینہ تحریک لوای حرب و سطوت ایشیدی و کندوسیده بالذات
 اوراده بولنمشیدی

(سنجار) صحرا سنده « حلب » عسکری ایلہ اجتماع ایلد کلری
 ائداده صلاح الدین ملاک صالحه بیابانہ دمشق شامک کندوسنه ترک و ابقاسنی
 با تحریرات طلب ایش ایلده بو خصوصاً جهره موافقت کو سترمد کلرندن
 بالضروره وقوعه بولان محاربه ده (موصل) (و حلب) عسکر لری مغلوب
 و منہزم اولدقلرندن اموال و اشیای موجوده لری اغتنام و جلب اوراده
 ملاک صالح نامہ خطبہ تلاوت اولنہرق سکہ دخی ضرب اولدی

بشیروز یش ابر تاریخنسده سیف الدین غازی ایلہ (حسن کیفا)
 و (مار دین) صاحباری ارملنده بر مغایرت افکار تحوٹ ایشی اوزرینہ
 واقع اولان محاربه شدیدده نصرت و مظفریت (صلاح الدین) طرفنه

متوجه اواسطه سیف الدین قازینک عسکری پریشان و مغزیم و اموال
 و اشبای موجوده لر بیغما و مقنم اولوب قازی مرعوباً موصله و اصل
 و صلاح الدین اولوقت نور الدینک کافه بلادینی ضبطه و استیلا ایشدر
 بشوز یتش التی سنه سنده سیف الدین قازی بن مودود مبتلا و گرفتار
 اولدیغی سل عملتندن نخلیص جان ابدیه مرک اوتوز یاشنده اولدیغی حالده
 ترک خائله بود و نبود ایش و اون سنه اجرای احکام حکومت و لایات
 و مالک ایشدر

کندوسی غایت عاقل و کامل و عقیف و عادل و غیور و فائق اقران
 و امائل بر ذات خوینجهائل اولوب ملکینی برادرسی (عز الدین بن مسعود)
 (الجزیره) بی اوغلی (سبج شاهه) بوصیه و اعطا ایلدی حال حیاتنده
 مدیر امور دولتی (مجاهد الدین) لقبیه ملقب بولنان (قیماز) ابدی

بشوز یتش بدی تاریخنده ملک الصالح اسماعیل بن نور الدین شهید
 قولج عتیه این طقوز یاشنده اولدیغی حالده ترک حیات ایش و امور
 دینده ملازم و عفت و حیلت دأره سنده مواظب و مداوم اولوب کندوسندن
 مقتضای حال شبابت و جوانی بولنان مکارهت حالتندن وفاتندن ظهوری
 مشاهده اولنماشدر (رحمت الله علیه)

بشوز یتش سکن سنه سنده (سلطان صلاح الدین بن ابوب) « مسعود » و
 « قیماز » رار بولندقلری حالده موصلی تحت محاصره و مضایقه به الرب فقط
 دون مملکته رجال کثیره و اسلحه و فیر موجود اولدیغندن و داخلندن
 طقوز عدد منجیق نصب و وضع ایدیلرک استعمال ایلدیکندن بویله شدتلی
 مدافعه و مقابله به مقاومت ابدیه مدیعی و اوبله پک سهولته مقصده نائل

اوله ميه جنی اكلاشیلدیغی جهمه له وحتی سلطان صلاح الدین قبایله كنده
قبوسندن وحصن کیفا صاحبی جسر قپوسی جابندن وکوکبودی باب
العماد اوزرندن نازل اولدقلمی . کیفیت محاصره خلی مدت امتداد ایلدیکی
حسبيله صلاح الدین طاجز بیو خصوصده موفق اوله ميه جنی ظاهر وبارز
اولدیغی اجلدن بوراسنی علی حاله ترك ایدرك سنجار اوزریه نازل و سالک
وسنجار له نصیبین قطعه لرینه مالک اولمشدر

بشیوز یتش طقوز سنه سنده موصلده بولتان (مسعود) مجاهد الدین
قیماز طرفندن طویلدی واورالق صلاح الدین حلب قطعه سنی دست استیلا
و اداره سنه آلدی و ذاتاً حلب امر اسنک ختلافات و مقابرات افکار لرندن طولابی
مشوش البال و مضطرب الحال بولتان عماد الدین زثنی به عوض اوله رق
سنجار و نصیبین و خابور و سروج و رقه قطعه لرینی ویردیکندن بغض سفله
کروهی یا بغاره ایدرك یا حار حلب مملکتی سنجار ایله صاندک) بوللوفریاد
وندالر ایلدیله بونک اوزریته عماد الدین زنکی صلاح الدین ایچون بر دعوت
عظیه ایدرایسه ده بیلرنده بولتان اسراره برادری واقف اولدیغندن
ووردیکی معلومات اوزرینه صلاح الدین زنکینک اشبو دعوتنه اجابتان
صرف نظر ایلدی

بشیوز سکسان سنه سنده خلیفه نك الجیلری موصله کلوب صلاح
الدین بن ابوب ابله عز الدین بن مسعودک میانلرنده فحوت و ظهور ایدن
مقاربت و مخالفتک بر طرف ایدالهرك صلح و صلاح اوزره بوللملری
کندولرینه تبلیغ ایلدیله ایسه ده خلیفه نك بو ایده می اوامر و تبلیغاتی نافذ
اوله مدی و بوللرکینلری اصلاح ایلدیله مدی

بشيوز سگسان بر سنه سنده دفعه ثانيه اوله رق صلاح الدين موصل
 ولايتي تحت محاصره به السيله مسعود موصلده ابقا ايدلك وبونك ضبط
 واستيلا سندن صرف نظر اولمق اوزره مساعده اعطاسي حقهده رجا
 واسترحام ايلك ايجون عز الدين بن مسعود والده صني وعيسى نور الدين
 بن محمودك قيزيني وبعض جمعيت نسواني حضور صلاح الدينه كوند رمش
 ايسده رجارى شايد قبول اوليه رق وبونك بو معامله و حر كنى تقبيح
 ايلدهرك نسواني رد وارجاع ايلدى

اوارالق (اخلاط) صاحبي بولنان شاه ارمنك وفاي خبري
 كندوسنه واصل اولسيه (اخلاط) طرفلرندان وقوه بولان استدعا
 وطلب اوزرينه ذكر اولنان مسعود ابن زنگي موصلدن رحلت و حصار
 اخلاطه وصلت ايلدى . بعده مسعوده « شهرزوري » وما وراي
 زابي اعطا ايدرك صلاح الدين نامنه خطبه اوقنوب وسكه ضرب
 اوانوب رغماً و غصباً ماده مصلحه رسیده حسن ختام اولدى

بشيوز سگسان طغوز سنه سنده صلاح الدين ارتحال دار بقا ايتسيه
 مسعود ابن زنگي بعض ملوك و ذى نفوذ ايله اتفاق و اتحاد ايلدهرك
 بلادك اخذ و ضبطي مقصديله عساكري بالاستصحاب سير و حر كنلري
 ائنده مسعوده طاري و عارض اولان اسهال اوزرينه عساكر موجوده سني
 برادري زنگي به ترك و توديع ايلدهرك كندوسني موصله رجعت و مجاهد
 الدين قيزيله ملاقات و صحبت ايدوب لكن عسكري اوغلي ارسلانه
 روي مخالفت وجهه مغارت كو سترديار . مسعودك دوچار اولديغي
 علتي كسب اشتداد ايتسيه شهر رمضان شريفك بكرمي بديجي كوني
 ارتحال دار بقا ايلدى كه صلاح الدينك ارتحالند نصكره التي ماه قدر بر

حیات اولمش وارن اوچ سنه قدر ایفای وظیفه حکومت ایشلردن
 بعد وفاته مجاهد الدین قیمازک رأی وتدبیرنه اجرای حکومت ایتک
 اوزره موصل ولایتنه اوغلی ارسلان بن مسعود مالک اولمشدر

بشیوز طقسان درت سنه سنده زنگی بن مودود بن عماد الدین
 سنجار . رقه خاور . دست اداره وضبطنده اولدیغی حالده ترک
 حیات مستعار ایلدی تواضع و علم و حلم وعدلی زیاده صیبه سور دائمی
 دائرة عدل وحقانیت داخلنده اجرای احکام ایدر برذات مکار مکار
 ایلدی . بعد وفاته مقامنه اوغلی قطب الدین محمد قائم وبو مملکتلره مالک
 اولوب فقط امور وخصوصات ممالکک تدابیری پدرینک مملوکی بولنان
 مجاهد الدین قیمازک دست لیاقت واقتمداربته اطاله وتفویض اولندی

سنه مذکورده (نور الدین ارسلان شاه بن مسعود) نصیبین
 قطعه سنی عمی زاده سی محمد بن زنگی لندن اخذ وضبط ایتسنه مبنی
 (عادل) ابله (محمد اره سنده مخالفت و مغایرت حاصل و بناء علیه (عادل)
 جزیره نازل ونور الدین ارسلان شاه نصیبین محمد تسلیم وتودیع ایدرک
 موصله داخل اولدی

التي نور بش سنه سنده (معز الدین سنجرشاه بن غازی بن مودود
 الجزیره دست اداه سنده اولدیغی حالده قتل اولندی . چونکه کندوسنی
 درجه نه ایده ظالم وغدار وقتال اولدیغی جهنمه محاربانده دست
 اداره سنه کچیره بیلدیکی اسرانیک وسائر اصحاب جنایانک حقلونده ترتیب
 مجازات شدید ایدرک غایت وحشیانه معاملة ایدر وظلم وتعدیسی اولقدر
 کثیر وشدید ایلدی که مظالم وتعدیاتی آناری عیال واولادینه ده تاثیر واصابت
 ایلر ایلدی حتی «محمود» و«مودود» ناملرنده ایکی نفر مخدومی قلعه ده

وغازی نامده دیگر مخدومنی ده هوام وحشراتک فوق العاده کثیر و زیادہ
 اولدیغی قایت مظلم و تاریک بوخانه ده حبس و توقیف ایلدوب برمدند نصکره
 گویا رقت و مرحمتی جالب ایتک و کندی سنی هوام مودیه مضربه دن خلاص
 ایتک مقصدیله (غازی) بر حیه بی طو توب سنک دل اولان پدرینه کوندردی
 ایسه ده بو حیه تک جالب رقت ایدر اولمامسی اوزرینه غازینک غم و قساوتی
 تزیل ایدرک بر حیه و خدعه ایله پدرینک خوننده لرندن (ساربه) نام
 جاربته نک خانه سنه فرار ایدوب مزبوره بعض اشعار عراقیه موثره و قودجه
 (غازی) اغلار ایکن پدری بردنره خانه سنه داخل اولسیله غازی
 در حال پدرینک ایاقلرینه قبانوب تضرع و استرحام ایلدیگی ائنده پدری
 اوانده کندوسنی قتل و اعدام ایلدکده خانه ده بولنان استادل غازینک
 اوزرینه طوبلانوب انلرده مقتولک قاتلی بولنان پدرینی قتل و اعدام ایلدیلر
 و عساکر موجوده سی دخی قلعه ده محبوس اولان اوغلی محمودی چیقاروب
 استخلاف ایتدیلر و خواننده و سازندهلر و سازن جاربته لک هر بری بر طرفه
 طاغلبیلر و محمود دخی برادری مودودی قتل ایدرک پدرینک بلاد
 متروکه سنده کسب استقلالیت ایلدی

التي يوز التي سنه سنده (عادل بن ابوب) سنجاره نازل و قطب الدين
 محمد بن زنگي اورانك حكمداري اولديغي حالده عسكري كمال متسانت
 و قوتله اجتماع الملر بنه مبنی هر نقدر اوراسنی تحت محاصره به الدی ایسه ده
 عادل مطلبه نائل اوله میدرق نورادین حرانه حازم و راحل و خابور و نصیبین
 قطع لرینی استیلا ایلدوب داخل اولمشدر

التي يوز يدي سنه سنده ملك موصل «نور الدين» ارسلان شاه دوچار
 و مبتلا اولديغي هاتك تاثير ايله مدت مديده اسير فراش او اب قایت

دست جلاد اجلادن تخلص رقبه حباتیه ایدمیدرک سنه مر قومه رجب
شریفک اچنیده ترک غائله دنیا ایشدر وموصلک زمام اداره سی اون
بدی سنه اون برماه دست اداره واقمدارنده قالمشدر

بونک مرض وعلنی اشتداد وامتداد ایلسنه مبنی موصلد درت ساعت
قدر بعد مسافه سی بولنان وجهت جنوبی سنده واقع اولوب (عین القیاره
و(جام العلیل) تعبیر اولنان قابلیجه به کیدرک استحمام ابلد کد نصکره
عودتده اثنای راهده ارتحال دار بقا ایشدر

کندوسی اسمر الون وحسن الوجه وغایت مهیب المنظر وامورنده
قلیل الصبر اولوب حال شیب وشینوخت کندولرینه کمال سرعته عارض
اولمش . وبعده وفاته ملاکنده اوغلی (ملک القاهر عز الدین مسعود بن
ارسلان شاه) اون یاشنده وعقلی باشنده اولدیغی حالده استقرار ومملکتک
امور وخصوصاً منت رؤیت وتدبیرنده پدرینک مملوک بولنان (بدرالدین
لؤلؤ) ابتدار ایشلردر

ذکر اولنان (ملک القاهر) دن کوچک (عمادالدین زنگی) نامنده
دیگر براوغلی دهها وار ایدی که اکا باباسی حال حیانتده موصل ولایتنه
تابع وایکی کون قدر بعدتی اولان (عفره وشوش) قتمه وقطعه لرینی
تملیک واعطا ایشدر

سنه مزبورده محمود بن قطب الدین (ملک اشرف) ک دایره اطاعت
واداره سندن خروج ایتسیله درحال « بدرالدین لؤلؤ » تلغری محاصره
ایدرک حرب وجدال اولقسزین امان ایله اخذ وضبط ایلدی بعده خالد
بن « ملک الاشرف » طرفنه سنجاری وبرهک واکا عوضاً رقبه بی المق
شرطیله اشرف ایله مصالحه وقوه بولدی . بو حالده « ملک الاشرف »

سجاری و محمود بن قطب الدين رقيه بنی الدمی . چونکه اورانک اخذ
وضبطته ملک العادل بر خلی زمان اشتغال ایلدی ایسه ده موفق
اوله مدیفندن اوراسنی سعی واقدام ابله « موسی المشیدی

بعده ملک الاشرف موصله داخل اولوب اربیل صاحبی بولنان
« مظفر الدین کوبکودی » و عمادیه و عقره و شوش صاحبی عماد الدین
زنکی بن ارسلان شاه ابله عقد مصالحه ایلدوب اورالینی کندومی
دست تسلیم و اداره سنه الدی . « بدر الدین لؤلؤ » طرفندن استیلا
اولنان و دست اداره وضبطنده بولنان عمادیه دن ما عدا قلاع اکرادی
« عماد الدین زنکی » به ویردی . « بدر الدین لؤلؤ » دخی نلعفری
ملک الاشرفه ترک و اعطا ایلدی بر صروده « رقه » قطعه سی محمود
بن قطب الدین الدین « ملک الکامل بن عادلک » اخذ و نزعتیه قدر
زائل اولدی بعده ملک الکامل رقبی محمودک دست اداره سنندن اخذ
وضبط و متعاقباً برادری عماد الدین قتل و اعدام ایلدی و صکره اورایه
ملک الاشرف بن موسی مالک و صاحب اولانی

عواقب البغی لها مصرع . تنزل السلطان عن عرشه
« اذا طغى الكبش بشحم الكلى . ادرج رأس الكبش فى كرشه

التي يوز بكرمى بر تاريخنده « اربیل » صاحبی مظفر عیسی المظفر
والمظفر ابله اتحاق و اتحاد ایدرک موصل ولایتی تحت محاصره به الدی
ایسه ده مقصدینه نائل و بوبلده کی مرامی حاصل اوله مدیفندن خائباً
رجعت ایلدیلر

التي يوز اتوز يد: سنه سننده « بدر الدین لؤلؤ » سجاری
محاصره و استیلا ایدرک ابوباردن بولنان « جواد بن بونس » ک دست

اداره سندن سنجاری اخذ و نزع و کندوسنی اورادن طرد و تبعه ایلدی که
 « ملک صالح ایوب دمشق شامی آلوب و طانه بی عوضاً و برمشیدی
 الی یوز سکن سنه سنه خوارزمیه طایفه سنک میانه برزبانه نار فساد
 واقع اولوب اهل حلب ایله وقوعبولان محاربات و مقاتلاته خوارزم
 لشکری مغلوب و منهنم اولماری اوزرینه « بدر الدین لؤلؤ » نصیبین
 قطعه سنه مالک اولمشدر که ملک الصالح اعطا ایلدیکی کوندنبرو خوارزمیلر
 النده قالمشیدی بده عساکر خوارزمیه . حلب و . رقه و . سروج
 و . رها . و راس العین . مملکت و قطعه لرینی ضبط و استیلا ایلدیگری
 مثلو حصص مالکی دخی . خابور . و حران قطعه لری اوزرینه بوریه رک
 عساکر خوارزمیه نهایت « عانه » قدر ایلرولیوب اوراده منهنم و پریشان
 اولدیلر

القی یوز الای سنه سنه تاتارملکی (هلاکو) بغدادی استیلا و ضبط
 ایلدی که خلیفه (المعتصم بالله) قتل ایلدیله اوراده اهل سنت ایله شیعیه
 ارسنه هر زمان آتش فتنه و فساد واقع اولمش و نیجه خلقک اموال و اتمعه
 حیاتیله ری بائمشدر

بو هلاکو خاک اون سنه مالک اولوب هلاکندن صکره اوغلی (ابقا) به
 ارثاً انتقال ایدن اون بش قطعه بلاد جسی دن و اقلیم عظیمه دن برنجیسی
 اقلیم خراساندر که انک کرسی اواسی (نیشابور) در ایله کجیسی بلاد جبال ایله
 مسمی اولان اقلیم عراق عجمدر که انک دخی کرسی اواسی (اصفهان) در
 و اوچنجیسی اقلیم عراق عربدر که انک مرکز اواسی (بغداد) در در دنجیسی اقلیم
 آذربایجاندر که انک کرسی اواسی (تبریز) در بشکنی اقلیم حورستان
 تستر در که مرکز اواسی (تشر) در التیمی اقلیم فارسدر که انک مرکز اواسی

« شیراز » در بدنجیسی اقلیم دیار بکر در کدنگ دخی مرکز اواسی « موصل »
در مرکز نجیسی اقلیم روم در کدنگ دخی کرسی لواسی « قونیه در » اقلیم
مذکورہ کی سائر مشہور اولیان ممالکدر

التي يوز سكران سنه سنه (تيمور بن هلاكو بن طلو بن جنكيز خان)
هلاكو ومنقرض اولمشدر كه آنگ هلاكي سبيله انوار كو كبا اهل اسلام اوزرينه
مستولى اولان ظلم مظالمى خداى مستعان تخفيف بيور مشدر بونك هلاكي
(جزيره ابن عمر) يعنى (جزر ده) انكسار بدن مكمودن يعنى تحسرس
وانكسارك تاثيريله وقوعه بولمشدر زبر اسمائيلر آنى كسرو حسرت واديلرينه
القا ايلشدر كه بوده آنگ كسرى اثرى ايدى يلى يوزاون التي تاريختدين
(خزيفدا) اسمى (خدايندا) محمد بن رعون بن (ايغا) بن هلاكو به
انتقال ايلدى

اشته (بدر الدين لؤلؤ) حضر نلرينك وفاتى بوتاريخه تصادف
يتمشدر كه بروج آى تفضيل و بيان اولنور

التي يوز اون طقوز سنه سنه (ملك القاهر) ترا لباس حياه فاخر
ايتسيله (بدر الدين لؤلؤ) و كالنى تبديل اصالت و اكتساب حال استقلاليت
و كندى ذاته (ملك الرحيم) لقبى ويرهرك تسويه امور مبادرت
واجراى دجله احكام حكومته مواظبت ايلشدر

(بدر الدين لؤلؤ) ملك الاشرافى بن ملك العادل ايله اتفاق و اتحاد
ايدرك برابر خيلى محاربات و مقاتلاته بوانوب نيجه بلاد و ممالكى دست
اداره و ضبطارينه المش و نيجه امور و مصالحده حسن موفقيت حاصل او اشسر
حتى اباكك سمرانى كليسا هدم و تخريب ايتش و اولجه منفردا و مستقلا
كرسى حكومت مملكتده بولنديغى ايامن ماعدا قرق اوچ سنه دن زياده

مشترکاً موصل ولایتده اقامت واجرای حکومت ایشدر

اوارلی شریکی بولنان ملک الاشرف ایله برابر بغداده کلان (هلاکو) اوزرینه کیتدکلرنده اوراده وقوع بولان محاربه شهیده ده ملک الاشرف مقولادار اخرته رحلت و کندوسی درحال موصله عودت ایلدی چوق زمان مرور اتمکسزین سنی سکسانی متجاوز اولدیغی حالده ارتحالدار بقا اتمسبله یرینه اوغلی (ملک الصالح زمام حکومتی دست اداره سنه آلدی و برادری علاءالدین دخی سنجبارک اداره سنی یداقته دارینه کچیردی واشبو وقوطای الی بوز الی تاریخنده ظهوره کلدی بدرالدین اولونک نفش مقرر نقش طایبری (نور الدین شهید) جامع شریفی قربنده واقع سادات کرام ذوی الاحترامدن (علی الاصغر) بن محمدک مرقد منور و مشهد مطهرنده تدفین اولمشدر موصلده خیلی آثار خیریه سی وارد (رحمة الله علیه)

قرق اوچ بو قدر سنه ظرفنده و (بدر الدین لؤلؤ) نک اداره سنده کمال عدل و حقانیت ایله حقوق عباد رب معبود محافظه و بر نهج شرع قویم فصل دعاوی ام اولنه رق من کل الوجوه بلاد و نواحیسی محارسه اولندیغندن اومدته موصل ولایتنه و حوالیسنه آفات سماویه و ارضیه اصابتله دوجار درکات و صدمات و فلاکت ونهده سیرازه مملکته طریان و تطریق اختلال ایله گرفتار انقلابات و ملات اولمشدر و تانارطایفه سنک ظهورینه قدر اسایش و رفاه حال ولایت برکال بولمشدر

بو تاریخده سنجبار صاحبی قطب الدین رحلت دار بقا اتمسبله اورابه اوغلی (عماد الدین شاهنشاه) برقاچ ماه مالک اولوب بعده محمود بقته هجوم ایدرک قتل و اعدام ایش و سنجبارک زمام حکومتی دست اداره سنه ایشدرکه سنجبار ملکرینک آخری اشبو عماد الدین شاهنشاهدر

(شعر)

(لو انصفوا انصفوا لكن بغوا فبغى • عليهم الدهر بلاقات والمحن)
 (واصبحوا ولسان الحال بنشدهم • هذا بذاك ولاعتب على الزمن)
 تاتارك بابالربك افعال وحرركات واقوال ومعاملاتي عدل وفضل
 وحقانيت اوزره اولديغي حالده كندولرى شهره عدالت وحقانيت
 واستقامتى ترك ايدرك مخالف ومغاير عدل وحقانيت اولان بوللره سلوك
 ايلدكلرندن ناشى دهر دخی بونارى بوصورتله منقرض وپريشان ايلدى
 (ولله عاقبة الامور)

(استيلاي تاتار)

وقتلى (بدر الدين لؤلؤ) نك خبر موتى تاتارلره واصل اولدى
 در عقب عسكري كلوب وسل سيفوق ظم وجور ايليبوب بغداده ايلدكلرى
 كبي بوراده دخی خلقى قتل واسيرو خلاق اموال واشيائى غصب وغازات
 وكتب ورسائل اسلاميه بى دجله نهرينه القا ايدرك ومهنرم وپريشان اولان
 بدر الدين لؤلؤ اولادنى دمشق الشامه كوندركه وصل ولاقتى ونهر
 فراتك جهت شريقيه سنده بولسان بلدى و (الجزيره • وحران
 • وسنجار • وناهقر) قطعارنى ايدى ضبط واداره لرينه ايلدكلر (وعائوا
 فى البلاد * واكثرها فيها الفساد) مدلولاتى اجرا ايلدكلر

بعده (شام) (و حلب) قطعه لر بنك دخی ضبطنى قصد و نيت
 ايلدوب ونهايت حلب قطعه سنى مستولى اولوب بر بازار كوفى بده
 ومباشرت اولان جنك رجبال ومجاربه وقتال ججهه كونه قدرامته اد

ایتمش و کندولرینه دخالت و الجسا ابدلردن غیری فرد افریده سیف
 و سنان ظلم و ستملردن و ایادی تعدیلردن جانی و مالی قورنارد مامش
 و اخصاصل قطعه عراقیہی خراب و پایمال و آتش مظالم و غدر لر بله طلمی
 سوزان و مشوش البال ایشلردر

التي يوز الي طقوز سنه سنه (بدر الدين لؤلؤ) اولادي « ملك
 الظاهر » مدینه مقاطعات كثيره و تعینات و فیرده نائل و مظهر اولشدر
 ایدی ایسده بو مقاطعاتله دخی رفاہ و راحتله تعیش ایدہ میہرک عهد
 قریبده کئیاً منقرض اولدیلر بوملك الظاهر پدرلی « بدر الدین
 لؤلؤ » نك اتباعندن ایدی « فسبحان من يجعل التابع متبوعاً والمتبوع
 تابعاً : ولا يكون لما اعطاه مانعاً »

یدی یوز بکر می سکن سنه سنه چکر که نك کثرت اوزره ظهور و تعمیم
 ایتمسندن و ایکی سنه علی التوالی یفورلرک وقت اوزماننده یاغما سندن
 و تانار طائفه سنک ظلم و جور لرینک بو حوالی به استیلا سیله دولترک تغیرات
 احوال لرینک تأثیر اتندن طولانی دیار بکر . و میافارقین . و موصل . و اربیل
 و هاردین و الجزیره قطعه لرنده او یله بر قحظ و غلا و او یله بر درد و بلا
 مستولی و ظاهر اولشدر در که بو حال دهشت اشتمال هر کسه اولاد لرینک
 بیعیله تدارک نان ایتمکه مجبوریت و یرمش و بدرجه به قدر بو حال بغداد
 قطعه سننده و قوعبو لشدر

یدی یوز التمش سنه سنه تیورلرک ظهور ایدرک بلاد و ممالک ماوراء
 النهره و هند و فارس قطعه عراقیہ به مالک اولمش و نیجه بیوک بیوک
 مملکله غلبه ایتمش و حتی بغداد قطعه سنی دخی خلیفه سی بولتان سلطان
 احمد ایلہ الشیخ او یس اداره سندن اخذ نزع و اوران موصله لایقنی

دخی كذلك اخذ وضبط ایلش و بورایه (حسین بك) نامندہ بر نائب
 ترك ایلوب کندوسی بلاد روم طرفہ متوجہاً قیام و حرکت ایلوب
 بونک بو حرکات باغیانہ سی بدی بور طقسان الی تاریخندہ وقوعبولشدر
 سکز بوز طقوز سنہ سنندہ ترکستان اہالیسنندن (اق قوینلی و) قرہ قوینلی
 قبیلہ سی ظهور ایشدر کہ بو طائفہ دن اک اول ظہور ایدن (قرہ یوسف بن
 قرہ محمد) ترک ایدر بو (قرہ یوسف) اذر بیجان • مار دین • رہا
 • دیار بکر • موصل • حیواس • ممکنک لرینی زیو اذارہ و حکمہ آلوب لکن
 سنہ مر قومہ دہ وفات ایشکلا برینہ اوغلی (قطلی بك) قائم اولوب ممالک
 مذکورہ تک زمام ادارہ لری برسنہ قدر یندنہ قالدقدنصکرہ سکز بوز اون
 سنہ سنندہ اودہ ترك عالم ایلدیکدن بلاد مذکورہ تک رشتہ ادارہ سنی (قرہ
 ایلول عثمان بك) دست ادارہ سنہ آلدی سکز بوز اون بزسنہ سنندہ قرہ
 قوینلی طائفہ سنندن مار دین صاحبی (بن ارتق) دولتی استیلا ایشندن
 طولابی (بن ارتق) دولتی اوتاریخندہ منقرض اولدی و مار دینی دخی
 قرہ ایلول عثمان بك ضبط ایلش اولدیغندن مار دین صاحبی (الصالح
 بن السعید الاسکندر بن محمد بن غازی بن ابلغازی بن ارتق) قہر آتک
 دغدغہ کاشات ایشدر

سکز بوز اون اوچ سنہ سنندہ قرہ ایلول عثمان بك ترك حیات مستعار
 ایلدیکی جہتلہ برینی و مالک اولدیغی ممالکی اوغلی (جزء) بك اخذ و تمام
 ایلدی

سکز بوز اوتوز الی سنہ سنندہ موصل و نواحیسنندہ یورطہ قدر
 طولویاغوب نیچہ مواشی و حیوانات و اشجار و مزروعات و نباتات ہلاک
 و تلف اولشدر

سکز یوز التمش درت سنہ سنہ بغداد ابلہ موصل ار سنہ برفته
 وفساد ظہور ایدرک ملکر میانہ واقع اولان اختلافات و اختلا لان
 طولانی نیچہ قضبات وقرانہب ویغما ایدیہرک اوارالق بغداد و موصل
 مالکی بولنان و زیادہ سیلہ غدار و ظالم اولان (جہانگیر بن علی بک)
 ترکانی وفات ایدیکنن اسایش ممالک عودت ایلدی

سکز یوز التمش سنہ سنہ جزیرہ بن عمرده طاعون علی ظہور
 ایدرک موصل و شہرزور و سادیہ و عقبرہ جہتلیتہ سرایت
 ایلدیکنن آنک نام راتباہ خلی نفوس ترک حیات مستعار ایلدیلر

سکز یوز التمش طقوز سنہ سنہ بر (طویل حسن بک) ظہور
 ایدرک اول موصل ولایتہ وحوالیسنہ مالک اولمشدر

سکز یوز التمش بش سنہ سنہ موصلدن جریان ایدن دجلہ نہری
 بز صورت فوق العادہ فیضان و طغیان ایلدیکنن کیدہرک و بغدادی
 احاطہ ایدرک غرق و نابود ایتک رادہ سنہ کتور مشہر

سکز یوز التمش التی سنہ سنہ (طویل حسن بک) امر اسلندن
 (یوسف) نام بر ذاتی موصل و دیار بکر و اذربجان عساکرینی زیرا
 ادارہ سنہ ویررک (توقاد) طرفنہ کسوندروب اوراہ و رودلرندہ
 توقاد فضاسنی تحت محاصرہیہ الہرق اخذ و ضبط ایلدی

سکز یوز سکسان اوچ سنہ سنہ اوزون حسن بک وفات ایتکلہ آنک
 یزینہ اخلاق ذمیہ اصحابندن بولنان اوغلی (خلیل) قائم اولوب
 پدربنک مالک اواردیغی بلاد و ممالک دست ادارہ سنہ انتقال ایلدی

سکز یوز سکسان سنہ سنہ ذکر اولنان (خلیل) متصف اولدیغی

سؤ حال و بد سیرت و بد فعلاندن طولانی پدرینک احمر اسندن برینک یدیله
قتل و اعدام ابدلش ویر سنه ایکی ماه انجق اجرای حکومت ایدیه بیلوب
بعده (شاه یعقوب البایندری) انک ترک ایلدیکی ممالک و بلدانک زمام
اداره سنی دست ضبطنه المشر .

سکز یوز سکسان بش سنه سننده (ملک الاشرف) فیتبای دیار بکر
اوزرینه سوق ایلدیکی عسکرلر اوراده بولنن « شاه یعقوبک » اشکری
ایله ملاقات و همان حرب و جداله مبادرت ایدرک اثنای محاربه ده نفوس
کثیره قتل و تلف اولدقدن صکره ملک الاشرف عسکری منهن ما عودت
اینگه مجبور اولمش و دیار بکرک اخذ و ضبطی میسر اوله ماه شاهر

سکز یوز طقسان الی سنه سننده « یعقوب شاه » وفات ایلدیکی جهته
آلک ترک ایش اولدیغی ممالک « رستم میرزا » نک ویر روایتسه کوره
مسح بکنک بد اداره سنه انتقال ایدوب بعده کندوسی خلع ایدیلهرک
برادری « علی » بک مالک اولدی

بعده بوده خلع اولنهرق ترک ایلدیکی . اذربجان . ماردین . رها
دیار بکر . موصل سیواس و لایتهرینک زمام حکومتی « رستم میرزا خان
بن مقصود بک بن طوبل حسن » نک دست اداره سنه انتقال ایدرک
مدت حکومت بش سنه قدر امتداد ایلدی

طهوز یوز قرق بر سنه سننده و جنتکان فردوس اشیان سلطان
سلیمان خان حضرت نریشک ایام سلطنتلرنده بغداد و موصل
و نواحیسی ملک محروسه آل عثمان خلد الله منکله الی انقراض
الدوران جمله سنه داخل و لاحق اولمش اولدیغی اکلانشاهر

طقوز يوز سگسان سنه سنده موصل ولايتنه . و تبريز . و آزر . بجان
 و اخلاط . قطعه زنده بر عظيم و شديد حرکت ارض وقوع بولشدر که
 بعض انيه و بيوت منهدم و خراب اولشدر

سنه مرقومه ده بر صورته کسوف واقع اولشدر که عالمک احوال
 روشن اشمالی بر شب ديچوره تحول ايدرک حتی روی اسمانه بوانان
 نجوم و کواکب ظاهر و نمايان اولوب ظهران ايتکده بوانان طيور يرله
 سقوط ايتش و اشبو کسوف وقت ظهر دن عصره قدر امتداد اوزره
 بوانوب جهانه خوف و دهشت و عقلايه وله و حيرت و برمشدر

طقوز يوز سگز سنه سنده موصل و حواليسنه وقت وزماننده
 يغمورک يغماسدن طولاي ظهور ايليان قحط و غلالتک دفع و ازاله سي
 ضمننده اهالی موصل اغنام و مواشي ساثريني الهرق اوچ کون متوالياً
 ايتدکری دعا عقبنده ادای صلوات و دعوات هنوز تمام اولمقسزبن
 قبله طرفندن ظهور ايدن سحاب مراحم ماب اطراف ممالک و بلدانی
 احاطه ايدرک قره اغزندن دو کيلور جسنه نزول ايدن يغمور مزروعات
 و مخلوقات و حواناتی احيا ايتشدر

« منهل لا اولياء » نام تاريخک صاحبي محمد امين بن خيرالله الخطيب
 العمري نك بيك سنه هجره سنه قدر موصل ولايتنه والی اولارک تراجم
 احوالرينه و اسملرينه کسب اضلاع و معلومات اولنه ميوب فقہ تاريخ
 مذکور دن صکره والی اولارک علی صورت الاختصار اسمی و تراجم
 احوالری بيان و تذکار اولنور . ديدبکنه نظراً سنه مذکور شهر
 ربیع الاولنده دولت عليه عثمانیه طرفندن حسين پاشا نامنده بر والی
 نصب و تعين اولنور لکن بونک احوالی کسب اشهار ايتمشدر

بیک اوچ سنہ سنہ وزبر روشن ندبیر و علم و فضل و عدالتہ شہر تکبر اولان
 (سنان باش) موصل ولایتہ والی نصب و تعیین ایداشدر کہ کندولری
 فوق العادہ مہرب و شجاع و عادل اولدیغندن جنتمکان سلطان سلیم
 خان حضر تلیک ایام سلطنتلرنده مصرہ والی نصب اولتوب و بعدہ
 قطعہ یمانیہ کہ ندر بلوب او حوالینک اختلافات عظیمہ سنی اصلاح برلہ
 اورادن غرب جہتہ تحریک لواء فتح و نصرت ایدرک (حلق الوادی)
 قلعه سنی و سایر نواح سنی فتح ایلوب عودت ایلسنہ مہنی طغوز یوز
 سکنان سکر سنہ سنہ عہدہ استیلا لرینہ وزار تعظما رتبہ جلیلہ سنی
 توجیہ بیورلمش و بعدہ جنتمکان سلطان مراد خان حضر تلی
 زمانندہ مقام صدارتدن عزیلہ امیر الحاج اولہرق شام ولایتی و الیکتہ
 نصب و ارسال و دفعہ ثانیہ عہدہ مقام صدارتی احراز و استحصال و بیک
 درت تاریخندہ دار بقایہ ارتحال ایشدر بو سنان پاشا مین قطعہ مہنی
 فتح ابدن سنان پاشا دکلدر

بیک اوتوز سنہ سنہ موصل ولایتی والیکلی موصل اشراقندن
 و درایت و ذکاوت اصحابندن (بکر پاشا بن یونس) عہدہ سنہ تقویض
 و احالہ بیور بلوب رجال دولت عالیہ زندہ وقع و حیثیت ذاتیہ سنی معلوم و درات
 و لیاقتنی مجزوم اولدیغنی جہتہ بر سنہ موصل والیکندہ بولندقد نصکرہ
 عزل ایدلہرک مناصب ولایات سارہبی دور ایش و بیک اوتوز بش
 سنہ سنہ بہ موصل ولایتی والیکتہ عودت ایشدر بو مدت ایچندہ
 اموال رعایاہ اطالہ دست ظلم و تعدی و خلاق عادتہ عقارات و اراضینک
 اخذ و ضبطنہ تصدی ایلوب فقط موصلک سورینی تعمیر ایلدیکی جہتہ
 کندوسنہ علاوہ ماموریت اولہرق مدینہ خربوتک اداره سنی دخی بدیتہ

تفویض و تسلیم ایدمش ایسه ده دانه عمری خرمن عامه رسیده ختمام
 اولدیغندن مرغ روحی آشیان وجودنده دانه چین تیش و حیات اوله میرب
 بیک قرق بش تاریخنده گلزار بقایه طوغری اجنجه جنبان پرواز اولمشدر
 در حال یرینه دیار بکرده بولنان امرای عسکر به دن محمد پاشا کوندر بلوب
 متعاقباً بیک قرق التی سنه سنده بکر پاشا زاده محمد پاشا والی نصب و تعیین
 ایدش ایسه ده بو قبیله عهد قریبه منقرض و نابید اولمشدر

بیک او توز ایکی سنه سنده موصولده بر پروت فوق العاده کسب
 اشداد ایشدر که دجله نهری نجه دایدرك اوزرنده انسان و حیوان هرور
 و عبور ایشدر در

بیک او توز ایکی سنه سنده بغداد امر استدن بکر صوباشی رایت افراز
 طغیان اولوب بغداد والیدی (یوسف) پاشای اعدام و بوسیله طاغیه
 وحشیه ایله اهراق دماء انام ای اوزرینه طرف دولت عایدن دیار بکر
 والیدی (حافظ احمد) پاشا عساکر کافیله بغداده تعیین و اعزام اولوب
 بونک او طرفه متوجهاً حرکت ایلدی بکنی بکر صوباشی استخبار ایتسیله
 در حال بغدادی که نوسنه ترک و اعطا و فقط نامه خطابه قرأله ضرب
 سکه ایده بکنی شاه عباسه و ح و اشعار ایش و متعاقباً حافظ احمد پاشا
 بغداده واصل اولمش ایسه ده صوباشی بغداد قیوزیتی سد و بند ایلدی بکنی
 اجدن حافظ احمد پاشا درون ماکه داخل اوله یوب خارج شهر دن
 تدابیر مقتضیه اجرا سنه بیادرت یرله بغدادی تحت محاصره به آلدی

او اراق بغدادده غایت شدنی بر قحط و غلا ظهور و انواع فسادات
 و بلا ظاهر اولدیغی اجلدن شاه عباس بغداده مواصت ایده مبه بکنی

و بوبایدہ کی مقصدک حاصل اولہ میہ جغنی اکلار

حافظ احمد پاشا بغدادک شاه عباسہ تسلیم اولنامہ سی و ادارسی
صوباشینک ید اقتدارندہ قلمسی مقتضای ارادہ سنیہ اولدیغنی بالواسطہ
صوباشی بہ تبایغ و بیان ایتمسبلہ صوباشی بوامر و ارادہ سنیہ بہ ممنوناً
انقیاد و اطاعت و بغدادک قیوزینی آجرب و احمد پاشا ایله کوریشوب
کدوسی اجرای حکومتہ مباشرت و احمد پاشا دخی دیار بکرہ عودت
ایلمی

بعده (شاه عباس) بغدادہ داخل اولوب بکر صوباشی بہ مقدا
بغدادک کدوسنہ تسلیمی حقندہ کی وعدینک ایفا و انجازینی تکلیف ایلمی
اوزرینہ بکر صوباشی اولکی وعدندن نکول ایلدیکنی و کدوسنک وزاری
سلطنت سنیہ دن بغداد والیسی اولدیغنی بیان ایلمی

بونک شو معاملہ سنہ (شاه عباس) فوق العادہ غضبناک و کمال حدت
و شدندن عواقب اموری عظیم الادراک اولوب و درحال بغدادی تحت
محاصره بہ آلوب اولقدر تضییق ایلمی کہ داخل مملکتہ محصور اولان
اهالی و علی العموم ادانی و اعالی ارزاقدن تہی و خالی اولدیغندن و دفع
علت جوع ایده بیلہ جک برشی بولہ مدقلرندن بالضرورہ کلب و دواب و انسان
و سایر میتہ و حیوان اترنینی اکل و تناولہ مجبور اولہرق بووجہلہ دفع
علت مدہشہ جوع ایتمکہ مباشرت ایلدیلر بو مضائقہ شدیدہ تأثیر ایله
ارتق اعدایہ مدافعه و مقاومتہ تاب و توانلری قلمدیغیندن بغدادک (شاه
عباسہ) تسلیم اولسنہ مجبور اولدیلر

(شاه عباس) درون مملکتہ کیرمسبلہ همان بکر صوباشی بی و برادری
علی اطای و بغداد قاضیسنی و نائبینی و الحاصل اہالیدن درتبدیک نفوسہ قریب

خلقی قتل و اعدام و افتنا و اوراده موضوع کتبخانه اعتبار اولان اهل سنت کتابلرینی دجله نهرینه القا (و امام اعظم) اقدمز حضرت تلمینک مرقد منور لرینی و (عبدالقادر) گیلانی قدس سره حضرت تلمینک تربته مطهره لرینی تخریب و امحا کبی بهض حرکات غیر لایقده و افعال فضیحه ده بولنوب (قاسم خان) نامده می وزیرینی عساکر کثیره و اجناد و فیره ایله بو طرفله کوندردی (قاسم خان) کرکوک سنجاغنی اخذ و ضبط ایلد کدن و موصل و لایتنه اطاله دست تعدی و موصل و الیمی بولنان چرکس (حسین پاشا) ایله محاربه به ایتدار و تصدی ایدرک بر مدت محاربه امتداد ایلد کدن صکره (حسین پاشا) ننگ سردیانت مقربینی قطع ایدرک شاه عباس جابنسه کوندروب کندوسی موصل و لایتنه ولی اولدی

بیده عمر بیلدن موصل جاه شریف بانیسی (موسی) ج-زیره به و برادری (مراد خان) دیگر برادر یله عمادیه به و سا اراها لینگ اکثر یسی بر طرفه هجرت ایلدیلر

(قاسم خان) موصلده اوچ سنه قدر ارام و اقامت و اجرای حکومت و حتی بوراده تزوج ایدرک استهلالیته عزم و نیت ایلدی

بیگ قرق سکر سنه سنده جنتمکان فردوس آشیان سلطان مراد خان رابع حضرت تلمینی الی بیگ سواری والی بیگ پیاده می جمعاً یوز بیگ اشکر غضنفر بیگری جمع و ترتیب ایدرک بغداد ولایت جلیله سنک فتح و استرداد می صمیمنده در سعادتدن تحریک لوای ظفر احتوای عثمانی وزجات سفریه می تحمل بازوی اقتدار له قطع مراحل وطی منازل ایدرک دیار بکر ولایت جلیله می جوارنده رکن خیمام شوکت افشانی بیور دقلرنده بر شتاب امر دو قیافت و قدرتی اقران و امثالندن فراوان و ازیند حضور شوکتشور لرینه

چاقوب و کمال اداب ایله خاکه بلرینه یوز سوروب ویشکه هله رنده طوروب
 (شوکتلو افندمن اگر اراده و مساعده سنیه جنب ملو کانه لری متاق
 و شرف صدور بیور بلور ایسه اردوی همایونلریله برابر جهاده کتمک
 و اتغور شاهانه ده فدای سر و جان ایتمک ارزو سنده ایم) دید کده
 سلطان مراد خان (بنامه برابر جهاده کیده جک عسکرک بیقلرنده
 طراق وضع اولدوقده آسیلوب دوشما لیدر) بیور مسیله شاب امر د
 در حال جینندن طراق چیقاروب اوست اوداغنه صایلابوب
 طراغک دوشمدیکنی سلطان مراد کور مسیله هزار تحسین
 و آفرین بدرک شاب امر دک نامنی سوال بیور ملریله شاب (عثمان)
 اولدیغنی عرض ابلد کده اوله ایسه اسمکز (کنج عثمان) اولسون و پیاده
 عسکرک باپراغی سنک دست اقتدار که ویرلسون (بیوردهش و اورادن
 قیام و حرکت و موصلک جوارینه نصب اوتاد خیم و صلت و اقامت
 وقوع بولشدن

اوراده اولدقلمی حالده میر عمادیه (قیاد بک) برای استقبال جم
 غفیر اگراد عسکرک و سائر اتباع ایله طاولر ضرب ایتدیره لک اردوی
 همایونه قهر ایتسیله سلطان مرادخان حضرت تلرینک واقع اولان
 استفسارینه بونک عمادیه بکی اولدیغنی و قدوم شاهانه لرینی تبریک و استقبال
 مقصدیه کلدیکنی عرض و بیان اولنسیله بونلرک کندی حاللرنده اولملرینی
 و معتاد لری و جمله اجرای اصول و آیین ائتلرینی اراده و فرمان بیوردی
 انلرده حیوانلرینه راکب اولدقلمی حالده بعض مرتبه ابراز مهارت
 و اظهار شجاعت ایلد کدنصکره شرف صادر اولان مساعده شاهانه اوزرینه
 قیاد بک جواندن انوب و حضور شاهانه ده بر او بوب طور مش سلطان

مرادخان * التفات مخصوصه اوله رق بر خلی علاوه ایدرب عماد بهی
قید حیات شرطیله کندوسنه اعطا واحسان بیورمشلردر

بعده سلطان * مراد * خان موصلک جانب شرقیسنده و دجله
نهرینک کنارنده سطوت انداز آرام اولمشلردر • وقاسم خان اولجه
دهشت فزای قطعه عراق اولان قدوم شاهانه مسموعی اولجه فرار
ایتمشدر چند روز موصلده اقامت ایدوب حتی بر کون کوردکلری بر
روایده کندولرینه اولنان اشارت اوزرینه تبدیلا شیخ ابو النصر محله سنده
واقع اصنافدن بر سیدک خانه سنی تشریف بیورمشلردر که مذکورخانه ده
اوطوردکلری بر او طه ایوم مقبول ومسوددر که کوزم ایله کوردم

بعده بغداده متوجهاً تحریک لوی مظفریت احتوای شاهانه ایدرک
عساگر موجوده منصوره سندن وموصل وجوارندن تبعیت ایلیمان
جیوش وفیره دن ما عدا اریل و کر کوک و سلیمان بدین خیلی پیاده
وسواری اجناد تابع اولوب بویله تشکل ایدن جسم بر اردوی همایونله
طی مراحل و قطع منازل ایلدیکی خبرینی شاه عباس الیدیخی آنده
بغداد قلم سنی بر صورت فوق العاده تقویه وتحکیم ایلدرک ومحافظه سنه
خیلی امرا وامناسنی ترک ایدرک محاربه ومدافعه به منتهی واماده وشرف
وصول جناب سلطان * مراد * ه دنده دوز انتظار اولدیلر

سلطان * مراد * خان بغداد ولایت جلیله سنه تابع (سامرا)
قضاسنه بالورودرکز خیام سطوت ومهابت ایدرک اوراده ایجابی قدر
یوز قنطارلق طوب واکا کوره خیره دو کبدریوب لوازمات حریرینک
نقصانی اکل ایلدکن صکره فیام وحر کله بغدادک مناصب بر نقطه سنه
نوب خیام آرام ومملکتک طریق لرینی قطع وبتد ایدوب امر محاصره سنه

اهتمام و درویشی طوبلرک انداختنه صرف مساعی و اقدام و مضایقات
 شدیدتک استحصالی و ایقاعنه دوام ایلدیلر ایسه ده بو حال و حرکتدن
 متصدیک حاصل اوله میه جغی اکلاشیاسیه قلعه تک مناسب محفلرینه لغملر
 حفر ایلدیررک بو واسطه ایله فرق کون محاصره و نصیره لغملرک
 تأثیرایله قلعه تک بر طرفی منهدم اولسبله درحال کشاد اولنان محملدن
 عسکری و متعاقباً ذات همبولنری شهرک درویشی داخل و کنج عثمانک
 النده رایت نصرت آیات تموج و نصرته مائل اولدیغی حالده سنل سیوف
 ظفر مالوفی ایلدیلرک بکرمی بیکنن زیاده لشکر اعدا سیف جلادت
 مرادیه ایله قتل واقفا و بغداد ولایتی بو صورتله فتح و استیلا بیورلدی
 بعد الفتح قلعه بر جنک اوزرینه رایت نصرت غایات عثمانیه بی اول
 نصب و مرکز ایندن (کنج عثمان) اولوب فقط بهمه اثنای حربده
 کندومیده شربت شهادتی نوش انلشدر

مجرد آل عثمانک سلاله ظاهره زنده مرکوز و مفظور بولنان کرامات
 و خارق العاددن سلطان ﴿ مراد ﴾ خان حضر تلمرینک خلقت اصلیه
 و فطرت ذاتیه زنده موجود اولان قوه قدسیه معنویه و قدرت مقدسه
 صورته تک تأثیرایله اثنای محاربه ده الای نفر طوبیجینک تحریرکنه مقدر
 اوله مدقلری جسم بر طوبک دست کرامت پیوست یمزایله بسبله خوان
 استمداد اوله رقی ارقه سندن بر قوت فوق العاده ایله تحریک ایدرک
 و مطلوب اولان نقطه به نقل و ایصال ایلمه رک اعدا جانینه دانه انداز
 مهابت اولدیغی وینه ابکی پرمقیله طوبی تعطیل ایلدیکی و بناء علیه
 مذکور طوبه (طوب الفتح) تسمیه اولوب لیالی مبارکده اوزرند
 ایقاد قتادیل تعظیم اولوب الحاله هنده بغدادده بر زیارتکا جباد رب

محبوب ایدوکی و کبچ عثمانک دخی اورانده مدفون بولندیستی مشهور
ومتعارفدر

جنتمکان فردوس اشیان ﴿ سلطان مراد ﴾ خان ابن احمد خان
علیہما الرحمة والغفران اون ابی یاشنده اولدقلری حالده اورنک
سلطنت عثمانیہ به جالس اولوب صدر اعظم کانکاش (علی پاشا) بی
مقام صدارتده وشیح الاسلام (یحیی) افندی بی مقم عالی فتواده ابقا
بیورمش وتاریخ جلوسی ﴿ مراد خان عادل ﴾ جله سنه سنستبان
وظاهر اولمشدر

بغدادن عودتاری اثناسنده دوجار اولدقلری (عرق النساء) عتی
کندجه تزايد ایدرک در سعادتہ وصولرندہ بو عتدن رهایاب اوله محبوب
بیگ قرق طقوز تاریخنده شوال المکرمک التجی پنجشنبه کونی بعد
المغرب یکرمی یدی یاشنده اولدقلری حالده ارنحال دار بقا بیورمشدر
وجمه کونی ﴿ سلطان ابراهیم ﴾ خان جالس اورنک سلطنت آل عثمان
اولمش (واستغنت بالله) کلامی جلوسنه تاریخ دو شمشدر

اوتاریخده عربلر (سموره . خزاعه) وجوارلرینک طریقلرینی
سد و بند ایدرک وقطاع طریق مسلکنی طوتهرق ابناء سیدلک ماللرینی
غصب وفارت وخلقه درلو درلو جور واخانن وبغداد طرفارینه ده
دخوله جسارت ایلدیلر ایسه ده بغداددن سوق اولنان عسکرک حرب
وجدالارینه تحمل ایدمیهرک فرار ایلدیلر

بیگ طقسان بش سنه سنده موصل ولایتی والیکنی (علی پاشا) ربیعی
هده سنه تفویض واحاله اولندی بو علی پاشا مقدا الجزیره وموصل

بلده لرینک عرب شیخی خدمتده بولندیغی ائنده بر شیدنظولانی شیخ
 العرب بر کون بوکا حدت و غضب ایدرک هسوانک غایت حرارتلی
 و شدتلی بر کونده بونی عربان اولهرق کونشک قارشوسنده ربط و بند
 ابتدروب و عربان جسدینه بکمز دو کدیروب اوزرینه هجوم واجتماع
 ایلیان سنکره بر صورت فوق العاده، اذا و جفا ایتدیرد کدن صکره
 بعض ذوات طرفلندن اولنان رجا و نیاز اولنسی اوزرینه علی پاشا
 او ورطه دن خلاص اولوب بر قافلهیه تبعیت ایدرک بلاد روم جاننده
 عزیمت ایلدی . اوراده بعض اکابر و اطالییه التقا وانلره غایت صداقتله
 خدمتلییی ایفا ایدرک و ترقی و اعتلا ایلمه رک نهایت موصل ولایتنه
 والی اولدی

بو علی پاشا رومده (عرب : علی پاشا و عربستانده (روم علی پاشا)
 و موصلده (علی کدوم پاشا) القایله ملقب و شهرت یاب اولوب فی الاصل
 اولاد عربندیر و ایلمکی هنکامنده موصلک جهت جنوبیه سنده واقع بر تپه
 اوزرینه بر قصر بنا ایلدیکندن ایوم خراب و پریشان و ائاری مشهور
 و نمایان اولان مذکور قصرک محله (نل علی کدوم) تعبیر اولنور که
 بو قصر (الشیخ محمد الفزلائی) قدس سره حضر تارینک تریبه شریفه
 یاننده واقعدر

علی کدوم پاشاک و ایلمکه موصله و رودنده مقدما کندوسنه اذا
 و جفا ایلیان مذکور شیخ عرب (محمد الطائی) اربیل قضاسنه تابع
 سلطاییه ناحیه سندن قیام و حرکت و تبریک و تسعید مأموریت قصده
 موصله بالورود « قضیب البان » حضر تارینک تریبه علیه لرینه نازل
 و اقامت و اورادن مملکت دروننده بولنان حکومت قوناغنه کلوب حضور

والی بہ داخل اولجہ والی کندوسنی بیلدیگی وشیح اتی بیلہ مدیکی حالہ
کندوسنہ اظہار محبت ابراز مودت ایدرک بعدہ در حال شیخی طوتد بروب
اخناق ایش و توابعانندن بری مخنوقک حیواننہ راکب اولہرق و ناحیہ
مرقومہ بہ کیدرک قبیلہ سنہ خبر و برہشدر

بیگ یوز اوچ سنہ سنہ موصل ولایتی والیکی مصطفی پاشاہ توجیہ
واحالہ اولتوب کندوسی بلاد افرنجہ برمدت تحت اسارتندہ قالہ قدنصرہ
خلاص اولدقدہ کندوسنہ رتبہ وزارت و بنہ بوولایت اعطا اولمشدر
کہ کندولری اسیر مصطفی پاشا دیکلہ مشہور و معارف اولمشدر

بیگ یوز طقوز سنہ سنہ بغداد والیسی علی پاشا اورادن عزلیہ
عہدہ سنہ موصل ولایتی والیکی تفویض واحالہ اولندی وونک والیکی
ہنکامنہ بغداد طرفندن کلکدہ و بوجابندن کیمکدہ اولان قافلہ و کاروان
بعض قطاع طریق جانلرندن اخذ و نہب اولندیغی خبری سمعنہ واصل
اولسیلہ در حال بالذات کندوسی او طرفہ عزیمت و اصوصک آتش اولدقلری
اموال و اشیاہی اخذ و استرداد و اکثریسی قتل و اعدام ایلیرک بس نفر لینی
موصلہ عودت لرنندہ صلب ایش اولدیغندن اورالتق بولردہ قافلہ ذاہبہ و آتہ
ایچون بر امنیت کاملہ حاصل اولمشدر

بیگ یوز اون طقوز سنہ سنہ موصل ولایتی والیکی شاہ سوار
زادہ السید شریف محمد پاشاہ توجیہ و بعدہ عزل ایدیلیرک برینہ اوغلی
مصطفی پاشا دفعہ ثانیہ اولہرق نصب و تعیین اولمشدر

بیگ یوز بکرمی اوچ سنہ سنہ موصلندہ و نواحیسنندہ برصورتہ
قطع و غلا بلیہ سی ظہور ایشدر کہ خلق ترک وطن و دار ایدرک اطراف
و اکنافہ مهاجرت ایتکہ مجبور اولدیلر بوکا (غلا ابراہیم پاشا) تعبیر

ایدش و چونکه موصله اول زمان والی ابراهیم پاشا بولنشدر
 بیک یتیم برسته بنده عمریلردن (مقتول) لقبه ملقب و مشهور
 (احد افندی) نامنده موصله اغنیادن بذات وار ایدی که (دجله)
 کنارنده غایت منتظم و مهور برستان فرح افزا و دجله به ناظر بر قصر
 دلکشایی اولوب اکثریا اشراف ولایت واعیان مملکت و قصرده اجتماع
 و محبت ایدر ایدی او تاریخیه موصل ولایتی والیکنه (ابراهیم پاشا)
 نصب و تعیین اولوب کندوسی موصله داخل اولدوقده هر نصلسه احد
 افندی به چشم حقارتله نظر ایدرک و بلا موجب کندوسنه بغض و عداوتی
 تنید ایلهرک دولت علیه به شکایت و بعض مرتبه کندوسنه قهورات و خطیات
 اسنادله احد افندیک قتل و اعدامی درجه و جوبه رسیده اولدیغنی
 حکایت و بونک قتلی حقهده بر فرمان عالیشان اصدار و ارسالی استرحام
 و اشارت ایدی

بعده والی پاشاک وقوعبولان دعوتی اوزر بنه اجابت ایدرک والی
 پاشاک حضورینه داخل اولدیغی انده مقدا ایلدیکی تدبیر اوزره احد
 افندی بی ظوندیروب و جایله رینی بنده و ربط ایدرک حبس ایلوب احد
 افندی محبوس اولدیغنی حالده مقتولا ترک حیات مستعار ایلدی و نعشی
 جدی الخاج قاسم العمیری جامعشریفی حاو لوسنه دفن ایلدیلر

و قاتندن مقدم متوفاک مخدومی (ابوبکر) در سعادتله کیدوب
 بیدرک صلاحیت دینه اصحابندن ایلوی و امور خیره به مائل اولدیغنی
 رجال دولت علیه چه مشهور و موارف اولسی حسبله لدی المرض بونک
 صفوی جنتکان فردوس اشبان سلطان محمد خان حضورتلی

جانبندن شرفصادر اولان فرمان (ابو بکر) یدبله پدرینک مقتول
وفاتندن برکون صکره موصله واصل اولدی . وبعده ابراهیم پاشا
موصلدن انفصال ایدوب دیار بکر ولایتنه والی نصب و تعیین اولدی

بجاره (ابو بکر) درمان ارادبکی درد درونی بود فیه کسب
شدت و افزونی ایلدی بکنه حمل ایده میهرک در حال در عهده عزیمت و پدرینک
سرگذشتی عتبه ~~علی~~ سلطنت علیه به عرض و شکایت ایتسیله شرفصادر
اولان فرمان عدالت عنوان پادشاهی اوزر بنده دیار بکر والیسی (ابراهیم
پاشا) قتل و اعدام و بونکله صوری و معنوی اختار و انتقام اولدی

اوتار یخده رشوان زاده (خلیل پاشا) دولت علیه نک دائره اطاعت
و انقیادندن چیقوب و باشنه بر مقدار اشقیاء و عونیه جمع ایلوب اعلان
عصیان ایلدی بکندن بونکله محاربه و مقاتله ایتسی حقه (رقه) و الیسی
طوبال (یوسف پاشا) به امر و فرمان همایون شرفصادر و ساح اونسيله
در حال مشار الیه موصله نازل و (خلیل پاشا) ایله مقاتله اونوب وقوع اولان
محاربه ده (خلیل پاشا) منهزم و مغلوب اولدیغی انده (یوسف پاشا)
بونی طوتد پروب و باشنی کس دیروب سر قطوعنی دولت علیه به بهت
و تسیمار ایلدی

بیک یوز اوتوز سکن سنه سنده موصل مفتیسی (علی بن مراد العمری)
زمانده موصل اهالیسی ایکی فرقه اولوب بونلرک ییلرند بر قتل عظیمه
و بردغده و خیه ظهور ایلدی بکه عقول عقلا تمحیر و نهر دجله افکار
و اسایش اهالی کلیاً منغیر اولدی بوفتمنک ظهورنک اسباب موجب سی
(علی المفتی) حقه بین الناس بغض و عداوتلرینی موجب اوله جق

بعض کلام در دوران ایلدیکدن مفتی علی افندی والی پاشانک یانسه
 قاقوب خانه سنه متوجها دودت ایلکه اولدیغی زمان کنولرینه فرصت
 عهد و شمار ایدیلرک هدولی طرفلرندن ضرب اولمسیه در حال حکومت
 قوناغنه هودت و وقوع حالی والی پاشابه شکایت ایلدکه بونلردن بر طائفه
 فاسده ایرلرؤ بونلرک واسطه لرله آتش فتنه و فساد علوا فرار خانمان
 عباد والی ماه قدر اهالی ارسنده حرب و جدال و غوغا و قتال ممتداولمش
 و طرفیندن خیلی نفوس تلف و ضایع و نیجه اموال و اشیا نهب و یغما
 ایدیلرک بعده الصلح اسایش مملکت هیئت اصلیه سنه راجع اولمشدر لکن
 او اراقی میانلرنده جای محرقه و سایر امراض مختلفه و شاقه ظهور
 ایلرک انکله دخی خیلی نفوس بشریه ترک دغدغه حیات ایتش و متعاقباً
 ظهور ایلیمان چکر که دخی مزروعانی اکل و اتلاف ایلدک لری حسینه
 بونلری برغلائی متوسط تعقیب و بر حیات اولنلرک اسباب هیشت رفاهلرینی
 اشکال و تصعب ایلشدر

بیک بوز اوتوز طقوز سنه سنده موصل ولایتی و الیلکی ولایت مرقومه
 اکبر و اشراقندن عبد الجلیل زاده (اسماعیل پاشا) نک عهده استیمال
 سامیلرینه توجیه و تفویض بیورمشدر . عبد الجلیل . عدیم المثل . صاحب
 الخیرات و الحسنات . و مالک ملک مرؤات . بر ذات مکارم آیات اولوب
 اسماعیل . ابراهیم . صالح . یونس . خلیل ناملرنده بولسان ذوات
 کرام ذوی الاحترام جمله کندوسنک اولاد پاک اعتقاد و عالیترادی ایدیلر
 بونلرک کافه سی (اولدغنوایه) کلامی مدلولنجه اخلاق حمیده و اظوار
 بر کزیده اصحابی و خیرات و مبرات اربابی اولدقلر موصلده مشهور

باصره خواص و عوام اولان اتاری دلالتله ثابتدر . بونلرك الكيوكلری
 ذكر اولنان (اسماعیل پاشا) در كه موصلده بعض اصلا حانه موفق اولمشدر
 بونلرك انسال و ذریاتی ایوم موصلده موجود و اشرافی و خاندان
 ولایتدن معدوددر لر بزی عبدالرحمن پاشا زاده (یونس بك) در كه در نیوز
 لیرانی قشلاقی هم بونلرك تعمیر آینه صرف اولمقی اوزره اطنه ایله می و دیگر
 امین پاشا زاده (ایوب بك) در كه دیوبی هسكری یا پملى اوزره قشلا
 اتصالده بولنان بر عرصه بی دائرة هسكری به ترك ایتشه

بيك یوز قرق سنه سنده موصل ولایتی والیدی دارنده لی (حسین
 پاشا) بك عهده اقتدار لینه تودیع و توجیه اولندی كندولرینك متصادف
 اولدقلری زمانده فضائل بر كزیده و تألیفات عدیده و اخلاق و شمائل
 حمیده اصحابندن (فتح الله بن صباغ) نام بر ذات طالبدر جنك بوراده
 موجود اولدیغنه واقف و مطلع اولدقلرینه مبنی اكثر اوقانده برابر
 اولدیغی مثللو بعد الانفصال دخی كوتوروب دارنده بده سنه مفتی نصب
 ایتش و اداره سنه کافی بعض اسباب انتعاش كوستره مشدر . اوراده
 كندوسی عیال و اولاد صاحبی اولدیغی كبی قطع مراتب و منازل ایدرك
 رجال دولت علیه عدادندن معدود اولمش و اولادندن نیجه اهل علوم
 و معارف ظهور ایتشدر ذكر اولنان (حسین پاشا) دفعه ثانیه اوله رق
 موصل ولایتی والیدیكنی استیصال و احراز ایدوب بورابه عودت و اجرای
 احكام حكومت ایتشدر

بيك یوز قرق اوچ سنه سنده عبدالجلیل زاده « اسماعیل » پاشا
 مخدومی وزیر کبیر . صاحب المجد الخطیر . الحاج (حسین پاشا) عهده
 استیصال لینه موصل ولایتی والیدیكنی تفویض و احاله اولندی بعد الانفصال
 روم ابلی طرفلرینه بعض منصبلرده ایضای وظایف ایده اید و موصل

ولایت جلیله سنه کلاه کیده سکرز دفعه موصل ولایتی والیاکنی عهده
لیاقت واقفدارینه آمدن

بیگ بوز قرق بلی سنه سنده کندولرینه رتبه سامه وزارت توجیه
واعطا بیورلمشدر ورتبه وزارت تبریک و تسعید ایتمک اوزره مشاهیر
شعراي زمانک نظم انشاد ایلدکگری قصه ساید بلغمزیدن شاعر ادب
(الشیخ محمد الفلاسی) نک نظم ایلدیکی قصیده نک مطلع بیتی تبرکادرج
ورقم ایلدشدر

(بیت)

(اورق الحمی لم انت خاضبة کفا و سحج الندی لم انت واکفة واکفا)

وبعد موصل ولایتی والیاکی بغداد و قطعه عراقیه و البسی و (حسن
باشا) نک برادری (علی باشا) به تفویض و توجیه بیورلدی

بیگ بوز قرق بش سنه سنده شاه ایران نادرشاه بغدادی اخذ
ایلد کندنصره وزیری (رکس خان) اداره و قوماندایی التمه سکرز
بیگ قدر بر فرقه عسکره بی موصل ولایتک اخذ و ضبطیله قصبات
و قراسنک تخریبی و اهالی و سکنه سنک تفضیق و تأدی مقصدیله موصل
جانبه سوق واعزام ایلدی

عبدالجلیل زاده (الحاج حسین باشا) اعطاء الله ما یرید و ما یشا
ایر ایلرله ایکی دفعه محاربه و مقاتله ایشدر که بری سنه مر قومه واقع
اولان محاربه بیدر دیکریله بیگ بوز الی الی سنه سنده (نادر شاه)
ایله و قوه بولان محاربه فوق العاده سیدر

بیگ بوز قرق بش سنه بی شهر شوالک اون بشیمی کونی بوسد
طالع الشمس موصلک قبله جهنمه و یارم ساهت بعد مسافه سنده واقع

(علی کدوم) قصری جوارنده بغته (طهماسب) عسکری ظهور
 ایسیله او تاریخده موصل والیسی بولنان (الحاج حسین پاشا) نك
 در حال همت مفضوره علیه و غیرت دینه و وطنیه می و عروق و اعصابندن
 غلیان و جریان ایلیان خون و دماء شجاعتی چشمه دیدهلرندن ریزان
 ایدرک برادرلی و اولادی و عی زاده لری و سایر اقربا و تعلقاتی و اتباع
 و منسوباتی و جنود ظفر غایبی برابر اولدقلری حالده اسب سوار طازم
 و راحل و میدان معرکه نا که مفضوره داخل اولوب وسل سیوف غوغا
 و جدال و ابتدار و غا ایلد کده لشکر اعدانک مأم و لارینک غیری
 براتش حرب و وفا و بر ناز ضرب و غوغا و قوعبولدی که عقلملر حیران
 و او صحرای و اسعده ظهوره کلان آتش حرب عظیم شرر افشان
 سوی اسمان اولدی

بویله شدتلی و ضایت دهشتلی محاربه صیاحدن وقت عصره قدر
 امتداد ایدوب (الحاج حسین پاشا) نك دلیرانه و حمیدرانه واقع اولان
 محاربه نادیله و مصادمه شدیدیه سی تأثیر ایله اعداسنک لاشه ابدان و خون
 عدوانله چوللرک اوزری قیب قیزل بررنک پیدا و حاصل و قوماندان
 نرکس خانی اقلیم عدمه اعزام و واصل ایتمش و برچوقده اسرای ابرانیلی
 اخذ ایدرک شیرزبان و ضرغام خونفشان کبی اطرافنده اشبال اولاد
 کرامی موجود و مجتمع و سیرف زهره شکاف شجاعتلری خون اعدای
 بدخواهله آوده و ملمع اولدیغی یعنی غضنفر نهاد جلیل الاعتمد جناب
 (مراد) و صحرای جهاد و جدالده کامبین جناب (محمد امین) و کاشف
 راه فوز و فلاح برادر اکرمی جناب (عبدالفتاح) پاشا و عی زاده لری
 عهدی و مصطفی و عبید اطار و الحاج قائم المعازی اوکلرنده بولندقلری
 حالده منصوراً و مظفراً درون مملکتده عودت ایلدی و طایفه مغلوبه

منكسره بغداد جانينه متوجهاً رجعت ايتكمه مجبور اولديار بومظفريتي
 حاوي مشاهير شعراي زمان اسانلردن نيمجه قصايد بليغه نظم وانشاد
 وانشاد در كه نلردن ربي شاعر ليدي وناظم اديب حسن العبد الباقي طرفندن
 انشاد اولتان قصيده غريبه ومعاني عجيبه و بليغه دن برينك مطلعي بودر

(مطلع)

- (قفا نصلح ما بالاناء الحمد • فاحياء اموات القبوق على يدي)
- (وان حلف الساق وانكر فضله • تبقت من الص بيماء ذخر الى غد)
- (فاهي بين والبنان خضيبه • وفضلتها شمس وامت بارمد)

بيك بوز اللى التى سنه سنده (نادر شاه) طرفندن موصول ولايتى
 تحت محاصره وتضييقانه النمشدر (نادر شاه) (شاه طهماسب)
 رؤساستندن اولوب بيك بوز قرق طقوز سالنده (طهماسب) وقتانندن
 صكره (نادر شاه) خزائن وعساكر بى واملاك و جنود بى ضبط واستيلا
 واوعصرده ينده بولتان ممالكنى اخذ واعتلا وقوه استدر اجه سنك
 ياردميله اقاليم ايرانيه دمت ضبط واداره استبداديه ويد استقلايتنه
 آلوب ناهندستانه قدر كيتش وممالك محروسه عثمانيه دى يد اداره سنه
 آلسنى ذهنده نخل وتصور واشبو تصور محاله تبهيتله تيجر ايش ايدى
 وقتاننى قوه نخبه ومتصور سنه غلبه ايدى عروق واعصابنده غلبان
 ايليان خون حرص وطبعى سابقه سيله بهض اتباع واسراستندن معدود
 اوللردن ما هذا اوج بوز بيك مقاتل ومبارز هسكرايله اقاليم آل عثمانيه نك
 ابتداسى بولتان (كر كوك) قلعه سنى محاصره ايدى كه اوزمان كر كوك

مسلمی حال زادہ (حسین پاشا) و محافظی حلبی (احمد پاشا) اولوب اورادہ ورود ایدن عسکرہ مقاومت و موجودیہ ثبات و مدافعتیہ دوام ایده جگرینہ امنیت ایده مدکلرندن همان اورادن موصلہ کلوب انطولی جانبہ عزیمت ایلدیلر

(نادرشاه) ذکر اولنان قلعه بی ایکی کون تحت محاصره و مضایقه بہ آلوب و متوالیاً طوب و خنجرہ آتوب دروننده بولنان اهالی برصورت فوق العادہ دوجار اولدقلمی آتش حرب وجداله مقاومت و صبر و تحمل ایتمکہ ثبات و مداومت ایده مدکلری و بر طرفدن امداد و معاونت تخی کورہ مدکلری جهتہ قلعه مذکورہ بی بالضرورہ دست اعدایہ تسلیم ایلدکلری اندہ اعدا طرفدن اموال و اشیای موجودہ لری آتوب ورجالی کنسدی عسکرینہ قلب و الحاق ایلدیلوب بدرجہ بہ قدر لشکر اعدا تزیاد ایلدی (نادرشاه) خلقت ذاتیہ و جبلت شخصیتہ سندہ جا بکبر و ثبات اولان عجب و غرورینی تزیید و فراوان و امنیہ و مقصدینک حیزامکان و حصول کلہ جنکی رأی خود سرانہ سنجہ رهن هیان و بیان و اورادن موصل ولایتہ متوجہاً قیام و تحریک قوادم غیرت و اہتمام و موصلہ اون یدی ساعت قدر بہد مسافہ سی بولنان اریلہ مواصلت ایدرک اورانک قلعه سنی الی ساعت قدر محاصره ایلد کد نصکرہ ضبط و استیلا ایلوب بعض تہدید و انذار مقصدیلہ اریلدن موصلہ برالجی تسیمار و اعزام ایلدی

برروایتہ کورہ بیک بوز الی بش سنہ سندہ موصل والیدی عبد الجلیل زادہ « الحاج حسین پاشا » مملکت سورینک اطرافندہ خندق حفر ایتمک و بونکلہ مملکتک استحقاقاتنی تحکیم و ترصین ایتمک نیت خیرہ سیلہ موصل اہالیسنک صغیر و کبیرینی و غنی و فقیرینی و عزیز و حقیرینی جمع و جلب

ایدرک خندق اور واشبو خندق درون درون نرندہ فضلہ اولہرق مناسب موقع نرندہ
 درین درین قبول حفر ایدرمکدہ و بر طرف نرندہ سورک ایجاب ایدرن محلاترینی
 ترمیم و هر طرفنی غایتلہ رصین و تحکیم ایلکدہ ایکن برسئہ صکرہ (نادرشاه)
 خطہ عراقیہ امانہ دست تعدی و تجاوز ایدوب بعض قرا و قصباتی
 ضبط ایلد کد نصکرہ بغداد ولایتک بر جہتہ نازل اولوب و اطرافنی بر
 مدت محاصرہ ایدرک مملکتک داخلنہ بغور کبی طوب و هوائلہ دانہ و خچرہ
 انداخت ایلیوب بر زمان بویلہ تہدیت ایلہ مشغول اولدی

بعده بغداد والیسی وزیر مشتری تدبیر (احمد پاشا) (الحرب خدعة)
 اترینہ امتثالاً بر طریق حیلہ و خدعہ بی کوسرتوب و (نادر شاه) طرفنہ
 بر الجی کوندروب (کیت موصل ولایتنی ضبط ایلت بعدہ بزسیرہ اطاعت
 و انقیاد ایدرز و اوراسنی سیزہ غوغا وجدالسنز تسلیم ایدر کیدہ رز)
 دیمی اوزرینہ (نادرشاه) کندی عقل قاصر نجہ (احمد پاشا) نک بو کلامنی
 حقیقت و صحتہ حل ایدرک تصدیق ایلدی

فی الحقیقہ (نبی اللہ بونس و جرجیس) علیہما السلام حضر اتک بولندقلری
 حرم شریفلری اولان موصل ولایتنہ مالک اولور ایسہ بر قوت معنویہ
 انضمامیلہ مالک سائرہ نک اخذ و ضبطی کدوسئہ غایت اسهل اولور خلیای
 خامنہ تبعیت ایدرن اوردن کیدہ رک بصرہ و قرنہ و عجلہ و مکہ و نواحیمی
 دست اداره سندنہ اولدیغنی حالده بغداددن (موصل) ولایتنہ متوجہا
 قیام و حرکت و (کرکوک) سنجاغنہ موصلت ایدوب اجناس مختلفہ دن
 مرکب و متشکل بولنان عساکر کثیرہ سید اوراسنی اوچ کون محاصرہ
 ایلد کد نصکرہ دیوننہ کیردی و اہالی و سکنہ سنک کینی قیروب کینی اسیر
 ایلدی (اریل) قضاسنی دخی ضبط ایدرک بعدہ موصل ولایتک لخذ
 و ضبطی تدبیر و آشپندنہ بولدی

(نادر شاہ) موصلہ الجلی کوندر مستند نیت و مقصد حقیقیسی
 موصل ولایتی والیسی صاحب رأی صائب و مالک فکر ثاقب (الحاج حسین
 پاشا) ابلہ برابرنده بولنان و موصل محافظی اولان مدبر امور مملکت و وزیر
 معالی منقبت والی حلب (حسین پاشا) بی تھذیر و تہدید ایدرک استقبالی
 تأمین ایتمکدن عبارت اولدیغی درک و اذعان اولندی و منوی ضمیری
 تدارکات و حرکات واقعہ سندن بیلمندی

(الحاج حسین پاشا) در حال مملکتک صغار و کبار بی دجلہ نہری
 کتارندہ و درویندہ «خضر» نبی علیہ السلام اقدمز حضر تکرینک مقامی
 بولنان و مظفر الہین زینکینک احیا کردسی اولان (جامع الاحر)
 نام جامع شریف جوارندہ جمع و احضار ایدرک (نادر شاہ) طرفندن
 ورود ایدن اجنبی واسطہ سیمہ کوندر بلان و رئیس العلماء ملا (ہلی الاکبر)
 امضاسیمہ ظاہراً و لفظاً موصل مقنیسی (السید بی) اقدسی بہ و باطناً
 و معناً (الحاج حسین پاشا) بہ خطاباً قلمہ آلمان مکتوبی قرأت ایتدیردی

« صورت مکتوب »

بسم اللہ العلی الاعلی . الموصل الی مدارج العلی . هذا کتاب منا
 الی العالم النبیل . والنحریر الجلیل . المفتی بحی . احیاء اللہ کما یشہی
 ویتما . وسمانہ من کل طارقة وبلوی . والی قاطبہ قاطنی الموصل
 حفظہم اللہ من المصیب والواہل . لکی بوقظہم عن رقدة الفقلۃ . وسنة
 العثرۃ . ویزیل عنہم الدهشة والوحشة . فلیسمعوا لہ ولینصتوا . استماع
 قبول واذعان وایقان واتقان . عسی ان یجواو یفرحوا . لا تلقوا

ورآء ظهوركم . انقاء تعنت وطفیان تحزنوا وبتندموا . اعلماوا ياخوانی
 المؤمنین . انا جندا لاه خلقنا من رحمة و غضبه . فالبشری ثم البشری لمن
 اتبعنا وهو انا . والنذری ثم النذری . علی من خالقنا وعصانا اولیس
 لکم من اثار الماضین تبصرة ومعتبر . الاتذکروا اخبار الهند والسند
 والترك فی افنودج وصل الیکم من وقایهم . وملاحهم ووقایع جیرانکم
 من اهل (کرکوک) وماوالها کیف تعنتوا فتندوا . ثم اطاعوا فجبوا
 فہم ذوخط فی جلباب امن وامان وشفقة ودعة واهتسان . ولاتلقوا
 بیدیکم الی التهلكة واتقوا فتنة لاتصین الذین ظلموا منکم خاصة لا
 تقدرن علی الدفاع . فلا تعرضوا اعمارکم للانقطاع بالقاء شبهة من جملة
 لا یفرقون الخیر من الشر . ولاخبر من الاثر . فکما قال الله عزوجل
 من قائل (وتعاونوا علی البر والنہوی ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان)
 وورد فی الحدیث الشریف (ان من فرج کربة عن اخیه المؤمن فرج الله
 عنه سبعین کربة یوم القیامة ومن رأى اخاه المؤمن فی حفیرة فاجاه منها
 اجاه الله من النار) وارسلت الیکم کتابی مع السیدین النجیبین الفخیمین
 (قاضی کرکوک) وحسن افندی وصحبتهما محمد افندی ومصطفی اغا
 یوصلانه الیکم . وبرشدانکم الی الصواب ویحذرانکم من العقاب . فعلیکم
 ان تنظروا الیه بعین الانصاف فنجبین عن التعنت والاعتساف . واستقبلوا
 السلطان العادل الکامل الزوف والخالقان الاعظم العطوف . ادام الله عن
 اجلاله . علی مفارق العالمین تفرحوا وتسسروا . فان همته العلیة العالیة
 مصروفة بالشفقة والاستعطاف وماله مباحضة ولامعاندة لسلطانکم .
 السلطان ابن السلطان . والخالقان ابن الخالقان . ثانی اسکندر ذی القرنین
 خادم الحرمین الشریفین . السلطان الغازی محمد خان ادام الله
 ظل اجلاله طمع فی ملکه ورعبته بل همته العالیة الشاهنشاهیة مصروفة

محفظ ملکہ ورعیتہ • اکثر من اہتمامہ بملک نفسه لیکن صارت بینہما
شہات دینیہ شرعیہ • وعقد متین یسہل اللہ حلہا • وبقی المسلمین
شرہا • فلا ترضوا انفسکم لتزول نار غضبہ • وشدت بطشہ • وسخطہ
انما علینا البلاغ • وعلیکم الحساب فعلینا اتمام الحجۃ لقراء • وعلیکم
سلوک المحجۃ البیضاء • ویبلغ الشاہد منکم المستمع لکتابنا الغائب صدایحہ
شرط ابلاغت باتو میگویم توخواہ از سخنہم پند کبر خواہ ملال والسلام
علی من اتبع المہدی

(صورت ترجمہ مکتوب)

مدارج و منازل ہلیابہ ایصال اہلبیان جناب علی الاعلیٰ تک اسمی
استعانہ سیلہ طر فزدن عالم نبدیل و محرر جلیل مقنی موصول (بحبی) انی
جناب کبریا اشہی و تمی ایلدیکی و جہلہ احیا و جمیع طارق و بلاردن
مصون بیورسون آک جانبہ • و موصولک جمعیت متوطنہ و اہلسنہ خطاباً
مکتوبدر

اللہ انلری رقدہ نوم غفات و سنہ عشرتدن ابقاظ و بیدار و دہشت
و وحشتلری زائل اولمق ایچون شدتلی یغورک نزولدن حفظ و وقایہ
بیورسون

بو مکتوبی ایقان و اتقان و اذعان و قبول قولاغیلہ استماع المسونلرکہ
قریباً فرح و نجات بولہ جقلری مأموا در سز بو مکتوبی طغیان و تغت
ایلہ ماورای ظہر کزہ القا ایتمیز کہ صکرہ محزون و نادم اولورسکز
ای بزم مؤمن برادر رمز معلومکز اولسونکہ بر رحمتدن و غضبیدن
برادلمش عسکرز بڑہ تبیت ایدنلرہ بشارت اوزرہ بشارت و بڑہ عاصی
و مخالف اولنلرہ خوف و خشیت اوزرہ خوف و خشیت مصمم و مقرر در
ایام ماضیہ دہکی وقایع سزک ایچون تبصرہ و عبرت اولیورمی آکاہ و انتباہ

اوزره اولگزده هند و سند و ترك و جوار و جیرانگزده بولنان کر کوک
 و نواحیسی اهلینک سزه واصل اولان و قایینی و خبرلینی برر اعدوج
 و نمونه اولهرق تذکر و تفکر ایدگز بولنر ابتدای امرده نصل تعنت
 و تعند ایدوبده بعده پشیمان و نادم اولوب بزه اطاعت . و بزم امتنان
 و دعوت و شفقتمز . و امن و امانمز جلبابی آتینه دخالت و راحت ایلدیلر
 ایسه اولبه ایدرک الیکز ایله کندیکیزی تهلکه به القا ایتیکز . فتنه و فساد
 و قوهندن توفی ایلیکز که ظلم ایدنلرک ظلمی سزه اصابت ایتسون زیرا
 صکره انک دفع و ازاله سنه مقدر اوله مز سکن اولبه شر ایله خیری و اثرله
 خبری فرق و تمیز ایدیه میان بر طقم زمره جهله نیک اعمالکز دن منقطع
 و پریشان اولمق قصیده سزه القا ایلدیکری شبهات سبیده حقندن اعراض
 و میل ایتیکز خصوصا حق سبحانه و تعالی حضرتلری (سن تقوی
 و احسان خصوصالرنده اخوانکزه معاونت ایلیکز و عصیان و عسداوت
 اوزرینه مبنی بولنان خصوصالرنده معاونت ایلیکز دیه امر بیور مشدر
 و حدیث شریفده شرفوارد اولشدر که بر کسه بر مؤمن برادرینی کرب
 و محنتدن تفریح و تخلیص ایسه جناب الله البته او کسه بی یوم قیامتده کرب
 و المدن خلاص ایلر . و بر کسه بر مؤمن برادرینی بر حفره هولنا کدن
 چیقاروب قورقارسه اللهده او کسه بی البته عذاب نیراندن خلاص ایدرک
 اکا نجات و سلامت و برر

ایندی سزه بومکتوبی . بو صحیفه بی ایکی سید و نجیب و فخریم ذات
 ایله کوندرم که بری قاضی کر کوک حسن افندی و دیکری مصطفی اغادر
 انلرک مکتوبی ایصالنده سزی راه صوابه ارشاد . و عذاب و عقابندن
 رها و آزاد ایدجکدر . و بوحالده سزه او مکتوبه کمال درجه عطف
 دیده انصافی و صرف نظر تعنت و اعتراف اتمک الزم و اهدر

اوطرفہ متوجہ بولنان سلطان عادل وکامل ورؤف و خاقان اعظم
واقخم وعضوف . حضر تلرینی استقبالی ایلیک کر کدر . ادام الله عن
جلاله علی مفارق العالمین

البته سزده فرحتنور و مسرور اولورسکن زبرا انک همت عالیہ
عالیہ سی شفقت واستعطاف اوزربنه مصروف و کندوسنک پادشاهکن
بولنان . السلطان ابن السلطان . الخاقان ابن الخاقان . ثانی اسکندر
ذی القرنین . خادم الحرمین الشریفین السلطان الفازی ﴿ محمودخان ﴾
حضر تلرینه . ملکہ . ورهیتنه طبعاً مغاضبه و معاندہ سی اولیوب بلکه
همت عالیہ شاهنشاهیہ سی کندسی ملکہ اہتمامدن زیادہ انک ملک ورعیہ سنک
مخافظہ و محارسہ سنہ معطوفدر کن شوایکی دولتک میانہ سنہ بعض
شہات دینیہ شرعیہ واقع اولمسیہ میل و محبتی معقود اولدی جناب الله
اوشہات دینیہ نک ترک و حلتی میسر و شرندن مسلماناری وقاہ و مظهر
بورسون

بو حالده سز اعراض و میل ایتمہ سکن کہ نیران غضبی و بطش و سخطی
سز دن زائل اولسون ایستہ بزم اوزرگزہ لازم اولان کیفیتار سزہ ابلاغ
وسزک اوزرگزہ تفکر و حساب . و بزم اوزرگزہ اتمام حجۃ غر اوسزک
اوزرگزہ سلوک محبتی بیضادر سز دن بو کتہ بزمی استماع ایلیان شاهدل
اورادہ موجود اولمیانلرہ تبلیغ ایلسونلر . والسلام علی من اتبع الهدی

« مفتی موصل السید محبتی افندی طرفندن جواباً یازلیوب »

« انجیق اشبو تحریر انک صوک فقرہ سنہ نظراً موصل والیبی »

« جلیلی وزیر حسین پاشا و حباب والیبی وقاہہ محافظی »

« حسین پاشا طرفلرندن یازلمش اولان مکتوبک صورتی »

بسم الله و ما اعتصمنا الا بالله . و من لاذ بکھف کفایتہ کفہ و حیاہ

هذا كتاب فصلت آياته . وتحدث معجزاته وظهرت شواهد دعوته
 وبيناته . ظهور نار القرى ايللا على علم بل هو اشهر . كچلمود صخر
 حطه السيل من على . الى ملاباشي (على اكبر) اجري الله بذباب مصاص
 قهره من انف رعوته قطرات الشرور المتصاعدة الى سماخ دماغه من
 اخرة لخموة والغرور . واتخذت شرارات تلك النية الفاسدة بصرص
 الددعة الالهية . كما اهلكت طاد بالدبور . وصل كتابكم المرسل الى
 العامة المشتمل بزعمكم على الطاعة . فلانقرنكم الحياة الدنيا ولايغرنكم
 بالله الغرور متفخرين به بانكم جنود الله مخلوقون من الغضب . تبث يدي
 ابي لهب . وتب ماغني عنه ماله وماكسب . فاجابو حين قرئ على
 رؤس الاشهاد . وشاموا ما تطوى عليه من الابرار والارطاد . واحاطوا
 بما اودعتموه من الانذار والايعاد

نعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم (وقالوا قلوبنا في اكنة مما
 تدعونا اليه وفي اذاننا وقرا ومن بيننا وبينك حجاب فاعمل اننا طاملون
 فالعياذ بالله أمن بهد ايماننا وطاعتنا لسلطاننا والمقاتلة دون اموالنا .
 والمكافحة عن اولادنا وعبائنا يهولنا منكم شفاشق اللسان . ويروعنا منكم
 سحر البيان ووسوسة الشيطان . وكثرة الهنيدان (قام الحمام على البازي
 يهدده . واستصرخت باسود الغاب اضبعه . با من بسد فم الاذحي باصبعه .
 يكفيه ما قد تلاقى منه اضبعه) فما وعيدكم عندنا الا كصير باب او كماطن
 في اوح الهجير ذباب افر يتم ان القصاب تهوله كثرة لغنم او الاسد الغشمشم
 يدهشه تراكم النعم تذكرنا بما فعلتم بالسند والهند . مع اولئك الملوج .
 وندهشونا بما فعلتم من قلعتي (كر كوك) و (ارييل) . وترغبونا
 بامثال هاتيك الاباطيل كلاسفعلون ثم كلا ستملون . ارتاع بالقرع ونحن
 الاسود الضارية . والسباع الكواسر العادية اسياقتنا صقيلة وسطواتنا

ثقيلة وحلومنا رزينة وقلوبنا كالحديد متينة وبلدنا بحمد الله حصينة (لنا
 جبل يحمله من بحيره منبع برد الطرف وهو كليل) ستر العرش مسبول
 علينا . وعين الله ناظرة الينا بحول الله لا تقصرون علينا وذلك بعناية الله
 تعالى ووفور عددنا واعدادنا . موصول بصيانتنا وامدادنا . من طرف
 سلطاننا الباهر السطوات البعيدة المهمة والخطوات . كهف الاسلام والمسلمين
 حامى حوزة الدين . حافظ بيضة الايمان والمؤمنين . سلطان البرين وخاقان
 البحرين . وخدام الحرمين الشريفين . ذوالسطوات الخاقية التي لا تبارى
 والعزمات القاية التي لا تجارى سلطان سلاطين الافاق والقاهر بالله لاعدايه
 على الاطلاق قهرمان الماء والطين ظل الله تعالى في الارضين قسوف بمدنا
 مجنود لا قبل لكم بها فترجعون على الاعقاب ناكصون ويخرجكم منها ذلة
 وانهم صاغرون فكيف تهددوننا وانتم لعظمة شوكة عثمانية تعرفون
 ومما نخوفوننا وكافتكم لذلك محققون وبما نقوله تشهدون وسيعلم الذين
 ظلموا اى منقلب يتقلبون فيا لله العجب كيف منا الطاعة تأملون والدخول
 في ربة الخيانة تطلبون ونحن ابا عن جسد بانعام سلطاننا المظفر متقلبون
 وبفواضل احسانه مدمر بلون (ورتناهن عن ابا صدق . ونورهما
 اذا متنا البنين) مع اننا من خاصة اهل السنة والجماعة . فلا سمعاً لكم
 ولا طاعة واهلا بالسعادة والشهادة هذه الساعة (ردى حياض الردى
 يانفس واترى . حياض غير الردى للشاء والنعيم) فبايدنا الا ما صنع
 الحداد من سيوف حداد ورماح مداد وبفعل الله جل شاناه ما اراد . حرر
 عن لسان خادم الاعتاب الدولة العثمانية (الحاج حسين باشا) الوزير
 الجليلي والى مدينة الموصل المحروسة والوزير (حسين باشا) والى حلب

الشهباء ومحافظا للبلدة المحروسة المذكورة وكافة وجوه البلدة وعوامها
صغاراً وكباراً والسلام ختام

(صورت ترجمه مکتوب)

الله تعالی حضرت تلوینک مبارک اسم شریفی استعماله سبب ثابرت و ایشدار
ایدریز چونکه بزعامتصام ایدیله جک بوقدر الا واجب الوجود در بر کسه
جناب پروردگارک غار لطف و کفایه سنه بنه و آلهما ایلسه اکالاله کفایت
و کت و سنی دائماً حایت ایدر شور مکتوبمزد در که آیات و هلامات و احکامات
در و ننده فصل اولشم و معجزاتی نمحدث و شواهدی ظاهر و دعوت
و ینانی باهر اولمشدر

کجه طایغ باشی اوزرنده ابقاد اولان مسافر و بولجی ایشینک ظهوری
و بلکه صخره قطعه سی اوزرینه بوقاربدن نازل اولان سبک تأثیرله
آجیلان بارلک اثری کبی مشهور ملاباشی (علی الاکبر) نام ذاته کوندر لمشد که
الله تعالی فرود کبی کبر و نخوت و غرور و عظمت بخارندن جوف
دماغه متصاعده اولان قطرات شروری انف رعونت و غیشوم
حافندن صمصام قهر کبی بوانان سوری سنکیله ازاله ایلسون و صاد
قومی ریح صرصرله اهلاک ایشدبکی کبی شدت قهر و بطش الهیه سبیله
نیت فاسده نیک شراره سنی سوندرون

زعمکنجه نمره اطاعت ایتکاکمزی مشتمل و عامه اهالی به مرسل
مکتوبکن و اصل اولدی . حیات دنیا سزی مغرور ایلسون الله کریمدر
مغفرت یزدانه استناداً هر بر شر و شوروی ارتکابه متصدی اوله رق
بطش قهر الهیدن شیطان سزی مغرور ایتسون غضبیدن خلق اولمش

جنید الله اولدیغیزی سوبلیوب مفتخر سکنز ابی لهب کی هلاک اولسون
او کسه که مال و کسبی کدوسنه فائده بخش اولدی

مکتوبکنز علی رؤس الاشهاد قرأت اولندقدده اومکوبک حاوی
وشامل اولدیغی رعد و برق کی احوال مدهشه واقوال مخوفه بی نظر
حقارت واستخفافله کوروب وعده و عهد و تهدید و تخویفه ابداع و ابتعا
ابتدیکنز شیء انفا حقارتله اشتغام ابلدک

نعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم (وقالوا قلوبنا في
اكتة مما تدعونا اليه وفي اذاننا وقر ومن بيننا وبينك حجاب فاعلم اننا
طاملون) یعنی شیطان لعین ورجیمک شرندن سمیع وعلیم اولان جناب
الله تعالی به صیغوروز سزک بزنی دعوت ابتدیکنز شیدن کویکن اکتة
واخبیه اچنده مخفی و مستوردر دعوتکنزی نفقه و تفهم اییز و قولافر مزده
طرش و صمم و عدم اصغادر بودعوتکنزی استماع اییز دیورل و بزمله
سزک ارده پرده و حجاب واردر سزه اطاعت و مواصله به امکان یوقدر
الدن کلانی دریغ ایته سکن و بزده مقابله معامله ایده جکن الله عظیم
الشانه ایجا ایدرز اولاد و عیالزله مباعده و مکافحه و اموالزنی متجاوز
مقاله ایدرز ملطمان جهان مظاعه انقیاد و اطاعتدن صکره بزنی
شقیقه انسان تهدید بیانکنزی تخویف ایده جک بوقسه کلام سهر بیانکنز
یاخود و سوسه شیطانیه کی کثرت هدیانکنزی قورقودا جقدر سزک
بو حالکنز طیر ضعیف و ناچیر اولان جام و اجحه جنیات سطون
اولان بازی یعنی قم و شدله متصف بولان شاهینی تخویف و تهدید
ایتم کبیر قرا صغیره بوزاخوسنک بر تیجی صبر نلانه مقم تخویفه

استصراخ و صياحی کيدير زهرلی بيوك ييلانلر اغزلريني بارمقاريله سد
 ايدن كسيه فم افيدن پارمقارينه ملاقي اولان زهر هلاهل كافيدر
 سرك وهد وعبد كز عندمزه قپوز برانيسي و سنكك ويزلتيسي كبيدر
 هيچ كورد بگزمي كه كثر غنم قصابك كوزيني قورقوده . يا خود
 قپروب كچرچي گور كرمش ارسلاني كثر صيد ونعم و مندهش و ذليل
 ايله سند و هند اهاليسته ياديفكز شيله بزي تذكير و اوارازله ايشله بگز
 عنوة قهر ايله بزي اخافه و تهديد وانلره گوسترد بگكز سطوت و قهر كزله
 بزي ترعيب و كر كوك و اربيل . قلعه نيك قنجيله بزي ادھاش و اخافه
 و بويله ابطال كاذبه و اراجيف عاطله ايله بزي انداز ايديور سگن ها بويله
 ديد بگكز گبي دكل ايشته ههد فرينده بزدن كوره جگكزي كورر سگن
 بزقبو دقبر داتمندن ودق و اقراع اتمسندن و يازين حرارتك شدتنده
 تجمع اين ذبابك آواز و طنينلرندن قورقاين بز شدتلي ضرب ايديجي
 ارسلانلر و بطش و غضبه هجوم ايدرك قپروب كچوريجي سباغز قنجلر من
 سنلش ثابت بارلاق و مزراقلر من كسكين و براق و سطوت من ثابت اغز
 و اخلاق و اطوار من رزبه و قلبلر من تيمور كي محكم و متينه و بلده من
 محمد الله محفوظه و مصونه در

مرصع الكليل و تاج ملك كبي طرف نظري رد يعني ناظر ك نظري
 اصابت ايمه جك صورته رصينه و منيعه در ستاره عرش اهلا اوزرمزه
 ستيره و عين عايت باري اوزرمزه ناظره در حول و قوت الهيه ايله
 بزه ايقاع شر و شوره قادر اوله من لرا حسان و عنايات ربانيه اوله رفق و قوت
 عدد من و كثرات اعداد من طاعتی واجب اولان سلطان من دن و اصل اولان
 امداده (موصل) حفظ و حمايت و عين صحت و صيانت من در سلطان من

سلطان مسلمانك سطوت قاهره سی قاب و همت خطواتی طیفه امین کبی
 فریب اهل اسلام و رعایك پناه و التماس اید، چك كهف امانتبری و سطوت
 دین مبین و حامی بیضه مؤمنین . برینك ساطانی و بحرینك خانانی . بری
 قبلك، انام . و دیگرى زیارتكاه خواص و عوام . اولان حرمین شریفینك
 خادمی سطوات خانانیه سی غیر منقطه و عزمت ثابته سی غیر مغلوبه
 علی الاطلاق اتفاقك سلطان سلاطینی اعدای دینك قاهره و ماء و زمینك
 قهرمان باطن و ظاهری و روی زمینك حق تعالینك ظل باهری اولان
 سلطان **شهودخان** اول حضرتلری شمسی جنود کثیره ابله
 اعداد و سزیه مقابله و بریاد ایدرك باشکزی سودی دوکش کدی کبی اشافی
 باقوب رجعت قهرمى ابله شجرب و شرمسار اولهرق رجعت ایدرسکز
 بو حالده نصل بزى تهید ایدیلورسکز که عظمت و شوکت عثمانیه سی
 ییلورسکز سز قورقز میسکز طالبو که شدت قهر سلطنت آل عثمان نه اولدیغنی
 محقق اکلار و اذعان ایدرسکز

انقلاب تام ابله منقلب اوله جققرینی ظالم لر بقینده ییلورلر ای قوم
 لایم سز دن تعجب اولنور که بز دن اطاعت مأمول ایدیلورسکز و ربقه
 حیاته دخولزى طلبده بولنیورسکز بز ابا عن جد دائماً مظفر اولان
 سلطانك انعامیه دوراً عن دور مستعمر و کسوه فواضل واحسانیه
 متلبس و سباط انعامیه مستعمر اولنم فواضل تابعیه سلطنت عثمانیه سی اباء
 صدق و صحیحدن استراث ایدوب فوت اولدیغمز زمانده اولاد واحفاد مزه
 ارثا ترک ایدر کیدرز مع هذا بز اهل سنت و الجماعت اوزرین سزك کبی
 کروهر فضیه اطاعت ایدمین

وز سز نكله مقابلده كو ساعت شهادت معادته اهل وار بايز
بزمه سزك ينگرده برشي بو قدر انجق حدادك اعمال ايلكديكي سيفله اوزون
مزارقتر واردو حق تعالى امرنه مراد ايلديكي سئ قبول ايدر

بومكتوب دولت عليه شوكت زرينه عثمانيهك خادم اعتمابي مدينه
موصل والي رافتمابي عبدالجليل زاده وزير (الحاج حسين پاشا) و والي
حلب الشهبأ محافظبلده موصل (حسين پاشا) وكافة خواص وعوام
مملكت لساندن تحريز واسراقلان مكنوبدر

نادرشاه طرفمن وارد اولان مكنوب عـ لي ملائ الناس قرائت
اولدقدنصكره والي پاشا اهالي موجوددن طلب جواب ايلد كده الهام
رباني ايله جمله سي لسان واحد و جنان متحد ايله شو صورته عرض كلام
ايلديلر و ديديلر

(سز نزم اوزرمزه والي و مدبر امور مملكت و اهالي و من كل الوجوه
مطاع اصاغر و اعالي سز بو بيله اختيار بيورديفكرشي هر نه ايسه امر
و فرمان ايديكيزم ايجمزه او امره روي مخالفت كه ستره بيله جك بر كسه
بو قدر سز اوزرمزه رئيس و حامي و پادشاهمرك شو بلده سني و اهالي
و بكنه سني محافظه ايتك همچون امين ميان انچامي اولدبفكرن جهته امر
و فرمان دست اداره و اختيار كرده در) بولالو جواب صواب و رد بيلر
والي عالي (الحاج حسين پاشا) سفيرك نردينه رجعت و لسان حكيمت بيا
نيله بزدولت عليه عثمانيهك خداهي اولدبفمزدن بز مالك رقابن برين
و بحرين سلطاني و روي ارضده ظل ظليل جناب سبحاني اولان پادشاهمرك
دايره اطاعت و اراده سندن برخط و خارجه چيقيمتي و راه فوز و فلاح سندن

سرمو انحراف ايتک ابي دنانت خيالخانه خطر لرمنه بيله خطور ايتديکندن
هر حال و محاله اراده سنه سنه امثالاً بوبلده سنک مصادمه اعداسندن
محافظة سنه ازجان و دل اهتمام ايد چکمن مقرر در (مثلاً و جواب و بر مننه
مبادرت و بونک اوزرينه دهابعض مطالعات و معلوماتي علاوه ايلديرك
و هيچ قصور ايتديرك نادر شاهه بيان ايتک اوزره سفير کلدبکي بولدن
هودت ايلدي

والي پاشا مملکت سورينک تعميرينه و اطراف سورده خندق حفرينه
و لوازمات حربه و مهمات ناره و ساثره نک ندارک و احضارينه کمال سر عملة
مبادرات و نصرت الهيه نک کندورينه اور اولسي دعا سنک اها سنه مواظبت
ايلدي مملکت تسلطات اعدادن امين و سالم اوليق ايجون جيسال و تلالده
بولنانلرک کافه سنک بلده نک اطرافنه جمع و نقلی ضمننده کافه خواص و عوامه
او امر مخصوصه کونديروب کندوسى دخى اطراف و ولايت و حوالى مملکتک
مناسب بر نقطه سنه رکز خيام ارام ايتديردى و جميع ناسى ترغيب و تشويق
مقصديه طبل وزارتى اور دردى سورک تعميرات مقتضيه سنک و حفر خندق
ماده سنک بر آن اول الکلى و من کل الوجوه تأمين استقبال ارزو سيله
تشويقاً لاسايرين بالذات کندوسى و اولاد کرام ايله عمى زاده لرى و الحاصل
صفير و کبير لرى خندقدن اخراج تراب و قلعه بدنک تعميرى ايجون
نقل احجار و آب ايتکه مبادرت ايلديلر موجود بولنان ناسى بر قاچ صنف
اوزره ترتيب ايدرک هر بر صنف اوزرينه کندى طرفندن مجرب الاطوار
برر ضابطه تعيين و نصب و يوم نوال اوزره ندارکات حربه و ترتيبات
جنديه ايله اشتغال ايتکده اولديغى حالده شهر رجب شريفک بکرمى برنجى
کونى داخل اولدى
بو حالده ابکون نادر شاهک عسکرى دجله نهرينک جهت شرفينده

و موصلاً بر ساعت بعد مسافہ سی بولان (یار مجہ) قریہ سندھ کور غمیری
 اوزرینہ دیدہ ذکرین وزیر صاحب الرأی و التدبیر (الحاج حسین پاشا)
 بوناری کورد کده در حال اولاد اجدادینہ و اتباع و اقارب و تعلقانہ و سایر
 منسوبات و متعلقانہ و مملکت اہالیسناک مقتدر حرب و جدال اولن لرینہ قیام
 و حرکت امرینی و برمش و ذاتاً رفاقدہ بولان حلب الرسی (حسین پاشا)
 جنود و اتباعیہ مہیا و امادہ بولن شیدی

ویانندہ بولان (کویسہجق) حاکمی اولان شجاع و بہادر و حسین
 و نسب و غضب (قوج پاشا) دخی اتباع و تعلقاتی و معتقدہ کی عبوس
 و مہیب بشوز قدر عرب سوارینسی زیرا قوماندانہ آلوب مہیا و امادہ
 اولدی

قریہ مذکورہدہ بولان عساکر نادر شاہ ترتیب صفہ فی ایدرک او
 فضای واسعہ مانندہ جراد منتشر و ورود عساکر منصورہ بہ مترقب
 و منتظر اولہرق اور الری قبالمش اولہ قلی حالہ بولنرک اوزرینہ
 وزیر فلاتون تدبیر عساکر منصورہ اسلامیہ دن بر فرقہ جسمیہ
 عسکرینی افزاز ایدرک بکر می درت یاشندہ برادری (عبد الفتاح)
 بی اوفرقہ ناک اوزرینہ قوماندان نصب و تعیین الیہرک اورایہ سو فی
 ایلدی (عبد الفتاح) بک حرکنہ دجلہ نہرینی عبور و مرور
 ایدوب و در حال دشمن عسکرینہ ملاقی اولوب حربہ مبارزت ایلدی
 و کندوسی بالذات دستندہ سبف زہرہ شکافی اولدیغی حالہ میدان حرب
 وجہ بالذات شمال طرفہ و کاه بین جانبہ و کاه خلف و قدام سمتہ
 شیر زبان و عضفہ خونفشان آما جاہ و هجوم ایدرک بر دہشت و ہبتلی

مخاربه وقوعه و ملشد ركه او و اسع چول و صحر الرى يوزى سحاب ظلمت ماب
كبي دو مانر احاطه ايشدر

بوصورتله حرب و جداله و ضرب و قته دوام اولنديغى ائنه بىكرمى
بشيبك راده سنده بولمان دشمن عسكرى عساكر اسلاميه نك خط
رجعتلرني قطع ايتك اوزره جنود ظفر نمود موحدينك ارقه طرفلرندن
طولا شوب درحال جوانب اربه سنى احاطه ايلدبلر و عادتاً تحت محاصره
ومضابقه به آلدبلر

فقط بونك عساكر اسلاميه به اصلا كلال وقتور كلكه رك مخاربه به
مداومت على كل حال لشكر اعدانك صورتلرینه دایرانه مقاومت ايلدبلر
هر ايكي طرفدن فوق العاده وفيات و تلفات وقوعه بولديغندن و في الواق
خط رجعتلرنيك انقطاعى موافق حال و حكمت اوله ميه جغندن فرق
منصوره اسلاميه اعدانك خط حرب و انحصاريني ياروب و نهر دجله دن
مرور ايدوب داخل ممكته رجعت ايتدبلر

بعده فلعنه نك ابواب متفرقه سنى برصورت مكمله ده سد بوند و اورادن
لشكر اعدايه مقاومت و مدافعه ايتكه ععد طومار قرار و پوند ايلدبلر

فرهاسي كوني او چيوز بيك راده سنه قريب لشكر اهدا كلوب ذكر
اولان (يارجه) قريه سنه ركه اوتاد خوام و اوراده ارام و (الخج
حسين پاشا) ايله ديكر حسين پاشاي اضافه و تهديد ايتك مقصديله بونلوك
طرفنه تکرار بر الجى تعين و اعزاز ايلدبلر و ديدبلر كه (بوقدر خلقك
كانلرني جو كك . و هر حاله بوراسنى ضبط و استيلا ايدجكمن مرگار
ايكن بونجه انسانلوك قتل و اعدامنه . و بجه امول و اشيا نك اضاعه
و اتلافه . سببت ويرمك كار عقل و موافق حكمت اولديغندن و ماره

امان و اطاعت مزہ دخالت ایملکن غیرى سزك ایچون بر راه فوز و نجات
 و بر طریق فلاح و سلامت تصویرى غیر قابل ایدو کندن شمعدى بوراده سبک
 دماء ایتمک خطایى عظیم و بوحال و حرکتک نهایت و عاقبتى حق کزده ضایت
 و خیم اوله جنی بی ریب (و اشتباهدر)

والى عال (الحاج حسین پاشا) اعدانک اشبو تهدیدات واقعه سنه
 اجوبه لایقہ بی اعطاء دنصکره دیدى که بو مثلوا کلام لک سردو بیان ایتملى
 نادر شاهک سخافت اقوالنه . و خفت عقلنه دلالت . و رافضیلرک دخی
 قلت شعور لینه اشارت ایدر که شو صورتله ایراد و تبلیغ ایلدک لری تکلیفاتک
 قبولی . و بوبایدہی مقصد لرینک بویله سهولتله حصولی . و تیر افکار
 فاسده و سهام نیت کاسده لرینک هدفی اجابتہ و وصولی معاذ اللہ عند مزده
 محال اندر محالدر چونکه شو بلده ده کأس شراب شهادتی تجرع و نوش
 ایتمک برضر فالجبه بقدر سکا تسلیم اولمق و شو مملکت مزى دست اداره کزه
 آلمق و تمک ایتمک کبی تصورات باطله و تخیلات طاطله کزى تصدیق
 ایتمک و بلده مز جناب حافظ حقیقینک محفظه صمدانیه سنده محفوظ و محصون
 و سزکله غوغا و جداله سطوت و قوت مز و خواہش و شطارت مز افزون
 اولدقجه سزه دخول مملکتہ بر بول کو سترمک غیر قابلدر بز عون و عنایت
 جناب رب العالمین و دین بین سید المرسلین و تکبیر و تہلیل و محبت صحابہ
 حبیب و رسول رب جلیلک قوای روحانیه و امداد لرندہ متمکن و متحصن
 اولدق مز دن مبانہ مزہ بویله اقوال تهدیدیه ایله القابى صلح و صلاح و سزہ
 ارانہ طریق فوز و فلاح ایدہ مز شو مقدمانہ بر نتیجه حسنہ و برہ جک
 ورشته حرص و امید کزى قطع وقع ایلدہ جک انحق سیف و سنیان
 خوفشاندر و چونکه بوده اهل ایمان ایچون بیوک بر شاندر

بناء علیہ برالچی دھا کوندربلہ جٹک و بوبلہ تکالیف مالایطاق
ایدبلہ جٹک اولور ایصہ اورایہ رجعت اید جٹک سفیرک باشسز بز جسدینی
کورہ بیلورسکنز و ہرنہ در او حرکات و معاملات خاطر کزنہ خـطور
وظہور ایلرایسہ اولوجملہ صور اجراء ایہ سنہ مختار سکنز (ولایفلاح
الساحر حیث اتی) مثلاً جواب آلان سفیر اردو گاہلری بولنان (بارمجہ)
قریب سنہ عودت و المش اولدیغی اجوبہ کافیبی نادرشاهہ حکایت و بعدہ
بش کون اورادہ مکث و اقامت ایلدیلر

التنجی کونی نادرشاهک عسکری دجلہ نہرینی مرور و عبور ایلدیلر
موضل مملکتنی احاطہ ایلدیلر . و کندوسی ولایتک جارچہ اتنی سیر و تماشا
ایلد کند نصکرہ جادربنہ عودت ایلدی

شعبان معظمہک غرہ سنہ نادرشاهک عسکری بلدہ تک قریندہ واقع
(جامع الاحمر) جوارندہ اجتماع ایدوب و جنود و اسرا بی موجودہ سنہ
احجار و تراب نقل ایتدیروب بلدہ قلعه سنک بدندہ بولنان اون ایکی برج
و بارویہ متمایل اون ایکی برج و استحکام بنا و انشا ایتدیرمش و مذکور
برجلر اوزر زینتہ طوب و هووان وضع و تعبیه ایلشدر

صاحب الزای و التہبیر والی روشن ضمیر (الحاج حسین پاشا) دخی
سور داخلندن دشمنک انشا و تعبیه ایلدیکی برجلرہ مقابل سورک برجلرہ
طوب و هووان وضع و ترتیب ایلدی

شعبان شریفک التجی کونی نادرشاه طرفندن انشا اولنان
برجلردن مملکت اوزر زینتہ بر صـورتلہ مرمیات انداختہ مباشرت
اولمشدر کہ کورنلر اسمان جانبندن روی زمینہ ناردن مصنوع و ممزوج
یغموور یاغبور ظن و قیاس ایدر ز ایدی و حتی آتش محاربه اول درجہ

تروج و روی ارضی اول مرتبه تروج ایدر ابدی که ارعاد و صواعقک پرتو
و اناری و شعله آشنه آری کورینور و طوب صدالی استماع ایدنلره
حقیقه دهشت و بر ابدی

بلدنت سورندن و داخندن اعدایه مقابله ایدیلرک آیلان طوبلرک
و تفنکرک مریات آتش فشانک تأثیرات شدیدیه و سر یعه سیله اعدا
جایندن ظهور ایدن مدهش صدال محیر عقول اوله جتی درجه
استماع اولنور و سورک داخل و خارجی بر نار عظیم ایچنده کورینور ابدی

اشبو آتش بالا کش حرب و جدالک علوا فر از صحاری و جبال و سوی
سمایه عکس ایدکجه روی آسمانک کوک رنکی تحول ایدرک بر ا-ون
ورنک آتشن مشهود عیون ارباب جنک و قتل اولوب حتی ایلاطر فیندن
آیلان مر میاتک جو هوا و سمداده تشکیل ایدیلکی صور و هیئات نجوم باهره
و کواکب زاهر نک احیاناً جو اسمانده کورینان هیئات و اشکالنه ممائل
و مشابه کور نمکده و جهانیه اوله و حیرت ویرمکده ابدی

بو حال اوزره محاریبه سکز کون و سکر کچه دوام و امتداد ایدرک
مدت مذکوریه ظرفنده موصل اوزرینه الی بیل راده سنده کلمه و خیره
القا و انداخت اولنوب بونلرک تأثیرات شدیدیه سیله نهجه قوناقلر و خانلر
منهدم و نیجه نفوس اسلامیه مقتول و منعدم اولدی

مع مافیه استحکامات اعدادن متین و رصین اولان قلوب اهل توحیده
و فرد افریده ذره قدر خوف و خشیت طارض و طاری اولدقدن بشقه
بالاخره بو مثللو حرکات و معاملات جریبه و طوبلر و هوائلردن ظم-ور
ایبان مر میات شدیدیه تزیید و توافر ایدکجه شوق و شجاعت فطریه لری

مزداد و فراوان و اسانلرندن هلی الدوام ظهور ابدن تکبیرات و تهللات
صدای شوق ارالری واصل کنکره آسمان و بوده موجب ظهور نصرت
رب سبحان اولدی عسکرلر طیور سمندر کبی شدتلی آشرا ایچنده سیر
و ثبات اوزره بولندیلر

امام (یحیی بن قاسم) حضرت یلرینک تربه شریفه لری قرینده
و موصلک جهت شمالیه سنک مملکت انهامنده واقع اولان و (باشطایبه)
تعبیر اولنان برجه مقابل اعدا جانبدن بر قاچ عده راده سنده (بالینز)
طوبلرینک دانه لری انداخت ایدلشدر که اوطایبه نک محافظی اخشامدن
صباحه قدر (الحاج حسین پاشا) و صباحدن اقشامه قدر اولاد کر امندن
(مراد و محمد امین) بکر اولوب بلناوبه بلده نک اطراف و جـ و اربنی
ضولاشوب عسا کر منصوره اهلالمیه بی تشویق و ترغیب و کندولرینه
مهمات حربیه و افواه ناریه و اوزمات سائره نقصانلرینک اکیالیه برابر
التون توزیع و اعطا ایدرک اناری تلطف و تطیب و لشکر اعدای ازهر
جهت اخافه و ترهیب ایدرلر و کندولرینه و کرک عسکرلرینه قطعا ملال
و کللال شائبه سی کلپهرک دلیرانه و شیرانه حرب و جداله دوام ایلرلر ایدی
نادر شاه بی ریب و اشتباه وزیر اعظم (الحاج حسین پاشا) نک و اهالی
و ساکن بلده نک دوام و ثبات و کمال اهتمام و ممانت اوزره محاربات ایلدکر بی
و میه ان جنک و وغایه باش و جانلرینی فدا ایدلر جکر بی درک و اکتناه ایلسیله
بولندیغی (یارجه) قریه سندن فک رابطه اوتاد خیام و موصلک جانب
جنوبیسنده و دجله نهرینک قارشو کنارنده و ذکر اولنان (باشطایبه)
نام برجک مقابله سنده واقع (قاضیکمند) قریه سنده رکز خیام ارام
وازهر جهت بذل مساعی و اهتمام ایلدی
(الحاج حسین پاشا) برج مذکور اوزرنده بولندیغی حالدده اجناد

موجودہ سنہ و یوبلان امر و تعینات اوزرینہ واقع اولان ثبات و حرکات
 واعدایہ مقابل آیلان مر میاتک اتفاق آبادی کی حالات کو سترمش اولد قلمی
 افار شجاعت ترمیف و بیان اولتور احوالین دکلہر ہر ایک طرفین
 آیلان دانہ لک و طوب و ہوانلرک صدای دہشت فزاسی حیرت بخشای عقول
 کائنات و ولولہ انداز صحاری و سماوات اولور ابدی و والی ہالیشان او
 آتش طاقت فرما اچندہ ثبات ایدرک طرف اعدایہ دانہ آتش افشان
 اولور ابدی

نادر شاہ ذکر اولنان برجی نشانک ایدرک قوتنک و طوبلرینک
 اکثرینی اور بچک اوزرینہ جمع و سوق ایتمکہ دوام ایتمسہ و کلبت اوزرہ
 اوراہ کلا و مر میات آسنہ مبنی طاقت برجک بر طرفی منہدم اولمسیلہ
 در حال موجود بولنان معماریہ و ہائلرہ اعمار و ترمیمی امر واستعمال
 ابلدی ایسہدہ معماریہ و کرنہ مبارزلرہ اورادن فرار ایتمک کبی بعض
 احوال مغلوبت و امارہ انہزام و قبلرینہ اضطراب و خوف تام کلدیکی
 احوال و حرکات و مشاورلرین ظاہر و نمایان اولمسنہ بناء والی پاشا اہل
 حرب و جدالہ منوجہا (ای عسا کر منصورہ ہو کون قی سبیل اللہ اولتان
 جہاددہ ثبات ایدنلرہ و شربت شہادت کی گامہ کاسہ نوش و تناول ایدنلرہ
 بابدار جنات عالیات و راہ فوز و فلاح و نجات ابقدر و ہو کون نامہ
 اعمالکرہ فخر و مہابت و افضل طاعات و عبادات • یازبلہ جعفر اولاد
 و عیال و بچاد و احقاد و اطفالک قائلرینک روی زمینہ دو کلامسنہ و من
 القیم مویہ ربانیہ اولہرق انصاف اولتان شجاعت فطریہ و ذاتیہ نک
 بردشمن ناتوان و ضعیفہ قارشوسنہ باہمال اولامسنہ اقدام و غیرت و نہایت
 درجہ سنہ قدر اہتمام و ثبات اینک فرض عین مشابہ منہدر) بوللو
 بتداونز و صدا بلہ صحیحہ و ندا ایدرک و یقینور کبی لایقطع نزول و ورود

ایلیان قورشونلردن قالقانی باشنه سپر ایلیه رک اوتهلکه عظیمه مقابله ننده
حیدرانه ودلیرانه جالس والبسه فاخره غیرت وشجاعتی لابس وجهیت
عسکریه بی تطرف خلل وملادن حارس اولدیغی حالده مشارالیهک یو حال
وجرکتی وایلدیکی پند ونصیحتی مغلوبیت وانهمزاه میل ایلیان جنودینک
قلوب استغنا دیلرینه برشوق و غیرت جسدیده ایقاع وایصال اتمسینه
اجنادینک کافه سی دران معاودت ووالی باشانک امر و اراده مشر و هه سنه
ربط روابط انقیاد و مطاوعت وازجان و دل مستقاومت اعدایه ثبات
و مبادرت و تکرار مصفوف حریه لرینی تنظیم و ترتیب و تکبیرات
وتهلیلات ایله صفحه لسان و سخن جنانلرینی توطیب و برکت منم دم
بولنان محملرینی تمهیر و تمیم و افواه ناریه ولوازمات سائرہ نقصاتی اکیال
و تئیم ایلدیلر و اهدای هدیف و اماج ایدرک لاینتقطع طوب و تفتک آدیلر

اورالق اعدا طرفندن سورک التندہ اوچ محاسده لایغم آچیلدوب
درونلرینه وضع اولنان باروده آتش ویرادیکی انده برهوا اولان سورک
برقطه جسمیسی بنه کندی اوزرلرینه ساقط و نازل وبالطبع طارض
اولان خوف و دهشت و اوراده و قوه بولان تلفات و موحدین جانلرندن
اولنان مقاومات نایده و مدافعات متوالیه شدیدہ تأثیراتیه دشمن طرفنه
برنوع وله و حیرت حاصل اولمسیله عون و عنایت الهیه و ضون و معاونت
سبحانیه ایله اعدای مغلوبه و مهزومه شعبان شریفک اون بشیچی کونی
علی الصباح طوب ولوازمات حریسه و ادوات سائرہ ایله مملکت طرفنه
متوجها قیام و حرکت ایلدیلر و فقط یو حرکتلرندن نادر شاهک افکار
و نیقی و بویله دفعه موقع حربی تبدیل ایلسندن مقصد و فکر فی نه اولدیغی
یلنه مدی

بعده كافة عساكر موجوده سيله مملكتك خارجا جهات اربعة سني احاطه
 ايدرك واولجه احضار ابتدگري بيك قدر نردبانلري سورك مواقع لازمه
 ومواضع مقتضيه سنه وضع وترتيب ايدرك سحر وقتنده چكر كدر كبي
 يوقاري طرفه منتشر اولديلر وپواسطه لاله اولجه دخي سورك اطرافنده
 بولنان خندق درنده مرور وعبوره فرصتياب اولمشلر ايدى

درون مملكته دخوله ميل ايليان لشكر اعدا داخل سوردن آيلان
 حرميات صغيره وكبيره نك تأثيراته طاقتفرسا اولوب تبديل مقام ايلرلر
 وپوخال هريت شمال ايله برمدت اوغرا شورلر ايدى بعده بعض قبولر
 حفر ايدوب درونلرينه وضع ايلدگري بارودلره آتش وبرهرك مملكتي
 برهوا ايتك جهتي ذهنلرنده وترتيلرنده متصور ومقرر اولديغى حالده
 منويات ومضمراتى برعكس ظهور ايدوب حفر اولنان قبونك اغرندن
 ظهور ايدن نأره شراره فشان كندى بوزلرينه رجعت واوزرنده
 والتنده بولنان عسكري تلف وپهرا اولمش وپوحر كتملرندن جنود
 اسلاميك برنفرى بيله متضرر وضايع اولمامشدر

ورطرفدن قودقلري نردبانلر واسطيه سيله اللرنده سيدوف مسلوله
 اولديغى حالده قلعه نك بدنلري اوزرينه چيقدقچه واوراده ده كندولرينه
 مقابله اولدقچه كال سرعته بدنلره چيقان اشكر اعدانك رؤس معطووه
 واجساد مجروحه ومفقر قلري ثابت سهواتله يرله دوشردى . وسورك
 آتنده وخندقلر ايچنده قلانلرينك دخي جنود موحدبن برق خاطف ولامه
 شهاب كبي ابريشوب باشلرني كسرلدى و(الله الله) ديهرك دشمنلرني
 صفر چيني قوشلرينك چكر كدر قيروب ومنقارلري فان ايله ملمع اولوب
 بعده جله نهرنده پقانلر ق تكرار مهاجمه برله قيردقلري كبي قيررل ايدى

وقتا که اهل موصلک میدان حرب بو وضا و صحراي ضرب و غوفاده
 هيئت اعدانک مأمولارینک غيری ثبات و متنت و جنگ و جدالده مهارت لرینی
 و من کل الوجوه غالبیت اثر لرینی و هر طرفه و هر صورتله اجرا اولمان
 حرکات عسکر به لرینه شجاعانه و دلیرانه مدافعه و مقاومت لرینی و ابتداء
 محاربه ده دیدک لری کبی کافه سنک کؤس شربت شهادتی نوش و البسه
 ابرار و شهرداری بردوش ایتمکجه مملکتک بر قریبق طاشنی بيله ویرمامکه
 مصرانه مداومت ایله جکلرینی کوردیلر و ییلدیلر بونلرک حصار دن
 چیقونده حرکات تعارضیه ایله حرب و قتاله مبادرت ایتمکن مقدم ترک
 محاربه و عقد مصالحه ایدرک بوسودا و آرزودن فراغت و جستجوی راه
 امنیت و سلامت ایتمکن بشقه بر جاره و تدبیر ایده مدیلر و ارشته امیده
 وصول مقصد لری باشلری مثلوه منقطع اولمق حسبیه دفعه کلدک لری کبی
 موصلدن کیده مدیلر و (الحاج حسین پاشا) و دیگر (حسین پاشا)
 حضراتنه خطاباً یازیلان مکتوبی بعث و تسبیار و بلده نک عقلا سندن ایکی
 ذاتک جانلرینه کوندر لمسی بیان و اشعار ایلدیلر

بو مکتوبک مندرجاتنی فهم و ادراک ایلوب مکتوبی ایصال ابدن الچی به
 دیدیلر که (بز ارواحزی و اموالیزی دین مبین اوفورنده فدا ایلدک
 و بناء علی ذالک بوکا جواب و برمامکه و مکتوب کوندر مامکه قرار و پردک
 بو حالده عودت ایتمکن اقتضا ایدر) بوجواب صواب اوزرینه الچی اعدا
 جابینه رجعت ایلدی

الچی اردو کاهه وصولنده مملکتک اهل سنک احوال و حرکات لرندن
 سؤال و استفسار اولندقدن الچی (بز بو بلده ده هدم و خراب ایلمه
 معثور برخانه قلامشدر ظن ایدر ایلدک حالبوکی بو قدر اوزرله آیلان

کله و خجیره لک و اثرینی گووومدم و بوزلنده و ناصیه حال و قاللنده ذره
قد اثر ملالت حس و تفرس ابدمهلم (مثلاو کیفیات مشهوره سنی کندولرینه
بکان بکان تقریر و بیان و تفسیر و عریان ایتسیله نادر شاهک راهی و تدبیرینه
و عقل و فکرینه حیرت و دهشت مستولی اولدی

اوجده یازیلوب کوندریلان مکتوبدن زیاده تواضعلی و التماسلی دیکر
بر مکتوبدها بازوبینه ایکی ذاتک طرفنه کوندرلمسنی تأکید ورجا
ایدرک الجی واسطه سیله ارسال ایتسیله سفیرک مشار الیهما (خسین پاشا)
حضرانک حضورلرینه و صوانده و مکتوبک قرائتی عقیبنده حصوله کلان
امینت و اعتماد اوزرینه موصل قاضیسینی و شافعی مقننسی هلی افندی ایله
اشراف مملکتدن قره مصطفی بکی (قاضیکند) قریه سنده بولنان نادر شاهک
جادرینه بعث و تسبیار ایلدیلر

اشبوزات کرامک اورابه مواصلت ایلدکری انده بونلری نادر شاه
حضورینه چیقاردی و فوق العاده روی بشاشت و ملایمت کوستردی
و اثنای محاربهده کوردکری نبات و متانلرینی و ضایت شجیعانه مقاومتلرینی
نحسین ایدرک دیهی که (بنیم اهل موصل ایله ایلدیکم محاربهدن مقصدم
مسوده عقیده و اعتقادمی تصحیح ایلک و اهل سنت ایله اهل شبهه تک
هانکیسی حق و صواب اولدیفنی اظهار ایتکدن عبارتدر ایکی وزیر
طالبانلره سلامی تبلیغ ایدکز دفع قبل و قال و رفع اختلال ایتک اوزره
اگر صلح و مسالته روی رضا کوسترلر ایسه بنده مطلب و مقصدم
اودر و اگر مرام و مقصدلری مقاتله و محاربه ایلک ایسه انده بیان
و اشعار بیورسونلر و هو ایکی امرک هر هانکیسینی تصویب و اختیار
بیوررلر ایسه دولت هلیه عثمانیه یازسونلر) سوزلرله مجلس ختام بولدی

و بونلره خلعت فاخره الباس ايدرك علمای اهل شيعه نكر رفق و كند و سبك
شيخ الاسلامی اولان (علی اكبر) ك جادرينه كوندردی

بونلره جادره تقرب ایلدكلرنده (علی اكبر) خیمه سندن چيقوب
مسافرلرینی استقبال و معامله خوش امدی بی اجرا و اكمل و فوق العاده
بونلری اهراز و اگرامه منشرح البال و بز مدت برابر اوتوروب والی
باشك تدابیر صائبه سندن و اهالی و اجنادك شجاعات دلبرانلرندن
بحث ايدرك انلرك مدح و ثنارينه دائر ابراه كفتار و مقال وانهای كلامده
بزم شاه ایران باشارك یانلرنده ثابت كوزلی و ممدوح انلرك بوندی بی
تحقیق و ایتقان ایش اولدیغندن هدییه طریقيله بوقاج رأس اسب كف
افشان كوندردلر ایسه نمون و منتداری اولور (یوللو علاوه كفتار
ایلمدی

اشبو سفیرلر عودت و اوراده جریان ایدن طومار كلماتی عرض
و حكایت ایلدكلرنده باشلر طرفلرندن سكر رأس اعلا انلری آیروب
و كافة لوازمات ایله تزین ایتدیربلوب والی پاشا عی زاده عی (الحاج
قاسم اغا) و محافظ پاشا میر اخوری و اصطلر بله ار سال و انلرده حیوانلری
كوتوروب (ملاباشی) جادرينه ایصال ایلدكلرنده انلری بر از مدت
یانلرنده اوتوروب حقلرنده كمال درجه رعایت و حرمت ایلدكدنصكره
آنلری برابر شاهك بوندی بی جادره كوندردی

و سوللرنده شاه حیوانلرك كوندلرسند نطولای اظهاری ممنونیت
و شادمانی ايدرك انلره خلعت فاخره و یوزر هده التون كندولرینه و یوز
التونلرینه و خدمتكارلرینه توزیع و اعضا ایلمدی

بعده عندلنده بولنان اسراي اسلاميه بي بونلرله برابر ارسال و كندی
 كاپرليني دخی اخذ واستعمال ايدوب بعده والي عالی ولایت (الحاج
 حسين) و محافظت مملکت (حسين پاشا) لر حضراتيه عقد جبل متين
 صالح و مسالمت و شهر رمضان شريفك در دنجي كوني ايران و هند
 طرفترينه متوجهاً قيام و معاودت ايلدي

بعده موصل شهرينك قبولي كشاد و اهااليمي قبود غوم و همومدن
 رها و ازاد و رخسوه سجاده شکر رب عباد اولديلر

مشاهير شعرا طرفلرندن نيچه ابيات و قصايد انشاد و تنظيم و (الحاج
 حسين پاشا) به عرض و تقديم اولندي

(بر قصيده بليغتك مطلع بيتي)

(هذا الحسين المختشم)	*	صدر النوال في الندي)
(مولی المكارم للام)	•	سيف الجلال في العلي)
(عين انسماحتو الكرم)	*	نور الهداية والهدى)
(ماحي المكاره والظلم)	*	سيف العلي مهندي)

والی و الاشان (الحاج حسين پاشا) قضاياي واقعه بي (نادر شاه)
 ايه وقوعه بولان محاربه بي ابتدا سندن انتها سنه قدر جريان ايدن معاملاتي
 و طاقبة الامر كندوسنه غلبه ايدرك انلرك وجود خباثت الودليله مملكتي
 نظمير ابلديكي بشارتي حاوي بر عريضة منصلا بي ترتيب و تنظيم و مخدومي
 (محمد امين پاشا) به توديع و تسليم و جنتمكان فردوس آشيان سلطان

محمود خان اول ﴿ حضرت تارینک عمیده تریا مرتبه ملو تانه لریسه بیست و تقدیم
ایتمش و بو خصوصده بر صورت فوق اعاده مظهر التفات و نائل
توجهات اولمشدر

﴿ سلطان محمود ﴾ (الحاج حسین پاشا) طرفندن موصل قطعه سنک
محافظة سنه و نادر شاهى مغلوب و مهزوم ایدرک دست تعدی و تطاولندن
خلاص ایدلسنه صرف و بدل اولدن همت عالیهنسه و بویله بر نصرت
عظیبه نائل و موفق اولسنه زیاده سینه عنون و دیشاد اولدولردن کنیوسنه
بر سیف مجوهر و مرصع و خلعت فاخره اهدا (و محمد امین پاشا به ده)
(میر میران) رتبه سنی توجیه و اعطا و سیف و خلعت بخش و احسان
برله موصله اعاده و اسرا بیورمشدر

والی موصل (الحاج حسین پاشا) و والی حلب (حسین پاشا)
حضراتک خدمات و وظائف موکوله لری ایفا و شان و شرف و زارتی
اعلا ایلدکلیتیه مبنی کندوزینه خطاباً شرفصادر اولان خط همایون
صورتیدر

﴿ صورت خط همایون ﴾

﴿ سز که وزیران مشار الیه سز محافظه قلمه و عداه ترشمندن ﴿
﴿ سزک و معیتک زده اولان رؤسای عسکر و احاد لشکر قولومیک ﴿
﴿ ظهوره کلان خده متکرمشکور اولوب دعای خیر سریع التأثیر بادشاهانه ﴿
﴿ مظهر اولمشسز در برخوردارین اوله سز فیما بعد دخی انجوردین ﴿
﴿ ودوات عالیهنده مساعی مبروره و جوده آتورمکه جمله کز نائل ﴿
﴿ مقدر ایلیمه سز ﴿

﴿ قوزینکی باشی الحاج علی بدیلہ کوندرلمش اولان ﴾

﴿ فرمان صورتیدر ﴾

دستورین مکرمین مشیرین معتمدین نظامی العالم مدبرین امور الجمهور
 بالفکر الثاقب متمم مهم الانام بارای الصائب محمدی بنیان الدوله والاقبال
 مشیہی ارکان السعاده والاجلال المحفوظین بصنوف عواطف
 الملك الاعلیٰ حالاً موصل محافظی وزیرم عبد الجلیل زاده (الحاج حسین
 پاشا) وحلب والیدی (حسین پاشا) معیتہ مأمور ادام اللہ تعالیٰ اجلالہما
 توفیق رفیع ہما یونم واصل اولہ بحق معلوم اولہ کہ سز کہ مشار الیہما سز
 دستور مکرم مشیر معتمد نظام العالم حالاً دیار بکر سر عسکری وزیرم
 (علی پاشا) ادام اللہ تعالیٰ اجلالہ اللہ مہوراً ارسال ایلبدیلکن قوائم ومکاتب
 مسرت اسالیبکن مشارالیہ طرفندن در دولتمدار خسروانمہ وار دو واصل
 ومضامین بشارت ضمیرلرینک محتوی اولدیغی تفصیل وقایع فوز ونصر نہ
 حرف بحرف علم عالم آرای الملوکانہم محیط وشامل اولمشدر سز وزرای
 عظامک حسن تدبیر وشجاعت جہتارندن تم وامجدی ووکلای فخامک
 صاحب انقباء وارشدی اولمکن ابلیہ ذاتکزدہ مر کوز اولان جوہر دیانت
 وحسب مقتضایہ عون وعنايت جناب رب العزیزہ استناد وتوکل ابلیہ
 آخور دین ودولت علیہمدہ بذل تاب وتوان وعہمدہ کفایتکنہ محمول
 اولان خدمات جلیلہ ساطنت سنہمدہ فدای باش وجان ابلیہ مآثر مبرورہ
 اسرارینہ کربندسعی واقدام او اب بودفہدہ دخی نادرشاه بر کشتہ سباکلزار
 ممالک فسبخت المسالک اسلامیہ بہ اطالہ خسار تجاوز و اضرار وار قوتن بازویہ

کتوروب معینده واقع عموماً اوفاد و اوباش اعجام بدتبار وبالجملة طوب و خچاره و سایر ادوات و مهمات حرب و بیکار ایله ما، رجب الفردک بکرمی بشجی جمه ابرتسی کونی موصل قلعه سنک جانب شرقی سنده واقع قریه حضرت (یونس) النبی علیه السلامه قریب محله ضرب خیام نحوست قیامه ایستاد و چنه روز مرورنده مترس برلین تعیین ایچ-ون بالنفس اطراف شهر مذکور می کشت و گذار ایدوب بعده قلعه مرقومه به حواله اون ایکی محله طایبه لره و مترس تر حفر و احداث ایلیک - سیله ماه شعبان المعظمک در دنجی کونی شهر مرقومک جانب غربی سنه عموماً اردو سیله نقل کاربان خبائث و بالجمله (بالیز) تعبیر اولنان طویلرک و سایر اجناس طوب و خچاره و ها اولرک محله رنه وضع و تعیینه به مبادرت ایلدکن صکره ماه مزبورک سکرنجی جمه کیجه سی ساعت اون برده ایکن مانند بروج اثنی عشر احداث و انشا ایلدیکی اون ایکی طایبه دن طوب قلعه به کوب و دانه خچاره صاعقه آشوب ایله درون حصارده اولان شجعیان غزاة ظفر اثاره شهاب بار کزید و خسار اولوب و طرف طرف اعمال ادوات حرب و جنگ و انداخته زنبیرک و تفنگ ایله شهر مزبوری کثره نار آسا شراره پاش اشتغال ایتمکله اول روز روشن حیون حیات دین مینده نمونه نمای لیله ظلمات و خلال مزبورده چشم رخاش کاران حمیت انما به احوال قیامت آشکار و رونما اولدیغندن ماعدا یوحات تکلیب ربا ایله سکر کون سکر کیجه بلا انفصال جانب اهل اسلام به در پی آتش بار و زر و وبال و خلال مزبورده انداخته سوی حصار اولنان طوب و خچاره دانه لری رسیده عقد هبعین الف اولدیغی ثبوت یافته سرحد اشهار اولوب بو مدن غیر کناره شهر مرقومده واقع (قره سرای) نام محل قرینده جاری شهر دجله به

بعدالقطع مسافه بیدوده اولان قطعه آخر استه ضم والحقه مبادرت ابله
 اجرای خباث طیند و طامه کلمات مسالین موحدین بو طریقله دخی تضییق
 و از طاجه صرف ما حصل مکر و مکیدت و مبتلای الم عطش و حرارت
 ایتمش ایکن آب تشنگان باده جهاد و غزا اولان نهنگان دریای صبر و ثبات
 و انفجار نیایع لطافی علیه ربایه به انتظار ابله بسزه بحر ان الهاب
 واضطراب او نیوب ادعیه آملاری سرشار زلال توکل (نعم الوکیل) و جمله سی
 سیراب جو بار صبر جمیل اولدقلری حالده سزل دخی مر کوز ضمیر
 صدقت سیر کز اولان غیرت دینیه کز مقتضا استجه فر اسم اتفاق
 و اعتقاد و لوازم یکجهتی و اتحاده کمر بسته ابتدار و وفاق اولوب (و شاور هم
 فی الامر) فرمان واجب الاذطنه امتثالاً دائماً مقتضای وقت و حاله کوره
 شجعان عسکر و ضابطان لشکر ابله عقید انجمن مشورت ایدرک حفظ
 و حراست قلمه مر تومه و مدافعه اعدای مذمومه ابراز دست برد و حیثیت
 و شجاعت و رعایت قاعده انبیا و بصیرت ابله حصار مر قومک ضرب
 طوب و خیر مدن رخنه دار اولان محله ربی در حال تعمیر و ترمیمه مبادرت
 و نوسو کلمات غیرت انگیز و گفتار تسلیم آمیز ابله قلوب حیات دینه
 تقویت بخش صبر و ممانت اولوب لیل و نهار دور بروج حصاره اقدام
 و کلیات تکبیر و تسلیم ابله خشیت انداز قلوب قایمه اعجاب اولوق اوزره
 ایکن شاه کراه قله مر قومیه هجوم و اقتحام زعم باطلی ابله بر قاچ
 طرفین لغبار خنر و نقب ایکن حیدرله ماه مر قومک اون بشهعی ایله
 مبارکه براند عموماً عسکر هریمت انارینی یک بدییوز زردبانک نهر دجله دن
 طرف شوره امرار ایلدیکلی مشهود باصره صفار و کبار و بو کیفیتده
 قصد قایدی جمله عننده ظاهر و آشکار اولغله هر کس حلول وقت

مقدره دیده دوز انتظار ایکن حلول وقت شافعیده ابقاد شراره
 مضرت ایلدگر نده بلطف الملك الواحد (ولا یحرق المکر السوء الا باهله)
 فحوای عبرت احتوایی اوزره ایکیسنگ ضرر و خسارتی بنه کندو
 ط فالرینه راجع و عائد اولغین اکثری تأثیر طراقة صاعقه اثار باروت ایله
 درکات حجیمه واصل و ماعداری نرنک کید و عقیدتی کبی باطل
 و توقد و اشتعالدن طاطل اولمشکن امامد حرکت و هجوم اولان اعجام
 شوم رمة کراز اما بر لرینی تسایق و تعاقب ایدرک اچقدن هجوم و اقتحام
 ایچون ذکر اولنسان نردبانلری دیوار حصاره وضع ایله برج باروبه
 صعود و و لوجه دامن درمیان اهتمام و اقدام اولدق لری نزه شیران ظایه
 وضا و نهنگان دریای هیجا اولان کات شجاعت اثارک مشهود دیده عیانلری
 اولدقده دریای آتش و ش چوش و خروشه اقدام و علی الاتفاق سل حسام
 انتقام ایله مانند نازله قدر و قضا اول بد فاعلرک اوزر لرینه وارد و نازل
 اولوب بوم مزوره تمام بدی ساعت اعمال ادوات حرب و پیکار ایله
 ذکر اولنسان ملعت کارلردن نجهلرین قنطرة تیغ آبداردن درکات حجیمه
 امرار و نجهلرین دخی سلم خنده سینه شکاف ایله دار القرار دوزخه
 ایصال ایلدق لری جهنن عون و عنایتک ملک قاهر ایله ظلال مزورده
 بشبیک درتیوز مقداری اعجام بدتبار فتاده خاک هلاک و ادبار و بقیه
 سیوف اولانلری فیما بعد صدمات مجاهدین اللرینه تاب اور اولمیشلرین
 درک و استشعار ایله کلهم (جر مستغفره فرتن قسوره) ایت کریمه سی
 اوزره افتان و خیزان بیسبر راه نکال و خذلان اولملر یله شاه عاقبتنا هک
 رأس المال آملی خبیت و خسران و نتیجه مقاصد و مرامی یاس
 و حرمان اولوب بعدازین مقاومتیه یاری افتداری دخی
 اولدیغندن ناشی همان ارنسی کون محل مرقومدن نقل کار و بار ادبار

و خذلان و سواره بانیه ضلالت و انحراف اولدیفن اشعار و اعلام ایلمکز ایله
 حقا که سزک و همقیام موفقیتکز اولان غیرت کشان دین و دولت و رؤسا
 و ضابطان و پیاده و سواری قیوم نقولاری و سائر افراد طوائف عسکریه
 و قلعه مرقومه و واقع اعیان و اشراف علما و صلحا و ساکنان و قطان غیرت
 اتحاک اتفاق و اتحاد درون و ثبات اقدام مصابرت مره و بلریله وجوده
 کلان حرکات جمیده سماتلری دائر السنه انام و دیباجه صحائف ایام اولمغه
 شایان اولدیفندن غیری خاصه ستایش مالا کلام ملوکانه لایق و رضای
 همایون عنایت مقرونه موافق اولوب بوبلده جمله کزک خدمتلی بکر
 مشکور و سعی و دقتکز مبرور اولمشدر اغوردن و دولتعلیه مده بو
 کونه مصائب و محنه سینته حجت سکینه لری سیر و حصن و حصین
 صبر و ثباتی کدو کزه نعم المکر ایتمکله دنیا ده و آخرتده اذکار جمله
 و ثوابت جزیله به سزا و مظهر اولدکز بوزلر کزاق و قلیچلر کز
 دائما دشمن قابله آوده و راق و دین مبین اغورنده ظهوره کلان مجاهده
 صادقانه کز مقابله سنده نان و نمک بادشاهانهم سزله حلال اولسون حضرت
 خلاق جهان پیغمبر آخر زمان حرمتنه سزلی ایکی جهان نعمت لرندن حصه دار
 ایلوب جمله کز بهر مند و برخوردار اوله سز حال احق کز ده آفتاب طالعاب
 عواطف جلیله بادشاهانهم بر تویز ظهور و قانزم پیکران عواطف جزیله
 ملوکانه موج انکیز سنوح و صدور اولوب سز که وزیران مشار الیهما سز
 خاصه خلع فاخره شاهانه مدن سمور فائض السرور دوخته سز بشقه بشقه
 بر لشوب خلع مورث البصیرت سلطانی و اسایف فاتحه الاکتاف خسروانه مدن
 بر رفیقه شمشر هد و تدبیر خاقانی و عطیه همایون ملوکانه مدن هر
 بریکزه بدیشریک بشریوز غروش عنایت و احسانم اولدیفندن بشقه

سنکہ موصل والیسی مشار الیہ سن بو خدماتہ سنک ایلہ ہم معنان مر افقت
 و ہمدست اہتمام ودقت اولان امیر الامرآء الکرام اوغلاک (مراد پاشا) دہام
 اقبالہ یہ دخی بر ثوب خلعت فاخرہ و معیتکزیلہ محافظہ قلعہ و مدافعتہ دشمنہ
 دلاور لکی ظاہر اولان لہ الباس واکسا ایچون الی عدد کسوت ظاہرہ
 عطای ہمایونم اولوب تبلیغ و ایصال ایچون (قدوت الاماجد و الاعیان حالا
 رکاب ہمایونمہ فوز نیکی باشی اولان حاجی علی زبده ایچمہ) تعیین و ارسال
 اولمشدر ان شاء اللہ تعالی و صواندہ سزہ عنایت و احسان اولان خلع فاخرہ می
 تقدیم و خطوات تعظینہ مقارن استقبال و تلبیہ و دوش غیرت چوشکزیہ
 اکتساب و مصام نہنک انتقامک ہر بریکز زیور میان حبت پبرا و عطای
 شاہانہ می بشقہ بشقہ سایۃ جیب مباحات بی انہا ایلوب اظہار و مرافقت
 اولان مومی ایلہ (مراد پاشا) و سایر دلاوران حبت مدار عنایت و احسانم اولان
 خلع فاخرہ می دخی الباس واکسا و جملہ ایلہ تضاعف ایام عمر دولت و ترادف
 اسباب قوام سلطنت ابد مدت دطی واجب الاداسنی اجر و ایضاً ایلیہ سز و بر
 منوال محرر پیرایۃ منصۃ ظهور اولان اشبو خدمات مستوجب المباحات کن
 ہر و جملہ مبرور و مشکور اولوب بوندن بویلہ جملہ کز حق لرنده صنوف
 عواطف بی امتنان خسروانم مبذول و مصروف و عنان جملہ ہمت ملوکاتم
 قلعہ مر قومہ نک اقتضالیدن عدت و عتاد و مهمات واجناد ایلہ کمال تقویت
 و احکامنہ معطوف اولمہ جملہ کزی جناب خیر الناصرینک و قابۃ صدایہ
 سنہ و دیہہ ایلدم دعای خیر سریع التاثر ملوکاتم سز کلہ بیلہ در من جمیع
 الوجوب قوی القلب و جری الخاطر اولوب سز لردن مأمول طبع ہمایون
 پادشاہانم و ملحوظ خاطر صفوت مظاہر شہنشاہم اولدینجی و جمہلہ
 کاکن اتفاق قلوب مینت مضمون و اتفاق آرای سداد اسلوب ایلہ محافظت
 قلعہ و منکت و محاربتہ سرحہ غیرت و صیبت ایلہ ہر بریکز اظہار

جوهر مردی وقتوت و ایقان حق جلادت و شهادت و بو وقته دلک وجوده
 کلان مائر حیده کزی تزیین و تزیدمبادرت برله فیما بعد دخی باعث سلامت
 نشأین و موجب سعادت اولان تحصیل رضای میامن ارتضای ملوکانه مه
 ازدل و جان بدل تاب و صرف مافی الوسع و الامکان ایلکر بانه فرمان
 عالیشان صادر اولمدر بیوردمکه و صواب و ابدقه بو بیده وجه مشروح
 اوزره شرفیاته صدور اولان فرمان واجب الاتباع و لازم الامتثالک مضمون
 اطاعتقر و نیله عامل اوله من شویله بیله سن علامت شریفه اعتماد قله سن
 نحریراً فی اوائل شهر شوال سنه سنه و خجین و مایه و الف

موصل محاصره سی خصوصنده عبدالجلیل زاده حاجی حسین پاشا
 ایله حلب و الیمسی حسین پاشا طر فلرندن بارعی افندی قلیله محرر
 اوله رق جانب صدارنه کوندریلان قائمه صورتیدر

بم دولتو عنایتلو مرحمتلو ولی النعم افندم سلطانم حضرت تلی

مادرشاهک بیس الورود و نعم الرجوعنک تفصیلاتی و واقع اولان
 فوز و انتصارک کیفیاتی کنارش یافته لحاظه استقصا بیوریلور ایسه
 لیلان و کرکوک و اربیل قلعه لرینی آورده بنجه تسخیر و ضبط ایلدیکندن
 صکره قلعه حصینه موصلی دخی قلاع مزبوریه قیاس ایله تسخیر ایلت
 سودای قاسدینه دوشوب ابتدا ایکی نفر شخص دیگر ایله کرکوک حسن
 افندی و کرکوک قاضیسی اشبو شخص اربه ظهور و نهر دجله نک قارشو
 بقه سنه قریب محله کلوب شاه ایران چابندن کاغذ و ایلیچیک ایله کادک لرینی
 موصل و الیمسی وزیر دایر صاحب الک بهر سعادتلو حسین پاشا حضرت تلی

قولاری طرفینہ ابلاغ واستیذان ایلاکرنده بوقولاری ایله وجملہ
 رؤسای موجودہ بعدالمشورہ نہر دجلہ کنارندہ ضرب سائبان ووزیر
 مشارالیہ حاضر تریبلہ بوقولاری ورؤسای سائرہ محل مزبورہ روان
 وتبریز سفارت اولان مسفورل موضع مذکورہ احضار وکاغداری
 استفسار اولندقدہ موصل مفتیسنه وعلماسنہ وساداتہ تحریر اولنشدن دہرک
 برقطعه کاغداہراز وارائہ وعرب لسانی اوزرہ محرر اولغله وزیر
 مشارالیہ حاضر تری آلوب قرائت ایلاکندہ بوبندہ مصونہ پادشاہ
 جہانگیرک ایکی شیر دلیری موجود ایکن موصل مفتیسنک بومقوله
 مستعد خطاب ومورد سؤل وجواب اوابق نہ وظیفہ سیرکہ کاغدی
 ا کاخطاباً تحریر ایلامش دہوب ہنوزختم کلام ایلمدین اشبورقہ
 عربیہ نک مضمونتی بز دخی فہم ایلم دیوجانب وزیر مشارالہدن استعلام
 ایتمدیکنزده عامہ اہالی بی ترغیبہ سعی عظیم وشاہہ استقبال وقلعہ بی تسلیم
 ایلامک اوزرہ تنبیہات اکیدہ وانذارات شدیدہ بی مندرج اولدینی بعدالافہام
 بوقولاری دخی شتابندہ جواب اولوب شاہ مسفور مطلق فرومایہ
 خارجی بدایت ایدوکی واضح وعیاندر بزلر دین مبین احمدی ومہذب
 صحیح سنی جان نشاری ودواتعلیہ قاہرہ عثمانی خدمتکاریز بودیارہ تسلیم
 قلعہ ومملکت ایچون کلدک انجق خدمت محافظہ وجنگ ایچون کلدک
 موجود اولان عساکرمن ایله وعامہ اہالی وسکان ایله جنگ ومقاتلہ بیہ
 حاضر وامادیز فرد واحدمن قانجہ بہدک تسخیر قلعہ شہادت ایلمدکجہ
 شاہ مسفورہ قلعہ وبرمنز احتمالی خیال محالدر همان کلاہجکی واریسہ
 کلسون بلدیکندن قلسون دہرک جواب بالاتفاق ایله سفراہ مسفورہ لہ
 طرد وابعاد واطادہ اولندقدہ چندروز مرورندن صکر تکرار اریمل
 سہ کلرندن محمود نام بر نفر ایلیچیسی دخی ظہور ومنلا باشی علی اکبر

طرفندن وزیر مشارالیه حضرت تارینه و بوقولارینه برر قطعہ کاغذلر ایله
 ورود ایدوب خلاصه مضمونده شاه مسلمین اولان شاهزکد مرحوم
 موفور و هند و ترک اقلیملرنده و سائر اولانلرده کرمی عام و اشفاق انامله
 معروف بر شهنشاه نادرالظ و در مجرد آشور رومسه دخی نشر اثار
 مروت و ورأفت ایچون بودیارلره کلشدر اگر جاده اطاعته سلوک و تذال
 و استعطافی ایله استقباله شتاب ایدرسکیز کوره جککیز انجق خیردر بوق
 اگر لچ و عناد و مخالفت اوزره اولورسکیز سفک دماء اولانلرک و بالی
 بوینکیز اسؤ احواله رجوعکیز مقرر و انجاقی فنا اولور دیونجر بر ایتکلہ
 بوقوللری بینه مبادر الجواب اولوب بزه قدما ایلیچیلک ایله کلان آدمکیزه
 سویلمش ایدک که سرجه بیت خارچیان اولان شاهک هواداری دکیز
 انجق دولت قدیمه دائمه عثمانیه خدمتکاری بز جمله من نوشیره شراب
 ظهور شهادت اولدقچه کندوبه ذاعه دن بر اچم ص و ورنلردن دکیز
 فرضاً معاذالله تعالی شاه مسفوره قلعه بی ویره جک اولدیغمن خیالده
 طرف سلطنت سنیه دن اشبو وزیر مشارالیه و بکائنات و سلامت منصور
 اولوب ایکیمن دخی سوخته اناره غصب پادشاهی اوله جکار بمن بدیهی
 و اشکاردر اوله بر دشمن ضلالت انبیه قلعه و بر ملک فضاحتی ایله قتل
 اولمندن ایسه باری مردانه نصب کارگاه کارزار و اناره رزم مشاغل و پیکار
 اولوب اهم احراز نام نیکوی غزا و فتوت و هم اختیار درجات عالیه شهادت
 ایله بمن وجوه ایله افضل و احسن و مقتضای غیرت دینه دندر شاهه بو
 وجه اوزره تفهم و آنها و فیما بعد کلان ایلیچیسنک جوانه بدل طرفنه
 سر بر بدیهی اعاده اولنه جفی افاده و انباله دیوزجر شدید ایله ایلیچی
 مسفور دخی طرد و تبعید اولدقده ماه رجب الفردک بکرمی اوچچی
 پنجشنبه اولن شاه مسفورک اولدیک قدر چرخه چیان خسران اقتدارلری

ظهور و پيرامش قلعه موصله جولا نسا ز خبول عسو و غرور و چند
 سوار يلى قريب قلعه ده واقع نهر دجله اطراف سنه عبور ورعى چرا اوزره
 اولان جاموسلرى سوروب كوردكلرى درون قلعه دن مشاهده ايتديكمزده
 در عقب يلى سكر يوز مقدارى جنگ آزما عسكر لر بمن اتلر بنه سوار
 و نهر دجله ينى عبور و جنود مخالفيت ايله جنگ و شجابه به شروع و ايتدار
 ايتديكلر نده موصل واليسى وزير مشار اليه حضر تارى دخى كوروب اتلر
 دخى عساكر بنه اذن و يوروب نهر دجله ينى عبور و عظيم مقاتله و كارزاره
 قيام اوزره وايكى كله ايله بر مقدار اقتارمه اغتنام اولمش ايكن شاه
 مسفورك كيرودن طابور مو فورلرى نمايان و كثر ت سوار يلى سبى ايله
 قالب غازيان قلبه رعب رسان اوللر ايله عساكر لر يعنى نهزما ارجاع نهر
 دجله به دك تعقيب و اسرا عدن صكره شصت دجله ده غوطه خوار نهر عدم
 مسير اولان بر مقدار عسكر لر بمن دن غيرى دلويان اولونان و اندرون
 اغواتر دن بكرمى بش نفر اتبا عزمى و كوى سنجاق متصرفى عزتسلو
 قوچ پاشا قوللرينك اون ايكى نفر توابعى و بل گرفت واسير ايشلر ايدى
 دوزور دن صكره شاه اوچيوز بيك سوار دن متجاوز عساكر فروان
 و ادوات پديبان ايله ظهور و قلعه موصلك جانب شرق بنده واقع قريه
 بونس النبي عليه الصلوة والسلام قريبنده واقع يار مجه نام محله ضرب خيام
 و چند روزه مكث و ارامدن صكره ماه شعبان المعظمك ايكيچى كوني
 بالنفس اطراف شهرى كزوب متاريس برلى و طوبلر و هوا نلر بنديره جك
 طابيه لرى ترتيب و تعيين و ايرتسى كوني قاهيه حواله اون ايكى محلندن
 مانند بروج اثني عشره اون ايكى طابيه ل بنا و تمكين و ماه مزبورك در دنجى
 كوني قلعه موصلك دامن غريسنه نقل روى خيتب مكن ايله كدن

صکره فال نمبر طوبلری و سائر اجناس طوبلرینی چکدیروب اعمال و توتونی
 توتونه اناره و اشغال ایله زلزله انداز کره زمین و دود محدود آه و این
 رسیده فک جارو وین ایدوب و ما، مزبورک سکرنجی کجه سی ساعت
 اون بره وارقده اون ایکی جانبندن خچاره لینی دخی طوبلری ایله علی
 العموم درون شهره آتش افشان خاک زمینی برد راشته آسمان ایدوب
 طرف طرف کوره انداز اولان کله آتشیله هر بوده خیز خاکسار
 اولدقیه باشیده اطراف اولان خرمن خرمن ریک و غبارلر روز روشنی
 نمود از شب نره بر ظلمت ایدوب دیده لره ظلمت افشان لرزمش و رهیت
 و دلره کمورت رسان هر اس و حیرت خصوصاً خچاره پاره لاندقیه جان
 و پریشان اولان آتشارلره خانمان سوز آرام و راحت و صدای شکیب
 ربای صواعق اشوبلری تماشا ساز غلغله روز قیامت اولوب بو حال
 بر احوال اوزیه اوج کون اوج کجه سی پیوسته طوب رعداشوبلرینی
 آتشار و خچاره لینی شهاب بار کزند و خسار و غازیان محصورلری مانند
 مرغان سمندر غوطه خوار و ربای نار ابد کدن صکره طوبلرینی
 و هاونلرینی سنجار قیوسی جانبنه و باش طایبه جانبنه چکدیروب بش کون
 و بش کجه بنه کوز اچدیرمیوب طوبلریله قلعه بندلرینی کویان و خچاره لری
 درون شهره آتش افشان اولوب ضربه طوب صاعقه کردارلرندن
 قاهه بندلرینک نیچه محلاری منهدم و منقلع اولدقیه در حال خاک ایله مملو
 و حاضر چواللردن ماعدانم پاره لردن دخی بی نهایت چواللر تهیه خاک ایله
 تعبیه قانوب مدار سداچون بروج منقلقلره تسبیر و امرار و ما و رالنده
 مجدداً متین و مستحکم حصارلر بنا و تعمیرینه بذل اهتمام بیشمار اولندی
 ابتدا سنجار قیوسی جانبندن حصار قلعه دن محال کثیره رخنه پذیرا اولمش
 ایکن جمع اجناد پرخیام جمله سی تشید و اهتمام تام اولوب اطانت الطاف

ربانی ایلہ بر کبچہ ایچندہ جملہ سی تعمیر و اتمام اولندی لکن شاه مسفور
 جانب مزوردن دخی فائده یاب ظفر اولدوقده بالجملة طوبلربی وهاونلربی
 عموما باش طایبه جانبدہ چکدیزوب بلا فاصله اول مرتبه ضرب بی شمار
 ایلدی کہ قلعه بندلرینتہ پیاده دکل سوار بیلرک صعودی ممکن اوله جق قدر
 قلعه بروج ایدوب بونلرمن ماعدا کناره قلعهده واقع قره سرای نام
 محل ذیلندہ جاری وعاء اہالینک مدار دفع تعطش واضطراری اولان
 آب شط دجلہ بی قطع ومسافر بہیادہ جریان ایدن قطعہ اخراسنہ ضم
 والحاق ایدوب بووجہلہ دخی محافظیت محصور دینی تضییق نامہ وقت
 وحیرت الودہ سرابستان سوزش وحرارت ایدوب اما انفجار نیابع الطاف
 ربانی وانجاس عیون الحیات عنایت صمدانی ایلہ بونوعہ تکدیرندن دخی
 دل غیرت آلودری تشہاب تفکر واندیش خاطر حیت نبعلری بزدہ
 بحران اضطراب وتشویش اولیوب حاجت امالیزی سرشار زلال صبر
 جمیل وامید تعقیب فرج قریب ایلہ هر کس کاکان طایبہ حصن حصین
 حسبنا اللہ ونعم الوکیل اولوب موصل والیسی وزیر مشارالیه حضر تلری
 قولاری وبقوللری دائماً طایبہ لردہ کشت وکنار اقامت الیل ونہار و ترک
 خواب وراحت ومقتضای وقت وحالہ کورہ ہر بار عقد انجمن مشورت
 وطوبلرندن رخنہ دار اولان حصارلرہ چشم کوش ترصد وبصیرت
 (وامواد ایچون کلاہک عساکر اسلامیانک ایام ووردلری قریب در سزلری
 کورہ لم سبیل دین مبین واغور شرع متیندہ جلادت و متانت ایدہ لم غیرت
 کونیدر) دیہرک تبشیر واستمالت ایلہ جملہ رؤسای موحدین و احاد مجاہدینہ
 تسلیمت وتقویت ویرمکہ اقدام وهر شب صبحہدک بر بروج قلعهده
 تکریر زمزمہ (اللہ اللہ) ایلہ دشمن عسکرینہ تنزل افکن وقولہ لردہ

طرف طرف غلغله گلیانک بلند محمدی ایله رهین انداز قلوب قاسیه
 دشمن اولوق خصوص ایله قیام و اهتمام اوزره ایکن شاه مسفور بو حالت
 موجب الحرار تلردن عطش بر عطش آتش بر آتش اولوب سنچار قپوسی
 جانلرندن بر قاج طرفدن لغملر نقب و ترتیب و قلعه بندلری دخی اولر تبه
 قلع و تخریب ابتدا کده ایله مبارکه بران اولان ججه کیجه سی بعد العشا
 هر بر اوچر دردر نفر مالحدینک دوشلرنده بیگ بدی بوز قطعه نردبانلر
 ایله عموماً پیاده و سواری لشکرینی شط دجله دن بوجانبه امرار ایلدیکنی
 بالنهار واللیالی مترصد اطراف و حوالی اولان طایبه نشینلر رأی الین
 مشاهده ایلمر ایله هر کس آرافاسده لرندن خیمبر و آگاه اولوب اقتضا ایدن
 اسلحه جنک و مهمات رزم ایله ارسته و مهیا و حلول وقت مقدره منتظر
 دیده کشا ایکن نماز صبح شافعیه وقتنده ابتدا لغملرینی بردن فروزان
 ابتدا کده الطافی خفیه دشمن سوز آله ایله لغملرینک ایکیسی کپرویه
 عودت و بر مقتضای و لایحقی المکر السبی الا باهینه کندی لرینده اصابت
 و اکثرینی حریق نار غضب رب العز ایلوب باقی قلان لغملری دخی نیران
 مکر و مکیدتلی کبی باطل و اثر توقد و استعمالدن عطل اولوب مأبوس
 و سخت محسوس کبی بوندیبر معکوس اولدوقده ماورای حصار قلعه ده
 نصب و ترتیب ایلدیکنی نردبانلره فوجاً فوج عسکرلرینی بوردوب اصعاد
 و بعض طرفدن دخی درون خندقلری صماق غرارلری ایله تعیین و تعلیه
 ایلوب سنچار قپوسی جانلرندن و باش طایبه جانلرندن اچقندن یورش و هجوم
 حرار ابتدا کلرنده بوجانبینده قاعه بندلری اوزرلرنده جنک و رزومه منتظر
 و واقفیت اولان فازیان موحدین و دوران مجاهدین جوشان و خروشان
 بر اغزدن الله الله ندای مهیب الصدایله و اوله بخشای زمین و آسمان

اولہرق نصرہ جام کدازدار و کبر زمزمہ صلوات و تکبیر و غلغلہ کلیانی
 محمدی و اوغو دین مقیندہ کسب شہادت و غزا مقصدی ایلہ بک قتلیدن
 اوزرلرینہ ایکی بیکدن مجاوز تفنک رعد اهنک دانہ لرنہ آتش افشان
 و فاصله ویرلیوب تکرار بعد التکرار فروزان و خرمت اجماد ملحدین
 نار نکال و ہلاکدہ سوزان و زردبانلرہ صعود و عروج ایدوب هجوم
 و اقتحام ایدن اوپاشان اعجام بالای بدنلردن نوازل قضا کبی بی نہایہ ال
 خچارہ لری و تفنک لرنہ و سنک پارہ لرنہ باغدر یلیوب ایرشدرہ کلر بی باقدیلر
 و اوردقلرینک لاشئہ اجسام خبیثہ لرنی درجات زردبانلردن اشغہ و درکات
 بیس المصیرہ بقدیلر دجلہ دش پیدا او اوب انہار خون بی اریاب ہز
 سر مقطوع ایچندہ اولدیلر خونیت حباب بومصافی قیامت او صافدہ
 مردانہ و شہیدانہ جملات شیرانہ و غزوات دلیرانہ لرنہ معرکہ ارای بروز
 اولوب حکمت حضرت عزیز علام مرحوم فرق فرق اعدای دین اولان
 ال خچارہ لری و تفنک لرنہ و سنک پارہ لری بریسی ہی برہ شامشیوب
 جملہ سی اجسام خبیثہ لرنہ اصابت و انداختہ خاک ہلاک و حرقت ایلدیکی
 رقمزدہ بقیت و صحتدر لکن روافض مسفورہ عسکر لری برزمانی اوزرلرینہ
 بومرتبہ یاریدہ اولان بی نہایہ دانہ لرنہ وال خچارہ لرنہ و سنک پارلردن
 و تیغ پیدر بغلردن توہم و تماش ایتوب و مقتول و مجروح لرنہ نکہ انذار
 التفات اولیوب لاشہ لرنی باصوب کیمہرک منقلع اولان محللردن معاذ
 اللہ تعالیٰ نمل صحرا و رمل دریاہ مثالی کروہ کروہ و فوج جافوج حصار لرنہ
 صاریابوب مہابہ هجوم و اقتحام ایتلر لرنہ غازیانہ و حدین و دلاوران مجاہدین
 برنوبت اولکیلردن زیادہ تحدید ساز سیوف غیرت دینداری و ہر برعشار
 شکار کبی رجنوہ کزی کبی میدان کارزاری بویلہ پنجاش هجوم ایدن
 اعدای دینک اوزرلرینہ وال قلیج یوریوب کینی دست و ہندن و کینی

باور کردندند و کینی راست کلان سائر اعضا و بدنندن جالوب دوشرمک
 خصوصاً لرزنده واقع اولان غزای اکبر و جهاد جلادت کسترلینه حق
 بوهر که اسمانده دیده کشای سیر و تماماً اولان ملائکه کرام و ارواح
 شهدای فخام بنصرکم از جن و علیکم هون الملك المنان دعا لیه تحسین
 خوان و امداد نصرت و تأیید همچون جوانب بین و یساره حاضر اولان
 جیوش دریا خروش غیبه پسند و افرین کویان اولوب قداحه مقابله اولان
 شراره صاعقه حراره شجاعت و جلادتلر اوران و استان نام و شان
 قهرمان سوزان و فوانده سیوف اسلامیدن جوشان اولان انهار خون
 فیضان نمودار واقعه ضوقان و سیراب ساز ترتیب رستم و تریحان اولوب
 چشم زار خاک مزار لرزنده لاله بی ضایه رشک و حدانیات و دویان تادهر
 بود واقعه زین صعبترندین این گونه واقعه نه کس دیدن شنیدالمق بو اوقات
 کبر اکبر و کرما کرم و حشرو نشر علامنده ینه موصل و ایسی وزیر
 مشارالیه حضرتلری قوللری و بوقوللری دلیران غزایک قضا لرزنده وقفه
 کبراقامش و سزلی کورهم متانت و جلادت ایلیهم وقت غیرت و اوران
 مردی وقتوندر دیاده احراز نام و شان غزا و جهات و عقباده کسب
 درجات شهادت و استیعاد ابدجک زمان فرضدر دهرک رؤسای
 عسکره و آحاد لشکره تقویت و آشوبقه قیام و زحمتدار اولانلره و کله
 کتور انلره دخواهی اوزره بخشیش و نوازش و تاطیف ایله ترغیب تام
 و اوج یحقی ساهت عسکر اسلام ایله اعجام لئام مانند سپانور و ظلام بری
 برینه قاریشوب خنجر بخنجر شمشیر بشمشیر چنک و جداول و اشغال نواتر
 حرب و قتل اولندقدنصکده قزل باش دین خراست لشکرینک تاب
 و توانلری جبل اما بیلری کبی کسته تار و ناچار حفرات خندقلره جان

الوب کچن کاملرده سیرانوب قرار وساعت سابقه اتمامه د کین این غازیان
 از طرفی ذروه باخفیض و این ملحدین از طرفی زیر باهو دانه تفنگر بله
 محاربات عظیمه دن صکره جنود رافضیان حاضران خند تلرند هفن آور
 قرار اوله میوب وافر لری اهلاک و انداخته مفاد خاک قلند قد نصره بقیه
 السیوف اولان لری کانهم حر مستفره فره من قسوره مضمونه ماصدق
 اولد قلمری حالد هوماً زار و کریان رمه خنازیر آسا منهنماً رو کردان
 اولد قلمرنده قفالرنده واقفان وسدراه کریز اولان سواریان مانع قرار
 اولوب ارچا عاربنه جهه تام وبالنفس شاه کمره دخی و رای سوار یانده
 رابض قطار واقامت و فرار یانی منع و ارچا ایچون سه بند ممانعت اولمغله
 پیاده کانی اعاده ایدک دیو یسار ویمینه اماله لجام و رفع فریاد بی انفصام
 واعاده پیاده کان ایچون هر چندکی روز بازوی اهتمام ایتدی ایسه پیاده
 کان منهنماً قطعاً اصفا والتفات ایتیوب وال قلیج یوریوب سدراه کریز
 اولان سواریان ایله مواضع عبیده ده مقاتلات شدید ایدرک فتق ورتق
 طابور سواریان و نهر دجله بی کچوب فراره شتابان سوار یلر دخی و حالات
 متعاقبت المضراقی کورنجه انار دخی منحمل ثبات اوله میوب نالان و کریان
 خبیث و خسرانله اردولری جانبنه کریزان اولدیلر بذا قضت الایام مابین
 اهلهها مصائب قوم عند قوم فوائد جمعه کونی اولان یوم مزبورده
 تمام یدی ساعت صفوف جنک وجدال ارسنه و جانبندن نواثر محاربه
 و مقاتله شهله یافته اولوب از قلمش ایدیکی جنبش کردون و کروش دور
 یوقلمون ایله عساکر مسلمین متزلزل وارکان بنای جلال دتاری متغیر و متبدل
 اولمش ایدی بحمد الله تعالی سکرنجی ساعتده نساام نصرت و غلبه
 حجاب اسلامیانده وزان صدای بشارت فرمای نصر من الله وفتح قریب

سموش و هوش غازیان مدرسان اولوب حاز و ستمایه فوز و انتصار و جنود مخالفین بدآین اول وجهه بوزیلوب گرفتار خزئی و ادبار اولمیرله سبیل موجودلنده فساء صباح المندربین آبتی تحریر و طوما نابودلنده فأصبحوا فی دیارهم جائین علامتی ترقیم و نسطیر قلوب فقطع دابر القوم الذین ظلموا و الحمد لله رب العالمین اوازهری سامعه زمان وزمین برطینین بشارت و عامه اهالی و صکان فائز نصاب راحت و عتوده مهدهامش و راحت اولمشلردر ایام محاصره ده جانب اعدای مسفور دن اتش بار اولان طویلرک و خچاره لک اعدادی بتمش بیک مقداری اولندیغی اگرچه مرسوم جزیده صحت و بقینلو اولدی لکن باران بلامالی پوسته یاغدردی زیتور کلرک و ششخانه تعمیر اولتور تفنکر دانه و خچاره ها و نلرک انداخته قارقلری سنکپاره لک شماری قابل اولمیوب انجق محاطعلم جناب حضرت علام الفیویندر و مقدماً واقع اولان محاربه لده زهراب قوش صمصام خون اشام اولان نفرات بی غایات اعجابیه دن ماعدا فقط اشبو معر کده دخی بش بیک درت یوز نفر لشکر سرخ سرتک تاج سر ایلبدیکی بنه کندیلرک دفتر لیه معلوم و همین اولمشدر بدایتیه ایام محاصره دن اختتام بلخیره دک جانب غازیان اسلامدن یوز نفر دن فجاوزی و ابه دار موآند جزیله القوائد شهادت و بر مقارلری دخی جاشتی چش حرارت زخم و جراحت اولمشلردر بو نعم جلیله انسهی و توفیقات جزیله نامتنهاهی هپ تأثیرات دعای خیر پادشاهی بر کانیله جلاوه نمای ظهور اولدیغی ظاهر و عیان اولقله جناب مولا جل شانہ تعالی حضرتلری شوکتلو مهاتلو قدرتلو عظمتلو پادشاهمن ولی الممتنن افسدمن حضرتلرینک مبارک وجود کرامت الود بلند اقباللری همواره سر بر سلطنت مصر

خمس و انيلرنده دائم و برقرار ايدوب سبابه هم او ايدو عواطف عليه
 ملو كانه زند دولتو عنايتلو ولي النعم افندمن حضر تلبريك هميشه موافقت
 رضاي عین اقتضای هم او نلرينه موفق و مقرون و ايام انتصار و ارتسام
 دوات باهر درنده دائما غزاة موحدین و كافة مؤمنين نعم جليله فوز
 و ظفر ايله مسرور و ممنون ايله آيين حاصلی شاه مرقوم طاقت مذموم
 هر چند كه ضایع كونا كونی آتشباری اجرا عنه بذل تاب و توان ابدی
 ايسه طالع تحسن كبی تدبیرات فاسدهلرين جمله می برهكس اولوب نتیجه یاب
 خسران و حصه دار مصائب و مان اولدوقده بالاده وزير مشار ايله حضر تلبری
 ايله بو قوللرينه بر قطعه كاغذ ايله ایلچيسی و روه ايدوب مرادم مجرد جنك
 ايتك دكلدر انجق اثبات مذهب جعفریه خصوص ايجون واقع اولان
 مدعايی تنفيذ ايلكدر حتی بغداد و اليه سنك سابقاً كنداسی اولان محمد اعلی
 مخصوص بو خصوصك تمشیتی ايجون جانب دولت عليه به ارسال ايتشدن
 اگر چه بنم كبی بز شاه نادر الاقران بر شاه ایران بو حوالی به كلوب ضرب
 سايبان ايتشكين قاعده به رطابت و شاعمه تفخيم و حرمت مناسب هديه ليله
 مراسم استقباله شتاب و رغبت ايتديكزه بقاء بو مرتبه شعله مشاعل جنك
 و وفا آتشبار اولنشی می لکن شمیدین صكره صحیفه مقاتله و محاربه خامه
 هضی مامضی ايله رقكش فراغت اولدم همان مسئله مقصوده می بالمشافه
 تفهیم ايجون علماء بلد من بر قاج نفر كسته ارسال ايدو سكرن دیو ابلاغ
 پیام و بو قوللرينه استماع و دفتر ایلدیگی سكرن رأس سمند دیسند مطلوبی
 اولدیغی اشعار و افهام ايتكله بو جانبین دخی موصل قاضی می و شافعیه
 مفتیسی ارسال اولدوقده بهدالسؤال و الجواب طلمان مرقوماتك جانب سنی
 المناقب سلطنت سنی به ارسالی مراد ايدوب خبول مطلوبه اهدایی طوبله

شاہ و سز ز دخی مسئلہ مقصودہ مزنی بیان طرف دوات علیہ یہ رو براہ
 اولور سکن بزل دخی پرامش موصلدن رفع بار ثقلت ایچون جانب بغدادہ
 عزیمت ایدرز دیو جواب ایله منلا باشی مسفور عمان مذکوران اطادہ
 ایدوب فی الحقیقہ ابرسی کونی تاییلر دن عموماً طوپلرینی وھاوانلرینی
 قالدیروب یار مجہ نام محلہ تسیر ایلدیکی مشاہدہ و نغله دفع شروعضرتی
 ایچون موصل والیسی وزبر مشار ایله حضر تلری قـوللری طرفندن
 ووقوللری طرفندن شاه مسفور جانبہ اوچر رأس دوناتمش و اوچر
 رأس بلکہ دنت و منلا باشیسی طرفنہ بر رأس دوناتمش و مقر بلری
 بولنان مصطفی خانہ و معیار باشیہ و میرزا زکیہ و عبدالکریم بکہ برر رأس
 اسب بی رخت ترتیب و ارسال اولندقدہ خط عظیم ایدوب مقدا واقع
 اولان محاربه لخلالندہ احیر ایلدیکی نوابعمزی اطلاق و تخلیہ سبیل
 و طرفلریمزہ ارسال و توصیل ایلدیکی چونکہ بخلہ مقالہ ایچون عساکر
 اسلامیان کله جکلر ایش و رودلرینہ مترقباً حوالی بغداددہ اقامت و عساکر
 مزبورہ کلدکلرند حوالی مرقومدہ مقابل اولوب جنک و رزمہ مبادرت
 ایدرم اگر غالب اولورلر ایسہ ممالکہ چکیلوب فراغت نشین اولورم یوق
 اگر فرصت طرفدن ظهور ایله جنک اولور ایسہ موصل قلعه سندن کلمہ
 حاضر مملکتسدر دیہر کدهوای نا برجا ایله شاه مسفور رمضان مبارکک
 دردنجی صالی کونی دامن قلعه موصلدن نهضت و کبرویہ طوغری
 توجیہ و جہ خبیت و تدا من قلوب بوم مزبورده یار مجہ نام محلہ مسافرت
 و ابرسی کونی چکیلوب طی منازل و مراحلہ مبادرت ایلدیکی محاطعلم
 عالمشمول بلری یورلق ایچون قائمہ خراعت علامہ بشارت داتما تحویر
 و مرفوع خاکپای دولت مصیرلری قلمشدر انشالله تعالی منظور دوات

عليه لري قلندقدومه وفرمان اطف واحسان دولتلو عنايتلو مرحمتلو
عطوفتلو ولي النعم افندهم سلطائم حضر تلبنكر

(الحاج حسين پاشا) عصر وزمانك فريدي ودهر واوانك وحيدي
وظايت مدبر وشجيع وخون جود وسماحتي مبدول وواسع برذات باهر
الشرف والكمال وصاحب اللطف والنوال ابيدي

(الحاج حسين پاشا) بيك يوز التي تاريخنده نزين كهواره وجود
وبيك يوز يتش برسنه سنده ترك فائله عالم شهود ايتشدر وفانندن اون
ايكي سنه اقدم اونوز ايكي باشندوفات اين مراد پاشادن ماعدا (محمد)
امين (پاشاو) (مهمل الاولياء) نام تاريخ زمانده يازيلان (سعدالله بك)
وبونك اصغري (اسعد بك) و (احسن بك) نام برنده اولادي وار ابيدي
(محمد امين) پاشانك صاحب رأي وتديير برذات روشن ضمير ووظايت
شجيع وبهادر ودلير اولديغي وهيبت وسطونتك ومناقب حسنه واخلاق
مستحسنه سنك نه درجه عالي ايدوكي شهرت كبر صحايف افاق اولمش ومدح
ووصفي حقنده (كاليدر من حيث التفت رأيتنه . يهدي الى عينيك نوراً
ثاقباً) بيتي نظم اولمشدر

(محمد امين) پاشا بيك يوز اونوز اوچ سنه سنده پناهاده مها رجورد
اولمش وبوزاللي التي تاريخنده عهدده سنه ميرميران رتبه سي توجيه بيورلمش
وبلا منصب براز مدت امرار وقت وزمان ايتشدر بيك يوز الشمس التي
تاريخنده بغداد والي سي (سليمان) پاشانك وقوعه بولان بعض تعدييات
وفساداتك اصلاحي ضمنده (سنجان) همتوجهاً قيام وحرکت وحسب
الطريق موصله مواصلت ايلديكي ائشاده (محمد امين) پاشاي آلب برابر

کوئورد بکندن واوراده شجاعت و جسارتی وند بیرات و محسناتی کورد بکندن دولت علیه و عتبه سلطنت سنیه و واقع اولان عرض و التماس اوزرینه کندوسنه موصل و ایلیکی توجیه و احاله و ایکی سنه ۴۰۵۰ د نصکره بورادن عزایله پدری (الحاج حسین) پاشیه توجیه و نفویض اولان (کوناهیه) به عزیمت ایدوب اوراده پدریله برابر بر مدت ارام و اقامت و بعده بعض روم ایلی طرفلرنده مناصب دولت علیه ده دور ایلد کند نصکره (الحاج حسین پاشا) حلب و بعده موصل و ایلی اولدی

(محمد امین پاشا) برقاج سنه غیبوت ایلد کد نصکره موصله عودت ایلدی و اهل طرفلرندن استقبال و فوق العاده رعایت و حرمت اولندی ایام قبله مرورد نصکره پدری (الحاج حسین پاشا) ترک دار دنیا ایدوب بونک خبر و فانی دولت علیه و اصل و مسیله موصل و ایلیکی (محمد امین) پاشانک عهد استیقامت لرینه توجیه و اعطای بیورلمش و الحاصلی اوچ دفعه نصب و عزل ابدش و بیک یوز سکسان تاریخده عهد سنه رتبه سامیه وزارت و خاتم فخره فخر و مباحات احسان و عنایت بیورلمش و پر سنه قدر موصلده اجراء حکومت ایلد کد بعده بورادن عزایله دیار بکر و ایلیکی احراز ایشدر

التي ما مرورد نصکره شر فصادر اولان امر و فرمان پادشاهی اوزرینه روسیه محاربه سنه عزیمت و اوراده اظهار شجاعت و ابراز مآثر همت ایلدی ایسنده طاقبت اوراده اسیر اولوب و بش سنه علی التوالی تحت امانده قلوب بعده وقوع اولان مصالحه به منی در سعاده کلمش و رجال دولت علیه طرفلرندن کندوسنه فوق العاده رعایت و حرمت اولمش و حتی جننگان فردوس آشیان السلطان (هیدالمد) خان اول حضر تلرینک

حضور شاہانہ لرینہ چیقوب منول شرفہ والتفات ملوگانہ لرینہ مظهر
ونائل اولمشر

بیک یوز سکسان طقوز سنہ سنہ واقع اولان مصالحو عقیندہ موصل
شہرینہ عودت وایکی بحق ماہ مکث واقامت وسنی اللہ یدی بہ بالغ اولدینی
حالدہ دار بقابہ رحلت ایش و ذات سہام بلری یدی دفعہ موصلدہ والی اولدی
و پدربنک یوز التمش طقوز تاریخنہ احیاسنہ موفق اولدینی جامع شریف
داخندہ مصارفی خار جندہ و پدربنک یاندہ تودیع اغوش خاک عطر ناک
اولمشر (رحمت اللہ علیہ)

بعد وفاتہ (سلیمان) و (محمد) نام لرنده ایکی مخدوم خیر الخلق قالمشر کہ
بونورک مناقب و مراتبی مخلتدہ ذکر و بیان اولنہ جقدر

بیک یوز سکسان اوچ سنہ سنہ موصل والیلکی عبدالجلیل زاده لردن
(اسماعیل) پاشا زاده (عبدالفتاح) پاشا عہد سنہ تقویض بیورادی
چونکہ مقدا کندوسیاہ موصل اہالیسی بیئندہ مدت مدیدہ حرب
و جدال دوام ایلدیکندن کندوسی بغدادہ کوندریلوب براز مدت اورادہ
ارام واقامت ایلد کدرنصرہ بغداد والیسنک دولت علیہہ وقوعبولان
عرض و اہالیسی اوزرینہ رتبہ میر میران ایلہ موصل والیلکی عہدہ سنہ توجیہ
واحالہ بیورلمشادی بناء علیہ (عبدالفتاح) پاشا موصل شہرینک داخل
اولدینی زمان افوجہ کندوسیلہ معارض و محارب بولنان برضایفہ فوق
العادہ خوفی و دہشت یچندہ قالدیلر ایدی ایسہدہ شایان وزارت و لایق
اداب انسانیت اولان مہامہ ترقیہ و عفو بہ و روی بشاشت محویہ کوستردیکندن
و کندوسندن ازہر جہت کوچک و ناوان اولمشر دن اخذنار و انتقام ایتک

دناستی قبول ایتیه رك مقتضیات سیاسیہ اجرا سندن غیرى اراض شخصیه نك
صویر اجرا بیہ منہ قطعاً و قاطبہ تشہٹ و ابتدار ایتیموب بلکی کندوسنہ حسب
البشریہ روی مخالفت و اعتراض کو سترنلری لطف و التفاتلہ محبوب
و شرمسار ایلدیکندن جلمہ می کندوسنہ مطیع و منقاد او لشدر

(بیت)

(لا یسلم الشرف الرفیع من الاذی * حتی یراق علی جوانبہ الدم)

بعده طرابلس و الیلکی علاوہ مأموریت اوله رقی کندوسنہ رتبہ سامیہ
وزارتلہ توجیہ و احسان بیوریلوب جانب مغفرت طراز حجاز دن عودت
ایتمک بولنان حجاجہ بعض ذخیره و لوزمات سائرہ ایصال ایتمک اوزرہ
یک بوز سکان بش تاریخندہ و شهر صفر الخیرده موصولدن او طرفہ
متوجہماً حرکت و شام شریفده داربقایہ رحلت ایلدیکندن نیش غفران
نقشی اورادن مقبرہ مخصوصه لینه دفن و تودیع اولمشدر

(رحمت الله علیه)

یک بوز سکان التی سنہ سنده موصل شهرنده بزفتنه عظیمہ ظهور
ایتمدر شوبلکہ (عہد الفتح) پاشا طرابلس ولایتہ عزیمت ایلدیکی
زمان موصلده برنبه وکیل نصب و تعیین ایلدیکی عمی زاده لرندہ (احمد
اغا) به بعض رؤسای بلده نك رایت افراز عصیان وانك قتل و اعدامہ
اوبان اولدیبلر بونك اوزرنبه اہالی ایکی فرقه اولوب برفرقہ سنی رؤسایہ
و دیگر فرقه سی احمد اغا بہ مطاوعت و متابعت ایلدیبلر حتی میپانہ لرندہ

وقوع بولان منازعات لفظیه نهایت مقاتله عظیمه ظهور بی انتاج ایدرک هر ایکی جانبندن نیچه رجال و نسوان و اطفال قتل و اهدام اولندقدنصره ناره فتنه و فساد و تعدیل و اطفايه و سکونت ضرب و جدال و غوغایه میل و تقرب ایتمنی متماقب موصل و حوالیسنده ظهوره کلان طاعون اولقدر شدتلی حکمفرما اولمشدر که بر کونده یالکز (باب الجدید) نام موقعه یوز یکر می موتاک جنازه نمازلی ادا و ایفا اولمش و سایر بالبرده موقعه لده صلوات جنازه لری ادا اولنانلرک عدد مقدار لری بوکا قیاساً معلوم اولمش و اولوقت بوعلت مدعشه بغداد و اطرافنده ده بولنه رق بر مدت مدیده دوام و نیجه انسانلر دیار عدمه اعزام ایتمشدر

بیک یوز سکسان یدی سنه سنده موصل و ایلیکی عبدالجلیل زاده لرذن (محمد امین) پاشازاده (سلیمان) پاشانک عهدده سنه توجیه و احسان بیورلمش و مملکتک بعض اصلاح احوالنه مبادرت ایتمشدر

بیک یوز سکسان طقوز سنه سنده موصلدن عزل ایدبلرک (شهرزور) سنجاغنه نصب و تعیین اولنه رق پدربله برابر اورابه کیدوب پدربنک دار بقایه ارتحالی و کندوسنک عزل و انفصالی وقوع بولمشدر

بیک یوز طقسان سنه سنده موصل شهرینه والی اولوب عودت

ایلدی

بیک یوز طقسان ایکی سنه سنده موصلدن انفصال ایدرک یرینه (ماردین) محافظی و بغداد و الیمی سابقاً (حسن پاشا) نصب و تعیین و (سلیمان) پاشانک دخی عزلیله طقسان یدی سنه سنده «رقه» و بیده «سیواس» و بیده «قارص» شهر لری و ایلیکلر نده طولاشوب بیک ایکی یوز سنه سنده موصل و ایلیکیله عودت و اجرای حکومت ایلدی

(سليمان) پاشانك اوصاف حميده و اخلاق بر كزیده و اطوار پسندیده مني
حاوي معاصري بولنان شعرانك خيلى قصايد بليغه و اشعار فصيحیه لرینه
تصادف اوانوب از انجمله رتبه ساميه وزارتى احراز و امثال و اقرانى
اره سنده كسب شرف و امتياز ايلديكمه دائر هر مصرعى تاريخ اوله رفق
بكرمى اوج ييلدن عبارت اولان بر قصيده نك مقطع بيتى بودر

(بيت)

(بشرى لقد حلت الخدباء اهلها * وزارة ايجت بالقرن واليهما)

۱۱۸۸

۱۱۸۸

بيك بوز طقسان طقوز سنه سنده (سليمان پاشا) بك عزاندن صكره
بنداد واليسنك كتابت خدمتنده بولنان (الحاج عبدالباقي) پاشايه والينك
عرض وانهاسى اوزرينه دولت عليه طرفندن رتبه ميرميراني ايله موصل
واليلكى توجيه واحاله بيورلدى (عبدالباقي) پاشانك معاملات و اجرائى
(سليمان) پاشانك مرام و مقصدينه و اصول و قواعدينه مغاير و مبيان
كورندينكندن مملكتك خواص و عوامى اجتماع و اتحاد ايدرك و مخصوصه
و مقابلته به قرار و برهرك اهالى طرفندن قري ناغى محصره و مضايقه به انوب
و اطرافندن كندوسنه قورشونار آيلوب زياده سيله مضايقه و اضطرابه
دوچار اولديغندن برتقريب اتباعيله قوناغندن فرار و كندى قريه لرندن
بر فريله اختفا و قرار ايلدى . و بنداد واليسى بو وقت وعاندن اخذ
معلومات ابدجه درحال (سليمان) پاشايى بغداده جلب و احضار ايتكله
نزاع و فزع منقطع و برطرف اولدى و اسايش مملكه عودت ايتدى
او راتقى بزیده طايفه سنك دائره استقامتن راه عصيان و سقاوته

چيقوب طرق و معارده مارين و عابرينك اموال و اشيا سني غصب و ظارانه
 و انواع فسادات و اختلالاته تصدى و قيام و حتى بعض بيكناهانى قتل
 و اعدام ايلدكلرينه مبنى بر ترك اصلاح احوالرينه (عبدالباقي) پاشا مأموراً
 او طرفه عزيمت و معيتمنده بولنان عسكرى سوق ايدرك حرب و جداله
 مباشرت ايتيميله يزديلرلك رئيسايريله اتباعندن ماعداشدت تأثيرات حربه به
 طاقتفرسا اولدقلرينه مبنى كافه سى جبال و تلاله فرار و عساكر دخی فرار
 يلرك خانه لرنده بولنان اشيا و اموال زانده لرینی اغتنام و احضار ايلديلر
 بعده يزديلر تكثر ايدرك و اختفا ايلدكلرى جبلار دن ايندرك بتكرار
 محاربه به مبادرت اولنوب انساني حربه يوز نفر دن زياده عسكرى قتل
 اولدقدن صكره « عبدالباقي » پاشا و برادري « عبدالرحمن » افا دخی
 قتل اولدقلر دن جنازه لرى موصله نقل ايديله رك سورك خار چنده دفن
 اولدیلر

بوقضيه بغداد و اليسنه عرض و بيان اولنمى اوزر بنه ذاتاً بزنده
 بولنان « محمد پاشا بن محمد امين پاشا » موصله نائب والى و محمد پاشا بده
 نائب اولوق اوزره موصلده بولنان سليمان پاشا زاده « نعمان » بك نصب
 و تعيين اولنوب بعده موصل و اليلى تکرار « سليمان پاشا » عهد سنه
 احاله و توجيه اولندي

بيك ايكي يوز درت سنه سنه « سليمان پاشا » نك و فات ايتدقدن صكره
 برينه برادري محمود پاشا تعيين اولنمشدر

بيك ايكي يوز يكرمى ايكي تاريخنده و فاته وقوع بولنديغى موصل
 ولايتى توجيه برادر زاده سنه نعمان پاشا بن سليمان پاشا نعمان پاشا نك ايكي
 سنه اجرا حكومت ايتمشدر دوچار اولديغى علتك تأثيرات شديد سيله اجراى

حکومتہ غیر مقتدر اولدیغی اجاسن بالضروره استعفا ایدرک کنخداسی
موصلی بکر افندی زاده « احمد پاشا » بغداده کوندربلوب اورادن
وقوعبولان عرض وانها اوزرینه بیک ایکی یوز یکر می درت سنه سنده
میر میران رتبه سیکه موصل والیلکی عهدہ سنه توجیه اواندی

بیک ایکی یوز یکر می درت سنه سنده (احمد پاشا) ایله اھالی ارہ سنده
تحدث و ظہور بدن و بعض ارباب فتنه و فساد طرفلرندن ایقاد اولنان
آتش فسادک کسب اشتداد ایتسندن ضولای نہایت وقوعبولان منازعه
ومضار بہ ارہ سنده اھالی طرفندن کندوسی قتل اولندیغی و بو خبر حزن
آر در سوادنه عکس ایلدیکی جهتله دولت علیہ طرفندن میر میران رتبه سیکه
وعبد الجلیل زاده لردن (محمود پاشا) یه موصل والیلکی توجیه بیوریلوب
اجرای حکومت ایلدی

بیک ایکی یوز یکر می بش سنه سنده مشار الیہ (محمود) پاشا - انک
وقوع وفاتی حسبہ رتبه سامیہ وزارتله عبد الجلیل زاده لردن وحاجی
حسین پاشانک مخدومی موصل والیلکی (سعد اللہ) پاشا عهدہ سنہ
تفویض واحالہ اولندی

بیک ایکی یوز یکر می یندی سنه سنده « سعد اللہ پاشا » نیک ترک حیات
مستعار ایتسہ مبنی موصل والیلکی رتبه سامیہ وزارتله عبد الجلیل زاده لردن
وسلیمان پاشانک مخدومی « احمد پاشا عهدہ سنہ توجیه اواندی

بیک ایکی یوز او توز درت سنه سنده احمد پاشانک انفصالی وقوعبولوب
یرینہ رتبه سامیہ وزارتله عبد الجلیل زاده لردن وحسین پاشانک مخدومی
« حسن پاشا » والی نصب وتعیین اولار ق یکر می کوندن صکرہ انحال
داربقا ایلدی لردن سنہ مرقومہ دفعہ ثانیہ اولار ق موصل والیلکی

« احمد پاشا » عہدہ سنہ توجیہ بیورلشدر

بیك ایکی یوز او توز یدی سنہ سنہ احمد پاشا ان فصالی وقوع و عیواد یغندن
 موصل والیلکی رتبه سامیه وزار تله عبد الجلیل زاده لردن « عبدالرحمن »
 پاشانک عہدہ سنہ توجیہ بیور بلوب فقط کنوسی برمت منحرف المزاج
 اولدیغی جہتلہ عبد الجلیل زاده لردن « محی پاشا » قائم مقام نصب اولنش
 و بعدہ « عبد الرحمن » پاشانک وقوع و فاتیله موصل والیلکی رتبه وزار تله
 « محیی پاشا » نک عہدہ سنہ توجیہ بیورلش و بو توجیہات بیك ایکی یوز او توز
 سکر سنہ سنہ وقوع و عیواد لشدن

بیك ایکی یوز قرق ایکی سنہ سنہ میر میران کر آمدن « محمد پاشا »
 زاده « محمود پاشا » مخدومی (عبدالرحمن) پاشا عہدہ سنہ توجیہ
 و حالہ اولنوب قرق اوچ تاریخنہ بعض ارباب فساد طرف لردن کنوسی
 کنخداسی برادری (محمد پاشا) قتل ایلدلشدر

بیك ایکی یوز قرق درت سنہ سنہ موصل والیلکی (سلیمان پاشا) نک
 اوغلی (عثمان بك) زاده میر میران کر آمدن (محمد امین) پاشانک
 عہدہ سنہ توجیہ و تفویض اولمشدر

بیك ایکی یوز قرق بش سنہ سنہ عمری زاده لردن حسن افندی زاده
 میر میران کر آمدن (قاسم پاشا) نک عہدہ سنہ حالہ اولنوب فقط کنوسی
 بغداد والیسی داود پاشا طرفندن قتل و اعدام ایلدلشدر

بیك ایکی یوز قرق یدی سنہ سنہ موصل والیلکی روم ایلی بکلر
 بکیلمکی رتبه سیلہ باش افندی زاده (سعید) پاشانک عہدہ سنہ حالہ اولندی
 بیك ایکی یوز قرق طقوز سنہ سنہ موصل والیلکی دفعہ ثانیہ
 اوله زق (محی پاشا) عہدہ سنہ توجیہ ایلدلش و بیك ایکی یوز اللی

سنہ ۱۸۵۷ء ثانیہ اولہرق باش افندی زادہ (سعید) پاشا نصب
ابدلش و بزسنہ قدر اجرای امور حکومت ایشہر

(اینجہ علمدار زادہ محمد پاشا)

بیک ایچی بوز اللی برسنہ سنہ ۱۸۵۷ء موصل ولایتی والیگی اینجہ ببراقدار
زادہ (محمد پاشا) نیک عہدہ استیہال و اقتدارینہ توجیہ و احالہ اولنمشہر
بو (محمد پاشا) فی الاصل قسطنطنیہ ولایت جلیلیہ سنہ ۱۸۵۷ء تابع بارظین
قضاسنہ احد اغانک صلبندن پانہادہ عالم وجود اولوب شجاعت و ہمدار لک
ایلہ شہرتیاب اولدیفندن مصر والیسی متوفی (محمد علی) پاشانک
مخدومی (ابراہیم پاشا) نیک طلبی اوزرینہ مصرہ کیدوب اورادندہ فرار
ایدیک دولت علیہ ایلہ محمد علی پاشا ارہ سنہ ۱۸۵۷ء وقوعبولان محاربتہ سر
ہسکر بولنان (حافظ علی) پاشانک یانہ کیدوب اولجہ کندوسنی
بیلدیکندن قبول و اعتبار ایدیک عساکر موظفہ اوزرینہ ببراقدار نصب
وتعین ایلدی

اورالتی واقع اولان محاربتہ (حافظ پاشا) مہینتہ بر مدت
قالدقدنصرہ عسکری مہزم اولدیغی اوراسنی دہ ترک ایدوب وشامہ
کیدیک اورادہ تفتکچی باشی اولوب بر مدت قلیہ ظرفندہ اورادہ آرام
واقامت ایلدکنصرہ برخیلی عسکر جمع وتدارک ایدیک دلی باشی اولدیغی
حالدہ (دیار بکر) ولایتہ کلوب فقط دیار بکر والیسی کندوسنی ہیچ
بر صورتہ بر خدمت و اموریتہ استخدام ایتدیکندن موصلہ کلہرک
عساکر موجودہ سیلہ موصلک جہت غریبہ سنہ ۱۸۵۷ء واقع شہار قیوسی
خارجندہ کی چولہ نازل اولدقدنصرہ بعض بکیری اٹار انک اوراہ

کلدیکنی خبر الدقلرندن جمله سی ایاقلوب و قزخانلرنی قالدیروب کندوسی
موصلدن اخراج ایلدیلم

بیك ایکی یوز قرق سکر سنه سنده بغداد والیسی بولتان لاز (علی
رضا پاشا) نك یانته کیدوب برسنه علی التوالی اوراده ارام و اقامت ایلدی
بیك ایکی یوز قرق طغوز سنه سنده بغداد والیسی انك عهده سنه
(کرکوک) سنه عالی متصرفی توجیه و احاله ایدرک اوراه ارسال
و کندوسی ایکی سنه کرکوکده امرار روز و لیل و اوراده (شاطرلی
نهری) اوزرنده بر حکومت قوناغنه انشایی و سایر معاملات عالیسنده سی
سبیله والینک و کرک اهلینک خشنودی و رضایینی استحصالی ایلدی

بیك ایکی یوزلالی برسنه سنده کردستان اصلاحنه مأمور « مصطفی
رشید » پاشا « جزیره » جزیره کلدیکی زمان بغداد والیسی « علی »
پاشانک تصویب و انهایسی اوزرینه موصل والیسی بولتان یسن افندی زاده
« محمد سعید » پاشایی عزل ایدرک برینه ایچجه بیر اقدار زاده « محمد پاشا » بی
والی نصب و تعیین ایتسیله « محمد پاشا » موصله داخل و عبدالجلیل زاده
لردن « احمد پاشا » نك قوناغنه نازل اولدی مهینده اوچ بلوک عساکر
نظامیه و بشیوز نفر هایتیه افرادی و عسکری و یوز نفر طارندو و ایکی
یوز نفر بوراچه « عقیل » تعمیر اولتان بر نوع لشکری موجود ایدی
موصلده الی ماه قدر طور دقدن صکره اهالی موصلدن نفیر طام جمع
و تدارک ایدوب و بکچیری اغارینی دخی برابر الوب (عمادیه) متصرفی
بولتان و دائره اطاعت و اقیاد دولت علیه دن چیقوب استقلالیت اداسنده
اولان کردی (اسماعیل پاشا) نك اوزرینه کیدوب محاربه ایتک اوزره
حرکت و اورابه بالوصول وقوع بولان محاربه ده (اسماعیل پاشا) عسکری

مهنزم و مغلوب اولسبله کندوسی عودت و اثنای راهده (الکریمی محمد عرب)
تعبیر اولنان برقریده برقاچ کون اقامت و یتوت و او قریده بکچیری
اغارینی و (شیخان) ناحیه سنک میرینی و اغواتنی قتل و اعدام ایدرک
موصله معاودت ایلدی

بعده مواد و لوازمات انشاییه و معمار و نجاری جمع و ترتیب ایدرک
الیوم موجود اولان قشلاک و سایر اوجب ایدن ابنیه نافعنه انشاسنه
بدأ و مباشرت ایلدی بکی اناده (رشید) پاشا (رواندز) بکنی طومق
و اورالینی اصلاح اتمک اوزره بغداد و الیسی (علی پاشا) و موصله
و الیسی (محمد پاشا) ایله رواندزه کیدوب و بکنی طوتوب بعده جبال
و (عمادیه) و (عقره) و نواحیسی اهالیسنی دائرة اطاعتیه ادخال
و عمادیه متصرفی (اسماعیل پاشا) بی بغداده ایصال ایلدی لر و علی و محمد
پاشا لر موصله و مصطفی رشید پاشا رواندزدن در سعادتیه عودت ایتدی لر
برمدن صکره یعنی قشلاکی اکل و طوبلری تعیین و بیان اولنه جنی
و جمله اعمال ایلد کد نصکره اخذ عسکر خـصوص لرنده کوسترد کلری
ممانعت و مخالفت مصرانه دن طولایی موصول اهالیسی بعض مرتبه عصیان
میل و جسارت ایدرک بونلره کوندرلش اولان (محمد پاشا) نک دیوان
افندیسی (کاسم) افندی بی قتل و اعدام ایلد کلری جهته در حال بکرمی
قطعه جسم طوبلری مملکت خداینده تعبیه و ترتیب ایدوب انه جنی
اناده (علی پاشا) نک یتشوب و قوه بولان رجاسی اوزرینه اگر چه
مملکتی طوبه طومقندن فراغت ایتدی لر ايسه ده سوق اولنان برقاچ باوک
نظامیه عسکر بله بولیده ذممدخل بولنان خبلی اهالی بی قتل و اعدام و اموال
و اشبارینی مصادره ایتدی ر و بقیه عساکدن مناسب اولدی لرینی بصریه

نفی واجلا و تصور لینی سلاک لالی عسکرہ قید و املا و بو تدبیر موجب
التأثیر ایلہ ارباب فتنہ و فسادی و اصحاب بغی و عنادی چبقاروب مملکتی
لایقیہ اصلاح و اہلا و اکمال اسباب اعابش مباد و انام ایلدی

شمندی تلغرافخانہ اتحاد اولنان دائرہ در عظیم طوبخسانہ انشا
ایتدیروب و رواندزدن اوستہ « رجب » ایلہ بعض ارباب صنایعی جلب
واحضار و ایشہ برامیان کار قدیم طوپلری جمع ابدک اریدوب طوب
وہوان و انواع مر میات و خپرہ دو کدیروب جمع و ادظار ایتدی

و حتی البوم قشلا قپوسی او کندی ایکی قطعہ طوپدن بر قطعہ
جسیم طوپ آتک طوپلرنندکر کہ مذکور طوپک زبر و بلا سندہ اشبوتاریخ
منقوشدر ترکی العبارة اولوب عیناً درج ایلدشد

(نصر من الله و فتح قريب)

« ۷ »

- (ناشا طوپہای وزیر دایر * امری ایلہ وجودہ کلدی بو طوپ)
- (نیچہ طوبدر کہ شمس کلہ لری * چون ریا ایدر طلوع و غروب)
- (برق خاطر گبی کہ غالب اولوب * قلعه خصمن ایلش مظلوب)
- (روح اعدایی تار مار ایلر * سسیدر صورلر اولہ مضروب)
- (اول محمد مشیر با تدبیر * کہ اولہ فاتح و ظا و حروب)
- (ہدیتلہ دیدم بو تاریخی * طوپ آتش افشان اعدا کوب)

۱۲۵۹

عمل رجب	قنطار	جاب	« ۷ » ایلدی
	۵۰	۱۴	ہدفہ اصابت

طوپك زبرنده جنتمكان فردوس آشيان الغازي ﴿هيسالجهيد﴾ خان
عليه الرحمة والغفران حضر نازينك طغراي غراسي بولنديغي يرده محرر
ديكر تاريخ

- (خديو موصل الخضرا سيمه * كه اوله فتح ونصرته مؤيد)
- (بوتر كيب اوزره ابدي طوپي ايجاد * زهي موجود زهي ذات محمد)
- (بوناريجي عناصه دن موده قبل * شرار افشان اولوب طوپ محمد)

١٢٥٩

بومثو سكان قطعه طوب و لزومي قدر باروت اعمال و بو
خصوصارده حسبخانه ده محبوس و موجود بولنان اصحاب جرايمي
استخدامه لوازماني اكمل ايلدي

شمديكي سوارى قشله سنك اوست قاتني ﴿ زاخو ﴾ و ﴿ وجزيره ﴾
طرفلر دن كلك واسطه سيله كراستيني جاب ايتديروب اخشاب اوله رق
پلدير مشدر وعساكر ك نافع ريز تعيينا تيمچون اون عسدد فرون انشا
ايتديروب درونلر نده صومون و بكسيمات اعمال و طبخ ايتديبرر وعساكر
موجود معني بو صورته بسلايدي

الحاصل اليوم موجود بولنان حكومت قونانغني واتصالنده كي پياده
وجوارنده كي سوارى قشله لريني وعساكر مي خسته خانه نيني بناوا نشا ايلش
وبلاد سارنده بومثلاو خيلي آناري بولمش وحتي عند الايجاب استخدام
اينك اوزره برمنر خانه بنا ايدرك بهر قطري يدي رأس اولوق شرطيله
يوز قطر استر و بوز قطر دوه درونسه ربط اتمش و اوچ يوز رأس
دخي طوپ حيواني بسايوب فقط بونلر دن بشقه ذاته مخصوص بر
قاج يوز رأس اعلا عربستان آناري موجود بولمشدر

محمد پاشانك موصل ولايتي واليلكنده بولندبني ائنده وقوعبولان
مخاربات عديده سندن او اكيلى (تلغفر) محاربه سيدركه اورايه عساكر
موجوده وافواه ناربه ومهمات حربه سوقيه اوراسنى استيلا ايدرك
اون بش كون محاربه دوام ايليهرك خيلى نفوس قتل اولندقدن وزمام
اداردهنى دست ضبط واستقلاليتنه الوب واموال واشياليهنى ضبط
ومصادره ايلوب اهاليسنك مناسب اولنلرني عسكروه الدقه نهمسكرديك لرني
دائرة انقياد واطاعته بالادخال اورادن سنجاره متوجه اقيام وحركت
ايلدى

سنجاره وصولنده اهالى باغيه وسكنه طاغيه سيله وقوعبولان شدتلى
مخاربه ده عبره للسائرين قطع ايلديكى روس اشقيايى قاربوز كى حالاره
فهمان ايدرك موصله كوندرمش وسنجارى دست اداره سنه الوب خيلى
رجالى قتل واعدام ايلوب اهاليسنى دائرة اطاعته آشدر

اورادن عساكر وفيره واجناسد كثيره ايله تحريك رابت نصرت
ايدرك (ماردين) سنجاغنى تحت محاصره ومضابقه به الهرق والتى ماه
مقاومتلرينه مدافعه ودوام ايليهرك بعده قلعه سنك ايكى قپوسنى هدم وخيلى
عصانى ارسال ديار عدم وبعض اهاليسنى طوتوب سلك لالى عسكره
قيد ومنظم ايلدى وانلريده جبل متين انقياد واطاعته باغلادى

اورادن (شمار) لرى تعقيب ايدرك انلرك شينلرني (فرات) نهريه
قربنده و (بصيره) نام موقعه در دست واموال واشيالي موجوده لرني
اخذ ومصادره ايدرك موصله هودت ايلدى

(هادييه) وجبال ساره اهالى وسكان طرفلرندن مشاهده وحس
ايلديكى اماره هصيان وعلامت طغيان اوزرينه عساكر نظاميه ووطوپچى

(وهاتمه) (وطار نمود) (و عقيل عساكر بني تريت ايدرك جبال صاعيه به
 متوجهها تحريك لواي مظفريت و اورايه غايت دليرانه و بهادرانه مواصلا
 ايلوب كورينان شدتلي وغيرتلي عقاومت و جبالك وضعت موقعيه سي
 استحكامات طبيعیه دن معدود اولق حسبیه تضادف اولانان مشكلاته
 مبنی محاربه به دوام و طاقت (عماديه) تحت محاصر به النهر ق بر سنه قدر
 اقدام ايدرك بده قلعه نك بر طرفين لغملر اجهلر ق و بر طرفين دروننه
 طويلر و هر نلر ايلق قلعه نك بر جاني منهدم اولسيه در حال عماديه نك
 باشلري و بكارى دخالت ايديلر و مملكتك تسليم ايتسنه و اهالي سنك دائره
 اطاعته كملرته مجبور اولديلر

ذكر او امان باشارزه بكارى و بعض رجال و نسالى موصوله جانب
 و اسكان و مقدار كفايه كندولرينه معاش تخصيص اولندي

(محمد باشا) نك واليكى زمانده از قه و اسواقده بر نفر سائل كورمك
 و خلقى تعجز ايتن مجال درجه سنده ايدى چونكه اوزمان بويله قرعه
 و نمره كشيده ايتن اصول مرعيه سي اولديفندن مراد ايلديكي و بويله
 سرسرى كوردبكي ادملرى در دست ايدرك اسلاك جليل عسكركه قيد
 و ادخال ايدرايدى

زمانده ز قافلرده و جار شو و بازار رده طائفه نسواندن بريسي كوريله
 مديكى مئلو فاحشه مقوله سنك نام و نشان لر يد كاعلا منهدم حكمنده ايدى
 و چونكه اويله بر ادب بشر به و احكام جليله شرعيه به مفاير بريسي
 حس و تحقيق اولنديغى آنده آنى طوتوب دجه نهينه القاهر شخصك
 افعال و حركاته كوره ناملر ني اقا و كافه امير و مصالح عبادى احكام
 شرعيه و عند الانجاس مقتضيات سياسيه به تطبيقا ايدرك كوردردى

حتى بر گون اشاي سفرده بر کوبلی قیزی فریاد ابدرك و کندوسی
 قارشویه عبور ایتک اوزره راکب اولدیغی اسب ایله نهرک اورتیه سنده
 بولنه رق عساکر نظامیه سندن برنفرک جبراً قیزک بکرنی ازاله ایلدیکنی
 والنده بولنان برچناق بوغوردینی اکل و تناول ایتدیکنی عرض و افاده
 ایتدی اوزرینه همان عسکری طاہور هیئتیه وضع ابدرك دخترک ارايه
 و اشارتی اوزرینه هر قوم نفری حضورینه جلب ایدوب دختره خطاباً
 (بن شمدی بونفرک قارنی یاروب و معدہ سنی ارایوب دروننده بوغوردن
 بر اثر کوریلور ایسه فيها و الاعنی ایکی پاره ایسه جکم) دیوب کندی
 خنچیله نفرک قارنی یاروب اکل ایلدیکی بوغوردن اثر کورمه یله دخترک
 بوبایده حقلی اولدیغی تصدیق ابدرك نردن مرور ایلدی (محمدباشاک
 وارداتی لمرک و اعشار و هر خانه دن سنوی بکرمی بشر غروش سلیانه
 و قیون باشنه برر غروش رسوم اغنامدن عبارت اولوب مملکتک کافه
 مصارفی بو وارداتدن تسویه و ایفا اولنور ایدی

موصولده موسم وزمانی اولان شهر شباط ایچنده قطعاً یغورک نزول
 ایتدیکی و بو وسیله ایله مزروعاتک فیض و برکتی بالطبع اوله میوب قحط
 و غلالتک مستولی اولسی ملحوظ و مأمول اولدیغی جهته عساکر موجوده سنی
 و مملکتک اهالی و سکنه سنک صغیر و کبیری و حتی اطفال و اغنام و سایر
 حیوانات و انعام احضار ایدیلهرک صادر اولان امری اوزرینه هر کس
 اوچ کون صائم اولدورنصکره دردیچی کونی (نبی شیت) علی نبینا
 و علیه الصلوة والسلام حضرت لرینک جوارنده ایلدیله

(هم باشا) باشی آچیق و باین آیق اولدیغی و عسکرک لارنده بولنان
 تفنگاری و سنج قلمری بر علامت تضرع و نیاز اوله رق معکوس و جهلی

حقیقه مکدر و مایوس و السنه خالصه لری بلند آواز ابله (الله الله) اسم
جلالتک یاد و ذکر بیه مانوس بولند یکی حاله حرکت و محل مبارک مذکور
مواصلت ایلدیلر

اوراده اولنان استسقی دعایی هنوز رسیده ختام اولقسزین قبله
جانبندن ظهور ایدن عظیم بر سحاب رحمت مابک روی زمین و آسمانی
استعاب ایلسنی متعاقب بر صورته باران رحمت نزول ایتشدر که هر کسک
خانه و مأزیزه کمال سرعتله عودت لرنده دجله نهرینه دوشوب چیقار
جسنه بر حال و هیئت کسب ایلدیلر و اوسنه مبارکده مزرو طاک فیض
و برکتی امثالی کورلماش بر درجه به بالغ اولدی

غشالارک و ابذیه سائر نک مواد انشائیه سی رسیده حسن ختام اولدیغی
زمان مصارفات واقعه بی تسویه ایفا ایلیان و ضایع ممتول و اغنیاسان
بولنان (سید جو) نام صرافی نزدینه احضار و جلب و مصارفاتی
حاوی بر دفتر صحت اثری کندوسندن طلب ایتمکله صرف اولنان و بوجه
مفردات دفترده کوستربلان مصارفادن از غیر ایفا بالغ کلیه متبایقه به
مقابل صرافه اصابت ایدن سنوی بکرمی بش غروش سالیانه سنک عفو یله
دفتری الذن آلوب بیرتوب آتشدر

محمد پاشا موصل و ایلکنده سکر سنه قلوب بوم مدت نظر فرنده خییلی
اسلاحاته و از هر جهت داخل و خارج ولایتده حصول عمران و ترقیاته
و نیچه خدمات مسوده ملک دولته و استحصال رضای عالی پادشاه معالی
منقبته نائلیت و موفقیت شرف و مزیت و ارتفاع وقع و حیثیت ممدوحه سنی
اکتساب و لی بوم القیام ایفای یکنام ایندک کندوسنی القای زمرة فاجبه
اولی الالباب آتیش و آثار خیریه سیله الیوم دولت و ملت استفاده ایتمکده بولندیلر

والبلکى هنگامنده (سوق الخنطه) جا عشرينى تعمير و احيا و کور مش اولديغى رؤيا اوزرينه (دانيال) على نبينا و عليه الصلوة والسلام حضر تيرينک مقام منور لى بولنان تربه شريفه بي مجددا بنا و انشا ايله بيكى مثلو بعض علما و خطيبانک و ظايف مخصوصه اصليله رينه تعيينات ضم و هلاوه ايتمش و حبوبات و مزروطات ارضيه دن انلره و كرك اعمى و عليل و محتاج اولنلره مقدار و افى حصه چيقار مشدر

زماننده رفاه و استراحت اهالى و اموال و اشياى اداى و اعلى قطاع و اشقيانک ايدى هُصَب و فارات و خسارات و مضراتن دن امين و سالم و خالى اولوب ولايت و توابعات و - و اليسى اهالى و مكنه سنک امنيت و راحتلى برکال ايدى منافع ذاتيه سنک استحصالى قطعا التزام و ترجيح ايتيه رك روز و ليال فوائد ملك و دولت و منافع سكان مملكت مقاصد حقيقيه سى مطلوب و ملتزمى و دائرة عدل و حقانيت داخلنده اجراى احكام ايتك و ظايفنک اقدمى ايدى

محمد پاشانک محافظه امن و اسايش اهالى مملكت و محارسة حقوق ملك و دولت مقصدنک حصولى امرنده استعمال ايلديكى نيچه تدابير صابنه مؤثره سى وارد حتى برکون حکومت قوناغنه چيتمبوب و بين الناس و فاقى شايعه سنى چيقاروب اورالق افواه ناسدن ظم - ورايدن کلماتک نيک و بدنى تحقيق و کندوسنه بيان و تقيق ايتك اوزره جارشو و بازاره مأمورين مخصوصه خفيه چيقاروش اولديغى و بناء عليه اشاعیده بيان اولديغى تاريخده حقيقه و فات ايلديكى حالده حيله و دسيسه دن عبارت اولديغنه حکم ايديله رك بولنک و فاته کيمسه ايشتمبوب خبلى مدد ناصکره تجهيز و تکففى اسبابنک استحصاله تثبيت و ابتدار اولديغى مشهور در

مثلا مملکتک جهه شرقيه سنده ظهور ايلديكي استخبار اولنان اشقيا
 واختلافک دفع وازالهری ضمنده اشقيا خبردار اولماق اوزره ترتيب
 ايلديكي هيتت عسکريه واهالي به جهت غريبه وياخود جنوبيه وشماليه
 طرفلرینه کيده چکني کوستروب ليلاينه صوب مقصوده بولنان جهت
 شرقيه سنه بالذات عزيزت ايدرك بعدالاصلاح عودت ايتکده اولديغي
 متعارفدر بومثلو تدبيرات واجرائي معتادي بولنديغي کبي حسب الزمان
 الك زياده منافع عموميه بي تايمين ايدن اجراءت سياسيه وايغاي الجآت زمانيه ايدى
 يك ايکي بوزاللى طغوز سنه سنده وشهر ذى الحجه ده التمش بش
 ياشنده اولديغي حالده دوچار اوله بغي اسهال علامتدن تخلص کريبان
 ايدمه يهرك دست قابض الارواحدن شربت موت وقتاي نوش والبسه
 حقيقيه بي بردوش ايتمش ونعش مغفرت نقش هالبري (نبي شيت) علي
 نينا وعليه السلام حضر تيرينک جامه شربني قربنده مدفن مخصوصه
 دفن وتوديع اولمشدر

(رحمة الله عليه رحمة واسعة)

بووقوعات ماخدمز اولان تواريخده اولوب بعدالطبع اله کچيرلمش
 اولديغندن اهميتي حسبيله بورابه درج ايدمشدر

۱۱۷۵ سنه سنده حقد وحسد سايقه سيله ظهور ايدن فتنه وفساده
 مبنی موصل اهالي سي ايکي فرقه اولوب بفرقه سي عبدالجليل زاده لردن
 (فتاح بکله) موصل واليسى وزير (مصطفى پاشا) ايله اتفاق وديگر
 فرقه سي دخي عبدالجليل زاده لردن (الحاج اسعد اقا) (وامين پاشا)
 خدمه سندن شيخ اوغلي شويخ « صالح اقا » ايله اتحاد ايدرك زقاق
 اورته لرده تفنگله هر کون ايکي طرفدن جماعت کثيره قتل اولنور وحتي

بض جوامع شريفه ده جمعه نماز نيك ادا سي متعسر اولور ابدى بو فتنه
 شديده ذى القعدة شريفه نك او اخرنده واقع و ذى الحجه شريفه داخل
 اولوب اونجى بيرام كونك صباحنده ايكي طرفدن خيلى نفوس قتل
 اولندي والى «مصطفى پاشا» نك و يزمش اولديغى امر اوزرينه كندى فرقه سى
 طرفدن خصم سى جانبته مدت قبله طرفنده ۱۲۵ كله و اوتوزدانه خېره
 انداخت ايدلمشدر بونك اوزرينه فتاح بكي كوندروب و عربلك قطاع
 طريقلر ينى جلب ايتدروب انلره موصلك جوارنده راست كلدكلرى
 اشيايى نهب و غارت ايديلر « و مصطفى پاشا » ادى شيخان ناحيه سندن
 يزدي طائفه سنى جلب ايدوب موصله ادخال وانلره ده نهب و غارت ايتلر ينى
 امر ابدى موصلده دوام ايدن عقابله نك شدتدناشى يزديلر تحمل ايدمه برك
 كويلر ينه فرار ايديلر بعده فتاح بك « مصطفى پاشا » نك عسكربنى كندى
 خانه سته جمع ايدرك انلر ايله برابر عمى زاده سى مومى اليه « الحاج احمد
 افك) خانه سته دخول ايتك يتله كندكلر نده خانه نك قپوسنى قپروب قپو
 اچيلجه اچرودن « الحاج احمد افك » نك برادرى زبير افك نكله انلره
 مدافعه ايلديكى صرده انلرك باشلرى اولان سياه بر كوله شفنك ايله قتل اولمسيه
 انى يوكلدوب والينك سر اينه فرار ايديلر مؤخرأ ايكنجى كوني فتاح
 بك خانه سندن ظهور ايدن ر قورشنك اصابتيله (زبير) افك و فوات
 ايلدى فتاح بك خانه سندن ليلا چيقوب كندى فرقه سيله برابر محاربه يه
 دوام ايدرك قومپاره و طوپ دانه لرى تاثيراتيله هر ايكي طرفدن بى خيلى
 تلفيات و قوعبولمش و اشبو اختلال و چنك وجدال قرق كون امتداد
 ايتش و خيلى اشيا نهب و غارت ايدلمشدر بعده موصل واليسى « مصطفى »
 پاشانك عز ايله يرينه عبدالجليل زاده ر دن « امين پاشا » والى نصب اولمسيه
 « مصطفى پاشا » تبايه ليه برابر چس قپوسندن چقه رق و دجه هر ينى عبور
 ايلدرك كينر كن فتاح ك كندوسنه تبعيت ايتش وانلردن چسرك قپوسنده

کندولینہ تابع اولان الحاج امینی قتل ایڈرک و باشنی کسہرک اضاجہ طاقوب
 چارشو و بازار ی طولاشہ بیرلشردر (مصطفیٰ پاشا) نک موصلدن
 چقدیغنی کونی موصل والیبی امین پاشا کر کو کین موصلہ داخل و آتش
 قتنہ و فساد منطقی و زائل اولمش و قتاح بک دخی استانبولہ کیمدوب اورادہ
 دردستلہ حبسخانہ بہ ادخال ایلمشدر

او عصر لڑدہ اجناس فسادات و انواع اختلالاتک و بفر حق نفوس
 اسلامیہ و سائرہ نک قتل و اعدام لرینی موجب اولان اسباب و معاملاتک
 حقیقہ و قوہ و ولد یغینہ صحیف تواریح مندر جانی دلائل واضحہ و کافیہ دن
 اولدیغنی حالہ موصل و لایتنک ازقہ و اسواقندہ و محلات ارہ لڑدہ کی
 قوناقلرک و ابنیہ عتیقہ دیوار لرینک اکثر بیسی قورشہ نلرک تأثیر ایلہ غریبال
 شکلندہ کورینان اثرل تاریخلرک و برمش اولدیغنی اخبار ماضیہ بی تأیید
 ایتمکدہ در

(سنجھار)

موصل ولایت جلیلہ سنک چول و غرنی جہتندہ و دجلہ و فرات ہر نری
 ارہ سندہ واقعدر قوہ آبائیہ سندن و هواسنک لطافت و اعتدالندن ناشی
 استعداد و قابلیت طبیعیہ سی بیدار اولان براراضی و اسعہ در کہ حضرت
 (نوح) علی نبینا و علیہ الصلوٰۃ والسلام اولادی اتفاق ایتمزدن
 اول سنجھار صحرا سنہ کلہرک بیلرندہ بر مقتضای حکمت بالغہ ربانیہ افتراق
 السنہ واقع اولہرق بر بر لرینک افادہ لر ی فہمندن عاجز قالد قلرندن اوراسنی
 ترک ایلہ اکثافی و اطراف ارضہ انتشار ایتمری یعنی نوع بشرک روی
 ارضہ ایلمک دفعہ ایاق باصوب اجتماع ایلمک لر ی ارض (سنجھار) صحرا سی
 اولدیغنی قضیہ سندن عبارت اولدیغنی اکلا شیلور

(مؤخرأ ادوار منحولہ (سنجھار) صحرا سنندہ بر قاچ کردل احوال
 معمورہ و خرابیہ طلہ کو سترمش و سنہ ہجر یہ نک بشیوزاون بر سنہ سنندہ

وقوع بولان برسیدن خراب اولدقدنصکره دخی عمارت بولش وحتی
 اتابکی زنگیلردن (موصل) ملکی بولنان عمادالدین مخ و ملردن برسی
 (حلب) امیری ایکن (سنجار) ابله (حلب) مبادلہ سنی طاب ایش
 واوزمانده (سنجار) نصل بوشهر شہر ایدوکی حلبہ ترجیح الہ نایدایدلشدر
 بوشہرا (شہر) لولک باشدن باشہ ہر جہتہ قنوب کوجہ جک
 وسیر و حرکت ایدہ جک مسیر لیدر آب و ہواسنک عنوبت وجیادتی
 نادر الامثالدر (حضر) تعمیر اولنان محلہ طادتا خانہ بنالر وقبلہ
 و مرمر دن مصنوع و معمول قبول و علائم زراعتی البوم کور بوزور
 بر چوق مزرعہلر و نیچہ نیچہ خالی برلر و طبیعتک الکطفیف و صنایعک
 الکامل منظر دلربنی النظارہ عرض ایدن اثار عجیبہ کور لکشدہ در
 سنجار موقنی تعیین وارائہ ایدن نقطہ ایسہ تقریباً طولی اون ایکی
 و عرضی التی بدی وار تفاعی یارم ساعت اولان اوفہ جق برطاغ اولوب
 و (جودی) عظیم و واسع بر قضاہہ عرض اثار قدرت و عظمت الہیہ
 ایکنہ در بو طاغ موصلہ بکرمی درت و دیر سنجاغنه اونوز و دیار بکر
 حدودینہ کنالک اونوز و بغداد ولایتی حدودینہ قرق ساعت مسافہہ
 واقع اولدیغنه نظراً او صحراہہ حال توسطہ مائل و بریمی قبلہ و دبکری
 شمالدن مرکب ایکی جہتہ شاملدر
 بوشہر عظیمک قبلہ و شمال جہتلرندہ برقچ قریبہ سی مہور و نیچہ
 عمارتدن خالی و مہجور در حال بولوی وقتیلہ رشہر شہر و مرکز حکومت
 اولدیغی انظار عامہ بہ تأثر ایدن آثار و ابدیہ عتیقہ سی مشاہدہ سبلہ مبرہنر
 بو طاغ دامندہ عین (الحصان) • (عین الغزال) تعمیر اولنان
 ایکی قریہنک و « بلاد » و سائر قریہنک اولکلرندہ کی واسع و منبت
 و محصولدار اراضی اوزرینہ برقچ جہتدن و خصوصیلہ بوغازدہ واقع
 (ذراقی) نام چشمہ دن نبعان و جریان ایدن صویک محصولات و برہ جک
 و بر چوق زراعتی سعی ایدہ جک در جددہ اولدیغنه و جالشقان و اصول

زراعت و فلاحی اکلایان اہالی طرفارندن زراعت اولنہ جق اولور
ایسہ باغ و باغچہر انشا و بیکرجه ابدیہہ یزایہ جق هر نوع اغاجہرک
غرس و پیدا اولہ جغنی ظاہر و ہوا بہادر

الحالہ ہذہ مذکور قرہرک محصولاتی • اوزم • انجیر • نار
و جزوی المقدار بغدادی و شعر و بعضا ہاموقدن عبارت قالور فصول
اربعہ اورادہ احکام و تأثیرات طبیعیہ سنی معتدلانہ اجر ایتمکدہ اولدیقندن
سکنہ سنک قوہ شامہر بنہ ہوا ی نسیمی بی بر صورتہ ایصال ایلمکدہ درکہ
عادتا علی و امراض مزمنہ دن اورالزہ برعلت دخی بو قدر اہالی سنک
اکثرینی یوز سنہ دن مجاوز یشابورل یوز یاشنہ وارمش بریسی سنہ
برقدینی تزوج ایلمدیکی حالہ چوجقلری اولہ بیلور حتی قیونلری بیلہ
اکثرتہ سنہ دہ ایکی دفعہ طوغر یور بر کیل بغدادی وارپہ زرع اولدیغنی
حالہ اوتوز قرق کیلہ محصولات و بردیکی امثالہ ثابتدر

بوصہرک موقع مهمہ سنہ دن بریسی (زمار) و دیگرکی (شرقات)
نام موقعلردرکہ من القدم زراعت و عمارتن خالی ایکن اراضیسی املاک
سنیہہ الحاق و ادخال اولدقدن صکرہ بشقہ برمزیت و امتیاز مخصوص
قرانہرق معموریتہ میل ایلمش و قابلیت و استعدادی ملابسہ سیلہ اعماریتہ
اقدام و اہتمام اولدیغنی فوق العادہ بر صورتہ مہمور و آبادان اولہ جغنی
درکار بولتمشد

توفیقات الہیہ ایلہ موصل ولایت جلدیلہ سنک تاریخ خصوصیتی علی
طریق الاختصار رسیدہ حسن ختام اولوب حتی (نینوی) (و آتور بلینک)
معلومات تاریخیلرینی (مرآت العبر) و (مرادیک) تاریخ قومیلری و تواریخ
سائرہ بر تفصیل تعریف و بیان ایلمدیکندن بونک تفصیلاتندن صرف نظر لہ
بالمناصبہ بعض معلومات مختصرہ نک بیانیلہ اکتفا ایلمشد

واللہ اعلم بالصواب